

**АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
«ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»**

Фінансова звітність

*За рік, що закінчився 31 грудня 2019 року
разом зі звітом незалежних аудиторів*

Звіт керівництва

Зміст

Фінансова звітність

Звіт незалежних аудиторів

Звіт про фінансовий стан	1
Звіт про фінансові результати	2
Звіт про сукупний дохід	3
Звіт про рух грошових коштів	4
Звіт про зміни власного капіталу	5

Примітки до фінансової звітності

1. Основна діяльність	6
2. Економічне середовище, в якому Банк здійснює діяльність	6
3. Основа підготовки інформації	7
4. Основні принципи облікової політики	7
5. Суттєві облікові оцінки та судження, що використовувались при застосуванні облікової політики	22
6. Грошові кошти та їх еквіваленти	24
7. Кошти в інших банках	26
8. Цінні папери	27
9. Кредити клієнтам	29
10. Основні засоби, інвестиційна власність та нематеріальні активи	39
11. Право користування активами	41
12. Інші активи	41
13. Заборгованість перед Національним банком України	42
14. Заборгованість перед іншими банками	42
15. Кошти клієнтів	43
16. Випущені депозитні сертифікати	43
17. Зобов'язання з оренди	43
18. Інші зобов'язання	44
19. Субординований борг	44
20. Похідні фінансові інструменти	45
21. Акціонерний капітал та резерви	46
22. Сегментний аналіз	46
23. Процентні доходи та витрати	49
24. Комісійні доходи та витрати	50
25. Інші доходи	50
26. Операційні витрати	50
27. Податок на прибуток	51
28. Управління ризиками	53
29. Розкриття справедливої вартості	65
30. Умовні та інші зобов'язання	68
31. Фінансові активи, передані у забезпечення	71
32. Операції зі зв'язаними сторонами	71
33. Прибуток на акцію	73
34. Зміни в зобов'язаннях, що відносяться до фінансової діяльності	74
35. Капітал	74
36. Події після дати балансу	76

Звіт керівництва

Звіт незалежних аудиторів

щодо фінансової звітності Акціонерного товариства «Перший Український Міжнародний Банк».

Ідентифікаційний номер ЄДРПОУ Банку: 14282829 . Банк розташований за юридичною адресою: 04070, м. Київ, ВУЛИЦЯ АНДРІВСЬКА, будинок 4. Банк був зареєстрований 23 грудня 1991 р; останні зміни до установчих документів Банку внесені 12 вересня 2019 р. Основним видом діяльності Банку за КВЕД-2010 є 64.19 Інші види грошового посередництва.

Перелік акціонерів, які є власниками 5 % і більше акцій (часток):

- Товариство з обмеженою відповідальністю «СКМ Фінанс» - 92,34%, місцезнаходження: 87534, Донецька обл., місто Маріуполь, проспект Нахімова, будинок 116-А;
- СКМ ХОЛІНГЗ ЛІМІТЕД – 7,66%, місцезнаходження: 3 Julia House, Themistokli Dervi Нікосія, Кіпр, P.C.1066.

Правлінню Акціонерного товариства «Перший Український Міжнародний Банк»

Звіт щодо аудиту фінансової звітності

Думка

Ми провели аудит фінансової звітності Акціонерного товариства «Перший Український Міжнародний Банк» (далі – «Банк»), що складається зі звіту про фінансовий стан на 31 грудня 2019 р., звіту про фінансові результати, звіту про сукупний дохід, звітів про зміни власного капіталу і про рух грошових коштів за рік, що закінчився зазначеною датою, і приміток, включаючи стислий виклад суттєвих облікових політик та іншу пояснювальну інформацію.

На нашу думку, фінансова звітність, що додається, відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах фінансовий стан Банку на 31 грудня 2019 р. та його фінансові результати і грошові потоки за рік, що закінчився зазначеною датою, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності («МСФЗ») та вимог законодавства України щодо фінансового звітування.

Основа для думки

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту («МСА»). Нашу відповідальність згідно з цими стандартами викладено в розділі «Відповідальність»

Суб'єкт господарювання, АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «Перший Український Міжнародний Банк»

Код ЄДРПОУ № 14282829

Незалежний аудитор. Приватне акціонерне товариство «КПМГ Аудит», компанія, яка зареєстрована згідно із законодавством України, член мережі незалежних фірм КРМГ, що входять до асоціації КРМГ International Co-operative ("KPMG International"), зареєстрованої згідно із законодавством Швейцарії.

Код ЄДРПОУ № 31032100

Регістраційний номер у Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності: № 2397.

Адреса: Московська, 32/2, 17-й поверх, Київ, 01010, Україна

аудиторів за аудит фінансової звітності» нашого звіту. Ми є незалежними по відношенню до Банку згідно з Міжнародним кодексом етики професійних бухгалтерів (включаючи міжнародні стандарти незалежності) та етичними вимогами, застосовними в Україні до нашого аудиту фінансової звітності, а також виконали інші обов'язки з етики відповідно до цих вимог та Міжнародного кодексу етики. Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки.

Ключові питання аудиту, що включають найбільш значущі ризики суттєвих викривлень, у тому числі оцінений ризик суттєвих викривлень унаслідок шахрайства

Ключові питання аудиту – це питання, які, на наше професійне судження, були найбільш значущими під час нашого аудиту фінансової звітності за поточний період. Ці питання розглядались у контексті нашого аудиту фінансової звітності в цілому та враховувались при формуванні думки щодо неї, при цьому ми не висловлюємо думки щодо цих питань.

Очікувані кредитні збитки за кредитами клієнтам	
Див. Примітку 9 до фінансової звітності.	
Ключове питання аудиту	Як це питання вирішувалось під час аудиту
<p>Кредити клієнтам становлять 59% загальних активів і відображаються за вирахованням резерву під очікувані кредитні збитки (далі - «ОКЗ»), що оцінюються на регулярній основі і є чутливими до припущень, що використовуються.</p> <p>Модель оцінки очікуваних кредитних збитків вимагає від управлінського персоналу застосовувати професійне судження і робити припущення щодо таких основних питань:</p> <ul style="list-style-type: none"> — своєчасне виявлення значного підвищення кредитного ризику та події дефолту по кредитах клієнтам (віднесення до стадій 1, 2 і 3 відповідно до МСФЗ 9); — розрахунок заборгованості під ризиком дефолту (EAD), оцінка ймовірності дефолту (PD) та величини збитку в разі дефолту (LGD); 	<p>Ми проаналізували основні аспекти методології та політик Банку щодо оцінки її відповідності вимогам МСФЗ 9 <i>Фінансові інструменти</i>, в тому числі шляхом залучення до аналізу фахівців управління фінансовими ризиками.</p> <p>Для аналізу адекватності застосованого управлінським персоналом професійного судження і зроблених припущень при розрахунку резерву під очікувані кредитні збитки, ми в тому числі виконали такі аудиторські процедури:</p> <ul style="list-style-type: none"> — За вибіркою кредитів, потенційна зміна оцінки ОКЗ яких може істотно вплинути на фінансову звітність, ми протестували правильність присвоєної Банком стадії шляхом аналізу фінансової та нефінансової інформації по обраних позичальниках, а також використаних Банком припущень і професійних суджень; — Для вибірки заборгованостей, які були віднесені до стадії 3 та були суб'єктом оцінки на предмет зменшення корисності на індивідуальній основі та

<p>— оцінка очікуваних потоків по кредитах, виданих клієнтам, віднесеним до стадії 3.</p> <p>У зв'язку з істотним обсягом кредитів, виданих клієнтам, а також невизначеністю, що притаманна оцінці величини резерву під ОКЗ, це питання є ключовим питанням аудиту.</p>	<p>фокусуючись на тих, що мали найбільший потенційний вплив на фінансову звітність, ми оцінили обґрунтування майбутніх грошових потоків на основі нашого розуміння, а також з урахуванням наявної ринкової інформації;</p> <p>— По кредитах, виданих клієнтам, за якими Банк оцінює ОКЗ на колективній основі, ми протестували принципи роботи відповідних моделей і їх застосування шляхом перевірки математичної точності розрахунку, протестували дані, що входять до моделей, шляхом звірки з первинними документами на вибірковій основі;</p> <p>— Ми протестували контролі за акуратністю розрахунків днів прострочення кредитів.</p> <p>Також ми переконалися, що розкриття у фінансовій звітності адекватно відображають схильність Банку до кредитного ризику.</p>
---	---

Інша інформація

Управлінський персонал несе відповідальність за іншу інформацію. Інша інформація включає:

— Звіт керівництва Банку станом на 31 грудня 2019 р. та за рік, що закінчився на цю дату (що не включає фінансової звітності та нашого звіту незалежних аудиторів щодо неї), який ми отримали до дати цього звіту незалежних аудиторів;

— Річну інформацію емітента цінних паперів, що розкривається та подається до Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку (далі – «Комісія»), та очікується, що буде доступна для нас після дати цього звіту незалежних аудиторів.

Наша думка щодо фінансової звітності не поширюється на іншу інформацію та ми не робимо висновок з будь-яким рівнем впевненості щодо цієї іншої інформації.

У зв'язку з нашим аудитом фінансової звітності нашою відповідальністю є ознайомитися з іншою інформацією та при цьому розглянути, чи існує суттєва невідповідність між іншою інформацією і фінансовою звітністю або нашими знаннями, отриманими під час аудиту, або чи ця інша інформація виглядає такою, що містить суттєве викривлення.

Якщо на основі проведеної нами роботи, ми доходимо висновку, що існує суттєве викривлення цієї іншої інформації, ми зобов'язані повідомити про цей факт. Ми не виявили таких фактів щодо Звіту керівництва Банку, які потрібно було б включити до звіту.

Відповідальність управлінського персоналу та тих, кого наділено найвищими повноваженнями, за фінансову звітність

Управлінський персонал несе відповідальність за складання і достовірне подання фінансової звітності відповідно до МСФЗ та вимог законодавства України щодо фінансового звітування та за таку систему внутрішнього контролю, яку управлінський персонал визначає потрібною для того, щоб забезпечити складання фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

При складанні фінансової звітності управлінський персонал несе відповідальність за оцінку здатності Банку продовжувати свою діяльність на безперервній основі, розкриваючи, де це застосовно, питання, що стосуються безперервності діяльності, та використовуючи припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку, крім випадків, якщо управлінський персонал або планує ліквідувати Банк чи припинити діяльність, або не має інших реальних альтернатив цьому.

Ті, кого наділено найвищими повноваженнями, несуть відповідальність за нагляд за процесом фінансового звітування Банку.

Відповідальність аудиторів за аудит фінансової звітності

Нашими цілями є отримання обґрунтованої впевненості, що фінансова звітність у цілому не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки, та випуск звіту аудиторів, що містить нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, проте не гарантує, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявить суттєве викривлення, коли воно існує. Викривлення можуть бути результатом шахрайства або помилки; вони вважаються суттєвими, якщо окремо або в сукупності, як обґрунтовано очікується, вони можуть впливати на економічні рішення користувачів, що приймаються на основі цієї фінансової звітності.

Виконуючи аудит відповідно до вимог МСА, ми використовуємо професійне судження та професійний скептицизм протягом усього завдання з аудиту.

Крім того, ми:

- ідентифікуємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення фінансової звітності внаслідок шахрайства чи помилки, розробляємо й виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики, а також отримуємо аудиторські докази, що є достатніми та прийнятними для використання їх як основи для нашої думки. Ризик невиявлення суттєвого викривлення внаслідок шахрайства є вищим, ніж для викривлення внаслідок помилки, оскільки шахрайство може включати змову, підробку, навмисні пропуски, неправильні твердження або нехтування заходами внутрішнього контролю;
- отримуємо розуміння заходів внутрішнього контролю, що стосуються аудиту, для розробки аудиторських процедур, які б відповідали обставинам, а не для висловлення думки щодо ефективності системи внутрішнього контролю Банку;
- оцінюємо прийнятність застосованих облікових політик та обґрунтованість облікових оцінок і відповідних розкриттів інформації, зроблених управлінським персоналом;

- доходимо висновку щодо прийнятності використання управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку та на основі отриманих аудиторських доказів робимо висновок, чи існує суттєва невизначеність щодо подій або умов, що може поставити під значний сумнів здатність Банку продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Якщо ми доходимо висновку щодо існування такої суттєвої невизначеності, ми повинні повернути увагу в нашому звіті аудиторів до відповідних розкриттів інформації у фінансовій звітності або, якщо такі розкриття інформації є неналежними, модифікувати свою думку. Наші висновки ґрунтуються на аудиторських доказах, отриманих до дати нашого звіту аудиторів. Втім, майбутні події або умови можуть примусити Банк припинити свою діяльність на безперервній основі;
- оцінюємо загальне подання, структуру та зміст фінансової звітності включно з розкриттями інформації, а також те, чи показує фінансова звітність операції та події, що покладені в основу її складання, так, щоб досягти достовірного подання;

Ми повідомляємо тим, кого наділено найвищими повноваженнями, разом з іншими питаннями інформацію про запланований обсяг та час проведення аудиту та суттєві аудиторські результати, включаючи будь-які суттєві недоліки заходів внутрішнього контролю, виявлені нами під час аудиту.

Ми також надаємо тим, кого наділено найвищими повноваженнями, твердження, що ми виконали відповідні етичні вимоги щодо незалежності, та повідомляємо їм про всі стосунки й інші питання, які могли б обґрунтовано вважатись такими, що впливають на нашу незалежність, а також, де це застосовно, щодо відповідних застережних заходів.

З переліку всіх питань, інформація щодо яких надавалась тим, кого наділено найвищими повноваженнями, ми визначили ті, що були найбільш значущими під час аудиту фінансової звітності поточного періоду, тобто ті, які є ключовими питаннями аудиту. Ми описуємо ці питання в нашому звіті аудиторів, крім випадків, якщо законодавчим чи регуляторним актом заборонено публічне розкриття такого питання, або коли за край виняткових обставин ми визначаємо, що таке питання не слід висвітлювати в нашому звіті, оскільки негативні наслідки такого висвітлення можуть очікувано переважити його корисність для інтересів громадськості.

Звіт щодо вимог інших законодавчих і нормативних актів

Згідно з вимогами статті 14(4) Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» ми надаємо наступну інформацію в нашому Звіті незалежних аудиторів, що вимагається додатково до вимог МСА.

Призначення аудитора та тривалість виконання аудиторського завдання

Ми були призначені аудиторами фінансової звітності Банку станом на 31 грудня 2019 р. та за рік, що закінчився зазначеною датою, Наглядовою радою Банку 11 вересня 2019 р. Загальна тривалість виконання нами аудиторських завдань без перерв складає 1 рік, починаючи з року, що закінчився 31 грудня 2019 р.

Надання неаудиторських послуг

Ми стверджуємо, що ми не надавали неаудиторські послуги, які заборонені положеннями Статті 6(4) Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність».

Також, за період, якого стосується обов'язковий аудит, що ми виконуємо, ми не надавали Банку інших послуг, крім послуг з обов'язкового аудиту, інформація про які не розкрита у Звіті керівництва Банку.

Додатковий звіт для Аудиторського Комітету

Ми підтверджуємо, що цей звіт аудиторів узгоджений з додатковим звітом для Аудиторського Комітету.

Інформація, що розкривається у відповідності з вимогами Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку

Аудит проводився у період з 22 жовтня 2019 р. по 12 березня 2020 р. Аудит був проведений на основі: Договору №150-SA/2019 від 22 жовтня 2019 р.

Управлінський персонал несе відповідальність за дотримання Банком юридичних та нормативних вимог, включаючи вимоги, встановлені Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку (далі – «Комісія»). Відповідно до рішення Комісії № 160 від 12 лютого 2013 р., в рамках нашого аудиту фінансової звітності, ми зобов'язані звітувати про інші правові та регулятивні вимоги, включаючи:

- 1) Опис питань і висновки, яких дійшов аудитор, щодо:
 - відповідності розміру власного капіталу за даними фінансової звітності Банку станом на 31 грудня 2019 р., та за період що закінчився на цю дату, вимогам, установленим нормативно-правовими актами Комісії;
 - відповідності розміру статутного капіталу установчим документам (опис оцінки із зазначенням форми внесків);
 - формування та сплати статутного капіталу;
 - відсутності у Банку прострочених зобов'язань щодо сплати податків (наявність/відсутність податкового боргу) та зборів, несплачених штрафних санкцій за порушення законодавства про фінансові послуги, у тому числі на ринку цінних паперів.
- 2) Інформацію стосовно напрямів використання коштів, що внесені для формування статутного капіталу Банку, що відповідно до статуту має намір провадити професійну діяльність на ринку цінних паперів з дати створення або з дати внесення змін до статуту щодо основних видів діяльності підприємства.
- 3) Інформацію щодо пов'язаних осіб Банку, які було встановлено аудитором в процесі виконання процедур аудиту фінансової звітності.
- 4) Інформацію про наявність та обсяг непередбачених активів та/або зобов'язань, ймовірність визнання яких на балансі є достатньо високою.
- 5) Інформацію про наявність подій після дати балансу, які не знайшли відображення у фінансовій звітності, проте можуть мати суттєвий вплив на фінансовий стан Банку.

- 6) Інформацію про наявність інших фактів та обставин, які можуть суттєво вплинути на діяльність Банку у майбутньому та оцінку ступеня їхнього впливу.
- 7) Іншу фінансову інформацію відповідно до законодавства.

Результати наших процедур наведені нижче:

- 1) Станом на 31 грудня 2019 р. власний капітал Банку складає 9 067 377 тис. грн., в тому числі:
 - акціонерний капітал – 3 294 492 тис. грн.
 - емісійний дохід – 101 660 тис. грн.
 - резерв переоцінки основних засобів – 456 914 тис. грн.
 - резерв переоцінки цінних паперів – 122 303 тис. грн.
 - резервний фонд – 1 475 430 тис. грн.
 - нерозподілений прибуток – 3 616 578 тис. грн.

Власний капітал Банку, за даними фінансової звітності станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2019 р., відповідає вимогам, установленим нормативно-правовими актами Комісії.

Акціонерний капітал Банку відповідає установчим документам. Акціонерний капітал Банку станом на 31 грудня 2019 р. сформований та внесений повністю виключно грошовими коштами у розмірі 3 294 492 тис. грн.

Станом на 31 грудня 2019 р. Банк встановив, що у нього відсутні прострочені зобов'язання щодо сплати податків (наявність/відсутність податкового боргу) та зборів, несплачених штрафних санкцій за порушення законодавства про фінансові послуги, у тому числі на ринку цінних паперів.

Відповідно до вимог рішень Комісії №160 від 12 лютого 2013 р., ми також розкриваємо наступну інформацію:

- 2) Внески до статутного капіталу Банку були використані на ведення статутної діяльності.
- 3) Інформація про операції та залишки коштів з пов'язаними сторонами розкрита у примітці 32 до фінансової звітності.
- 4) Станом на 31 грудня 2019 р. Банк не має непередбачених активів та/або зобов'язань, щодо визнання яких на балансі є висока ймовірність, крім тих, що відображені у звітності станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2019 р.
- 5) Не було подій після дати балансу, крім розкритих у Примітці 36, до дати цього звіту незалежних аудиторів, які не знайшли відображення в фінансовій звітності, проте можуть мати суттєвий вплив на фінансовий стан Банку.
- 6) Не було інших фактів та обставин, які можуть суттєво вплинути на діяльність Банку.
- 7) Станом на 31 грудня 2019 року та за рік, що закінчився цією датою, не було підготовлено інших фінансових звітів відповідно до Законів України та положень Комісії, крім річної фінансової звітності та проміжних фінансових звітностей, підготовлених відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності.

Ми розглянули питання, наведені вище, тільки для обмежених цілей, про які йдеться у другому параграфі розділу «Інформація, що розкривається у відповідності з вимогами Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку».

Партнером завдання з аудиту, результатом якого є цей звіт незалежних аудиторів, є:

Пархоменко Г. В.

Номер реєстрації у Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності № 101539

Заступник директора,

ПрАТ «КПМГ Аудит»

12 березня 2020 р.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Звіт про фінансовий стан на 31 грудня 2019 року

(у тисячах гривень)

	Прим.	2019 рік	2018 рік
Активи			
Грошові кошти та їх еквіваленти	6	9 671 645	9 040 607
Заборгованість інших банків	7	1 067 864	1 440 447
Цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	8	39 311	93 200
Цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	8	8 890 820	9 360 514
Кредити клієнтам	9	32 886 479	27 244 297
Інші активи	12	658 445	631 513
Основні засоби	10	1 583 991	1 415 623
Інвестиційна власність	10	94 309	71 876
Нематеріальні активи	10	279 641	320 632
Право користування активами	11	264 713	246 482
Всього активів		55 437 218	49 865 191
Зобов'язання			
Заборгованість перед Національним банком України	13	–	1 002
Заборгованість перед іншими банками	14	934 276	697 452
Кошти клієнтів	15	42 752 593	39 780 153
Випущені депозитні сертифікати	16	–	832 460
Зобов'язання з оренди	17	294 619	267 402
Поточне зобов'язання з податку на прибуток		140 298	62 242
Відстрочене податкове зобов'язання	27	26 433	15 636
Інші зобов'язання	18	2 221 622	1 402 830
Субординований борг	19	–	488 145
Всього зобов'язань		46 369 841	43 547 322
Власний капітал			
Акціонерний капітал	21	3 294 492	3 294 492
Емісійний дохід		101 660	101 660
Резерв переоцінки основних засобів		456 914	474 735
Резерв переоцінки цінних паперів		122 303	(24 753)
Резервний фонд		1 475 430	1 475 430
Нерозподілений прибуток		3 616 578	996 305
Всього власного капіталу		9 067 377	6 317 869
Всього зобов'язань та власного капіталу		55 437 218	49 865 191

Підписано від імені Правління 12 березня 2020 року

С.П. Черненко (Голова Правління)

К.О. Школярєнко (Фінансовий директор)

О.О. Полещук (Головний бухгалтер)

Примітки на стор. 6-76 є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Звіт про фінансові результати за 2019 рік

(у тисячах гривень)

	Прим.	2019 рік	2018 рік
Процентні доходи, розраховані з використанням ефективної процентної ставки	23	7 662 951	6 324 632
Інші процентні доходи		119 009	40 922
Процентні витрати	23	(2 491 187)	(2 451 479)
Чисті процентні доходи		5 290 773	3 914 075
Витрати на формування резерву під кредитні збитки	6, 7, 8, 9, 12, 30	(215 456)	(253 290)
Чисті процентні доходи після вирахування резерву під очікувані кредитні збитки		5 075 317	3 660 785
Комісійні доходи	24	2 282 346	1 988 679
Комісійні витрати	24	(536 002)	(483 180)
Чисті комісійні доходи		1 746 344	1 505 499
<i>Чисті прибутки/(збитки) від операцій з іноземними валютами:</i>			
- торгові операції		254 849	297 452
- курсові різниці		75 020	(47 926)
<i>Чисті збитки від цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток:</i>			
- торгові операції		(1 221)	(39)
- зміна справедливої вартості		(2 256)	(794)
<i>Чисті прибутки від цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід:</i>			
- торгові операції		8 347	21 382
Чистий прибуток/(збиток) від переоцінки інвестиційної власності	10	24 458	(449)
Чистий (збиток)/прибуток від похідних фінансових інструментів		(67 039)	137 184
Чисті прибутки від кредитів, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток		2 555	-
Результат від реструктуризації іпотечних кредитів наданих фізичним особам в іноземній валюті		-	(2 564)
Доходи, які виникають під час первісного визнання фінансових активів за процентною ставкою, вищою або нижчою, ніж ринкова		6 384	1 654
Результат від модифікації фінансових активів, яка не призводить до припинення визнання		(37 050)	6 632
Результат від припинення визнання фінансових активів		5 761	(212)
Результат від модифікації оренди		1 937	-
Інші доходи	25	164 847	122 379
Операційний дохід		7 258 253	5 700 983
Операційні витрати	26	(4 097 252)	(3 369 555)
Прибуток до оподаткування		3 161 001	2 331 428
Витрати з податку на прибуток	27	(557 284)	(322 920)
Чистий прибуток за рік		2 603 717	2 008 508
Прибуток на акцію (виражений в гривнях на акцію)	33	181,77	140,22

Підписано від імені Правління 12 березня 2020 року

С.П. Черненко (Голова Правління)

К.О. Школяренко (Фінансовий директор)

О.О. Полещук (Головний бухгалтер)

Примітки на стор. 6-76 є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Звіт про сукупний дохід за 2019 рік

(у тисячах гривень)

	2019 рік	2018 рік
Чистий прибуток за рік	2 603 717	2 008 508
Інший сукупний дохід		
<i>Інший сукупний дохід, який буде рекласифіковано до звіту про фінансові результати у наступних періодах</i>		
Нереалізовані доходи/(витрати) за операціями з цінними паперами, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	205 589	(104 919)
Зміни резерву під очікувані кредитні збитки цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	(17 906)	(17 130)
Реалізовані доходи за операціями з цінними паперами, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, рекласифіковані до звіту про фінансові результати	(8 347)	(21 382)
Податок на прибуток, пов'язаний із компонентами іншого сукупного доходу	(32 280)	20 644
Чистий інший сукупний прибуток/(збиток), що підлягає рекласифікації до складу прибутку або збитку у наступних періодах	147 056	(122 787)
<i>Інший сукупний дохід, який не буде рекласифіковано до звіту про фінансові результати у наступних періодах</i>		
Переоцінка приміщень	(1 337)	-
Податок на прибуток, пов'язаний із компонентами іншого сукупного доходу	72	-
Чистий інший сукупний збиток, що не підлягає перекласифікації до складу прибутку або збитку в наступних періодах	(1 265)	-
Інший сукупний дохід/(збиток) за рік, за вирахуванням податків	145 791	(122 787)
Всього сукупний прибуток за рік	2 749 508	1 885 721

Підписано від імені Правління 12 березня 2020 року

С.П. Черненко (Голова Правління)

К.О. Школярєнко (Фінансовий директор)

О.О. Полещук (Головний бухгалтер)

Примітки на стор. 6-76 є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Звіт про рух грошових коштів за 2019 рік

(у тисячах гривень)

	2019 рік	2018 рік
Грошові потоки від операційної діяльності		
Процентні доходи отримані	7 199 359	6 181 101
Процентні витрати сплачені	(2 443 551)	(2 393 794)
Комісійні доходи отримані	2 274 708	2 023 034
Комісійні витрати сплачені	(539 683)	(466 961)
Дохід, отриманий від торгівлі іноземною валютою	275 129	297 452
Збиток від операцій з цінними паперами	(1 221)	(39)
(Збиток)/прибуток від операцій з фінансовими деривативами	(62 359)	125 276
Інші доходи отримані	162 685	120 129
Операційні витрати сплачені	(3 444 797)	(2 819 596)
Податок на прибуток сплачений	(500 639)	(209 607)
Грошові потоки, отримані від операційної діяльності, до зміни операційних активів та зобов'язань	2 919 631	2 856 995
<i>Чисте (збільшення)/зменшення операційних активів</i>		
Заборгованість інших банків	193 688	(34 532)
Цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	67 249	85 543
Кредити клієнтам	(6 978 846)	(2 502 316)
Інші активи	(227 027)	(96 937)
<i>Чисте (зменшення)/збільшення операційних зобов'язань</i>		
Заборгованість перед Національним банком України	(1 000)	1 000
Заборгованість перед іншими банками	424 450	(188 018)
Кошти клієнтів	5 732 130	2 943 292
Випущені/погашені депозитні сертифікати	(801 357)	675 730
Інші зобов'язання	670 687	270 687
Чисті грошові кошти, отримані від операційної діяльності	1 999 605	4 011 444
Грошові потоки від інвестиційної діяльності		
Придбання основних засобів та нематеріальних активів	(558 168)	(448 257)
Надходження від продажу основних засобів та нематеріальних активів	92 563	67 231
Придбання цінних паперів	(54 233 401)	(79 265 004)
Продаж/погашення цінних паперів	54 688 428	78 041 374
Чисті грошові кошти, використані в інвестиційній діяльності	(10 578)	(1 604 656)
Грошові потоки від фінансової діяльності		
Сплата орендних платежів (Примітка 34)	(163 947)	(76 489)
Погашення еврооблігацій, інших позикових коштів та субординованого боргу (Примітка 34)	(482 300)	(1 854 961)
Чисті грошові кошти, використані у фінансовій діяльності	(646 247)	(1 931 450)
Вплив зміни курсів обміну на грошові кошти та їх еквіваленти	(713 349)	(234 645)
Вплив очікуваних кредитних збитків на грошові кошти та їх еквіваленти	1 607	(1 987)
Чисте збільшення грошових коштів та їх еквівалентів	631 038	238 706
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок року	9 040 607	8 801 901
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець звітного періоду (Примітка 6)	9 671 645	9 040 607

Підписано від імені Правління 12 березня 2020 року

С.П. Черненко (Голова Правління)

К.О. Школяренко (Фінансовий директор)

О.О. Полещук (Головний бухгалтер)

Примітки на стор. 6-76 є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Звіт про зміни власного капіталу за 2019 рік

(у тисячах гривень)

	Акціонерний капітал	Емісійний дохід	Резерв переоцінки основних засобів	Резерв переоцінки цінних паперів	Резервний фонд	Нерозподілений прибуток	Всього власного капіталу
Залишок на 31 грудня 2017 р.	3 294 492	101 660	484 116	69 293	1 475 430	(620 266)	4 804 725
Вплив від впровадження МСФЗ 9	-	-	-	28 741	-	(401 318)	(372 577)
Залишок на 1 січня 2018 року перерахований	3 294 492	101 660	484 116	98 034	1 475 430	(1 021 584)	4 432 148
Чистий прибуток за рік	-	-	-	-	-	2 008 508	2 008 508
Інший сукупний дохід за рік	-	-	-	(122 787)	-	-	(122 787)
Всього сукупний прибуток за рік	-	-	-	(122 787)	-	2 008 508	1 885 721
Амортизація резерву переоцінки основних засобів	-	-	(9 356)	-	-	9 356	-
Перенесення резерву переоцінки основних засобів в результаті вибуття активів	-	-	(25)	-	-	25	-
Залишок на 31 грудня 2018 р.	3 294 492	101 660	474 735	(24 753)	1 475 430	996 305	6 317 869
Чистий прибуток за рік	-	-	-	-	-	2 603 717	2 603 717
Інший сукупний дохід за рік	-	-	(1 265)	147 056	-	-	145 791
Всього сукупний прибуток за рік	-	-	(1 265)	147 056	-	2 603 717	2 749 508
Амортизація резерву переоцінки основних засобів	-	-	(9 057)	-	-	9 057	-
Перенесення резерву переоцінки основних засобів в результаті вибуття активів	-	-	(7 499)	-	-	7 499	-
Залишок на 31 грудня 2019 р.	3 294 492	101 660	456 914	122 303	1 475 430	3 616 578	9 067 377

Підписано від імені Правління 12 березня 2020 року

С.П. Черненко (Голова Правління)

К.О. Школярєнко (Фінансовий директор)

О.О. Полещук (Головний бухгалтер)

Примітки на стор. 6-76 є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності.

(у тисячах гривень)

1. Основна діяльність

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК» (далі – «Банк») було засновано 20 листопада 1991 року. Банк розпочав свою діяльність у квітні 1992 року. Банк надає повний спектр банківських послуг, включаючи залучення депозитів та надання кредитів, інвестування в цінні папери, платіжне обслуговування в Україні та переказ коштів за кордон, операції з обміну валют, випуск та процесінг операцій з платіжними картками.

Банк є учасником Фонду гарантування вкладів фізичних осіб з 2 вересня 1999 року (реєстраційне свідоцтво № 102 від 6 листопада 2012 року), що діє відповідно до Закону України № 2740-III «Про фонд гарантування вкладів фізичних осіб». Фонд гарантування вкладів фізичних осіб забезпечує повернення вкладникам депозитів до 200 тисяч гривень на одну особу (у 2018 році – 200 тисяч гривень).

Станом на 31 грудня 2019 року акціонерами Банку є «СКМ ФІНАНС» (92,3% акціонерного капіталу), SCM HOLDINGS LIMITED (Кіпр) (7,7% акціонерного капіталу) (на 31 грудня 2018 року – акціонерами Банку є «СКМ ФІНАНС» (92,2% акціонерного капіталу), SCM HOLDINGS LIMITED (Кіпр) (7,7% акціонерного капіталу) та фізична особа (0,1% акціонерного капіталу)). Фактичний контроль Банку здійснює громадянин України пан Р.Л. Ахметов.

Юридична адреса Банку: вул. Андріївська, 4, м. Київ, Україна. Станом на 31 грудня 2019 року Банк мав 6 регіональних центрів та 202 відділень в Україні (на 31 грудня 2018 року – 6 регіональних центрів та 175 відділення в Україні).

2. Економічне середовище, в якому Банк здійснює діяльність

Банк здійснює свою діяльність в Україні. Попри те, що економіка України вважається ринковою, вона продовжує демонструвати певні особливості, властиві економіці, що розвивається. Такі особливості характеризуються, але не обмежуються, низьким рівнем ліквідності на ринках капіталу, високою інфляцією та значним дефіцитом балансу державних фінансів та зовнішньої торгівлі.

Після значного погіршення в 2014 і 2015 роках, нинішня політична та економічна ситуація в Україні залишається нестабільною, але спостерігається позитивна динаміка макроекономічних показників. У 2019 році український уряд продовжує здійснювати всеосяжну програму структурної реформи, спрямованої на усунення існуючих диспропорцій в економіці, державних фінансах та управлінні, боротьбі з корупцією, реформування судової системи з метою забезпечити умови для відновлення економіки в країні. Стабілізація економіки України у найближчому майбутньому залежить від успішності дій, яких вживає уряд, та забезпечення безперервної фінансової підтримки України з боку міжнародних донорів та міжнародних фінансових установ.

6 вересня 2019 року та 27 вересня 2019 року міжнародні рейтингові агенції Fitch та Standard&Poor's, відповідно, підвищили суверенний рейтинг України до рівня В. Агенції відзначили суттєве покращення макроекономічної ситуації, відповідальну фіскальну та бюджетну політику, а також появу «вікна можливостей» для здійснення економічних реформ.

За 2019 рік офіційний обмінний курс гривні до долару США Національного банку України знизився на 14,45% з 27.688264 гривень за долар США на 1 січня 2019 року до 23.6862 гривень за долар США на 31 грудня 2019 року. Структурний профіцит ліквідності на фінансовому ринку зберігався протягом 2019 року. Банківський сектор продовжує працювати в умовах надлишкової ліквідності. Правління Національного банку ухвалило рішення знизити облікову ставку до 13,5% річних з 13 грудня 2019 року. Протягом 2019 року облікова ставка була знижена з 18% до 13,5%. Національний банк прискорює пом'якшення монетарної політики, оскільки стрімке зміцнення курсу гривні зумовлює швидше зниження інфляційного тиску, ніж очіувалося.

Банки України достатньо капіталізовані та прибуткові в поточних макроекономічних умовах. Стійкість сектору до системних ризиків також зростає. Показники діяльності банківської системи поліпшуються: зростає обсяг кредитного портфеля, його якість покращується, відрахування до резервів найнижчі за більш як десятиліття, банки високоприбуткові. Тому адекватність капіталу банківської системи значно вища від мінімальних нормативів.

При складанні цієї фінансової звітності враховувалися відомі та оцінювані результати вищезазначених подій на фінансовий стан і результати діяльності Банку у звітному періоді. Керівництво стежить за станом розвитку поточної ситуації і вживає заходів, за необхідності, для мінімізації будь-яких негативних наслідків наскільки це можливо. Подальший негативний розвиток подій у політичних, макроекономічних умовах та/або умовах зовнішньої торгівлі може і далі негативно впливати на фінансовий стан та результати діяльності Банку у такий спосіб, що наразі не може бути визначений.

(у тисячах гривень)

3. Основа підготовки інформації

Загальна інформація

Фінансова звітність, що додається, була складена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ). Фінансова звітність була підготовлена на основі принципу первісної вартості, за винятком фінансових інструментів та інвестиційної власності, що визнаються за справедливою вартістю, будівель та предметів мистецтва, що визнаються за переоціненою вартістю.

4. Основні принципи облікової політики

Дострокове застосування МСФЗ 16 «Оренда»

Банк достроково застосовує МСФЗ 16 «Оренда» з 1 січня 2018 року по відношенню до договорів, які раніше були ідентифіковані як договори оренди згідно МСБО 17 «Оренда» та згідно Роз'яснення КРМФЗ IFRIC 4 «Визначення наявності в договорі ознак оренди». В той же час згідно вимог МСФЗ 16 Банк не застосовує цей стандарт по відношенню до договорів, які раніше не були ідентифіковані як такі, що містять ознаки оренди згідно МСБО 17 та Роз'яснення IFRIC 4.

Перехід на нові або переглянуті стандарти та інтерпретації

Нижче представлені основні зміни облікової політики, пов'язані із застосуванням стандартів та інтерпретацій, які були вперше застосовані в 2019 році. Сутність та ефект кожного окремого стандарту та поправки наведено нижче.

Роз'яснення КТМФЗ (IFRIC) 23 «Невизначеність щодо правил обчислення податку на прибуток»

Роз'яснення вступило в силу для річних періодів, що починаються з 1 січня 2019 року, і розглядає порядок обліку податку на прибуток, коли існує невизначеність податкових трактувань, що впливає на застосування МСФЗ (IAS) 12. Роз'яснення не застосовується до податків або зборів, які не належать до сфери застосування МСФЗ (IAS) 12, а також не містить особливих вимог, що стосуються відсотків і штрафів, пов'язаних з невизначеними податковими трактуваннями. Зокрема, роз'яснення розглядає наступні питання:

- ▶ чи розглядає організація невизначені податкові трактування окремо;
- ▶ допущення, які організація робить щодо перевірки податкових трактувань податковими органами;
- ▶ як організація визначає оподатковуваний прибуток (податковий збиток), податкову базу, невикористані податкові збитки, невикористані податкові пільги і ставки податку;
- ▶ як організація розглядає зміни фактів і обставин.

Банк повинен вирішити, чи розглядати кожне невизначене податкове трактування окремо або разом з однією або декількома іншими невизначеними податковими трактуваннями. Необхідно використовувати підхід, який дозволить з більшою точністю передбачити результат вирішення невизначеності. Зазначене роз'яснення не мало суттєвого впливу на фінансову звітність Банку.

Поправки до МСФЗ (IFRS) 9 «Умови про дострокове погашення з потенційним негативним відшкодуванням»

Згідно МСФЗ (IFRS) 9 борговий інструмент може оцінюватися за амортизованою вартістю або за справедливою вартістю через інший сукупний дохід за умови, що передбачені договором грошові потоки є «виключно платежами в рахунок основної суми боргу і відсотків на непогашену частину основної суми боргу» (тест SPPI) і інструмент утримується в рамках відповідної бізнес-моделі, що дозволяє таку класифікацію. Поправки до МСФЗ (IFRS) 9 роз'яснюють, що фінансовий актив проходить SPPI тест незалежно від того, яка подія або обставина призводить до дострокового розірвання договору, а також незалежно від того, яка сторона виплачує чи отримує об'ґрунтоване відшкодування за дострокове розірвання договору.

Дана поправка застосовується ретроспективно і вступає в силу для річних періодів, що починаються з 1 січня 2019 року. Подана поправка не мала суттєвого впливу на фінансову звітність Банку.

Поправки до МСФЗ (IAS) 28 «Довгострокові вкладення в асоційовані організації та спільні підприємства»

Поправки роз'яснюють, що організація застосовує МСФЗ (IFRS) 9 до довгострокових вкладень в асоційовані організації або спільні підприємства, до яких не застосовується метод пайової участі, але які, по суті, складають частину чистих інвестицій в асоційовану організацію або спільне підприємство (довгострокові вкладення). Дане роз'яснення є важливим, оскільки воно передбачає, що до таких довгострокових вкладень застосовується модель очікуваних кредитних збитків в МСФЗ (IFRS) 9.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Перехід на нові або переглянуті стандарти та інтерпретації (продовження)

У поправках також пояснюється, що при застосуванні МСФЗ (IFRS) 9 організація не бере до уваги збитки, понесені асоційованою організацією або спільним підприємством, або збиток від знецінення по чистій інвестиції, визнані в якості коригувань чистих інвестицій в асоційовану організацію або спільне підприємство, що виникають внаслідок застосування МСФЗ (IAS) 28 «Інвестиції в асоційовані організації та спільні підприємства».

Подані поправки вступили в силу для річних періодів, що починаються 1 січня 2019 року та застосовуються ретроспективно. Оскільки у Банку відсутні такі довгострокові вкладення в асоційовану організацію або спільне підприємство, дані поправки не мали впливу на фінансову звітність.

Поправки до МСФЗ (IAS) 19 «Внесення змін до програми, скорочення програми або погашення зобов'язань за програмою»

Поправки до МСФЗ (IAS) 19 розглядають порядок обліку у випадках, коли внесення змін до програми, скорочення програми або погашення зобов'язань за програмою відбувається протягом звітного періоду. Поправки роз'яснюють, що якщо внесення змін до програми, скорочення програми або погашення зобов'язань за програмою відбувається протягом звітного періоду, організація повинна:

- ▶ визначити вартість послуг поточного періоду стосовно решти періоду після внесення змін до програми, її скорочення або повного погашення зобов'язань за програмою, виходячи з актуарних припущень, використаних для переоцінки чистого зобов'язання (активу) програми з визначеною виплатою, що відображають винагороди, пропонувані за програмою, і активи програми після даної події;
- ▶ визначити чисту величину відсотків стосовно решти періоду після внесення змін до програми, її скорочення або повного погашення зобов'язань за програмою, з використанням: чистого зобов'язання (активу) програми з визначеною виплатою, що відображають винагороди, пропонувані за програмою, і активи програми після цієї події; і ставки дисконтування, використаної для переоцінки цього чистого зобов'язання (активу) програми з визначеною виплатою.

Поправки також роз'яснюють, що організація повинна спочатку визначити вартість послуг минулих періодів або прибутку або збитку від погашення зобов'язань за цією програмою, без урахування впливу граничної величини активу. Дана сума визнається в прибутку чи збитку. Потім організація повинна визначити вплив граничної величини активів після внесення змін до програми, її скорочення або повного погашення зобов'язань за програмою. Будь-яка зміна даного впливу, за винятком сум, включених в чисту величину відсотків, визнається у складі іншого сукупного доходу.

Дані поправки застосовуються щодо змін програми, її скорочення або повного погашення зобов'язань за програмою, що сталися на дату або після початку першого річного звітного періоду, що починається 1 січня 2019 року або після цієї дати. Подані поправки не мали суттєвого впливу на фінансову звітність Банку.

Щорічні удосконалення МСФЗ, період 2015-2017 років (випущені в грудні 2017 року)

До удосконалень МСФЗ відносяться такі поправки:

МСФЗ (IFRS) 3 «Об'єднання бізнесів»

У поправках пояснюється, що якщо організація отримує контроль над бізнесом, який є спільною операцією, то вона повинна застосовувати вимоги щодо об'єднання бізнесів, здійснюваного поетапно, включаючи переоцінку часток участі в активах та зобов'язаннях спільної операції за справедливою вартістю, що були раніше. При цьому набувач повинен переоцінити всю наявну раніше частку участі в спільних операціях.

Банк застосовує дані поправки щодо об'єднань бізнесів, дата яких збігається або настає після початку першого річного звітного періоду, яка починається з 1 січня 2019 року або після цієї дати. В даний час дані поправки не застосовні до Банку, однак вони можуть застосовуватися до угод в майбутньому. Дані поправки будуть застосовуватися до майбутніх об'єднань бізнесів Банку.

МСФЗ (IFRS) 11 «Спільне підприємництво»

Сторона, яка є учасником спільних операцій, але не має спільного контролю, може отримати спільний контроль над спільними операціями, діяльність в рамках яких представляє собою бізнес згідно визначенню цього терміну в МСФЗ (IFRS) 3. У поправках пояснюється, що в таких випадках частки участі, які існували раніше, в спільній операції не переоцінюються.

Банк застосовує дані поправки щодо угод, в рамках яких вона отримує спільний контроль і дата яких збігається або настає після початку першого річного звітного періоду, що починається 1 січня 2019 року або після цієї дати. В даний час дані поправки не застосовні до Банку, однак вони можуть застосовуватися до угод в майбутньому.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Щорічні удосконалення МСФЗ, період 2015-2017 років (випущені в грудні 2017 року) (продовження)

МСФЗ (IAS) 12 «Податки на прибуток»

Поправки роз'яснюють, що податкові наслідки щодо дивідендів в більшій мірі пов'язані з минулими операціями чи подіями, які генерували прибуток, ніж з розподілами між власниками. Отже, організація повинна визнавати податкові наслідки щодо дивідендів в прибутку чи збитку, іншого сукупного доходу або власного капіталу в залежності від того, де організація спочатку визнала такі минулі операції або події.

Банк застосовує дані зміни до річних звітних періодів, що починаються з 1 січня 2019 року. При першому застосуванні даних поправок Банк повинен застосовувати їх до податкових наслідків щодо дивідендів, визнаних на дату початку самого раннього порівняльного періоду або після цієї дати. Оскільки поточна практика Банку відповідає вимогам поправок, то такі поправки не мали суттєвого впливу на фінансову звітність.

МСФЗ (IAS) 23 «Витрати за запозиченнями»

Поправки роз'яснюють, що організація повинна враховувати позики, отримані спеціально для придбання кваліфікованого активу, в рамках позик на спільні цілі, коли завершені практично всі роботи, необхідні для підготовки цього активу до використання за призначенням або продажу.

Банк застосував дані поправки до річних звітних періодів, що починаються 1 січня 2019 року. Оскільки поточна діяльність Банку відповідає вимогам поправок, подані поправки не мали суттєвого впливу на фінансову звітність Банку.

Нижче описані основні принципи облікової політики, що застосовувалися при складанні цієї фінансової звітності.

Класифікація – фінансові активи

Згідно МСФЗ 9 всі боргові фінансові активи, які не відповідають тесту SPPI (виключно платежі в рахунок основної суми боргу та відсотків на непогашену частину основної суми боргу), класифікуються при первісному визнанні як фінансові активи, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток. Згідно даного критерію, боргові інструменти, які не відповідають визначенню «базової кредитної угоди», такі як інструменти, що містять вбудовану можливість конвертації, або кредити без права регресу, оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток.

Всі стандартні операції з купівлі-продажу фінансових активів визнаються на дату розрахунку, тобто на дату, коли Банк отримує або передає актив. До стандартних операцій з купівлі-продажу відносяться операції з купівлі або продажу фінансових активів, в межах яких передбачається передача активів у строки, встановлені законодавством або прийнятні на ринку.

Після оцінки бізнес-моделі та проходження тесту SPPI фінансовий актив при первісному визнанні класифікується як такий, що оцінюється за амортизованою вартістю, за справедливою вартістю через інший сукупний дохід або за справедливою вартістю через прибуток або збиток.

Фінансовий актив оцінюється за амортизованою вартістю тільки у випадку, якщо він відповідає обом нижченаведеним умовам і не класифікований як оцінюваний за справедливою вартістю через прибуток або збиток:

- ▶ він утримується в рамках бізнес-моделі, метою якої є утримання активів для отримання передбачених договором грошових потоків, і
- ▶ його договірні умови передбачають виникнення у встановлені терміни грошових потоків, які являють собою виплату виключно основної суми і процентів (SPPI) на непогашену частину основної суми.

Борговий інструмент оцінюється за справедливою вартістю, з відображенням результату переоцінки в іншому сукупному доході, тільки у випадку, якщо він відповідає обом з нижченаведених умов і не класифікований на розсуд Банку як оцінюваний за справедливою вартістю через прибуток або збиток :

- ▶ він утримується в рамках бізнес-моделі, мета якої досягається як шляхом отримання передбачених договором грошових потоків, так і шляхом продажу фінансових активів, і
- ▶ його договірні умови передбачають виникнення у встановлені терміни грошових потоків, які являють собою виплату виключно основної суми і процентів на непогашену частину основної суми.

За борговими фінансовими активами, що оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, прибутки та збитки визнаються в складі іншого сукупного доходу, за винятком таких наступних статей, які визнаються у прибутку чи збитку так само, як і за фінансовими активами, що оцінюються за амортизованою собівартістю:

- ▶ процентних доходів, розрахованих з використанням методу ефективного відсотка;
- ▶ очікуваних кредитних збитків (ECL); і
- ▶ прибутків та збитків від курсових різниць.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Класифікація – фінансові активи (продовження)

При припиненні визнання боргового фінансового активу, що оцінюється за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, накопичені прибуток або збиток, раніше визнані у складі іншого сукупного доходу, перекласифіковуються зі складу сукупного доходу в прибуток або збиток.

При первісному визнанні інвестицій в інструменти капіталу, які не призначені для торгових операцій, Банк може на власний розсуд прийняти рішення, без права його подальшого скасування, відобразити подальші зміни їх справедливої вартості в складі іншого сукупного доходу. Такий вибір здійснюється для кожної інвестиції окремо.

За такими дольовими інструментами прибутки та збитки ніколи не перекласифіковуються у чистий прибуток, а збиток від зменшення корисності у складі прибутку або збитку не визнається. Дивіденди визнаються в прибутку чи збитку, крім випадків, коли є очевидним, що вони являють собою повернення частини первісної вартості інвестиції, і в цьому випадку дивіденди визнаються в складі іншого сукупного доходу. При вибутті інвестиції накопичені прибутки та збитки, визнані у складі іншого сукупного доходу, переносяться до складу нерозподіленого прибутку.

Всі інші фінансові активи класифікуються як оцінювані за справедливою вартістю через прибуток або збиток.

Крім того, при первісному визнанні Банк може на власний розсуд класифікувати, без права подальшої перекласифікації, фінансовий актив, який відповідає критеріям для оцінки за амортизованою вартістю або за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, як оцінюваний за справедливою вартістю через прибуток або збиток, якщо це дозволить усунути або значно зменшити неузгодженість обліку, яка виникла б в іншому випадку.

Оцінка бізнес-моделі

Банком проводиться оцінка мети бізнес-моделі, в рамках якої утримується актив, на рівні портфеля фінансових інструментів, оскільки це найкращим чином відображає спосіб управління бізнесом і надання інформації управлінському персоналу. При цьому, розглядається така інформація:

- ▶ політики і цілі, встановлені для даного портфеля фінансових активів, а також для зазначених політик на практиці, зокрема, чи орієнтована стратегія управлінського персоналу на отримання процентного доходу, передбаченого договором, підтримку певної структури процентних ставок, забезпечення відповідності термінів погашення фінансових активів строкам погашення фінансових зобов'язань, що використовуються для фінансування цих активів, або реалізацію грошових потоків шляхом продажу активів;
- ▶ метод оцінки результативності портфеля і форма повідомлення цієї інформації управлінському персоналу Банку;
- ▶ ризики, які впливають на результативність бізнес-моделі (і фінансових активів, утримуваних в рамках цієї бізнес-моделі), і яким чином здійснюється управління цими ризиками;
- ▶ яким чином винагороджуються менеджери, що здійснюють керівництво бізнесом (наприклад, чи залежить ця винагорода від справедливої вартості активів, якими вони управляють, або від отриманих ними від активів грошових потоків, передбачених договором);
- ▶ частота, обсяг і терміни продажів в минулих періодах, причини таких продажів, а також очікування щодо майбутнього рівня продажів. Однак інформація про рівні продажів розглядається не ізольовано, а в рамках єдиного цілісного аналізу того, яким чином досягається заявлена Банком мета управління фінансовими активами і як реалізуються грошові потоки.

Фінансові активи, що утримуються для торгових операцій і управління якими здійснюється та результативність яких оцінюється на основі справедливої вартості, оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток, оскільки вони не утримуються ані з метою отримання передбачених договором грошових потоків, ані з метою як отримання передбачених договором грошових потоків, так і продажу фінансових активів.

Оцінка того, чи є передбачені договором грошові потоки виключно виплатою основної суми та процентів

Для цілей даної оцінки «основна сума» визначається як справедлива вартість фінансового активу при його первісному визнанні. «Проценти» визначаються як відшкодування за вартість грошей у часі, за кредитний ризик щодо основної суми, що залишається непогашеною протягом певного періоду часу, та за інші основні ризики і витрати, пов'язані з кредитуванням (наприклад, ризик ліквідності та адміністративні витрати), а також маржу прибутку.

При оцінці того, чи є передбачені договором грошові потоки виключно виплатами основної суми і процентів на непогашену частину основної суми («критерій SPPI»), Банк аналізує договірні умови фінансового інструмента.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Перекласифікація

Класифікація фінансових активів після первісного визнання не змінюється, крім як у періоді, наступному за тим, в якому Банк змінює свою бізнес-модель з управління фінансовими активами. Банк повинен перекласифікувати фінансові активи тільки в тому випадку, якщо він змінив бізнес-модель, яка використовується для управління цими фінансовими активами. Очікується, що такі зміни відбуваються вкрай рідко. Такі зміни визначаються вищим управлінським персоналом Банку як наслідок зовнішніх або внутрішніх змін і є значними для діяльності Банку й очевидними для зовнішніх сторін.

Класифікація фінансових зобов'язань після первісного визнання не підлягає зміні.

Припинення визнання

Фінансові активи

Фінансовий актив (або, де це можливо – частина фінансового активу) припиняє визнаватися у звіті про фінансовий стан, якщо:

- ▶ термін дії прав на отримання грошових потоків від активу минув;
- ▶ Банк відступив право на отримання грошових потоків від активу або прийняв зобов'язання перерахувати отримані грошові потоки повністю без суттєвої затримки третій стороні на умовах «транзитної» угоди; а також
- ▶ Банк або відступив практично всі ризики і вигоди від активу, або не відступив, але і не зберігає за собою всі ризики та вигоди від активу, проте відступив контроль над цим активом.

У разі якщо Банк відступив свої права на отримання грошових потоків від активу, при цьому ні передавши, ні зберігши за собою практично ніяких ризиків і вигод, пов'язаних з ним, а також не відступивши контроль над активом, такий актив відображається в обліку в межах подальшої участі Банку в цьому активі. Продовження участі Банку в активі, що має форму гарантії за переданим активом, оцінюється за найменшим із значень первісної балансової вартості активу та максимального розміру відшкодування, яке може бути пред'явлено до оплати Банку.

Будь-яка накопичена сума прибутку/збитку, визнана у складі іншого сукупного доходу, за дольовими інвестиційними цінними паперами, класифікованими на розсуд Банку в категорію оцінки за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, не підлягає перекласифікації в чистий прибуток або збиток при припиненні визнання таких цінних паперів. Будь-яка частка участі у переданому фінансовому активі, що відповідає критеріям припинення визнання, яка виникла або залишилась у Банку, визнається як окремий актив або зобов'язання.

Списання

Кредити і боргові цінні папери підлягають списанню (частково чи повністю), коли немає обґрунтованих очікувань щодо їх відшкодування. Як правило, у таких випадках Банк визначає, що у позичальника немає активів чи джерел доходу, що можуть генерувати грошові потоки в обсязі, достатньому для погашення сум заборгованості, що підлягають списанню.

Однак Банк може продовжувати здійснювати діяльність, спрямовану на стягнення заборгованості за списаними фінансовими активами згідно з політикою відшкодування сум, належних до погашення.

Модифікація фінансових активів і фінансових зобов'язань

Фінансові активи

В рамках діяльності з управління кредитним ризиком Банк переглядає умови кредитів клієнтам, які мають фінансові труднощі («політика перегляду умов кредитних угод»). Якщо Банк планує змінити умови фінансового активу таким чином, що дана зміна призведе до прощення частини існуючих грошових потоків, передбачених договором, то частина активу списується до проведення оцінки на предмет значущості модифікації умов. Банк здійснює якісну оцінку на предмет значущості даної модифікації в рамках політики Банку щодо перегляду умов кредитних угод.

Якщо грошові потоки відрізняються суттєво («значна модифікація умов»), то вважається, що строк дії прав на передбачені договором грошові потоки за первісним фінансовим активом закінчився. У цьому випадку визнання первісного фінансового активу припиняється, а новий фінансовий актив визнається в обліку за справедливою вартістю. Зміни величини грошових потоків за існуючими фінансовими активами або фінансовими зобов'язаннями не вважаються значною модифікацією умов, якщо вони є наслідком виконання поточних умов договору, наприклад, зміни процентних ставок Банком внаслідок змін облікової ставки Національного банку України, якщо відповідний договір кредитування передбачає можливість для Банку змінювати процентні ставки.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Модифікація фінансових активів і фінансових зобов'язань (продовження)

Банк здійснює кількісну та якісну оцінку того, чи є модифікація умов значною, тобто чи відрізняються значно потоки грошових коштів за первісним фінансовим активом і потоки грошових коштів за модифікованим активом або фінансовим активом, що його замінив. Банк здійснює кількісну та якісну оцінку на предмет значущості модифікації умов, аналізуючи якісні фактори, кількісні фактори і сукупний ефект якісних і кількісних факторів. Якщо потоки грошових коштів значно відрізняються, то вважається, що строк дії прав на передбачені договором грошові потоки за первісним фінансовим активом закінчився.

Якщо грошові потоки за модифікованим активом, оцінюваним за амортизованою собівартістю, не відрізняються значно, то така модифікація умов не призводить до припинення визнання фінансового активу. У цьому випадку Банк перераховує валову балансову вартість фінансового активу і визнає суму коригування валової балансової вартості як прибуток або збиток від модифікації в прибутку чи збитку. Валова балансова вартість фінансового активу перераховується як теперішня вартість переглянутих або модифікованих грошових потоків, дисконтованих з використанням первісної ефективної ставки відсотка за даним фінансовим активом. Понесені витрати і комісії коригують балансову вартість модифікованого фінансового активу й амортизуються протягом строку дії модифікованого фінансового активу.

Фінансові зобов'язання

Визнання фінансового зобов'язання припиняється в разі виконання, скасування або закінчення терміну дії відповідного зобов'язання.

При заміні одного існуючого фінансового зобов'язання іншим зобов'язанням перед тим самим кредитором на умовах, що суттєво відрізняються, або в разі істотної модифікації умов існуючого зобов'язання визнання первісного зобов'язання припиняється, а нове зобов'язання відображається в обліку з визнанням різниці в балансовій вартості. Фінансові гарантії – це безвідкличні гарантії здійснення платежу у випадку, якщо клієнт виявиться неспроможним виконати свої зобов'язання перед третіми особами. Їм притаманний однаковий з кредитами ризик. Фінансові гарантії спочатку визнаються за справедливою вартістю, яка зазвичай ґрунтується на сумі отриманої комісії. Ця сума амортизується лінійним методом протягом строку існування зобов'язання. На кожну звітну дату фінансові гарантії оцінюються за резервом під очікувані кредитні збитки. Будь-яке збільшення зобов'язання за фінансовими гарантіями відображається у звіті про фінансові результати.

Інші зобов'язання, пов'язані з кредитуванням

В ході звичайної діяльності Банк бере на себе інші зобов'язання, пов'язані з кредитуванням, включаючи зобов'язання з надання кредитів та акредитиви, по відношенню до таких зобов'язань застосовуються вимоги оцінки очікуваних кредитних збитків.

Зменшення корисності – Фінансові активи, зобов'язання з надання позик і договори фінансової гарантії

Модель зменшення корисності застосовується до наступних фінансових інструментів, які не оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток:

- ▶ фінансові активи, що є борговими інструментами;
- ▶ дебіторська заборгованість за договорами оренди;
- ▶ зобов'язання з надання позик і зобов'язання за договорами фінансової гарантії

За інвестиціями в інструменти капіталу збиток від зменшення корисності не визнається.

Резерви під очікувані кредитні збитки визнаються в сумі, що дорівнює або очікуваним кредитним збиткам за 12 місяців, або очікуваним кредитним збиткам за весь строк дії інструмента для фінансових інструментів, за якими було виявлено суттєве збільшення кредитного ризику. Очікувані кредитні збитки за весь строк дії інструмента – це очікувані кредитні збитки, що виникають внаслідок усіх можливих подій дефолту протягом усього договірної строку дії фінансового інструмента, тоді як очікувані кредитні збитки за 12 місяців є частиною очікуваних кредитних збитків, що виникають внаслідок подій дефолту, можливих протягом 12 місяців після звітної дати.

Для оцінки резерву під очікувані кредитні збитки за фінансовою дебіторською заборгованістю Банк використовує спрощення практичного характеру відповідно до МСФЗ 9.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Зменшення корисності – Фінансові активи, зобов'язання з надання позик і договори фінансової гарантії (продовження)

Банк визнає резерви під очікувані кредитні збитки в сумі, що дорівнює очікуваним кредитним збиткам за весь строк дії інструмента, за винятком таких інструментів, за якими сума визнаного резерву буде дорівнювати очікуваним кредитним збиткам за 12 місяців:

- ▶ Боргові цінні папери, якщо було визначено, що вони мають низький кредитний ризик станом на звітну дату. Банк вважає, що борговий цінний папір має низький кредитний ризик, якщо кредитний рейтинг за ним відповідає загальноприйнятим у світі визначенням рейтингу «інвестиційна якість»;
- ▶ інші фінансові інструменти (крім дебіторської заборгованості за договорами оренди), за якими з моменту першого визнання не відбулося значного збільшення кредитного ризику;
- ▶ Резерви під збитки за дебіторської заборгованістю за договорами оренди завжди будуть оцінюватися в сумі, що дорівнює очікуваним кредитним збиткам за весь строк дії інструмента.

Поняття оцінки очікуваних кредитних збитків, визначення дефолту та інші тлумачення основних підходів щодо зменшення корисності наведені в Примітці Управління ризиками.

Визначення справедливої вартості

Банк оцінює фінансові інструменти, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки і збитки, а також за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, і такі нефінансові активи, як інвестиційна власність, будівлі та предмети мистецтва, за справедливою вартістю на кожну звітну дату.

Справедлива вартість – це ціна, яка була б отримана за продаж активу або сплачена за передачу зобов'язання в рамках угоди, що укладається в звичайному порядку між учасниками ринку, на дату оцінки. Оцінка справедливої вартості передбачає, що операція з продажу активу або передачі зобов'язання відбувається:

- або на основному ринку для даного активу або зобов'язання;
- або, в умовах відсутності основного ринку, на найбільш сприятливому ринку для даного активу або зобов'язання.

У Банку повинен бути доступ до основного або найбільш сприятливого ринку. Справедлива вартість активу або зобов'язання оцінюється з використанням припущень, які використовувались би учасниками ринку при визначенні ціни активу або зобов'язання, при цьому передбачається, що учасники ринку діють в своїх кращих інтересах. Оцінка справедливої вартості нефінансового активу враховує можливість учасника ринку генерувати економічні вигоди від використання активу найвигіднішим та найкращим чином або його продажу іншому учаснику ринку, який буде використовувати даний актив найвигіднішим та найкращим чином.

Банк використовує такі методики оцінки справедливої вартості, які є прийнятними в обставинах, що склалися, і для яких доступні дані, достатні для оцінки справедливої вартості, при цьому максимально використовуючи доцільні спостережувані вхідні дані і мінімально використовуючи вхідні дані, що не спостерігаються.

Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти та їх еквіваленти включають залишки на кореспондентських рахунках та депозити «овернайт», розміщені в інших банках, депозитні сертифікати Національного банку України зі строком погашення до 1 робочого дня, грошові кошти в касі та в дорозі та кошти на рахунках в Національному банку України.

Банківські метали

Банківські метали обліковуються у складі інших активів, а прибутки чи збитки визнаються у складі інших доходів.

Золото та інші дорогоцінні метали відображаються за цінами купівлі НБУ, які приблизно відповідають справедливій вартості, з дисконтом по відношенню до котирувань Лондонської біржі металів. Зміни в цінах купівлі НБУ враховуються як курсові різниці за операціями з дорогоцінними металами у складі інших доходів.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Заставне майно, що перейшло у власність Банку

Заставне майно, що перейшло у власність Банку – це нефінансові активи, отримані Банком при врегулюванні прострочених кредитів. Ці активи спочатку визнаються за справедливою вартістю та включаються до будівель та обладнання, інших фінансових активів чи товарно-матеріальних запасів у складі інших активів в залежності від їх природи, а також намірів Банку щодо відшкодування вартості цих активів, а в подальшому переоцінюються і обліковуються відповідно до облікової політики для цих категорій активів.

Договори «репо» та зворотного «репо»

Договори продажу та зворотного викупу цінних паперів (договори «репо») відображаються у звітності як забезпечені операції фінансування.

Цінні папери, продані за договорами «репо», продовжують відображатись у звіті про фінансовий стан. Цінні папери не рекласифікуються у звіті про фінансовий стан, якщо у продавця немає права на продаж або повторну заставу цих цінних паперів за умовами договору або загальноприйнятої практики. За наявності таких прав, вони рекласифікуються в цінні папери, передані у заставу за договорами «репо». Відповідні зобов'язання включаються до складу заборгованості перед іншими банками або інших позикових коштів.

Придбання цінних паперів за договорами зворотного продажу (зворотного «репо») відображається в складі заборгованості кредитних установ або кредитів клієнтам. Різниця між ціною продажу та ціною зворотної покупки розглядається як процентний дохід і нараховується протягом строку дії договорів «репо» за методом ефективної ставки відсотка.

Похідні фінансові інструменти

У ході своєї звичайної діяльності Банк використовує різні похідні фінансові інструменти, включаючи форвардні контракти і угоди валютного свопу на валютних ринках і ринках капіталу. Ці фінансові інструменти утримуються для торгівлі та відображаються за справедливою вартістю. Справедлива вартість визначається на основі ринкових котирувань або моделей оцінки, що ґрунтуються на поточній ринковій і договірній вартості відповідних інструментів та інших факторах. Похідні фінансові інструменти з позитивною справедливою вартістю відображаються в складі активів, а з від'ємною справедливою вартістю – у складі зобов'язань. Доходи та витрати від операцій із зазначеними інструментами відображаються у звіті про фінансові результати як чистий прибуток/(збиток) від похідних фінансових інструментів.

Позикові кошти

Випущені фінансові інструменти або їх компоненти класифікуються як зобов'язання, якщо суть договірних домовленостей полягає в тому, що Банк має зобов'язання передати кошти або інші фінансові активи контрагенту або виконати зобов'язання в інший спосіб, ніж обмін фіксованої суми грошових коштів або інших фінансових активів на фіксовану кількість власних дольових інструментів. Такі інструменти включають заборгованість перед Національним банком України, заборгованість перед іншими банками, кошти клієнтів, випущені депозитні сертифікати, субординований борг та інші позикові кошти. Після первісного визнання позикові кошти обліковуються за амортизованою собівартістю з використанням методу ефективної ставки відсотка. Прибутки та збитки, пов'язані з вказаними зобов'язаннями, відображаються у звіті про фінансові результати при припиненні визнання позикових коштів, витрати визнаються у процесі амортизації.

Взаємозалік

Взаємозалік фінансових активів та зобов'язань з відображенням чистого підсумку у звіті про фінансовий стан здійснюється тільки за наявності юридично закріпленого права здійснювати взаємозалік і наміру реалізувати актив одночасно з погашенням зобов'язання.

Право на проведення заліку не повинно бути обумовлено подією в майбутньому і повинно мати юридичну силу в усіх наступних обставинах:

- в ході звичайної діяльності;
- в разі невиконання зобов'язання; і
- в разі неспроможності або банкрутства організації або кого-небудь з контрагентів.

Це, як правило, не виконується щодо генеральних угод про взаємозалік, і відповідні активи і зобов'язання відображаються в звіті про фінансовий стан в повній сумі.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Податок на прибуток

Податок на прибуток відображений у фінансовій звітності згідно з українським законодавством, яке набуло чинності або повинне набути чинності станом на кінець звітного періоду. Витрати з податку на прибуток включають поточний податок та відстрочений податок і визнаються у звіті про фінансові результати за винятком випадку, коли вони визнаються безпосередньо у складі іншого сукупного доходу, оскільки стосуються операцій, які також визнаються в тому ж самому або іншому періоді, безпосередньо у складі іншого сукупного доходу.

Поточний податок – це сума, що, як очікується, має бути сплачена податковим органам або відшкодована ними стосовно оподаткованого прибутку чи збитку в поточний та попередні періоди. Інші податки, крім податку на прибуток, відображаються у складі операційних витрат.

Відстрочений податок на прибуток розраховується стосовно податкових збитків, перенесених на наступні періоди, та тимчасових різниць, що виникають між податковою базою активів та зобов'язань та їх балансовою вартістю для цілей фінансової звітності. Згідно з виключенням при первісному визнанні, відстрочений податок не розраховується стосовно тимчасових різниць при первісному визнанні активу чи зобов'язання щодо іншої, ніж об'єднання компаній, операції, якщо операція, при її первісному визнанні, не впливає ані на фінансовий, ані на оподатковуваний прибуток. Сума відстроченого податку на прибуток визначається за податковими ставками, прийнятими на звітну дату, що, як очікується, будуть застосовуватись у періоді, в якому тимчасові різниці будуть сторновані або буде зарахований податковий збиток, перенесений на наступні періоди. Відстрочені податкові активи стосовно тимчасових різниць, що зменшують базу оподаткування, та податкових збитків, перенесених на наступні періоди, відображаються, лише якщо існує ймовірність отримання майбутнього оподаткованого доходу, відносно якого можна буде реалізувати тимчасові різниці.

Основні засоби

Основні засоби, крім будівель та предметів мистецтва, обліковуються за первісною вартістю, за вирахуванням накопиченої амортизації та будь-якого резерву під зменшення корисності, у разі необхідності.

Після первісного визнання за первісною вартістю будівлі та предмети мистецтва Банку відображаються за переоціненою вартістю, яка є справедливою вартістю на дату переоцінки, за вирахуванням будь-якої накопиченої амортизації та будь-якого накопиченого резерву під зменшення корисності. Переоцінка проводиться достатньо регулярно для того, щоб балансова вартість суттєво не відрізнялася від тієї, що була б визначена із застосуванням справедливої вартості.

Збільшення балансової вартості від переоцінки визнається у складі іншого сукупного доходу, за винятком сум сторнування попереднього зменшення вартості даного активу, визнаного у звіті про фінансові результати. В цьому разі сума збільшення вартості активу відноситься на фінансовий результат. Зменшення балансової вартості активу в результаті переоцінки визнається у звіті про фінансові результати, за винятком безпосереднього заліку такого зменшення проти попереднього приросту вартості за тим самим активом, визаним у складі резерву переоцінки будівель і відображеним в інших сукупних доходах.

Коли об'єкт будівель переоцінюється, накопичена до дати переоцінки амортизація перераховується пропорційно зміні загальної балансової вартості активу таким чином, щоб балансова вартість активу після переоцінки дорівнювала переоціненій вартості.

Резерв переоцінки відноситься безпосередньо до нерозподіленого прибутку в тому випадку, якщо сума переоцінки реалізована, тобто коли актив реалізується або списується чи в процесі використання цього активу Банком. В останньому випадку реалізована переоцінка являє собою різницю між амортизацією на основі переоціненої балансової вартості активу та амортизацією на основі його первісної вартості.

Незавершене будівництво обліковується за первісною вартістю за вирахуванням резерву під зменшення корисності. Після завершення активи, готові до використання, переводяться до категорії будівель або удосконалень орендованого майна за їх балансовою вартістю. Амортизація на незавершене будівництво не нараховується до поки актив не стає доступним для використання, що супроводжується переведенням до іншої категорії основних засобів.

На кожну звітну дату балансова вартість основних засобів переглядається на предмет зменшення корисності у разі виникнення події чи обставин, які вказують на ймовірність того, що балансову вартість цього активу буде неможливо відшкодувати. Якщо ознаки зменшення корисності існують, керівництво Банку розраховує вартість відшкодування, яка дорівнює справедливій вартості активу мінус витрати на продаж або вартості використання, залежно від того, яка з цих сум більша. Балансова вартість активу зменшується до суми відшкодування, а збиток від зменшення корисності визнається у прибутку чи збитку за рік. Збиток від зменшення корисності, відображений щодо будь-якого активу у минулих періодах, сторнується, якщо мали місце зміни в розрахунках, що використовувались для визначення вартості використання активу або його справедливої вартості за мінусом витрат на продаж.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Основні засоби (продовження)

Прибуток або збитки від вибуття активів, визначені шляхом порівняння суми надходжень від вибуття та балансової вартості активу, визнаються у прибутку чи збитку за рік (у складі операційних доходів чи витрат).

Витрати на ремонтно-відновлювальні роботи відображаються по мірі їх здійснення у складі операційних витрат, крім випадків, коли такі витрати можна капіталізувати.

Нарахування амортизації активу починаються з дати, коли актив стає доступним для використання. Амортизація нараховується лінійним методом протягом очікуваних строків корисної служби активів. Для ключових категорій основних засобів застосовуються такі річні норми амортизації:

Будівлі	2%-5%	Або протягом строку оренди, якщо він менший за 5 років
Удосконалення орендованого майна	20%	
Комп'ютери та інше обладнання	20%-33%	

Предмети мистецтва не амортизуються. Ліквідаційна вартість, строки корисної експлуатації активів та метод амортизації переглядаються і, за необхідності, коригуються на кінець кожного звітного року.

Нематеріальні активи

Всі нематеріальні активи Банку мають кінцевий строк корисної служби і включають капіталізоване програмне забезпечення та ліцензії.

Придбані ліцензії на комп'ютерне програмне забезпечення капіталізуються виходячи з витрат на придбання програмного забезпечення та введення його в експлуатацію. Витрати, безпосередньо пов'язані з розробкою унікальних програмних продуктів, які можуть бути ідентифіковані та контролюються Банком, відображаються у складі нематеріальних активів, якщо ймовірно надходження економічних вигід, що перевищують витрати.

Капіталізовані витрати включають витрати на персонал, який займається розробкою програмного забезпечення, та відповідну частину накладних витрат. Всі інші витрати, пов'язані з програмним забезпеченням, наприклад, його обслуговуванням, відносяться на витрати по мірі їх здійснення. Капіталізоване програмне забезпечення та ліцензії амортизуються лінійним методом протягом очікуваного строку їх використання, який становить від 3 до 10 років.

Інвестиційна власність

Інвестиційна власність – це нерухоме майно, яким володіє Банк для отримання прибутку від надання його в оренду або від збільшення його вартості і яке сам Банк не займає.

Інвестиційна власність спочатку визнається за первісною вартістю і в подальшому визнається за справедливою вартістю, яка відображає кон'юнктуру ринку на звітну дату.

Прибуток та збитки в результаті зміни справедливої вартості інвестиційної власності відображаються у звіті про фінансові результати як прибутки за вирахуванням збитків від переоцінки інвестиційної власності в тому році, в якому вони виникли.

Якщо інвестиційна власність стає нерухомістю, яку займає власник, вона перекласифіковується до основних засобів за поточною балансовою вартістю на дату рекласифікації, яка далі підлягає амортизації.

Оренда

Оренда укладається договором, який передає користувачеві (орендареві) право контролювати використання ідентифікованого активу протягом періоду часу в обмін на винагороду. Частина активу може бути відокремленою як окремий ідентифікований актив, якщо вона фізично підлягає розмежуванню. Якщо вона фізично не може бути відокремленою, то частина активу не є окремо ідентифікованим активом, якщо тільки вона не представляє практично усю потужність активу і, в результаті, не передає право отримувати практично всі економічні вигоди від використання активу.

Якщо платіж по договору містить більше одного компоненту оренди або комбінацію орендного та неорендного платежу, в такому випадку відбувається алокація по контракту, виходячи з відносних величин самого платежу.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Оренда (продовження)

Банк орендар

Для короткострокової оренди з терміном, що не перевищує 12 місяців з дати першого застосування, а також для оренди малоцінних активів Банк використовує практичну можливість не визнавати право користування активами та зобов'язання з оренди. Орендні платежі за такими договорами визнаються як операційні витрати протягом усього строку дії договору.

В інших випадках, чиста приведена вартість орендних платежів визнається як фінансове зобов'язання. А самі орендні платежі діляться на сплату основного боргу та процентів, використовуючи метод ефективного відсотка.

Відповідно, право користування активами визнається в сумі чистих приведених потоків зобов'язання з оренди на дату початку дії договору, включаючи інші прямі супутні витрати. Попередні платежі, здійсненні до початку дії договору оренди, а також винагорода, отримана від орендодавця, включаються до складу активу у формі права на використання. Право користування активами амортизується на прямолінійній основі протягом терміну оренди або протягом строку корисного використання активу, якщо цей термін є коротшим, ніж строк оренди.

У випадку зміни величини очікуваних орендних платежів, наприклад, внаслідок індексованого розрахунку, або на основі нових оцінок контрактних опціонів, зобов'язання переоцінюється. Коригування відбувається разом із відповідним перерахунком права користування активами .

Банк орендодавець

Оренда, в якій Банк виступає в ролі лізингодавця, а всі ризики та винагорода, пов'язані із використанням активу, передаються до орендаря, класифікується як фінансова оренда. У цьому випадку чисті приведені потоки мінімальних орендних платежів визнаються як актив у формі дебіторської заборгованості. Платежі від орендаря розподіляються на погашення балансової вартості активу та процентні доходи, які визнаються протягом терміну дії фінансового лізингу з використанням методу ефективного відсотка.

Усі інші договори оренди, в яких Банк виступає в якості орендодавця, класифікуються як операційна оренда: об'єкт оренди продовжує відображатися на балансі Банку, а орендні платежі, як правило, визнаються у вигляді доходу на основі прямолінійного методу протягом строку дії оренди.

Зобов'язання з пенсійних та інших виплат працівникам

Банк сплачує єдиний соціальний внесок та внески до фондів соціального страхування у державний бюджет відносно своїх робітників. Суми внесків відносяться на витрати по мірі їх здійснення. Банк не має будь-яких додаткових зобов'язань з пенсійних виплат.

Кредиторська заборгованість за основною діяльністю та інша кредиторська заборгованість

Кредиторська заборгованість за основною діяльністю визнається, якщо контрагент виконав свої зобов'язання за угодою, і обліковується за амортизованою собівартістю.

Акціонерний капітал

Прості акції класифікуються як капітал. Емісійний дохід являє собою перевищення внесків у капітал над номінальною вартістю випущених акцій. Прибуток або збитки від продажу викуплених власних акцій відображаються як коригування емісійного доходу.

Звітність за сегментами

Звітність за сегментами Банку складається з наступних операційних сегментів: Корпоративний бізнес, Роздрібний бізнес, Управління проблемними активами, Інвестиційний бізнес, Нерозподілені статті.

Умовні активи і зобов'язання

Умовні зобов'язання не визнаються в звіті про фінансовий стан, при цьому інформація про них розкривається у фінансовій звітності, за винятком випадків, коли вибуття ресурсів в зв'язку з їх погашенням є малоімовірним. Умовні активи не відображаються в звіті про фінансовий стан, при цьому інформація про них розкривається у фінансовій звітності в тих випадках, коли отримання пов'язаних з ними економічних вигод є ймовірним.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Процентні доходи та витрати

Ефективна ставка відсотка

Процентні доходи і процентні витрати визнаються у прибутку або збитку з використанням методу ефективного відсотка. Ефективна ставка відсотка – це ставка, за якою розрахункові майбутні грошові виплати або надходження протягом очікуваного терміну дії фінансового інструмента дисконтуються точно до:

- валової балансової вартості фінансового активу; або
- амортизованої собівартості фінансового зобов'язання.

При розрахунку ефективної ставки відсотка для фінансових інструментів, які не є кредитно-знеціненими активами, Банк оцінює майбутні грошові потоки з урахуванням всіх контрактних умов фінансових інструментів, але не очікувані кредитні збитки. Для фінансових активів, що є кредитно-знеціненими, розраховується відкоригована на кредитний ризик ефективна ставка відсотка з використанням оцінених майбутніх грошових потоків, включаючи очікувані кредитні збитки.

Розрахунок ефективної ставки відсотка включає витрати на операції, а також винагороди і суми, виплачені або отримані, які є невід'ємною частиною ефективної ставки відсотка. Витрати на проведення операції включають додаткові витрати, що безпосередньо відносяться до придбання або випуску фінансового активу чи фінансового зобов'язання.

Амортизована собівартість і валова балансова вартість

«Амортизована собівартість» фінансового активу або фінансового зобов'язання - це сума, в якій оцінюється фінансовий актив або фінансове зобов'язання при первісному визнанні, мінус платежі в рахунок основної суми боргу, плюс або мінус величина накопиченої амортизації різниці між початковою сумою і сумою до виплати при настанні терміну погашення, розрахованої з використанням методу ефективного відсотка, і стосовно до фінансових активів, скоригована з урахуванням оціночного резерву під очікувані кредитні.

«Валова балансова вартість фінансового активу», що оцінюється за амортизованою собівартістю, - це амортизована собівартість фінансового активу до коригування на величину оціночного резерву під очікувані кредитні збитки.

Розрахунок процентних доходів та витрат

При розрахунку процентного доходу і витрат ефективна ставка відсотка застосовується до величини валової балансової вартості активу (коли актив не є кредитно-знеціненим) або амортизованої вартості зобов'язання.

Однак за фінансовими активами, які стали кредитно-знеціненими після первісного визнання, процентний дохід розраховується за допомогою застосування методу ефективного відсотка до чистої балансової вартості активу. Якщо фінансовий актив більше не є кредитно-знеціненим, то розрахунок процентного доходу знову проводиться на основі валової балансової вартості.

За фінансовими активами, які були кредитно-знеціненими при первісному визнанні, процентний дохід розраховується шляхом застосування ефективної ставки відсотка, скоригованої з урахуванням кредитного ризику, до чистої амортизованої вартості фінансового активу. Розрахунок процентного доходу за такими активами не здійснюється на основі валової балансової вартості, навіть якщо кредитний ризик за ними у подальшому зменшиться.

Комісійні доходи

Виплати, комісійні та інші статті доходів та витрат, включаючи плату за надання гарантій, як правило, обліковуються за методом нарахування залежно від ступеня завершеності конкретної операції, що визначається як частка фактично наданої послуги в загальному обсязі послуг, що мають бути надані.

Винагорода за кредитні зобов'язання або за позиковими коштами, які, ймовірно, будуть використані, відноситься на майбутні періоди (разом із відповідними прямими витратами) і відображаються як коригування ефективної процентної ставки за кредитом чи позиковими коштами. Винагороди та комісійні, що виникають в результаті переговорів або участі у переговорах про здійснення операції для третьої сторони (наприклад, придбання кредитів, акцій або інших цінних паперів, та придбання або продаж компаній), відображаються після завершення відповідної операції.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Перерахунок іноземної валюти

Українська гривня є функціональною валютою Банку, оскільки це валюта основного економічного середовища, в якому Банк здійснює свою діяльність. Операції в інших валютах розглядаються як операції в іноземній валюті. Монетарні активи та зобов'язання, деноміновані в іноземних валютах, перераховуються у функціональну валюту за офіційним обмінним курсом Національного банку України на звітну дату. Прибуток або збитки від перерахунку операцій в іноземній валюті визнаються у звіті про фінансові результати як результат від переоцінки іноземної валюти. Немонетарні статті, які оцінюються за історичною вартістю в іноземній валюті, перераховуються за обмінним курсом, що діяв на дату відповідної операції.

Зміни у фінансовій звітності після її випуску

Акціонери Банку мають право вносити зміни у фінансову звітність після її випуску.

Нові положення бухгалтерського обліку

Нижче представлені стандарти та інтерпретації, які були випущені, але ще не набрали чинності на дату публікації фінансової звітності Банку. Банк планує застосовувати ці стандарти після набрання їх чинності.

МСФЗ (IFRS) 17 «Договори страхування»

В травні 2017 року Рада з МСФЗ випустила МСФЗ (IFRS) 17 «Страхові контракти», новий всеосяжний стандарт фінансової звітності для договорів страхування, який розглядає питання визнання і оцінки, подання та розкриття інформації. Коли МСФЗ (IFRS) 17 вступить в силу, він замінить собою МСФЗ (IFRS) 4 «Страхові контракти», який був випущений в 2005 році. МСФЗ (IFRS) 17 застосовується до всіх видів договорів страхування (тобто страхування життя і страхування, відмінне від страхування життя, пряме страхування і перестрахування) незалежно від виду організації, яка випускає їх, а також до певних гарантій та фінансових інструментів з умовами дискреційної участі. Є кілька винятків зі сфери застосування. Основна мета МСФЗ (IFRS) 17 полягає в наданні моделі обліку договорів страхування, яка є більш ефективною і послідовною для страховиків. На відміну від вимог МСФЗ (IFRS) 4, які в основному базуються на попередніх місцевих облікових політиках, МСФЗ (IFRS) 17 надає всебічну модель обліку договорів страхування, охоплюючи всі доречні аспекти обліку. В основі МСФЗ (IFRS) 17 лежить загальна модель, доповнена наступним:

- ▶ певні модифікації для договорів страхування з умовами прямої участі (метод змінної винагороди);
- ▶ спрощений підхід (підхід на основі розподілу премії) в основному для короткострокових договорів.

МСФЗ (IFRS) 17 набуває чинності для облікових періодів, починаючи з 1 січня 2021 року або після цієї дати. При чому необхідним буде розкриття порівняльної інформації. Допускається застосування до цієї дати за умови, що організація також застосовує МСФЗ (IFRS) 9 і МСФЗ (IFRS) 15 на дату першого застосування. Поданий стандарт не застосовний до Банку.

Поправки до посилань на Концептуальну основу фінансової звітності

Разом із переглянутою Концептуальною основою МСФЗ, яка набула чинності після опублікування 29 березня 2018 року, Рада з МСФЗ також видала поправки до посилань на Концептуальну основу МСФЗ. Документ містить поправки до МСФЗ 2, МСФЗ 3, МСФЗ 6, МСФЗ 14, МСБО 1, МСБО 8, МСБО 34, МСБО 37, МСБО 38, КТМФЗ 12, КТМФЗ 19, КТМФЗ 20, КТМФЗ 22 та ПКТ-32.

Однак, не всі поправки оновлюють ці вимоги стосовно посилань на та цитат з Концептуальної основи таким чином, щоб вони посилалися на оновлену Концептуальну основу МСФЗ. Деякі висловлювання оновлені лише таким чином, щоб вказати, на яку версію Концептуальної основи вони посилаються (Концептуальні основи МСФЗ від 2001 року, 2010 року або оновлену редакцію від 2018 року), або таким чином, щоб вказати, що визначення у Стандарті не оновлювалися згідно нових тлумачень, розробленими в переглянутій Концептуальній основі МСФЗ.

Поправки або фактично оновлення, набувають чинності для річних періодів, що починаються з 1 січня 2020 року або після цієї дати. Дозволено дострокове застосування.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Нові положення бухгалтерського обліку (продовження)

Поправки до МСБО 1 та Визначення суттєвості згідно МСБО 8

Поправки мають на меті полегшити розуміння суті МСБО 1 і не змінюють базову концепцію суттєвості в Стандартах МСФЗ.

Поняття «затмарення» або «заміни» суттєвої інформації на несуттєву інформацію було включено до складу нового визначення.

Визначення порогу суттєвості інформації, що впливає на користувачів фінансової звітності, було змінено з "може впливати" на "можна обґрунтовано очікувати впливу".

Визначення поняття суттєвості в МСБО 8 було замінено посиланням на таке визначення в МСБО 1. Крім того, Рада з МСФЗ внесла зміни до інших Стандартів та Концептуальної основи МСФЗ, які містять визначення поняття суттєвості або посилаються на даний термін для забезпечення послідовності.

Поправки застосовуються перспективно для річних періодів, що починаються з 1 січня 2020 року або після цієї дати. Дозволено дострокове застосування. Банку не очікує суттєвого впливу поданих поправок на фінансову звітність.

Поправки до МСФЗ 3 Об'єднання бізнесу.

Нове визначення підкреслює, що віддача від бізнесу полягає в наданні товарів і послуг клієнтам. Це контрастує з попереднім визначенням, яке фокусувалося на економічних вигодах для інвесторів та інших осіб. Щоб вважатися бізнесом, придбання повинно включати внесок і істотний процес, які в сукупності в значній мірі сприяють створенню віддачі, тобто результатів діяльності.

Надаються додаткові вказівки, які допомагають визначити, чи був придбаний предмет по суті.

Поправки запроваджують необов'язковий «тест концентрації», що дозволяє спростити оцінку того, чи є придбана сукупність видів діяльності та активів бізнесом. Тест можна вибірково застосовувати до операцій на основі угод. Операція буде розглядатися як придбання активів (тобто не бізнес), якщо по суті вся справедлива вартість придбаних активів зосереджена (сконцентрована) в одному ідентифікованому активі або в групах з аналогічними ідентифікованими активами.

Поправки застосовуються перспективно до всіх об'єднань бізнесу та придбання активів, для яких дата придбання настає на дату першого річного звітного періоду, що починається з 1 січня 2020 року або після цього. Дозволено дострокове застосування. Банку не очікує суттєвого впливу поданих поправок на фінансову звітність.

Поправки до МСФЗ 9, МСБО 39 та МСФЗ 7 «Реформа базової процентної ставки»

Як відомо, Лондонська міжбанківська ставка пропозиції (London Interbank Offered Rate або LIBOR) втратила свою колишню репутацію за останнє десятиліття, після того як було виявлено, що великі кредитні організації по всьому світу маніпулювали її значенням заради власної вигоди.

Наразі у світі триває реалізація реформи базових процентних ставок, котра має на меті поступову відмову від звичних міжбанківських ставок пропозиції типу LIBOR, EURIBOR та інших, які не найкращим чином зарекомендували себе, на користь альтернативних. Реформа надзвичайно важлива для світової фінансової системи, оскільки саме на цих ставках сьогодні зав'язано безліч фінансових інструментів вартістю в трильйони доларів. Як розробника міжнародних стандартів фінансової звітності Рада з МСФЗ цікавить насамперед вплив цього на фінансову звітність, а на цьому етапі (поки все ще недостатньо конкретики) вона вирішує проблему невизначеності.

Рада з МСФЗ частково вже вирішила в межах умовної першої фази із зазначених двох, випустивши у травні попередній варіант змінених вимог до звітності хеджування у стандартах МСБО 39 і МСФЗ 9 – "старому" й "новому" стандартах з обліку фінансових інструментів. Ця фаза охоплює поточний період невизначеності, поки до укладених договорів ще не внесено зміни. Другу фазу, роботу над якою IASB вже розпочала, буде присвячено умовному періоду після фактичної зміни договорів з урахуванням нових базових ставок.

Наразі подані поправки заплановані до застосування з 1 січня 2020 року або на більш пізню дату.

(у тисячах гривень)

4. Основні принципи облікової політики (продовження)

Нові положення бухгалтерського обліку (продовження)

Поправки до МСФЗ (IFRS) 10 та МСФЗ (IAS) 28 «Продаж або внесок активів в угодах між інвестором і його асоційованою організацією або спільним підприємством»

Поправки розглядають протиріччя між МСФЗ (IFRS) 10 та МСФЗ (IAS) 28, в частині обліку втрати контролю над дочірньою організацією, яка продається асоційованому підприємству або спільному підприємству або вноситься в них. Поправки роз'яснюють, що прибуток або збиток, які виникають в результаті продажу або внеску активів, що представляють собою бізнес згідно з визначенням в МСФЗ (IFRS) 3, в угоді між інвестором і його асоційованою організацією або спільним підприємством, визнаються в повному обсязі. Однак прибуток або збиток, які виникають в результаті продажу або внеску активів, які не становлять собою бізнес, визнаються тільки в межах часток участі, наявних у інших, ніж організація, інвесторів в асоційованого підприємства або спільному підприємстві. Рада з МСФЗ перенесла дату вступу даних поправок в силу на невизначений термін, проте організація, яка застосовує дані поправки достроково, повинна застосовувати їх перспективно. Банк буде застосовувати дані поправки, коли вони вступлять в силу.

Зміни в облікових політиках

Основні принципи облікової політики застосовувались Банком послідовно протягом всіх представлених звітних періодів, крім випадків зміни облікової політики. У 2019 році у зв'язку із виходом нового Роз'яснення Комітету з тлумачень міжнародних стандартів фінансової звітності щодо обліку процентних доходів за кредитно-знеціненими кредитами, Банк змінив презентацію процентних доходів та витрат за 2018 рік. Процентні доходи, розраховані з використанням ефективної процентної ставки, за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року були зменшені та витрати на формування резерву під кредитні збитки були збільшені на 201 745 тисяч гривень.

Зміни у фінансовій звітності, за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року

З метою покращення презентації в звіті про фінансовий стан було виділено статтю Грошові кошти та їх еквіваленти, що включає залишки на кореспондентських рахунках та депозити «овернайт», розміщені в інших банках, депозитні сертифікати Національного банку України зі строком погашення до 1 робочого дня, грошові кошти в касі та в дорозі та кошти на рахунках в Національному банку України.

Раніше Грошові кошти в касі та в дорозі та Кошти на рахунках в Національному банку України були презентовані окремо в звіті про фінансовий стан. Водночас, залишки на кореспондентських рахунках і депозити «овернайт», розміщені в інших банках, та депозитні сертифікати Національного банку України зі строком погашення до 1 робочого дня були презентовані у складі Заборгованості інших банків та у складі Цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, відповідно.

Відповідні примітки були оновлені відповідно до цієї нової презентації.

	31 грудня 2018 року, попередня презентація	Зміни	31 грудня 2018 року, нова презентація
Активи			
Грошові кошти та їх еквіваленти	–	9 040 607	9 040 607
Грошові кошти в касі та дорозі	1 943 482	(1 943 482)	–
Кошти на рахунках в Національному банку України	743 346	(743 346)	–
Заборгованість інших банків	5 594 226	(4 153 779)	1 440 447
Цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	11 560 514	(2 200 000)	9 360 514

Банк змінив назву у класифікації Кредитам клієнтам з Інші кредити фізичним особам на Кредитні картки та овердрафти. Відповідні назви були змінені у звітності.

Банк оновив презентацію розкриття по сегментах за 2018 рік з метою приведення у відповідність до презентації за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року.

(у тисячах гривень)

5. Суттєві облікові оцінки та судження, що використовувались при застосуванні облікової політики

Банк використовує оцінки та судження, які впливають на суми, що відображені у фінансовій звітності, та на балансову вартість активів та зобов'язань в наступному фінансовому році. Розрахунки та судження регулярно переглядаються й ґрунтуються на досвіді керівництва та інших факторах, включаючи очікування майбутніх подій, що за наявних умов вважаються обґрунтованими. Крім суджень, які передбачають облікові оцінки, керівництво Банку також використовує професійні судження при застосуванні облікової політики. Професійні судження, які найсуттєвіше впливають на суми, що відображаються у фінансовій звітності, та оцінки, результатом яких можуть бути значні коригування балансової вартості активів та зобов'язань протягом наступного фінансового року, включають:

Зменшення корисності кредитів та дебіторської заборгованості

Банк регулярно перевіряє свої кредитні портфелі та дебіторську заборгованість на предмет зменшення корисності. При визначенні того, чи потрібно визнати збиток від зменшення корисності у складі прибутку чи збитку за рік, Банк робить судження стосовно того, чи є наявна інформація, яка свідчила б про зменшення очікуваних майбутніх грошових потоків від погашення зобов'язань боржником, яке можна визначити, до того, як таке зменшення можна порівняти з конкретним активом у цьому кредитному портфелі та дебіторській заборгованості. При розрахунку майбутніх грошових потоків керівництво використовує оцінки на основі підтвердженої прогнозованої інформації з урахуванням минулого досвіду збитків за активами з подібними характеристиками кредитного ризику та об'єктивними ознаками зменшення корисності по групах кредитів та дебіторської заборгованості. Методика та припущення, що застосовуються для розрахунку як сум, так і строків майбутніх грошових потоків, регулярно переглядаються, з тим щоб зменшити різницю між розрахунковими та фактично понесеними збитками.

Банк регулярно оцінює активи, які надані як забезпечення по індивідуально знецінених позиках (Стадія 3), з метою оцінки суми ймовірних збитків по кожній операції. При цьому на величину майбутнього грошового потоку від реалізації активів впливає як вартість самого активу, так і строки можливої експозиції (реалізації). Одночасне зменшення вартості активів, отриманих Банком у заставу, на 10% та збільшення строку експозиції цих активів на 50% призвело б до збільшення величини очікуваних збитків від індивідуально знецінених кредитів на 147 077 тисяч гривень (у 2018 році – на 168 160 тисяч гривень).

Збільшення вартості забезпечення по знецінених кредитах на 10% без зміни строку експозиції призвело б до зменшення величини очікуваних збитків від індивідуально знецінених кредитів на 58 911 тисяч гривень (у 2018 році – 74 997 тисяч гривень).

Щодо портфелю кредитів юридичним особам, резерв під які розраховується на портфельній основі (Стадії 1 та частина кредитів клієнтам, що не відповідає критеріям суттєвості в Стадії 2), на величину очікуваних збитків можуть впливати показники ймовірності дефолту позичальника (PD) та рівень втрат при настанні дефолту позичальника (LGD). У разі одночасного збільшення PD на 10% та LGD на 10% сума очікуваних збитків від зменшення корисності збільшилася би на 58 995 тисяч гривень (у 2018 році – на 42 834 тисячі гривень). Одночасне зменшення показника PD на 10% та LGD на 10% призвело б до зменшення суми очікуваних збитків від зменшення корисності на 53 629 тисяч гривень (у 2018 році – на 47 335 тисяч гривень).

Щодо масового портфелю кредитів роздрібного бізнесу, на величину очікуваних збитків можуть впливати показники ймовірності дефолту позичальника (PD) та коефіцієнт відновлення (повернення з дефолту – Recovery Rate, RR). У разі одночасного збільшення розміру PD на 10% та зменшення RR на 10% сума очікуваних збитків від зменшення корисності збільшилася би на 87 183 тисячі гривень (у 2018 році – на 50 067 тисяч гривень). Одночасне зменшення показника PD на 10% та збільшення RR на 10% призвело б до зменшення суми очікуваних збитків від зменшення корисності на 85 110 тисяч гривень (у 2018 році – на 57 449 тисяч гривень).

Справедлива вартість власних будівель, які використовує Банк, предметів мистецтва та інвестиційної власності

Як зазначено у Примітці 4, Банк проводить регулярну переоцінку будівель, предметів мистецтва та інвестиційної власності. Переоцінка проводиться на основі результатів оцінки, яку виконують незалежні оцінювачі. Основою оцінки є метод ринкових аналогів, результати застосування методу ринкових аналогів підтверджуються доходним методом. У ході переоцінки незалежні оцінювачі використовують професійні судження та оцінки для визначення аналогів будівель, що використовуються при застосуванні методу ринкових аналогів, строків експлуатації активів, які переоцінюються, та норм капіталізації, що використовуються при застосуванні доходного методу. У 2019 році Банк провів оцінку справедливої вартості власних будівель із залученням незалежних експертів. Якби ціна за квадратний метр коливалась у діапазоні 5%, справедлива вартість власних будівель, які використовує Банк, була б більше або менше на 41 032 тисячі гривень, відповідно (в 2018 році – на 41 849 тисяч гривень), і справедлива вартість інвестиційної власності була б більше або менше на 4 715 тисяч гривень, відповідно (в 2018 році – 3 594 тисячі гривень).

(у тисячах гривень)

5. Суттєві облікові оцінки та судження, що використовувались при застосуванні облікової політики (продовження)

Визначення строків за договорами оренди

Банк враховує усі наявні факти та обставини, які призводять до виникнення економічного стимулу для виконання опціону на продовження оренди або невиконання опціону на припинення оренди. Банк визначає загальний термін оренди з урахування опціонів на продовження терміну оренди та припинення більш тривалих термінів оренди. Там, де це можливо, Банк прагне включити опціони на продовження в нові договори оренди, щоб забезпечити операційну гнучкість. На дату початку оренди Банк оцінює, чи є обґрунтованою впевненість в застосуванні опціонів, якщо є значна подія або значні зміни обставин, що знаходяться під її контролем. В результаті, термін оренди для більшості об'єктів оренди знаходиться в межах 3-5 років. Якби термін оренди був довшим на 1 рік, права користування активами і зобов'язання з оренди були б більшими на 139 831 тисячу гривень (2018 рік – 84 784 тисячі гривень).

Оцінка справедливої вартості

Якщо справедлива вартість фінансових активів і фінансових зобов'язань, відображених у звіті про фінансовий стан, не може бути визначена на підставі цін на активному ринку, вона визначається з використанням різних моделей оцінок, що включають математичні моделі. Вхідні дані для таких моделей визначаються на підставі спостережуваного ринку, якщо таке можливо; в інакшому випадку, для визначення справедливої вартості слід застосовуються судження. Додаткову інформацію розкрито у Примітці 29.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2019 рік

(у тисячах гривень)

6. Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти та їх еквіваленти включають:

	2019 рік	2018 рік
Грошові кошти в касі та в дорозі	2 444 292	1 943 482
Поточні рахунки та депозити «овернайт» в інших банках України	82 249	18 510
Поточні рахунки та депозити «овернайт» в інших банках інших країн	2 655 878	4 137 256
Поточні рахунки та депозити «овернайт» в інших банках інших країн – очікувані кредитні збитки	(380)	(1 987)
Поточний рахунок у Національному банку України	1 289 606	743 346
Депозитні сертифікати Національного банку України	3 200 000	2 200 000
Всього грошових коштів та їх еквівалентів	9 671 645	9 040 607

Відповідно до вимог Національного банку України сума обов'язкового резерву Банку розраховується як відсоток від певних зобов'язань Банку за попередній місяць резервування.

Станом на 31 грудня 2019 року Національний банк України не вимагає від банків тримати кошти обов'язкового резервування на окремому рахунку. Контроль за формуванням обов'язкових резервів здійснюється за місяць, на основі середніх даних за весь період утримання.

Станом на 31 грудня 2019 року депозитні сертифікати Національного банку України номінальною вартістю 3 200 000 тисяч гривень (на 31 грудня 2018 року – 2 200 000 тисяч гривень) зі строком погашення до 1 робочого дня класифікуються Банком як грошові кошти та їх еквіваленти.

Нижче наведений аналіз змін резерву під зменшення корисності грошових коштів та їх еквівалентів протягом 2019 року:

Грошові кошти та їх еквіваленти	Стадія 1	Всього
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2019 року	1 987	1 987
Нові активи	2	2
Погашені активи	(213)	(213)
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	(1 315)	(1 315)
Курсові різниці	(81)	(81)
На 31 грудня 2019 року	380	380

Нижче наведений аналіз змін резерву під зменшення корисності грошових коштів та їх еквівалентів протягом 2018 року:

Грошові кошти та їх еквіваленти	Стадія 1	Всього
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2018 року	1 993	1 993
Нові активи	275	275
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	1 177	1 177
Курсові різниці	(1 458)	(1 458)
На 31 грудня 2018 року	1 987	1 987

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2019 рік

(у тисячах гривень)

6. Грошові кошти та їх еквіваленти (продовження)

Нижче наведений аналіз поточних рахунків та депозитів «овернайт» в інших банках за кредитною якістю станом на 31 грудня 2019 року:

	Поточні рахунки та депозити «овернайт» в інших банках України	Поточні рахунки та депозити «овернайт» в інших країнах	Всього
Стадія 1			
- з рейтингом від AA- до AA+	–	1 402 024	1 402 024
- з рейтингом від A- до A+	–	985 896	985 896
- з рейтингом від BBB- до BBB+	–	206 922	206 922
- з рейтингом від BB- до BB+	–	34	34
- з рейтингом від B- до B+	68 378	2 718	71 096
- без рейтингу	13 871	58 284	72 155
Всього	82 249	2 655 878	2 738 127
За винятком очікуваних кредитних збитків	–	(380)	(380)
Всього поточні рахунки та депозити «овернайт» в інших банках	82 249	2 655 498	2 737 747

Нижче наведений аналіз поточних рахунків та депозитів «овернайт» в інших банках за кредитною якістю станом на 31 грудня 2018 року:

	Поточні рахунки та депозити «овернайт» в інших банках України	Поточні рахунки та депозити «овернайт» в інших країнах	Всього
Стадія 1			
- з рейтингом від AA- до AA+	–	2 065 779	2 065 779
- з рейтингом від A- до A+	–	1 436 771	1 436 771
- з рейтингом від BBB- до BBB+	–	605 808	605 808
- з рейтингом від BB- до BB+	–	15	15
- з рейтингом від B- до B+	4 889	551	5 440
- без рейтингу	13 621	28 332	41 953
Всього	18 510	4 137 256	4 155 766
За винятком очікуваних кредитних збитків	–	(1 987)	(1 987)
Всього поточні рахунки та депозити «овернайт» в інших банках	18 510	4 135 269	4 153 779

Кредитний рейтинг базується на рейтингу агентства Fitch.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2019 рік

(у тисячах гривень)

7. Кошти в інших банках

	2019 рік	2018 рік
Нарахований процентний дохід на поточні рахунки та депозити «овернайт» в інших банках	–	31
Строкові депозити в інших банках, у тому числі:		
- у банках країн ОЕСР	900 440	1 395 474
- в українських банках	3 814	2 854
- в інших країнах	3 508	42 396
- договори «зворотного репо»	160 317	–
Всього строкових депозитів в інших банках	1 068 079	1 440 724
<i>Мінус: очікувані кредитні збитки</i>	<i>(215)</i>	<i>(308)</i>
Всього коштів в інших банках	1 067 864	1 440 447

Нижче наведений аналіз змін очікуваних кредитних збитків за коштами в інших банках протягом 2019 року:

Кошти в інших банках	Стадія 1	Всього
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2019 року	308	308
Нові активи	206	206
Погашені активи	(339)	(339)
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	131	131
Курсові різниці	(91)	(91)
На 31 грудня 2019 року	215	215

Нижче наведений аналіз змін очікуваних кредитних збитків за коштами в інших банках протягом 2018 року:

Кошти в інших банках	Стадія 1	Стадія 3	Всього
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2018 року	2	256 839	256 841
Нові активи	314	–	314
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	(2)	–	(2)
Використання резерву	–	(239 836)	(239 836)
Курсові різниці	(6)	(17 003)	(17 009)
На 31 грудня 2018 року	308	–	308

Станом на 31 грудня 2019 року строкові депозити, розміщені в банках країн ОЕСР та інших країн, які не є членами ОЕСР, загальною сумою 903 948 тисяч гривень (на 31 грудня 2018 року – 742 995 тисяч гривень) являють собою гарантійні депозити для забезпечення імпорتنих акредитивів та гарантій, які Банк надав на користь своїх клієнтів.

Нижче наведений аналіз строкових депозитів в інших банках за кредитною якістю станом на 31 грудня 2019 року:

	Строкові депозити в інших банках	Всього
Стадія 1		
- з рейтингом від AA- до AA+	3 465	3 465
- з рейтингом від A- до A+	602 759	602 759
- з рейтингом від BBB- до BBB+	297 681	297 681
- з рейтингом від BB- до BB+	44	44
- без рейтингу	164 130	164 130
Всього	1 068 079	1 068 079
За винятком очікуваних кредитних збитків	(215)	(215)
Всього коштів в інших банках	1 067 864	1 067 864

Кредитний рейтинг базується на рейтингу агентства Fitch. Контрагенти, які вказані вище у таблиці у рядку «без рейтингу» – це переважно банки, які вважаються середніми або малими з точки зору суми загальних активів.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2019 рік

(у тисячах гривень)

7. Кошти в інших банках (продовження)

Нижче наведений аналіз строкових депозитів в інших банках за кредитною якістю станом на 31 грудня 2018 року:

	Поточні рахунки та депозити «овернайт» в інших банках	Строкові депозити в інших банках	Всього
Стадія 1			
- з рейтингом від AA- до AA+	–	4 158	4 158
- з рейтингом від A- до A+	–	1 278 238	1 278 238
- з рейтингом від BBB- до BBB+	31	155 423	155 454
- з рейтингом від BB- до BB+	–	51	51
- без рейтингу	–	2 854	2 854
Всього	31	1 440 724	1 440 755
За винятком очікуваних кредитних збитків	–	(308)	(308)
Всього коштів в інших банках	31	1 440 416	1 440 447

8. Цінні папери

Цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток

	2019 рік	2018 рік
Державні боргові цінні папери	39 311	93 200
Всього цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	39 311	93 200

Цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід

	2019 рік	2018 рік
Державні боргові цінні папери	7 677 523	8 317 568
Депозитні сертифікати Національного банку України	1 206 240	1 008 313
Державні боргові цінні папери США	–	27 576
Всього боргових цінних паперів	8 883 763	9 353 457
у т. ч. нарахований процентний дохід	170 212	200 187
Акції	7 057	7 057
Всього цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	8 890 820	9 360 514

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2019 рік

(у тисячах гривень)

8. Цінні папери (продовження)

Цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід (продовження)

Нижче наведений аналіз змін резерву під очікувані кредитні збитки за цінними паперами, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід протягом 2019 року:

Боргові цінні папери	Стадія 1	Всього
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2019 року	17 130	17 130
Нові активи	34 543	34 543
Погашені активи	(12 338)	(12 338)
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	(4 299)	(4 299)
На 31 грудня 2019 року	35 036	35 036

Нижче наведений аналіз змін резерву під очікувані кредитні збитки за цінними паперами, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід протягом 2018 року:

Боргові цінні папери	Стадія 1	Всього
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2018 року	28 741	28 741
Нові активи	13 127	13 127
Погашені активи	(11 657)	(11 657)
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	(13 081)	(13 081)
На 31 грудня 2018 року	17 130	17 130

Нижче наведений аналіз боргових цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, за кредитною якістю за даними рейтингового агентства Standard & Poor's станом на 31 грудня 2019 року:

	Державні боргові цінні папери	Депозитні сертифікати Національного банку України	Всього
Стадія 1			
- з рейтингом B	7 677 523	1 206 240	8 883 763
Всього боргових цінних паперів	7 677 523	1 206 240	8 883 763

Нижче наведений аналіз боргових цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, за кредитною якістю за даними рейтингового агентства Standard & Poor's станом на 31 грудня 2018 року:

	Державні боргові цінні папери	Депозитні сертифікати Національного банку України	Державні боргові цінні папери США	Всього
Стадія 1				
- з рейтингом від AAA	–	–	27 576	27 576
- з рейтингом B-	8 317 568	1 008 313	–	9 325 881
Всього боргових цінних паперів	8 317 568	1 008 313	27 576	9 353 457

Кредитні рейтинги емітентів державних боргових цінних паперів та депозитних сертифікатів Національного банку України засновані на суверенному рейтингу України.

Основним фактором, який Банк враховує при розгляді питання про зменшення корисності боргових цінних паперів, є кредитний ризик емітента.

Станом на 31 грудня 2019 року депозитні сертифікати номінальною вартістю 3 200 000 тисяч гривень (на 31 грудня 2018 року – 2 200 000 тисяч гривень) зі строком погашення до 1 робочого дня класифікуються Банком як грошові кошти та їх еквіваленти (Примітка 6).

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2019 рік

(у тисячах гривень)

8. Цінні папери (продовження)

Цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід (продовження)

Станом на 31 грудня 2019 року державні боргові цінні папери включають облігації внутрішньої державної позики з кінцевими строками погашення з 12 лютого 2020 року по 03 серпня 2022 року та ефективною процентною ставкою від 4% до 19% річних (на 31 грудня 2018 року – з кінцевими строками погашення з 2 січня 2019 року по 12 лютого 2020 року та ефективною процентною ставкою від 5% до 23% річних), а також депозитні сертифікати Національного банку України з кінцевим строком погашення з 10 січня 2020 року та ефективною процентною ставкою 14% річних (на 31 грудня 2018 року – з кінцевим строком погашення з 4 січня 2019 року та ефективною процентною ставкою 20% річних).

9. Кредити клієнтам

	2019 рік	2018 рік
Кредити корпоративним клієнтам	24 746 211	24 937 942
Фінансовий лізинг	611 334	116 410
Мінус: очікувані кредитні збитки	(4 159 463)	(6 146 422)
Всього кредитів корпоративним клієнтам за вирахуванням очікуваних кредитних збитків	21 198 082	18 907 930
Кредити фізичним особам		
Споживчі кредити	7 606 758	7 018 902
Кредитні картки та овердрафти	6 635 511	3 383 048
Іпотечне кредитування	803 516	1 002 623
Автокредитування	143 674	157 644
Мінус: очікувані кредитні збитки	(3 501 062)	(3 225 850)
Всього кредитів фізичним особам за вирахуванням очікуваних кредитних збитків	11 688 397	8 336 367
Всього кредитів клієнтам	32 886 479	27 244 297

Нижче наведений аналіз валової балансової вартості за стадіями знецінення станом на 31 грудня 2019 року:

	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	РОСІ	Всього
Кредити корпоративним клієнтам	16 963 454	2 134 070	5 381 699	266 988	24 746 211
Фінансовий лізинг	602 011	9 323	–	–	611 334
Споживчі кредити	6 254 531	124 621	1 227 606	–	7 606 758
Кредитні картки та овердрафти	5 590 917	123 429	921 165	–	6 635 511
Іпотечне кредитування	61 620	6 389	734 183	1 324	803 516
Автокредитування	–	–	143 674	–	143 674
Мінус: очікувані кредитні збитки	(716 049)	(198 811)	(6 735 570)	(10 095)	(7 660 525)
Всього кредитів клієнтам	28 756 484	2 199 021	1 672 757	258 217	32 886 479

Нижче наведений аналіз валової балансової вартості за стадіями знецінення станом на 31 грудня 2018 року:

	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	РОСІ	Всього
Кредити корпоративним клієнтам	13 415 182	3 275 584	7 942 410	304 766	24 937 942
Фінансовий лізинг	116 410	–	–	–	116 410
Споживчі кредити	5 601 033	141 981	1 275 888	–	7 018 902
Кредитні картки та овердрафти	2 763 467	69 908	549 673	–	3 383 048
Іпотечне кредитування	96 015	2 622	902 898	1 088	1 002 623
Автокредитування	1 008	91	156 545	–	157 644
Мінус: очікувані кредитні збитки	(515 654)	(263 261)	(8 565 727)	(27 630)	(9 372 272)
Всього кредитів клієнтам	21 477 461	3 226 925	2 261 687	278 224	27 244 297

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2019 рік

(у тисячах гривень)

9. Кредити клієнтам (продовження)

Зміни очікуваних кредитних збитків за кредитами, оцінюваними за амортизованою собівартістю

Представлені таблиці нижче розкривають зміни в очікуваних кредитних збитках за кредитними контрактами з клієнтами Банку. Нові активи включають формування резервів за кредитами, які були видані протягом 2019 року. Погашені активи являють собою розформування резервів у зв'язку із погашенням та продажем кредитів. Зміна величини очікуваного кредитного ризику в періоді включає збільшення або зменшення очікуваних кредитних збитків за контрактами, які існували на початок та кінець звітного періоду.

Нижче наведений аналіз змін очікуваних кредитних збитків за кредитами корпоративних клієнтів протягом 2019 року:

Кредити корпоративним клієнтам	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	РОСІ	Всього
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2019 року	210 551	157 976	5 749 834	27 007	6 145 368
Нові активи	143 287	–	–	543	143 830
Погашені активи	(57 701)	(966)	(110 348)	–	(169 015)
Переведення у стадію 1	947	(947)	–	–	–
Переведення у стадію 2	(4 284)	4 284	–	–	–
Переведення у стадію 3	(4 802)	(1 082)	5 884	–	–
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	(18 447)	(69 299)	(332 143)	(17 159)	(437 048)
Відновлення резерву за кредитами, списаними у попередніх періодах	–	–	18 310	–	18 310
Зміни передбачених договором грошових потоків в зв'язку з модифікацією, яка не призводить до припинення визнання	258	48	(14 990)	–	(14 684)
Використання резерву	–	–	(1 515 364)	–	(1 515 364)
Вивільнення дисконту по відношенню до теперішньої вартості очікуваних кредитних збитків	–	–	460 569	481	461 050
Курсові різниці	(17 645)	(15 015)	(445 671)	(2 002)	(480 333)
На 31 грудня 2019 року	252 164	74 999	3 816 081	8 870	4 152 114

Нижче наведений аналіз змін очікуваних кредитних збитків за фінансовим лізингом протягом 2019 року:

Фінансовий лізинг	Стадія 1	Стадія 2	Всього
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2019 року	1 054	–	1 054
Нові активи	6 878	–	6 878
Погашені активи	(190)	(12)	(202)
Переведення у стадію 2	(216)	216	–
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	(333)	(48)	(381)
На 31 грудня 2019 року	7 193	156	7 349

Нижче наведений аналіз змін очікуваних кредитних збитків за споживчими кредитами фізичних осіб протягом 2019 року:

Споживчі кредити	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2019 року	209 648	67 998	1 236 923	1 514 569
Нові активи	182 460	–	–	182 460
Погашені активи	(108 673)	(7 512)	(36 529)	(152 714)
Переведення у стадію 1	3 067	(3 067)	–	–
Переведення у стадію 2	(10 489)	10 489	–	–
Переведення у стадію 3	(27 374)	(58 403)	85 777	–
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	(40 376)	51 796	164 351	175 771
Відновлення резерву за кредитами, списаними у попередніх періодах	–	–	5 613	5 613
Використання резерву	–	–	(461 841)	(461 841)
Вивільнення дисконту по відношенню до теперішньої вартості очікуваних кредитних збитків	–	–	173 530	173 530
На 31 грудня 2019 року	208 263	61 301	1 167 824	1 437 388

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2019 рік

(у тисячах гривень)

9. Кредити клієнтам (продовження)

Зміни очікуваних кредитних збитків за кредитами, оцінюваними за амортизованою собівартістю (продовження)

Нижче наведений аналіз змін очікуваних кредитних збитків за кредитними картками та овердрафтами фізичних осіб протягом 2019 року:

Кредитні картки та овердрафти	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2019 року	87 022	36 067	534 546	657 635
Нові активи	101 456	–	–	101 456
Погашені активи	(5 981)	(581)	(5 807)	(12 369)
Переведення у стадію 1	3 748	(3 748)	–	–
Переведення у стадію 2	(3 122)	3 122	–	–
Переведення у стадію 3	(10 354)	(30 729)	41 083	–
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	74 310	56 650	123 338	254 298
Відновлення резерву за кредитами, списаними у попередніх періодах	–	–	4 423	4 423
Використання резерву	–	–	(14)	(14)
Вивільнення дисконту по відношенню до теперішньої вартості очікуваних кредитних збитків	–	–	182 383	182 383
Курсові різниці	(15)	(1)	(713)	(729)
На 31 грудня 2019 року	247 064	60 780	879 239	1 187 083

Нижче наведений аналіз змін очікуваних кредитних збитків за іпотечними кредитами фізичних осіб протягом 2019 року:

Іпотечне кредитування	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	РОСІ	Всього
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2019 року	7 167	1 216	887 878	623	896 884
Нові активи	40	–	–	–	40
Погашені активи	(526)	–	(2 693)	–	(3 219)
Переведення у стадію 1	819	(819)	–	–	–
Переведення у стадію 2	(38)	38	–	–	–
Переведення у стадію 3	(5 973)	(390)	6 363	–	–
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	26	1 536	(28 800)	490	(26 748)
Відновлення резерву за кредитами, списаними у попередніх періодах	–	–	7 108	–	7 108
Використання резерву	(57)	–	(97 930)	–	(97 987)
Вивільнення дисконту по відношенню до теперішньої вартості очікуваних кредитних збитків	–	–	68 448	112	68 560
Курсові різниці	(93)	(6)	(111 622)	–	(111 721)
На 31 грудня 2019 року	1 365	1 575	728 752	1 225	732 917

Нижче наведений аналіз змін очікуваних кредитних збитків кредит за автокредитуванням фізичних осіб протягом 2019 року:

Автокредитування	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2019 року	212	4	156 546	156 762
Погашені активи	(64)	(1)	(161)	(226)
Переведення у стадію 1	3	(3)	–	–
Переведення у стадію 3	(151)	–	151	–
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	–	–	(3 457)	(3 457)
Відновлення резерву за кредитами, списаними у попередніх періодах	–	–	1 395	1 395
Використання резерву	–	–	(3 816)	(3 816)
Вивільнення дисконту по відношенню до теперішньої вартості очікуваних кредитних збитків	–	–	12 250	12 250
Курсові різниці	–	–	(19 234)	(19 234)
На 31 грудня 2019 року	–	–	143 674	143 674

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2019 рік

(у тисячах гривень)

9. Кредити клієнтам (продовження)

Зміни очікуваних кредитних збитків за кредитами, оцінюваними за амортизованою собівартістю (продовження)

Нижче наведений аналіз змін очікуваних кредитних збитків за кредитами корпоративних клієнтів протягом 2018 року:

Кредити корпоративним клієнтам	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	РОСІ	Всього
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2018 року	174 750	240 565	6 079 508	54 209	6 549 032
Нові активи	89 534	-	-	-	89 534
Погашені активи	(32 689)	-	(72 140)	(9 199)	(114 028)
Переведення у стадію 1	167 423	(207)	(167 216)	-	-
Переведення у стадію 2	(55 302)	55 302	-	-	-
Переведення у стадію 3	(1 118)	(34 227)	35 345	-	-
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	(130 687)	(101 992)	181 191	(19 090)	(70 578)
Відновлення резерву за кредитами, списаними у попередніх періодах	-	-	5 284	-	5 284
Зміни передбачених договором грошових потоків в зв'язку з модифікацією, яка не призводить до припинення визнання	45	296	643	(714)	270
Використання резерву	-	-	(713 235)	-	(713 235)
Вивільнення дисконту по відношенню до теперішньої вартості очікуваних кредитних збитків	-	-	489 329	3 198	492 527
Курсові різниці	(1 405)	(1 761)	(88 875)	(1 397)	(93 438)
На 31 грудня 2018 року	210 551	157 976	5 749 834	27 007	6 145 368

Нижче наведений аналіз очікуваних кредитних збитків за фінансовим лізингом протягом 2018 року:

Фінансовий лізинг	Стадія 1	Всього
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2018 року	-	-
Нові активи	1 054	1 054
На 31 грудня 2018 року	1 054	1 054

Нижче наведений аналіз змін очікуваних кредитних збитків за споживчими кредитами фізичних осіб протягом 2018 року:

Споживчі кредити	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2018 року	78 927	17 868	1 042 817	1 139 612
Нові активи	193 299	-	-	193 299
Погашені активи	(7 194)	(880)	(5 640)	(13 714)
Переведення у стадію 1	1 491	(1 491)	-	-
Переведення у стадію 2	(3 058)	3 058	-	-
Переведення у стадію 3	(5 962)	(14 981)	20 943	-
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	(47 855)	64 424	97 748	114 317
Відновлення резерву за кредитами, списаними у попередніх періодах	-	-	3 259	3 259
Використання резерву	-	-	(8 108)	(8 108)
Вивільнення дисконту по відношенню до теперішньої вартості очікуваних кредитних збитків	-	-	85 904	85 904
На 31 грудня 2018 року	209 648	67 998	1 236 923	1 514 569

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2019 рік

(у тисячах гривень)

9. Кредити клієнтам (продовження)

Зміни очікуваних кредитних збитків за кредитами, оцінюваними за амортизованою собівартістю (продовження)

Нижче наведений аналіз змін очікуваних кредитних збитків за кредитними картками та овердрафтами фізичних осіб протягом 2018 року:

Кредитні картки та овердрафти	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2018 року	40 289	10 134	383 195	433 618
Нові активи	36 962	-	-	36 962
Погашені активи	(1 232)	(355)	(1 601)	(3 188)
Переведення у стадію 1	1 472	(1 472)	-	-
Переведення у стадію 2	(1 331)	1 331	-	-
Переведення у стадію 3	(3 990)	(10 973)	14 963	-
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	14 874	37 402	37 447	89 723
Відновлення резерву за кредитами, списаними у попередніх періодах	-	-	2 317	2 317
Використання резерву	-	-	(5 288)	(5 288)
Вивільнення дисконту по відношенню до теперішньої вартості очікуваних кредитних збитків	-	-	103 644	103 644
Курсові різниці	(22)	-	(131)	(153)
На 31 грудня 2018 року	87 022	36 067	534 546	657 635

Нижче наведений аналіз змін очікуваних кредитних збитків за іпотечними кредитами фізичних осіб протягом 2018 року:

Іпотечне кредитування	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	РОСІ	Всього
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2018 року	12 184	726	1 231 321	523	1 244 754
Нові активи	2 616	-	-	-	2 616
Погашені активи	(130)	-	(9 238)	(93)	(9 461)
Переведення у стадію 1	53	(53)	-	-	-
Переведення у стадію 2	(548)	548	-	-	-
Переведення у стадію 3	(346)	(583)	929	-	-
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	(4 510)	591	(47 792)	144	(51 567)
Відновлення резерву за кредитами, списаними у попередніх періодах	-	-	6 295	-	6 295
Використання резерву	(1 988)	-	(361 798)	-	(363 786)
Вивільнення дисконту по відношенню до теперішньої вартості очікуваних кредитних збитків	-	-	99 906	49	99 955
Курсові різниці	(164)	(13)	(31 745)	-	(31 922)
На 31 грудня 2018 року	7 167	1 216	887 878	623	896 884

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2019 рік

(у тисячах гривень)

9. Кредити клієнтам (продовження)

Зміни очікуваних кредитних збитків за кредитами, оцінюваними за амортизованою собівартістю (продовження)

Нижче наведений аналіз змін очікуваних кредитних збитків кредит за автокредитуванням фізичних осіб протягом 2018 року:

Автокредитування	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2018 року	1 112	36	153 746	154 894
Нові активи	2	-	-	2
Погашені активи	(15)	(4)	(117)	(136)
Переведення у стадію 2	(1)	1	-	-
Переведення у стадію 3	(82)	(4)	86	-
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	(804)	(25)	(7 719)	(8 548)
Відновлення резерву за кредитами, списаними у попередніх періодах	-	-	2 517	2 517
Використання резерву	-	-	(3 733)	(3 733)
Вивільнення дисконту по відношенню до теперішньої вартості очікуваних кредитних збитків	-	-	14 089	14 089
Курсові різниці	-	-	(2 323)	(2 323)
На 31 грудня 2018 року	212	4	156 546	156 762

Станом на 31 грудня 2019 року кредити клієнтів, видані в 2019 році, склали 17 897 613 тисяч гривень (44% кредитів, наданих клієнтам станом на 31 грудня 2019 року), резерв під такі кредити склав 645 670 тисяч гривень (2018 рік – 12 664 766 тисяч гривень (35%), резерв під такі кредити склав 629 410 тисяч гривень).

Протягом 2019 року було повністю погашено 9 601 374 тисячі гривень кредитів клієнтів (2018 рік – 8 967 294 тисячі гривень), що залишалися на балансі Банку станом на 1 січня 2019 року, резерв під такі кредити станом на 1 січня 2019 року складав 458 199 тисяч гривень (2018 рік – 284 842 тисячі гривень).

Використання резерву за 2019 рік становило 2 079 022 тисячі гривень, включаючи відшкодування боргу за рахунок продажів кредитів в сумі 365 761 тисяча гривень.

Сума заборгованості за кредитними договорами за фінансовими активами, які були списані протягом року, що закінчився 31 грудня 2019 року, і щодо яких Банк продовжує свою діяльність зі стягнення заборгованості, становить 1 065 384 тисячі гривень.

Нижче подана інформація щодо недисконтованих очікуваних кредитних збитків при первинному визнанні за РОСІ кредитами, які були первісно визнані:

	2019 рік	2018 рік
Кредити корпоративним клієнтам	49 949	157 562
Іпотечне кредитування фізичних осіб	2	2
Разом недисконтовані очікувані кредитні збитки при первісному визнанні РОСІ	49 951	157 564

(у тисячах гривень)

9. Кредити клієнтам (продовження)

Модифіковані кредити

Банк припиняє визнання фінансового активу, якщо умови договору переглядаються таким чином, що по суті він стає новим фінансовим інструментом, а різниця визнається в якості прибутку або збитку від припинення визнання до того, як визнаний збиток від зменшення корисності. При первісному визнанні кредити відносяться до Стадії 1 для цілей оцінки очікуваних кредитних збитків, крім випадків, коли створений кредит вважається РСІ активом.

Якщо модифікація не призводить до припинення визнання, то на основі зміни грошових потоків, дисконтованих за первісною ефективною процентною ставкою, Банк визнає прибуток або збиток від модифікації до того, як визнаний збиток від зменшення корисності.

У таблиці нижче показані активи Стадії 2 та Стадії 3, умови за якими були переглянуті протягом періоду, з відображенням відповідних прибутків або збитків від модифікації:

	2019 рік	2018 рік
Кредити клієнтам, модифіковані протягом періоду		
Амортизована собівартість до модифікації	868 306	822 578
Чистий (збиток)\прибуток від модифікації	(43 235)	9 067

Забезпечення та інші засоби підвищення кредитного рейтингу

Сума та види забезпечення, що вимагається Банком, залежать від оцінки кредитного ризику контрагента. Запроваджені процедури щодо прийнятності різних видів застави та параметрів оцінки.

Нижче зазначені основні види отриманого забезпечення:

- ▶ за операціями кредитування цінними паперами та договорами «зворотного репо» – цінні папери;
- ▶ за операціями кредитування корпоративних клієнтів – об'єкти нерухомого майна, товарно-матеріальні запаси, дебіторська заборгованість за основною діяльністю та майнові права на депозити;
- ▶ за операціями кредитування фізичних осіб – майнові права на рухоме і нерухоме майно, майнові права на депозити.

Банк також отримує гарантії від материнських компаній за кредитами, що надаються їх дочірнім підприємствам.

Керівництво здійснює моніторинг ринкової вартості забезпечення, вимагає додаткового забезпечення згідно з базовими угодами, а також здійснює моніторинг ринкової вартості забезпечення при перевірці достатності резерву під зменшення корисності кредитів.

Станом на 31 грудня 2019 року кредити були забезпечені розміщеними у Банку депозитами клієнтів балансовою вартістю 728 975 тисяч гривень (на 31 грудня 2018 року – 381 586 тисяч гривень) (Примітка 15).

Кредитна якість портфелю

Управління якістю кредитного портфелю здійснюється шляхом використання Банком системи внутрішніх кредитних рейтингів позичальників. Це забезпечує цілеспрямоване управління відповідними ризиками та порівняння кредитних ризиків за всіма напрямками діяльності, географічними регіонами та продуктами. Система рейтингів ґрунтується на різних видах фінансового аналізу, та в поєднанні з обробленою ринковою інформацією вони являють собою основу для оцінки ризику контрагента. Всі внутрішні рейтинги ризиків формуються спеціально для різних категорій і створюються згідно з рейтинговою політикою Банку. Відповідні рейтинги ризиків регулярно аналізуються та оновлюються.

При визначенні рейтингу позичальника – юридичної особи Банк використовує рейтинг, який розраховується за допомогою внутрішньої рейтингової моделі.

Високий рейтинг характеризується наступним: обсяги операційної діяльності позичальника, що зростають, високотійка фінансова модель (значна частка власного капіталу, низька залежність від банківського фінансування), висока ефективність бізнесу. Компанії, що мають такий рейтинг, займають міцне положення на ринку, часто є лідерами ринку, мають високоефективний менеджмент і організаційну структуру бізнесу. Ризик погіршення кредитоспроможності позичальника з високим рейтингом – незначний, кредитна історія – відмінна.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2019 рік

(у тисячах гривень)

9. Кредити клієнтам (продовження)

Кредитна якість портфелю (продовження)

Стандартний рейтинг надається позичальникам, які мають стабільні обсяги операційної діяльності, ефективність на середньогалузевому рівні. Є залежність від зовнішнього фінансування. Ризик неповернення кредиту – невисокий. Компанії зі стандартним рейтингом мають стабільні ринкові позиції на регіональному або національному рівні, характеризуються налагодженою побудовою бізнесу і достатнім рівнем менеджменту. Відсутня негативна кредитна історія або мали місце технічні затримки платежів в незначних обсягах.

Рейтинг нижче стандартного надається позичальникам, обсяги операційної діяльності яких нестабільні або мають тенденцію до зниження, ефективність бізнесу низька, високий рівень залежності від зовнішнього фінансування, погашення зобов'язань за рахунок грошового потоку може бути проблематичним, у зв'язку з чим ризик неповернення коштів є високим. Кредитна історія може характеризуватись наявністю суттєвих затримок платежів. Позиції компанії на ринку – нестійкі, можливе зменшення або втрата частки ринку.

З-поміж інших у Банку присутня стратегія управління кредитним ризиком у вигляді видачі коротких кредитів позичальникам з рейтингами нижче середнього з подальшим прийняттям рішення про продовження кредитування у разі позитивної платіжної дисципліни.

Нижче наведений аналіз кредитів юридичним особам за кредитною якістю станом на 31 грудня 2019 року:

Станом на 31 грудня 2019 року	Стадія	Високий рейтинг	Стандартний рейтинг	Нижче стандартного рейтингу	Знецінені	Всього
Кредити клієнтам:						
- Кредити корпоративним клієнтам	Стадія 1	6 792 174	5 739 448	4 179 668	-	16 711 290
	Стадія 2	363 696	1 662 211	33 164	-	2 059 071
	Стадія 3	-	-	-	1 565 618	1 565 618
	РОСІ	-	-	-	258 118	258 118
- Фінансовий лізинг	Стадія 1	88 684	242 691	263 443	-	594 818
	Стадія 2	3 829	-	5 338	-	9 167
Всього		7 248 383	7 644 350	4 481 613	1 823 736	21 198 082

Нижче наведений аналіз кредитів юридичним особам за кредитною якістю станом на 31 грудня 2018 року:

Станом на 31 грудня 2018 року	Стадія	Високий рейтинг	Стандартний рейтинг	Нижче стандартного рейтингу	Знецінені	Всього
Кредити клієнтам:						
	Стадія 1	6 026 249	5 150 723	2 027 659	-	13 204 631
	Стадія 2	78 193	3 027 467	11 948	-	3 117 608
- Кредити корпоративним клієнтам	Стадія 3	-	-	-	2 192 576	2 192 576
	РОСІ	-	-	-	277 759	277 759
- Фінансовий лізинг	Стадія 1	35 854	70 075	9 427	-	115 356
Всього		6 140 296	8 248 265	2 049 034	2 470 335	18 907 930

Нижче наведений аналіз кредитів фізичним особам за днями прострочення боргу станом на 31 грудня 2019 року:

Станом на 31 грудня 2019 року	Стадія	Не прострочені	1-30 днів	31-60 днів	61-90 днів	91-180 днів	181-365 днів	більше ніж 365 днів	Всього
- Споживчі кредити	Стадія 1	5 853 158	193 019	44	16	20	10	1	6 046 268
	Стадія 2	13 173	20 574	22 909	6 664	-	-	-	63 320
	Стадія 3	526	515	289	328	21 421	24 159	12 544	59 782
- Кредитні картки та овердрафти	Стадія 1	4 420 334	861 188	62 111	55	77	38	50	5 343 853
	Стадія 2	7 352	8 382	9 266	25 607	12 042	-	-	62 649
	Стадія 3	719	404	208	178	13 061	19 801	7 555	41 926
- Іпотечне кредитування	Стадія 1	54 800	5 455	-	-	-	-	-	60 255
	Стадія 2	39	697	95	3 983	-	-	-	4 814
	Стадія 3	593	9	-	-	91	1 637	3 101	5 431
	РОСІ	-	-	-	-	8	-	91	99
Всього		10 350 694	1 090 243	94 922	36 831	46 720	45 645	23 342	11 688 397

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2019 рік

(у тисячах гривень)

9. Кредити клієнтам (продовження)

Кредитна якість портфелю (продовження)

Нижче наведений аналіз кредитів фізичним особам за кредитною якістю станом на 31 грудня 2018 року:

Станом на 31 грудня 2018 року	Стадія	Не прострочені	1-30 днів	31-60 днів	61-90 днів	91-180 днів	181-365 днів	більше ніж 365 днів	Всього
- Споживчі кредити	Стадія 1	5 239 710	151 486	154	20	13	2	-	5 391 385
	Стадія 2	14 273	16 149	29 526	14 035	-	-	-	73 983
	Стадія 3	501	343	211	185	22 670	11 649	3 406	38 965
- Кредитні картки та овердрафти	Стадія 1	2 193 231	454 700	28 435	16	13	11	39	2 676 445
	Стадія 2	6 097	5 839	7 643	10 953	3 309	-	-	33 841
	Стадія 3	280	197	129	109	7 032	5 553	1 827	15 127
- Іпотечне кредитування	Стадія 1	83 707	5 141	-	-	-	-	-	88 848
	Стадія 2	303	245	852	6	-	-	-	1 406
	Стадія 3	245	328	-	12	103	913	13 419	15 020
	POCI	-	-	-	-	-	137	328	465
- Автокредитування	Стадія 1	738	57	-	-	-	-	-	795
	Стадія 2	18	69	-	-	-	-	-	87
Всього		7 539 103	634 554	66 950	25 336	33 140	18 265	19 019	8 336 367

Для кредитних карток Банк визначає значне зростання кредитного ризику у разі, якщо кредит є простроченим понад 35 днів та дефолт у разі прострочення понад 95 днів.

Концентрація кредитів клієнтам

Станом на 31 грудня 2019 року валова балансова вартість кредитів у розмірі 9 437 473 тисячі гривень, виданих 20 найбільшим позичальникам Банку, становила 23% кредитного портфелю до вирахування резервів (на 31 грудня 2018 року – сукупна сума кредитів у розмірі 10 343 501 тисяча гривень, виданих 20 найбільшим позичальникам Банку, становила 28% кредитного портфелю до вирахування резервів).

Нижче представлений кредитний портфель Банку в розрізі галузей економіки, кредитний ризик яких впливає на якість кредитів:

	2019 рік	2018 рік
Фізичні особи	15 189 459	11 562 217
Торівля та агентські послуги	6 535 228	6 929 481
Харчова промисловість та сільське господарство	5 192 702	4 484 051
Будівництво та нерухомість	3 792 145	5 293 495
Машинобудування	2 367 340	2 310 612
Небанківські фінансові установи	2 057 620	1 336 704
Гірничо-видобувна галузь та енергетика	1 927 966	959 522
Транспорт, послуги зв'язку та інфраструктура	1 729 027	1 176 033
Металургія	515 169	507 521
Переробка деревини	472 853	929 239
Хімічна галузь	374 082	360 739
Інше	393 413	766 955
Всього кредитів клієнтам до вирахування резерву під очікувані кредитні збитки	40 547 004	36 616 569

Банк проводить операції кредитування в Україні. Здатність позичальників погасити заборгованість за кредитами залежить від ряду факторів, у тому числі від загального фінансового стану позичальника та стану української економіки.

Фінансовий ефект забезпечення представлений шляхом розкриття вартості забезпечення окремо для:

- ▶ фінансових активів, заставне забезпечення та інші інструменти підвищення кредитної якості яких дорівнюють балансовій вартості активу чи перевищують її («активи з надлишковим заставним забезпеченням»);
- ▶ фінансових активів, заставне забезпечення та інші інструменти підвищення кредитної якості яких менше балансової вартості активу («активи з недостатнім заставним забезпеченням»).

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2019 рік

(у тисячах гривень)

9. Кредити клієнтам (продовження)

Концентрація кредитів клієнтам (продовження)

Ефект забезпечення станом на 31 грудня 2019 року:

	Активи з надлишковим заставним забезпеченням		Активи з недостатнім заставним забезпеченням	
	Балансова вартість активів за вирахуванням резерву	Справедлива вартість застави	Балансова вартість активів за вирахуванням резерву	Справедлива вартість застави
Кредити корпоративним клієнтам	16 316 738	28 277 573	4 277 359	1 821 069
Фінансовий лізинг	602 229	1 068 020	1 756	1 463
Споживчі кредити	970	6 128	6 168 400	237
Кредитні картки та овердрафти	784	3 185	5 447 644	–
Іпотечне кредитування	33 352	314 124	37 247	20 565
Автокредитування	–	49 440	–	–
Всього	16 954 073	29 718 470	15 932 406	1 843 334

Станом на 31 грудня 2019 року ефект забезпечення за кредитами клієнтів включає вартість застави у формі товарів в обороті та товарів, прийнятих на зберігання, складає 4 145 016 тисяч гривень для активів з надлишковим заставним забезпеченням та 265 929 тисяч гривень для активів з недостатнім заставним забезпеченням.

Ефект забезпечення станом на 31 грудня 2018 року:

	Активи з надлишковим заставним забезпеченням		Активи з недостатнім заставним забезпеченням	
	Балансова вартість активів за вирахуванням резерву	Справедлива вартість застави	Балансова вартість активів за вирахуванням резерву	Справедлива вартість застави
Кредити корпоративним клієнтам	11 134 739	19 440 108	7 657 835	4 898 963
Фінансовий лізинг	98 412	190 104	16 944	16 515
Споживчі кредити	1 526	13 710	5 502 807	–
Кредитні картки та овердрафти	2 241	16 200	2 723 172	–
Іпотечне кредитування	55 486	395 795	50 253	28 035
Автокредитування	882	66 816	–	–
Всього	11 293 286	20 122 733	15 951 011	4 943 513

Станом на 31 грудня 2019 року чиста балансова вартість забезпечених заставою кредитів клієнтам, що є кредитно-знеціненими (Стадія 3 і POCI), складає 1 930 974 тисячі гривень (2018 рік: 2 539 909 тисяч гривень), а вартість відповідної застави, отриманої для цілей зменшення потенційних збитків за цими кредитами, складає 2 852 351 тисячу гривень (2018 рік: 3 504 318 тисяч гривень).

Аналіз заборгованості за фінансовим лізингом представлений нижче

	2019 рік	2018 рік
До 1 року	335 820	131 297
Від 1 до 2 років	219 858	24 257
Від 2 до 3 років	151 436	18 367
Від 3 до 4 років	113 764	5 669
Від 4 до 5 років	53 381	–
Всього валові інвестиції у фінансовий лізинг	874 259	179 590
Незароблений фінансовий дохід майбутніх періодів	(262 925)	(63 180)
Чисті інвестиції у фінансовий лізинг	611 334	116 410

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2019 рік

(у тисячах гривень)

10. Основні засоби, інвестиційна власність та нематеріальні активи

	Будівлі	Удоско- налення орендо- ваного майна	Предмети мистец- тва	Комп'ю- тери та інше облад- нання	Капітало- вкладен- ня в основні засоби	Всього основних засобів	Немате- ріальні активи	Всього
Первісна або переоцінена вартість на 31 грудня 2017 р.	1 206 020	83 138	17 005	908 380	3 452	2 217 995	612 534	2 830 529
Накопичений знос/ амортизація	(371 104)	(55 259)	-	(537 837)	-	(964 200)	(312 531)	(1 276 731)
Балансова вартість на 1 січня 2018 р.	834 916	27 879	17 005	370 543	3 452	1 253 795	300 003	1 553 798
Надходження	8 880	22 614	-	254 084	35 214	320 792	176 128	496 920
Вибуття/списання	(1 333)	(177)	-	255	(203)	(1 458)	-	(1 458)
Переведення в іншу категорію	-	(431)	-	-	431	-	-	-
Переведення з інвестиційної власності	16 841	-	-	-	-	16 841	-	16 841
Знос/амортизація	(22 329)	(10 005)	-	(142 013)	-	(174 347)	(155 499)	(329 846)
Балансова вартість на 31 грудня 2018 р.	836 975	39 880	17 005	482 869	38 894	1 415 623	320 632	1 736 255
Первісна або переоцінена вартість на 31 грудня 2018 р.	1 135 897	103 312	17 005	1 035 255	38 894	2 330 363	785 938	3 116 301
Накопичений знос/ амортизація	(298 922)	(63 432)	-	(552 386)	-	(914 740)	(465 306)	(1 380 046)
Балансова вартість на 1 січня 2019 р.	836 975	39 880	17 005	482 869	38 894	1 415 623	320 632	1 736 255
Надходження	17 035	95 061	-	292 663	37 126	441 885	109 354	551 239
Вибуття/списання	(14 642)	(219)	-	(743)	-	(15 604)	-	(15 604)
Переведення в іншу категорію	120	157	-	(277)	-	-	-	-
Переведення з/(до) інвестиційної власності	3 247	-	-	-	(41 911)	(38 664)	-	(38 664)
Переоцінка	756	-	-	-	-	756	-	756
Знос/амортизація	(22 857)	(21 392)	-	(175 756)	-	(220 005)	(150 345)	(370 350)
Балансова вартість на 31 грудня 2019 р.	820 634	113 487	17 005	598 756	34 109	1 583 991	279 641	1 863 632
Первісна або переоцінена вартість на 31 грудня 2019 р.	1 143 275	197 111	17 005	1 262 548	34 109	2 654 048	789 897	3 443 945
Накопичений знос/ амортизація	(322 641)	(83 624)	-	(663 792)	-	(1 070 057)	(510 256)	(1 580 313)
Балансова вартість на 31 грудня 2019 р.	820 634	113 487	17 005	598 756	34 109	1 583 991	279 641	1 863 632

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2019 рік

(у тисячах гривень)

10. Основні засоби, інвестиційна власність та нематеріальні активи (продовження)

Станом на 31 грудня 2019 року, основні засоби та нематеріальні активи включали активи з історичною або переоціненою вартістю у розмірі 421 585 тисяч гривень (на 31 грудня 2018 року – 472 370 тисяч гривень), які були повністю амортизовані. Банк продовжує використовувати ці активи.

Станом на 1 грудня 2019 року, була проведена незалежна оцінка власних будівель, за результатами якої, керівництвом Банку була проведена переоцінка в сумі 756 тисяч гривень. Позитивний результат від переоцінки, який визнаний в Звіті про фінансові результати складає 2 093 тисячі гривень, негативний результат, який визнаний в Звіті про сукупний дохід складає 1 337 тисячі гривень. У ході переоцінки незалежний оцінювач використав професійні судження та оцінки для визначення аналогів будівель, що використовуються при застосуванні методу ринкових аналогів, строків експлуатації активів, які переоцінюються, та норм капіталізації, що використовуються при застосуванні доходного методу.

Станом на 31 грудня 2019 року, балансова вартість будівель та предметів мистецтва становила б 332 331 тисяча гривень (на 31 грудня 2018 року – 329 734 тисячі гривень), якби ці активи оцінювались за первісною вартістю. Далі наведено вивірення цієї суми з балансовою вартістю будівель:

	2019 рік	2018 рік
Будівлі за переоціненою вартістю в звіті про фінансовий стан	820 634	836 975
Резерв переоцінки будівель, поданий у власному капіталі, до вирахування податку	(491 114)	(510 052)
Будівлі за первісною вартістю за вирахуванням накопиченого зносу та зменшення корисності	329 520	326 923
Предмети мистецтва за переоціненою вартістю в звіті про фінансовий стан	17 005	17 005
Резерв переоцінки предметів мистецтва, поданий у власному капіталі, до вирахування податку	(14 194)	(14 194)
Предмети мистецтва за первісною вартістю за вирахуванням накопиченого зносу та зменшення корисності	2 811	2 811
Всього будівлі та предмети мистецтва	332 331	329 734

Зміни у балансовій вартості інвестиційної власності були наступними:

	2019 рік	2018 рік
Справедлива вартість інвестиційної власності на початок періоду	71 876	149 347
Продаж	(55 689)	(60 181)
Переведення до категорії будівель, які займає власник	(3 247)	(16 841)
Переведення з категорії капіталовкладення в основні засоби	41 911	–
Переведення з майна прийнятого в заставу	15 000	–
Прибутки від переоцінки за справедливою вартістю	26 576	2 561
Збитки від переоцінки за справедливою вартістю	(2 118)	(3 010)
Справедлива вартість інвестиційної власності на кінець періоду	94 309	71 876

Орендний дохід, отриманий від інвестиційної власності за 2019 фінансовий рік, становив 8 931 тисяча гривень (за 2018 рік – 9 324 тисячі гривень) (Примітка 25). Операційні витрати та витрати на утримання інвестиційної власності за 2019 фінансовий рік становили 2 818 тисяч гривень (за 2018 рік – 2 209 тисяч гривень).

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2019 рік

(у тисячах гривень)

11. Право користування активами

У наступній таблиці наведено зміни у правах користування активами за 2019 рік:

	Будівлі та приміщення
Балансова вартість на 1 січня 2019 року	246 482
Надходження	115 309
Зміни в оцінках потоків та строку оренди, та модифікації договорів оренди	33 634
Вибуття	(4 544)
Амортизація	(126 168)
Балансова вартість на 31 грудня 2019 року	264 713

У наступній таблиці наведено зміни у правах користування активами за 2018 рік:

	Будівлі та приміщення
Балансова вартість на 1 січня 2018 року	257 016
Надходження	91 305
Вибуття	(4 951)
Амортизація	(96 888)
Балансова вартість на 31 грудня 2018 року	246 482

Витрати за договорами короткострокової оренди, до яких застосовується спрощення щодо визнання за МСФЗ (IFRS) 16 за 2019 рік відсутні (за 2018 рік становлять 1 219 тисяч гривень). Витрати за 2019 рік, що відносяться до договорів оренди об'єктів з низькою вартістю, до яких застосовується звільнення, пов'язане з визнанням становлять 5 923 тисячі гривень (за 2018 рік - становлять 5 525 тисяч гривень). Витрати, що відносяться до змінних орендних платежів, що не включені в оцінку зобов'язань з оренди за 2019 та 2018 рік відсутні.

12. Інші активи

	2019 рік	2018 рік
Фінансові активи		
Кошти у розрахунках банківськими картками	234 883	136 774
Заборгованість по переказах та платежах	84 128	35 184
Нараховані доходи та кошти в розрахунках	64 825	58 613
Розрахунки за договорами співпраці	31 110	31 501
Придбання іноземної валюти	7 970	4 803
Похідні фінансові активи (Примітка 20)	460	12 802
Інші фінансові активи	2 779	18 457
Резерв під зменшення корисності	(48 418)	(37 831)
Всього фінансових активів	377 737	260 303
Нефінансові активи		
Нерухоме майно, прийняте у погашення кредитів	183 644	231 985
Витрати майбутніх періодів, у тому числі зі страхування активів	39 785	27 190
Передоплата за іншими податками	28 465	25 004
Передоплата за основні засоби та нематеріальні активи	16 882	73 334
Передоплата за послуги	11 531	11 551
Банківські метали	164	162
Інші нефінансові активи	3 565	4 818
Резерв під зменшення корисності	(3 328)	(2 834)
Всього нефінансових активів	280 708	371 210
Всього інших активів	658 445	631 513

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2019 рік

(у тисячах гривень)

12. Інші активи (продовження)

У сумі резерву під зменшення корисності інших фінансових активів відбулися такі зміни:

	2019 рік	2018 рік
Резерв під зменшення корисності на 1 січня	37 831	39 913
Відрахування у резерв під зменшення корисності	16 279	4 316
Використання резерву	(4 267)	(6 247)
Відновлення резерву	2	31
Вплив зміни курсів обміну	(1 427)	(182)
На 31 грудня	48 418	37 831

У сумі резерву під зменшення корисності інших нефінансових активів відбулися такі зміни:

	2019 рік	2018 рік
Резерв під зменшення корисності на 1 січня	2 834	2 840
Відрахування у резерв під зменшення корисності	595	248
Використання резерву	(43)	(244)
Відновлення резерву	(58)	(10)
На 31 грудня	3 328	2 834

13. Заборгованість перед Національним банком України

У грудні 2018 року Банк отримав від Національного банку України кредит в розмірі 1 000 тисяч гривень, з процентною ставкою на рівні 20% з терміном погашення 3 січня 2019 року. Станом на 31 грудня 2019 рік заборгованість відсутня (Станом на 31 грудня 2018 року балансова вартість складала 1 002 тисячі гривень). Кредит було забезпечено цінними паперами державного боргу із справедливою вартістю 3 057 тисяч гривень (Примітка 31).

14. Заборгованість перед іншими банками

	2019 рік	2018 рік
<i>Поточні рахунки інших банків</i>		
- Україна	528 653	419 705
- Країни, що входять до ОЕСР	-	60
Всього поточних рахунків інших банків	528 653	419 765
<i>Строкові депозити інших банків</i>		
- Україна	328 508	277 687
Всього строкових депозитів інших банків	328 508	277 687
<i>Кредити, отримані від інших банків</i>		
- Україна	77 115	-
Всього кредитів, отриманих від інших банків	77 115	-
Всього заборгованості перед іншими банками	934 276	697 452

Станом на 31 грудня 2019 року кошти розміщені 10 найбільшими банками в сумі 709 301 тисяча гривень становили 76% загальної заборгованості інших банків (на 31 грудня 2018 року – 539 287 тисяч гривень, 77% заборгованості інших банків).

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2019 рік

(у тисячах гривень)

15. Кошти клієнтів

	2019 рік	2018 рік
Юридичні особи		
- Поточні рахунки	15 665 705	15 150 050
- Строкові депозити	6 307 584	8 020 526
Фізичні особи		
- Поточні рахунки	5 484 759	4 793 431
- Строкові депозити	15 294 545	11 816 146
Всього коштів клієнтів	42 752 593	39 780 153

Станом на 31 грудня 2019 року розміщені в Банку депозити 10 найбільших клієнтів у сумі 2 541 550 тисяч гривень становили 6% коштів клієнтів (на 31 грудня 2018 року – 4 337 735 тисяч гривень становили 11%).

Станом на 31 грудня 2019 року до складу коштів клієнтів входять депозити у сумі 728 975 тисяч гривень та 141 526 тисяч гривень (на 31 грудня 2018 року – 381 586 тисяч гривень та 76 498 тисяч гривень), які являють собою забезпечення кредитів клієнтам (Примітка 9) та зобов'язань з надання кредитів відповідно. Крім того, 686 232 тисяч гривень (на 31 грудня 2018 року – 712 863 тисяч гривень) утримуються в якості забезпечення зобов'язань за імпортованими акредитивами, гарантіями та авалюванням векселів (Примітка 30).

Розподіл коштів клієнтів за галузями економіки наведено далі:

	2019 рік	2018 рік
Фізичні особи	20 779 304	16 609 577
Торгівля та агентські послуги	4 940 992	4 283 250
Гірничо-видобувна галузь та енергетика	4 448 397	3 768 988
Транспорт, послуги зв'язку та інфраструктура	3 938 033	3 075 360
Металургія	1 991 654	3 162 719
Будівництво та нерухомість	1 402 253	2 337 605
Машинобудування	1 082 758	1 607 814
Небанківські фінансові установи	903 102	608 709
Харчова промисловість та сільське господарство	602 323	334 619
Хімічна галузь	226 837	237 515
Переробка деревини	93 963	69 372
Інше	2 342 977	3 684 625
Всього коштів клієнтів	42 752 593	39 780 153

16. Випущені депозитні сертифікати

Станом на 31 грудня 2019 року випущені депозитні сертифікати відсутні (31 грудня 2018 – балансова вартість складала 832 460 тисяч гривень).

17. Зобов'язання з оренди

У наступній таблиці наведено зміни у зобов'язаннях з оренди за 2019 рік:

	Будівлі та приміщення
Балансова вартість на 1 січня 2019 року	267 402
Надходження	113 404
Зміни в оцінках потоків та строку оренди, та модифікації договорів оренди	33 634
Вибуття	(5 020)
Процентні витрати	49 146
Сплата орендних платежів	(163 947)
Балансова вартість на 31 грудня 2019 року	294 619

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2019 рік

(у тисячах гривень)

17. Зобов'язання з оренди (продовження)

У наступній таблиці наведено зміни у зобов'язаннях з оренди за 2018 рік:

	Будівлі та приміщення
Балансова вартість на 1 січня 2018 року	252 569
Находження	96 273
Вибуття	(4 951)
Сплата орендних платежів	(76 489)
Балансова вартість на 31 грудня 2018 року	267 402

Недисконтовані орендні платежі за орендою будівель та приміщень були такими:

	До 1 місяця	1-3 місяці	3-6 місяців	6-12 місяців	Понад 12 місяців	Всього
2019 рік	16 214	32 428	48 642	97 283	159 269	353 836
2018 рік	11 601	23 203	34 804	69 609	184 960	324 177

18. Інші зобов'язання

	2019 рік	2018 рік
Фінансові зобов'язання		
Кошти в розрахунках щодо коштів клієнтів	1 054 974	738 510
Кредиторська заборгованість за операціями з пластиковими картками	441 458	137 354
Резерв під зобов'язання, гарантії та акредитиви (Примітка 30)	128 735	12 690
Похідні фінансові зобов'язання (Примітка 20)	17 042	6 721
Доходи майбутніх періодів по кредитним лініям	936	30 261
Інші фінансові зобов'язання	6 566	1 613
Всього фінансових зобов'язань	1 649 711	927 149
Нефінансові зобов'язання		
Суми до виплати працівникам	420 696	333 736
Кредиторська заборгованість за послуги	46 683	78 946
Зобов'язання за внесками в Фонд гарантування вкладів фізичних осіб	32 827	31 597
Інші податки до сплати	28 748	19 628
Резерв під покриття інших збитків (Примітка 30)	3 529	3 697
Інші нефінансові зобов'язання	39 428	8 077
Всього нефінансових зобов'язань	571 911	475 681
Всього інших зобов'язань	2 221 622	1 402 830

19. Субординований борг

В 2019 році Банком на підставі рішення Національного банку України було здійснено дострокове погашення субординованого боргу в повному обсязі.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2019 рік

(у тисячах гривень)

20. Похідні фінансові інструменти

Нижче у таблиці наведена справедлива вартість похідних фінансових інструментів, облікованих у складі активів або зобов'язань.

Станом на 31 грудня 2019 року Банк мав такі контракти:

	Основна або погоджена сума за справедливою вартістю активів до отримання	Основна або погоджена сума за справедливою вартістю активів до відправлення	Позитивна справедлива вартість активів	Від'ємна справедлива вартість зобов'язань
Форвардні валютні контракти				
Розміщення UAH / Залучення USD	116 479	(119 006)	42	(2 569)
Розміщення UAH / Залучення EUR	159 545	(172 933)	-	(13 388)
Розміщення USD / Залучення PLN	-	(9)	-	(9)
Залучення UAH / Розміщення USD	13 680	(13 598)	88	(6)
Залучення USD / Розміщення EUR	528 721	(528 528)	330	(137)
Усього по форвардним контрактам	818 425	(834 074)	460	(16 109)
Форвардні контракти з цінними паперами				
На продаж цінних паперів	38 379	(39 312)	-	(933)
Усього по форвардним контрактам з цінними паперами	38 379	(39 312)	-	(933)

Станом на 31 грудня 2018 року Банк мав такі контракти:

	Основна або погоджена сума за справедливою вартістю активів до отримання	Основна або погоджена сума за справедливою вартістю активів до відправлення	Позитивна справедлива вартість активів	Від'ємна справедлива вартість зобов'язань
Форвардні валютні контракти				
Розміщення UAH / Залучення USD	105 057	(101 848)	3 396	(187)
Розміщення UAH / Залучення EUR	239 010	(242 492)	64	(3 546)
Залучення UAH / Розміщення EUR	649 139	(639 925)	9 342	(128)
Усього по форвардним контрактам	993 206	(984 265)	12 802	(3 861)
Форвардні контракти з цінними паперами				
На продаж цінних паперів	79 510	(82 370)	-	(2 860)
Усього по форвардним контрактам з цінними паперами	79 510	(82 370)	-	(2 860)

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2019 рік

(у тисячах гривень)

21. Акціонерний капітал та резерви

Станом на 31 грудня 2019 року затверджений та зареєстрований акціонерний капітал Банку складається з 14 323 880 простих акцій номінальною вартістю 230 гривень за акцію. Усі акції мають рівні права при голосуванні. Станом на 31 грудня 2019 року всі акції були повністю оплачені та зареєстровані.

Характер та призначення резервів

Резерв переоцінки основних засобів

Резерв переоцінки основних засобів використовується для відображення збільшення справедливої вартості будівель та предметів мистецтва, а також її зменшення, але тією мірою, в якій таке зменшення стосується збільшення вартості того ж самого активу, раніше відображеного у складі власного капіталу.

Резерв переоцінки цінних паперів

Цей резерв відображає зміни справедливої вартості цінних паперів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід.

Резервний фонд Банку

Резервний фонд Банку створюється відповідно до Статуту та вимог законодавства України до досягнення 25 відсотків розміру регулятивного капіталу станом на початок кожного року. Розмір відрахувань до резервного фонду становить не менш як 5 відсотків суми щорічного прибутку Банку. Резервний фонд формується на покриття загальних банківських ризиків, включаючи майбутні збитки та інші непередбачені збитки за всіма статтями активів та позабалансових зобов'язань.

22. Сегментний аналіз

Інформація за основними сегментами банківської діяльності Банку станом на 31 грудня 2019 року представлена нижче:

2019 рік	Корпора- тивний бізнес	Роздрібний бізнес	Управління проблем- ними активами	Інвести- ційний бізнес	Нерозподі- лені статті	Всього
Активи сегментів	21 547 081	12 471 389	167 395	16 216 434	5 034 919	55 437 218
у т.ч.						
Кредити клієнтам, нетто	21 190 040	11 684 327	12 112	–	–	32 886 479
– кредити клієнтам, брутто	25 063 727	14 327 220	1 156 057	–	–	40 547 004
– резерв	(3 873 687)	(2 642 893)	(1 143 945)	–	–	(7 660 525)
Інші статті фінансової звітності	357 041	787 062	155 283	16 216 434	5 034 919	22 550 739
Зобов'язання сегментів	22 131 619	21 375 374	8 718	624 181	2 229 949	46 369 841
у т.ч.						
Кошти клієнтів	21 973 289	20 779 304	–	–	–	42 752 593
Інші статті фінансової звітності	158 330	596 070	8 718	624 181	2 229 949	3 617 248

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2019 рік

(у тисячах гривень)

22. Сегментний аналіз (продовження)

Інформацію про прибуток та збитки звітних сегментів Банку за 2019 фінансовий рік подано далі:

2019 рік	Корпора- тивний бізнес	Роздрібний бізнес	Управління проблем- ними активами	Інвести- ційний бізнес	Нерозподі- лені статті	Всього
Процентні доходи	2 842 080	3 770 806	4 779	1 157 610	6 685	7 781 960
Процентні витрати	(1 289 317)	(1 132 859)	–	(13 909)	(55 102)	(2 491 187)
Трансферт	(249 431)	85 507	(50 952)	(987 741)	1 202 617	–
Чистий процентний дохід	1 303 332	2 723 454	(46 173)	155 960	1 154 200	5 290 773
Чистий комісійний дохід	367 294	620 312	207 542	104 863	446 333	1 746 344
Торгівельний дохід	66 536	78 128	–	123 036	–	267 700
Амортизація (Операційні витрати) та інші доходи/(витрати)	(63 323)	(239 909)	(9 138)	(4 282)	(53 698)	(370 350)
Резерви	(747 709)	(2 085 393)	(197 728)	(49 597)	(477 583)	(3 558 010)
	214 170	(558 576)	129 851	1 528	(2 429)	(215 456)
Результат сегменту	1 140 300	538 016	84 354	331 508	1 066 823	3 161 001
Витрати з податку на прибуток	(201 035)	(94 852)	(14 871)	(58 445)	(188 081)	(557 284)
Чистий прибуток за період	939 265	443 164	69 483	273 063	878 742	2 603 717

Інформація за основними сегментами банківської діяльності Банку станом на 31 грудня 2018 року представлена нижче:

2018 рік	Корпора- тивний бізнес	Роздрібний бізнес	Управління проблем- ними активами	Інвести- ційний бізнес	Нерозподі- лені статті	Всього
Активи сегментів	18 969 753	8 888 955	349 115	17 403 746	4 253 622	49 865 191
у т.ч.						
Кредити клієнтам, нетто	18 782 855	8 320 949	140 493	–	–	27 244 297
- кредити клієнтам, брутто	23 697 624	10 508 204	2 410 741	–	–	36 616 569
- резерв	(4 914 769)	(2 187 255)	(2 270 248)	–	–	(9 372 272)
Інші статті фінансової звітності	186 898	568 006	208 622	17 403 746	4 253 622	22 620 894
Зобов'язання сегментів	23 261 224	16 722 937	19 814	427 545	3 115 802	43 547 322
у т.ч.						
Кошти клієнтів	23 170 576	16 609 577	–	–	–	39 780 153
Інші статті фінансової звітності	90 648	113 360	19 814	427 545	3 115 802	3 767 169

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2019 рік

(у тисячах гривень)

22. Сегментний аналіз (продовження)

Сегментну інформацію про прибуток та збитки звітних сегментів Банку за 2018 фінансовий рік подано далі:

2018 рік	Корпоративний бізнес	Роздрібний бізнес	Управління проблемними активами	Інвестиційний бізнес	Нерозподілені статті	Всього
Процентні доходи	2 301 499	2 521 707	29 988	1 438 187	74 173	6 365 554
Процентні витрати	(1 395 088)	(814 438)	–	(141 661)	(100 292)	(2 451 479)
Трансферт	436 794	223 360	(76 209)	(1 277 305)	693 360	–
Чистий процентний дохід	1 343 205	1 930 629	(46 221)	19 221	667 241	3 914 075
Чистий комісійний дохід	166 447	577 371	238 842	109 796	413 043	1 505 499
Торгівельний дохід	80 271	50 719	49	276 220	–	407 259
Амортизація (Операційні витрати) та інші доходи/(витрати)	(61 098)	(202 184)	(11 957)	(2 086)	(52 521)	(329 846)
Резерви	(590 171)	(1 643 663)	(280 640)	(47 119)	(350 676)	(2 912 269)
	38 534	(404 164)	90 955	9 846	11 539	(253 290)
Результат сегменту	977 188	308 708	(8 972)	365 878	688 626	2 331 428
Витрати з податку на прибуток	(135 348)	(42 758)	1 243	(50 677)	(95 380)	(322 920)
Чистий прибуток за період	841 840	265 950	(7 729)	315 201	593 246	2 008 508

Відповідні операційні сегменти були сформовані згідно затвердженої стратегії Банку щодо розвитку та управління бізнесом.

Інформація стосується послуг, які надаються в межах сегментів, та подається керівництву Банку, яке відповідає за прийняття рішень з операційної діяльності з метою розподілу ресурсів та оцінки діяльності сегментів.

Для цілей складання внутрішньої звітності для керівництва операції Банку поділяються на такі сегменти:

Корпоративний бізнес: цей бізнес-сегмент включає обслуговування поточних рахунків приватних підприємців та юридичних осіб, залучення депозитів, надання кредитних ліній у формі «овердрафт», обслуговування карткових рахунків, надання кредитів та інших видів фінансування, а також операції з іноземною валютою та операції торгового фінансування.

В сегменті корпоративного бізнесу Банк розглядає наступні під-сегменти: ВКК (великі корпоративні клієнти, з річним оборотом не менш ніж 1 000 000 тисяч гривень (2018 рік: 400 000 тисяч гривень) або інсайтери Банку за вимогами Національного банку України), СКК (середні корпоративні клієнти, з річним оборотом від 125 000 до 1 000 000 тисяч гривень (2018 рік: від 80 000 до 400 000 тисяч гривень) або лімітом активних операцій клієнта не менш ніж 25 000 тисяч гривень (2018 рік: не менше ніж 16 000 тисяч гривень)), МКК (малі та мікро корпоративні клієнти, з річним оборотом до 125 000 тисяч гривень (2018 рік: 80 000 тисяч гривень) або лімітом активних операцій клієнта не більше 25 000 тисяч гривень (2018 рік: 16 000 тисяч гривень)), ДК (державні компанії з часткою державної або комунальної власності не менш ніж 10% статутного капіталу).

Роздрібний бізнес: надання банківських послуг приватним фізичним особам. Цей сегмент включає ті самі види банківських продуктів, що й сегмент корпоративного банківського обслуговування, а також послуги з відкриття та ведення рахунків фізичних осіб, у тому числі рахунків для особистого використання, поточних та ощадних рахунків, залучення депозитів, обслуговування кредитних дебетових карток за зарплатними проектами та на відкритому ринку, іпотечне та авто кредитування споживче кредитування та цільове кредитування в торгівельних мережах.

Управління проблемними активами: цей бізнес сегмент включає роботу за кредитами корпоративних, роздрібних та цінними паперами, що мають наступні ознаки зменшення корисності:

- ▶ індивідуальні оцінки зменшення корисності;
- ▶ затримка платежу (від 180 днів за основною заборгованістю для роздрібних та 30 днів для корпоративних клієнтів);
- ▶ інші ознаки зменшення корисності за внутрішніми оцінками менеджменту.

Цей бізнес сегмент надає послуги з реструктуризації та збору простроченої заборгованості.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2019 рік

(у тисячах гривень)

22. Сегментний аналіз (продовження)

Інвестиційний бізнес: інвестиційна банківська діяльність. Цей бізнес-сегмент включає торгівлю фінансовими інструментами, операції на міжбанківському ринку, операції на ринках капіталу, операції з цінними паперами, іноземною валютою і банкнотами з метою отримання доходу.

Нерозподілені статті: цей сегмент охоплює центр управління активами/пасивами (є головним регулятором трансфертного ціноутворення в Банку та включає операції з метою забезпечення ліквідної діяльності Банку), головний офіс (цей сегмент включає основні засоби, корпоративні права, відстрочені податкові активи, передоплату та дебіторську заборгованість, пов'язані з адміністративно-господарською діяльністю Банку) та процесінговий центр (цей сегмент включає інформаційне та технічне забезпечення розрахунків по платіжних картах).

Капітальні інвестиції не включаються до інформації за сегментами, яку аналізує Правління. Капітальні інвестиції являють собою надходження необоротних активів, за винятком фінансових інструментів, відстрочених податкових активів, активів пенсійних планів та прав, що виникають за договорами страхування.

Доходи по кожній окремій країні не включаються до звітності, яка подається особі, відповідальній за прийняття операційних рішень, оскільки вони, в основному, представлені доходами, отриманими в Україні, включаючи доходи від офшорних компаній українських клієнтів, на основі резидентності клієнта. Доходи з інших країн, крім України, не перевищують 10% сукупних доходів. Доходи включають процентні та комісійні доходи.

Банк не має клієнтів, доходи від обслуговування яких перевищують 10% сукупних доходів Банку.

23. Процентні доходи та витрати

	2019 рік	2018 рік
Процентні доходи, розраховані з використанням ефективної процентної ставки		
Кредити клієнтам	6 539 506	4 909 735
Цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, та депозитні сертифікати, класифіковані як грошові кошти та їх еквіваленти	1 020 740	1 283 907
Кошти в інших банках	102 705	130 990
	7 662 951	6 324 632
Інші процентні доходи		
Фінансовий лізинг корпоративним клієнтам	86 946	10 182
Цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	32 063	30 740
Всього процентних доходів	7 781 960	6 365 554
Процентні витрати		
Строкові депозити	(1 762 097)	(1 759 547)
Поточні рахунки	(651 557)	(448 077)
Зобов'язання з оренди	(49 146)	(45 167)
Заборгованість перед іншими банками	(18 959)	(10 543)
Заборгованість перед Національним банком України	(5 371)	(2)
Субординований борг	(3 237)	(52 832)
Випущені депозитні сертифікати	(820)	(3 002)
Випущені єврооблігації	–	(132 230)
Інші позикові кошти	–	(79)
Всього процентних витрат	(2 491 187)	(2 451 479)
Чисті процентні доходи	5 290 773	3 914 075

Інформацію про процентні доходи та витрати за операціями зі зв'язаними сторонами подано у Примітці 32.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2019 рік

(у тисячах гривень)

24. Комісійні доходи та витрати

	2019 рік	2018 рік
Платіжні картки	765 478	584 984
Обслуговування кредитів, в тому числі за договорами співпраці	536 376	436 945
Розрахункове обслуговування клієнтів	478 780	505 494
Конверсійні операції	238 247	237 823
Касові операції	174 702	135 936
Документарні операції	57 407	59 106
Фідучіарна діяльність	5 486	6 875
Інше	25 870	21 516
Комісійні доходи	2 282 346	1 988 679
Платіжні картки	(431 574)	(362 550)
Договори посередництва	(35 595)	(64 890)
Розрахункове обслуговування	(38 161)	(30 100)
Купівля та інкасація готівкових коштів	(17 963)	(13 709)
Обслуговування кредитів	(5 883)	(5 184)
Документарні операції	(5 578)	(5 477)
Фідучіарна діяльність	(902)	(851)
Інше	(346)	(419)
Комісійні витрати	(536 002)	(483 180)
Чистий комісійний дохід	1 746 344	1 505 499

Інформацію про комісійні доходи та витрати за операціями зі зв'язаними сторонами подано у Примітці 32.

25. Інші доходи

	2019 рік	2018 рік
Штрафи отримані	83 282	69 809
Дохід від реалізації основних засобів	34 397	11 744
Інший орендний дохід	16 493	14 538
Орендний дохід від інвестиційної власності (Примітка 10)	8 931	9 324
Дивіденди отримані	7 918	6 599
Доходи від дооцінки основних засобів і необоротних активів	2 377	-
Інші доходи	11 449	10 365
Всього інших доходів	164 847	122 379

26. Операційні витрати

	2019 рік	2018 рік
Заробітна плата, виплати працівникам та обов'язкові внески до державних фондів	2 442 440	1 856 794
Знос та амортизація (Примітка 10)	370 350	329 846
Витрати на утримання будівель та обладнання	199 343	169 319
Реклама, представницькі витрати	143 234	134 799
Внески до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб	128 264	121 785
Амортизація активів у формі права користування (Примітка 11)	126 168	96 888
Послуги зв'язку	107 906	77 509
Аудиторські та консультаційні послуги	104 070	71 424
Витрати, пов'язані з проведенням робіт по погашенню кредитів	84 757	117 540
Оренда приміщень	80 008	70 594
Послуги охорони	39 168	29 369
Навчання персоналу	28 434	19 366
Уцінка майна банку	24 037	53 920
Державні мита та податки, крім податку на прибуток	23 213	25 631
Інше	195 860	194 771
Всього операційних витрат	4 097 252	3 369 555

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2019 рік

(у тисячах гривень)

26. Операційні витрати (продовження)

До складу заробітної плати, виплат працівникам та обов'язкових внесків до державних фондів включено єдиний соціальний внесок у сумі 358 285 тисяч гривень (2018 рік – 267 957 тисяч гривень).

До складу оренди приміщень включені витрати за договорами короткострокової оренди, до яких застосовується спрощення щодо визнання за МСФЗ (IFRS) 16 за 2018 рік в сумі 1 219 тисяч гривень та витрати, що відносяться до договорів оренди об'єктів з низькою вартістю, до яких застосовується звільнення, пов'язане з визнанням за 2019 рік в сумі 5 923 тисячі гривень (2018 рік - 5 525 тисяч гривень) (Примітка 11).

27. Податок на прибуток

Витрати з податку на прибуток включають такі компоненти:

	2019 рік	2018 рік
Поточні податкові витрати	578 695	274 255
Витрати з відстроченого податку	(21 411)	48 665
Витрати з податку на прибуток за звітний період	557 284	322 920

Доходи Банку, отримані у 2019 році, оподатковуються податком на прибуток за ставкою 18% (2018 рік – 18%). Вивірення очікуваних та фактичних податкових витрат наведено нижче:

	2019 рік	2018 рік
Прибуток до оподаткування	3 161 001	2 331 428
Теоретична сума податкових витрат за встановленою законом ставкою податку	568 980	419 657
- Дохід, звільнений від оподаткування	(871)	(4 148)
- Витрати, що не включаються до валових витрат	1 511	1 311
- Витрати, що вираховуються тільки для цілей оподаткування	-	(22 338)
- Зміна відстроченого податкового активу, не визнаного в звіті про фінансовий стан	-	(71 562)
- Коригування поточного податку на прибуток за попередні періоди	(12 336)	-
Витрати з податку на прибуток за рік	557 284	322 920

Відмінності між українськими правилами оподаткування та МСФЗ призводять до виникнення певних тимчасових різниць між балансовою вартістю деяких активів та зобов'язань для цілей фінансового звітування та їхньою податковою базою. Податковий вплив зміни таких тимчасових різниць обліковується за ставками податку на прибуток, які планується застосувати у періоді реалізації даних різниць.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2019 рік

(у тисячах гривень)

27. Податок на прибуток (продовження)

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років відстрочені податкові активи і зобов'язання та їх зміна за відповідні роки включають:

	31 грудня 2018 р.	Кредитовано/ (віднесено) на інший сукупний дохід	Кредитовано/ (віднесено) на фінансовий результат	31 грудня 2019 р.
Податковий ефект тимчасових різниць, які збільшують або зменшують об'єкт оподаткування				
Очікувані кредитні збитки за кредитами та зобов'язаннями з кредитування	2 950	–	20 857	23 807
Цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	5 434	(32 280)	–	(26 846)
Основні засоби та інвестиційна нерухомість	(24 020)	72	554	(23 394)
Розрахункова сума чистого відстроченого податкового зобов'язання	(15 636)	(32 208)	21 411	(26 433)
Чисте відстрочене податкове зобов'язання	(15 636)	(32 208)	21 411	(26 433)

	31 грудня 2017 р.	Вплив застосування МСФЗ (IFRS) 9 (Примітка 4)	Кредитовано/ (віднесено) на інший сукупний дохід	Кредитовано/ (віднесено) на фінансовий результат	31 грудня 2018 р.
Податковий ефект тимчасових різниць, які збільшують або зменшують об'єкт оподаткування					
Резерви під зменшення корисності кредитів та зобов'язань з кредитування	2 425	66 389	–	(65 864)	2 950
Цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	(15 210)	5 173	20 644	(5 173)	5 434
Основні засоби та інвестиційна нерухомість	13 205	–	–	(37 225)	(24 020)
Податкові збитки до переносу	11 965	–	–	(11 965)	–
Розрахункова сума чистого відстроченого податкового активу / (зобов'язання)	12 385	71 562	20 644	(120 227)	(15 636)
Відстрочений податковий актив, не визнаний в звіті про фінансовий стан	–	(71 562)	–	71 562	–
Чистий відстрочений податковий актив / (зобов'язання)	12 385	–	20 644	(48 665)	(15 636)

(у тисячах гривень)

28. Управління ризиками

Вступ

Банківській діяльності притаманний ризик, яким управляють за допомогою постійного процесу виявлення, оцінки та контролю ризиків, з урахуванням лімітів ризику та інших засобів контролю. Цей процес управління ризиками є вирішальним для постійної прибутковості Банку, а кожний співробітник Банку несе відповідальність за вплив ризиків, що мають відношення до його обов'язків. Банку властиві кредитний ризик, ризик ліквідності та ринковий ризик, а останній включає торгові та неторгові ризики. Банку також властиві операційні ризики.

Незалежний процес контролю ризиків не включає бізнес-ризиками, як, наприклад, зміни в операційному середовищі, технологіях та галузі. Ці ризики контролюються за допомогою процесу стратегічного планування Банку.

Процес управління ризиками

В межах Банку політику управління ризиками та контроль здійснює ряд спеціалізованих органів та департаментів. Найбільш активну участь в управлінні ризиками бере Ризик-менеджмент Банку, що підпорядкований Заступнику Голови Правління Банку з управління ризиками (CRO). Ризик-менеджмент Банку підзвітний та підпорядкований Наглядовій раді Банку, як суб'єкт системи управління ризиками.

Наглядова рада Банку

Наглядова рада Банку має найбільші повноваження стосовно управління ризиками Банку та Статутом Банку уповноважена затверджувати будь-які операції від імені Банку в сумі понад 3 000 млн. гривень.

Правління Банку

Правління Банку в цілому несе відповідальність за діяльність Банку, включаючи діяльність, пов'язану з управлінням ризиками. Правління Банку делегує свої повноваження стосовно загального управління активами та пасивами Комітету з управління активами та пасивами Банку, повноваження стосовно управління операційним ризиком – Комітету з управління операційним ризиком Банку, а також затверджує склад цих Комітетів. Крім цього, Правління Банку несе відповідальність за розробку та попереднє затвердження кредитної політики Банку. Остаточне затвердження кредитної політики входить до сфери компетенції Наглядової ради Банку. Наглядова рада Банку погоджує рішення Кредитної ради стосовно проектів кредитування пов'язаних з Банком осіб з лімітом кредитного ризику понад 1% від регулятивного капіталу Банку, розрахованого на найближчу до прийняття рішення дату.

Кредитна рада Банку

Кредитна рада Банку затверджує видачу кредитів або зміну умов за кредитами сумою до 3 000 млн. гривень та встановлює ліміти за міжбанківськими операціями. До складу Кредитної ради Банку входить представник акціонера. Рішення Кредитної ради Банку стосовно проектів з лімітом кредитного ризику понад 300 млн. гривень мають силу у разі отримання чотирьох позитивних голосів, два з яких повинні належати членам Кредитної Ради Банку – представникам акціонера; рішення стосовно проектів з лімітом кредитного ризику від 50 до 300 млн. гривень мають силу у разі отримання чотирьох позитивних голосів, один з яких повинен належати члену Кредитної ради Банку – представнику акціонера. Засідання Кредитної ради Банку проводяться двічі на тиждень.

Кредитний комітет Банку

Кредитний комітет Банку відповідає за прийняття рішень про реструктуризацію та видачу кредитів сумою до 30 млн. гривень, в т.ч. затверджує надання неризикових кредитів з повним грошовим забезпеченням. Засідання Комітету проводяться декілька разів на тиждень за потребою.

Комітет з управління активами та пасивами Банку

Комітет з управління активами та пасивами Банку несе відповідальність за управління активами та пасивами Банку, а також за загальну фінансову структуру. Цей Комітет також в першу чергу відповідальний за моніторинг процентного, валютного ризиків та ризику ліквідності Банку.

Комітет з управління операційним ризиком Банку

Комітет з управління операційним ризиком несе відповідальність за управління операційним ризиком з метою зменшення операційних збитків, удосконалення банківських процесів, систем і технологій, розробки, затвердження та запровадження заходів, що забезпечують безперервність роботи Банку.

Для оперативного управління і реагування на зафіксовані операційні ризики на основі Комітету з управління операційним ризиком Банку створені 5 підкомітетів:

Підкомітет «Персонал»

Підкомітет «Персонал» розглядає питання умисних та ненавмисних дій/помилки персоналу, оцінки його кваліфікації та достатності та т.п.

(у тисячах гривень)

28. Управління ризиками (продовження)

Вступ (продовження)

Підкомітет «Процеси»

Підкомітет «Процеси» розглядає питання організації процесів, якості комунікацій, ефективності існуючих процесів та необхідності оптимізації.

Підкомітет «Зовнішні фактори»

Підкомітет «Зовнішні фактори» розглядає питання навмисних дій третіх осіб, ліквідації наслідків форс-мажорів та умисного нанесення шкоди репутації Банку.

Підкомітет «Системи»

Підкомітет «Системи» розглядає питання якості роботи інформаційних систем, формування єдиного розуміння ІТ-ризиків та розробки збалансованих рішень щодо ІТ-ризиків з урахуванням специфіки та інтересів бізнес-підрозділів Банку.

Підкомітет «Інформаційна безпека»

Підкомітет «Інформаційна безпека» розглядає питання розвитку Системи управління інформаційною безпекою, розвитку культури керування інформаційними ризиками, управління інцидентами інформаційної безпеки.

КУОР на кожному засіданні розглядає стандартні квартальні звіти щодо подій операційного ризику, зареєстрованих у звітному періоді, щодо виконання рішень КУОР, щодо ефективності СВК за результатами щоквартального моніторингу KCI (Key Control Indicator/Ключовий індикатор контролю), щодо результатів річного моніторингу Ключових індикаторів ризику та затверджує перелік KPIв та їх граничні показники на наступний рік. Затверджує результати регулярного стрес-тестування операційного ризику, та щорічної самооцінки операційного ризику керівниками структурних підрозділів АТ «ПУМБ», затверджує розмір ризик-апетиту під операційний ризик на рік.

Також КУОР приймає рішення щодо управління реалізованими подіями операційного ризику, контролює ефективність прийнятих рішень Підкомітетами КУОР та оцінює ефективність функціонування:

- ▶ Системи управління інформаційною безпекою;
- ▶ Системи управління ризиком шахрайства;
- ▶ Системи забезпечення безперервної діяльності;
- ▶ Системи управління ризиками третіх осіб.

КУОР затверджує результати щорічного Аналізу впливу негативних факторів на процеси Банку (BIA) та затверджує результати щорічного практичного тестування VSP Головного офісу та результати дистанційного навчання за основними обов'язковими дистанційними курсами.

Ризик-менеджмент Банку

Вертикаль ризик-менеджменту Банку здійснює розробку методів управління ризиками, процедур та звітності, що дає можливість Банку здійснювати кількісну оцінку кредитного, процентного, валютного, операційного ризиків та ризику ліквідності. Структурні підрозділи, що входять до вертикалі ризик менеджменту, несуть відповідальність за впровадження та дотримання процедур, пов'язаних з управлінням ризиками, ведуть поточний контроль вищезазначених ризиків на постійній основі і контролюють виконання рішень Кредитних органів Банку, Комітету з управління активами та пасивами Банку, Комітету з управління операційним ризиком Банку.

Система оцінки ризиків та звітності

Оцінка ризиків Банку здійснюється за допомогою методів, що відображають як передбачувані збитки, що, ймовірно, виникнуть за звичайних обставин, так і непередбачувані збитки, що є попередньою оцінкою максимальних фактичних збитків на основі статистичних та експертних моделей. У моделях використовуються ймовірності, отримані з історичного досвіду, скориговані для відображення поточного економічного середовища. Банк також відпрацьовує сценарії найгірших випадків, що настануть у разі надзвичайних подій, ймовірність яких дуже низька.

Моніторинг та контроль ризиків переважно здійснюється на основі лімітів, встановлених Банком. Ці ліміти відображають бізнес-стратегію та ринкове середовище Банку, а також рівень ризику, який Банк готовий прийняти, із додатковою увагою певним галузям. Крім цього, Банк контролює та оцінює загальну здатність протистояти ризикам стосовно сукупного впливу ризиків усіх типів та в усіх видах діяльності. Інформація, отримана за всіма видами діяльності, вивчається та обробляється з метою аналізу, контролю та виявлення ризиків на ранніх етапах. Ця інформація подається на розгляд Правлінню Банку, Комітету з управління активами та пасивами Банку, Комітету з управління операційним ризиком Банку, Кредитній раді Банку та керівнику кожного підрозділу. Такий звіт включає сукупний кредитний ризик, прогнози кредитного ризику, винятки стосовно лімітів ризику, ризику ліквідності та процентного ризику і зміни у профілі ризику, інформацію з операційного ризику. Щомісяця складаються детальні звіти стосовно ризику ліквідності, валютного, процентного і операційного ризиків, а також ризиків, пов'язаних з певними галузями економіки та клієнтами. Керівництво оцінює достатність резерву під очікувані кредитні збитки на щомісячній основі.

(у тисячах гривень)

28. Управління ризиками (продовження)

Вступ (продовження)

Зниження ризику

В рамках загального процесу менеджменту фінансових ризиків Банк для управління процентним, валютним, кредитним ризиками і ризиком ліквідності використовує систему лімітів і обмежень, які забезпечують контроль фактичних значень ризиків на рівнях, що не перевищують толерантність Банку до таких ризиків.

Банк активно використовує заставу для зниження своїх кредитних ризиків (більш детальна інформація наведена нижче).

В цілях зниження ринкових ризиків Банк може застосовувати похідні фінансові інструменти в обмеженому обсязі.

Кредитний ризик

Банку властивий кредитний ризик, який являє собою ризик невиконання контрагентами своїх зобов'язань своєчасно та у повному обсязі. Банк структурує рівні кредитного ризику шляхом затвердження кредитних лімітів стосовно суми ризику, прийнятого з огляду на одного позичальника або групу позичальників. Такі ризики знаходяться під постійним контролем і аналізуються згідно з встановленим порядком. Ліміти стосовно рівня кредитного ризику на одного позичальника регулярно затверджуються Кредитною радою Банку та Кредитним комітетом Банку.

Управління кредитним ризиком здійснюється шляхом регулярного аналізу здатності позичальників та потенційних позичальників погашати проценти та основну суму заборгованості за кредитами, а також шляхом зміни відповідних лімітів кредитування в разі необхідності. Крім цього, управління кредитним ризиком передбачає отримання застави та гарантій юридичних осіб.

Похідні фінансові інструменти

Кредитний ризик, пов'язаний з похідними фінансовими інструментами, завжди обмежується сумою інструментів, що мають позитивну справедливу вартість, відображену у звіті про фінансовий стан.

Ризики, пов'язані з кредитними зобов'язаннями

Банк надає своїм клієнтам гарантії та акредитиви, за якими він має здійснювати платежі від імені відповідних клієнтів. Зазначені гарантії та акредитиви наражають Банк на ризики, подібні до кредитних ризиків, які знижуються шляхом застосування аналогічних процедур і політик.

Максимальні показники кредитного ризику для статей звіту про фінансовий стан, включаючи похідні фінансові інструменти до ефекту зниження ризику через згортання чи договори застави, максимально точно відображені у їх балансовій вартості.

Відображення фінансових інструментів відбувається за справедливою вартістю, їх балансова вартість являє собою поточний кредитний ризик, але не максимальний ризик, що може виникнути у майбутньому в результаті змін у вартості.

Більш детальна інформація стосовно максимального кредитного ризику за кожною категорією фінансових інструментів наведена у відповідних примітках. Ефект зниження ризику в результаті отримання застави та застосування інших технік підвищення якості кредитів наведений нижче.

Кредитна якість фінансових активів

Кредитна якість фінансових активів контролюється Банком шляхом встановлення зовнішніх та внутрішніх кредитних рейтингів позичальників. Кредитну якість за класом активів, що стосуються статей звіту про фінансовий стан, пов'язаних з кредитуванням, на основі зовнішніх рейтингів та прийнятої в Банку системи кредитних рейтингів, розкрито у Примітках 7, 8 та 9.

Аналіз зменшення корисності

Резерв під очікувані кредитні збитки розраховується наступним чином: якщо за фінансовим інструментом відсутні ознаки збільшення кредитного ризику з моменту первісного визнання, то резерв під очікувані кредитні збитки розраховується на основі 12-ти місячного терміну (12-ти місячні очікувані кредитні збитки); якщо має місце значне збільшення кредитного ризику з моменту первісного визнання, або фінансовий інструмент визнаний знеціненим, то здійснюється оцінка, яка враховує очікувані кредитні збитки протягом усього терміну дії фінансового інструменту (очікувані кредитні збитки на весь термін).

(у тисячах гривень)

28. Управління ризиками (продовження)

Кредитний ризик (продовження)

Банк розробив методику виявлення ознак зменшення корисності та збільшення кредитного ризику з моменту первісного визнання фінансового інструменту, а також визначив необхідні критерії по припиненню таких ознак. Банк проводить аналіз кредитного портфелю (що обліковуються за амортизованою вартістю чи за справедливою вартістю через інший сукупний дохід) по виявленню та припиненню ознак зменшення корисності та збільшення кредитного ризику з моменту первісного визнання фінансового інструменту на щомісячній основі.

На основі даної методики Банк здійснює розподіл кредитів на наступні групи (Етапи):

- ▶ Етап 1 – фінансові інструменти без ознак зменшення корисності чи збільшення кредитного ризику – резерв під очікувані кредитні збитки розраховується на основі 12-ти місячних очікуваних кредитних збитків (резерв оцінюється на портфельній основі). До даної групи відносяться фінансові інструменти при первісному визнанні, кредити, що не мають ознак збільшення кредитного ризику з моменту первісного визнання чи фінансові інструменти, за якими кредитний ризик зменшився до такого рівня, що вони були переведені з Етапу 2.
- ▶ Етап 2 – фінансові інструменти з ознаками збільшення кредитного ризику – резерв під очікувані кредитні збитки розраховується на основі очікуваних кредитних збитків на весь термін (резерв може бути оцінений як на індивідуальній так і на портфельній основах). До даної групи відносяться фінансові інструменти, за якими виявлені ознаки збільшення кредитного ризику з моменту первісного визнання, чи фінансові інструменти, за якими кредитний ризик зменшився до такого рівня, що вони були переведені з Етапу 3.
- ▶ Етап 3 – фінансові інструменти з ознаками зменшення корисності – резерв під очікувані кредитні збитки розраховується на основі очікуваних кредитних збитків на весь термін (резерв може бути оцінений як на індивідуальній, так і на портфельній основах).
- ▶ РОСІ (ПСКЗ) – придбані чи створені кредитно-знеціненні фінансові активи (Purchased or Originated Credit Impaired Financial assets) – фінансові активи, за якими мало місце зменшення корисності на момент первісного визнання. При первісному визнанні величина кредитних збитків, очікуваних протягом усього терміну дії фінансового інструменту, включається в розрахунок ефективної відсоткової ставки, що скоригована з урахуванням кредитного ризику. В подальшому Банк на кожну звітну дату визнає в складі прибутку чи збитку величину зміни очікуваних кредитних збитків по таким фінансовим інструментами за весь термін в якості прибутку або збитку від зменшення корисності.

Значне збільшення кредитного ризику та припинення ознак збільшення кредитного ризику

При визначенні того, чи має місце значне збільшення кредитного ризику за фінансовим інструментом Банк розглядає обґрунтовану і підтверджену інформацію, актуальну і доступну без надмірних витрат або зусиль, включаючи як кількісну, так і якісну інформацію, а також аналіз, заснований на історичному досвіді Банку, експертній оцінці якості кредиту.

Для оцінки значного збільшення кредитного ризику Банк виявляє, чи відбулося значне збільшення кредитного ризику в порівнянні з ймовірністю дефолту з моменту первісного визнання фінансового інструменту.

Основні міркування в ході аналізу значного збільшення кредитного ризику включають визначення того: чи прострочені виплати основної суми заборгованості або відсотків за кредитом більш ніж на 30 днів (для юридичних та фізичних осіб, крім кредитних карток для фізичних осіб – 35 днів) та 3 днів (для банків).

Додатковим свідченням значного збільшення кредитного ризику фінансового інструменту є, зокрема, такі спостережні дані:

- ▶ погіршення фінансового стану позичальника юридичної особи, що призвело до пониження внутрішнього рейтингу на 3 пункти;
- ▶ реструктуризація Банком кредиту на умовах зміни графіку погашення, яку Банк не розглядає як погіршення умов кредитора, але яка може свідчити про ймовірні труднощі в майбутньому виконати умови договору;
- ▶ виявлення індикаторів ймовірного збільшення кредитного ризику, що визначені в рамках процедури «сигналів раннього попередження»;
- ▶ для банків резидентів пониження внутрішнього рейтингу банку на 2 пункти;
- ▶ для банків нерезидентів зниження міжнародного рейтингу (згідно бюлетеню рейтингових агентств таких як Standard & Poor's, Moody's, FitchRating) на 3 пункти чи відклик міжнародного рейтингу.

Припинення всіх вищевказаних ознак значного збільшення кредитного ризику та виконання договірних зобов'язань клієнтом на протязі щонайменше 3 місяців після усунення всіх ознак вважається критерієм того, що кредитний ризик зменшився до такого рівня, що фінансовий інструмент може бути віднесений до Етапу 1.

(у тисячах гривень)

28. Управління ризиками (продовження)

Кредитний ризик (продовження)

Визначення зменшення корисності (дефолту) та припинення ознак зменшення корисності

При оцінці настання події дефолту за зобов'язаннями позичальника Банку враховуються якісні та кількісні показники, розроблені всередині Банку.

Основні міркування в ході аналізу зменшення корисності кредитів включають визначення того чи прострочені виплати основної суми заборгованості або відсотків за кредитом більш ніж на 90 днів (для юридичних та фізичних осіб) та 7 днів (для банків).

Додатковим свідченням кредитного зменшення корисності фінансового інструменту є, зокрема, такі спостережені дані:

- ▶ суттєві фінансові труднощі у позичальника чи емітента;
- ▶ реструктуризація Банком кредиту на умовах, які Банк не розглядав би за інших обставин (тобто з погіршенням умов кредитора);
- ▶ виникнення ймовірності банкрутства чи ліквідації позичальника;
- ▶ виникнення ймовірності застосування Банком таких дій, як реалізація забезпечення (за його наявності) чи прощення/продаж кредиту з дисконтом;
- ▶ для банків резидентів публічне визнання банку неплатоспроможним та введення тимчасової адміністрації;
- ▶ для банків нерезидентів зниження міжнародного рейтингу (згідно бюлетеню рейтингових агентств таких як Standard & Poor's, Moody's, FitchRating) до рівня дефолту.

Ознаками припинення дефолту вважається усунення всіх вищевказаних ознак зменшення корисності, та виконання договірних зобов'язань клієнтом протягом щонайменше 6 місяців після усунення всіх ознак дефолту.

Резерв під очікувані кредитні збитки на весь термін

За кредитами, віднесеними на Етап 2, Етап 3 та POCI, Банк розраховує резерв на основі очікуваних кредитних збитків на весь термін дії фінансових інструментів або на портфельному рівні, або на індивідуальному.

Банк визначає суму резерву під очікувані кредитні збитки окремо за кожним суттєвим кредитом (Банк визначає поріг суттєвості окремо для кожного типу кредитування – корпоративне кредитування, роздрібне кредитування та міжбанківські операції) в індивідуальному порядку. Питання, що розглядаються при визначенні суми резерву, включають здійсненість бізнес-плану контрагента, його здатність підвищити платоспроможність в разі виникнення фінансових труднощів, прогнозовані грошові надходження та можливу вартість продажу застави, а також часові рамки очікуваних грошових потоків.

На портфельній основі Банк визначає суму резерву під очікувані кредитні збитки за фінансовими інструментами, наданими клієнтам, кожен з яких окремо не є суттєвим. Очікувані кредитні збитки визначаються, беручи до уваги таку інформацію: збитки у портфелі в попередніх періодах за певним видом фінансових інструментів протягом усього терміну дії фінансового активу, поточні економічні умови, проміжок часу до моменту можливого понесення збитку в майбутньому.

Резерв під 12-ти місячні очікувані кредитні збитки

За кредитами, віднесеними на Етап 1 Банк розраховує резерв на основі 12-ти місячних очікуваних кредитних збитків на портфельному рівні. Для розрахунку резерву Банк розподіляє портфель фінансових інструментів на групи зі схожими характеристиками (наприклад, сегмент, рейтинг клієнту, тип кредитного продукту, тощо). Очікувані кредитні збитки визначаються, беручи до уваги таку інформацію: збитки у портфелі на горизонті 12-ти місяців в попередніх періодах, поточні економічні умови, відповідний проміжок часу до моменту можливого понесення збитку в майбутньому.

Вхідні дані при оцінці очікуваних кредитних збитків

Основними вхідними даними при оцінці очікуваних кредитних збитків, що оцінюються на портфельній основі, є:

- ймовірність дефолту (PD);
- величина збитку у випадку дефолту (LGD);

Дані показники отримуються з внутрішніх статистичних моделей та інших історичних даних. Оцінка ймовірності дефолту (PD) являє собою оцінку на певну дату, що розраховуються на основі статистичних даних Банку і оцінюються з використанням інструментів оцінки, адаптованих до різних категорій контрагентів. Якщо контрагенти, що зазнають кредитного ризику, мігрують між рівнями рейтингу, це призводить до зміни в оцінці відповідної ймовірності дефолту.

(у тисячах гривень)

28. Управління ризиками (продовження)

Кредитний ризик (продовження)

Накопичена ймовірність дефолту впродовж всього терміну фінансового інструменту – це ймовірність, що фінансовий інструмент вийде в дефолт протягом життя. Дана ймовірність розраховується для групи однорідних активів. Оцінка ймовірності дефолту базується на історичних даних Банку.

Величина збитку у випадку дефолту (LGD) являє собою величину ймовірного збитку у випадку дефолту. Банк оцінює показник LGD, виходячи з інформації щодо коефіцієнтів повернення коштів від контрагентів-неплатників. Сума повернення коштів розраховується на основі дисконтування грошових потоків з використанням ефективної ставки відсотка як коефіцієнта дисконтування.

Резерв під очікувані кредитні збитки аналізується органами управління кредитними ризиками для забезпечення дотримання загальної політики Банку.

Аналіз фінансових гарантій та акредитивів здійснюється з урахуванням методів, що використовуються для кредитів; коли збиток вважається вірогідним, створюються резерви під інші зобов'язання, пов'язані з кредитуванням.

Ризик ліквідності та управління фінансуванням

Ризик ліквідності – це ризик неспроможності Банку виконати свої платіжні зобов'язання на дату їх погашення в процесі звичайної господарської діяльності та в кризових умовах. Для обмеження цього ризику керівництво забезпечило диверсифіковані джерела фінансування додатково до основної депозитної бази, управляє активами з дотриманням принципів ліквідності та здійснює моніторинг майбутніх грошових потоків і ліквідності на щоденній основі.

З метою забезпечення виконання власних зобов'язань та зобов'язань клієнтів, Банк впровадив політику, спрямовану на утримання ліквідних активів на рівні, достатньому для покриття будь-якого незапланованого відтоку частини клієнтських депозитів як профілактичну міру для запобігання погіршення у економічній ситуації, зокрема шляхом формування, так званої «подушки ліквідності». Для оцінки достатності вторинної подушки ліквідності банк використовує методику розрахунку мінімально необхідного рівня вторинної ліквідності для 3-х сценаріїв стресових відтоків легкий, середній та важкий. Сценарії сформовано на основі власної статистики відтоків клієнтських коштів. За результатами стрес-тестування ризику ліквідності станом на 31 грудня 2019 року сформована банком подушка вторинної ліквідності покриває стресові відтоки за 3-ма сценаріями ведення бізнесу. Для оцінки ризиків ліквідності Банк використовує геп-аналіз та прогноз очікуваних грошових потоків строком до 1 року.

Крім того, Банк оцінює ліквідність та управляє нею на основі певних нормативів ліквідності, встановлених Національним банком України та зазначених нижче. Норматив миттєвої ліквідності (Н4) та Норматив поточної ліквідності (Н5) були скасовані НБУ 2 вересня 2019 року. Також НБУ з 15 лютого 2018 року затвердив новий пруденційний норматив для українських банків – коефіцієнт покриття ліквідністю або LCR (англ. Liquidity Coverage Ratio).

Станом на 31 грудня 2019 року зазначені нормативи були такими:

Норматив	2019 рік, %	2018 рік, %
Н4 «Норматив миттєвої ліквідності» (грошові кошти та залишки на кореспондентських рахунках до зобов'язань, що погашаються на вимогу) (мінімальний рівень, який вимагається Національним банком України – 20%)	–	68,66
Н5 «Норматив поточної ліквідності» (активи, які можуть бути отримані чи реалізовані протягом 31 дня до зобов'язань з кінцевим строком погашення протягом 31 дня) (мінімальний рівень, який вимагається Національним банком України – 40%)	–	77,91
Н6 «Норматив короткострокової ліквідності» (певні активи з кінцевим строком погашення до 1 року до зобов'язань з кінцевим строком погашення до 1 року, включаючи позабалансові зобов'язання) (мінімальний рівень, який вимагається Національним банком України – 60%)	107,75	101,33
LCR загалом по всім валютам (мінімальний рівень, який вимагається Національним банком України – 60%)	169	161
LCR в іноземних валютах (мінімальний рівень, який вимагається НБУ – 50%)	185	148

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2019 рік

(у тисячах гривень)

28. Управління ризиками (продовження)

Ризик ліквідності та управління фінансуванням (продовження)

Аналіз фінансових зобов'язань, згрупованих на основі строків, що залишились до дати погашення згідно з відповідним договором

Далі у таблиці поданий зведений аналіз строків погашення фінансових зобов'язань Банку станом на 31 грудня 2019 року. У таблиці показано недисконтовані зобов'язання, що підлягають погашенню згідно з договором. Виняток становлять торгові похідні інструменти, що погашаються шляхом поставки базового активу, які представлені в розрізі сум до отримання та до сплати за строками, що залишились до погашення. Виплати, що здійснюються по отриманні повідомлення, вважаються такими, що підлягають виплаті негайно. Однак Банк розраховує на те, що багато клієнтів не вимагатимуть виплат одразу ж після настання дати, коли Банк мав би здійснити виплату, і таблиця не відображає очікувані грошові потоки, визначені на основі сум депозитів, утримуваних у минулі періоди.

На 31 грудня 2019 р.	До 1 місяця	1-3 місяці	3-6 місяців	6-12 місяців	Понад 12 місяців	Всього
Заборгованість перед іншими банками	934 358	-	-	-	-	934 358
Кошти клієнтів	27 738 094	5 518 985	6 321 523	3 417 325	405 606	43 401 533
<i>Похідні фінансові інструменти, що погашаються шляхом поставки базового активу:</i>						
- суми до сплати за договорами	587 730	-	-	-	-	587 730
- суми до отримання за договорами	(570 688)	-	-	-	-	(570 688)
Інші фінансові зобов'язання	1 632 669	-	-	-	-	1 632 669
Всього недисконтованих фінансових зобов'язань	30 322 163	5 518 985	6 321 523	3 417 325	405 606	45 985 602

На 31 грудня 2018 р.	До 1 місяця	1-3 місяці	3-6 місяців	6-12 місяців	Понад 12 місяців	Всього
Заборгованість перед Національним банком України	1 003	-	-	-	-	1 003
Заборгованість перед іншими банками	697 452	-	-	-	-	697 452
Кошти клієнтів	27 622 774	4 533 918	5 010 006	2 732 943	245 257	40 144 898
Випущені депозитні сертифікати	7 004	786 958	39 133	-	-	833 095
<i>Похідні фінансові інструменти, що погашаються шляхом поставки базового активу:</i>						
- суми до сплати за договорами	86 230	-	-	-	-	86 230
- суми до отримання за договорами	(79 509)	-	-	-	-	(79 509)
Інші фінансові зобов'язання	920 428	-	-	-	-	920 428
Субординований борг	4 615	8 784	13 697	27 246	577 438	631 780
Всього недисконтованих фінансових зобов'язань	29 259 997	5 329 660	5 062 836	2 760 189	822 695	43 235 377

У наведеній нижче таблиці відображено строки погашення фактичних та потенційних фінансових зобов'язань Банку, як передбачено відповідними договорами.

	До 1 місяця	1-3 місяці	3-6 місяців	6-12 місяців	Понад 12 місяців	Всього
2019 рік	262 298	551 416	457 861	528 183	363 943	2 163 701
2018 рік	484 445	548 822	629 354	217 954	245 447	2 126 022

Фінансові умовні та інші зобов'язання включають гарантії, акредитиви відтік коштів за якими можливий у будь-який момент після звітної дати та до передбаченої договором дати закінчення строку інструменту. Банк очікує, що не всі умовні та інші зобов'язання будуть пред'явлені до оплати до закінчення строку дії відповідних договорів.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2019 рік

(у тисячах гривень)

28. Управління ризиками (продовження)

Ризик ліквідності та управління фінансуванням (продовження)

Далі у таблиці поданий аналіз активів та зобов'язань за строками погашення, що відповідають строкам кінцевого погашення активів та зобов'язань, станом на 31 грудня 2019 року (суми показані за балансовою вартістю):

	До 1 місяця	1-3 місяці	3-6 місяців	6-12 місяців	Понад 12 місяців	Всього
Активи						
Грошові кошти та їх еквіваленти	9 671 645	-	-	-	-	9 671 645
Заборгованість інших банків	161 021	708	602 544	303 527	64	1 067 864
Цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	-	-	39 311	-	-	39 311
Цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	1 247 931	536 216	1 468 259	1 358 654	4 279 760	8 890 820
Кредити клієнтам	9 250 276	3 115 124	4 138 939	8 717 441	7 664 699	32 886 479
Інші фінансові активи	377 737	-	-	-	-	377 737
Всього фінансових активів	20 708 610	3 652 048	6 249 053	10 379 622	11 944 523	52 933 856
Зобов'язання						
Заборгованість перед іншими банками	934 276	-	-	-	-	934 276
Кошти клієнтів	27 607 067	5 331 051	6 147 094	3 276 183	391 198	42 752 593
Зобов'язання з оренди	-	-	-	55 194	239 425	294 619
Інші фінансові зобов'язання	1 649 711	-	-	-	-	1 649 711
Всього фінансових зобов'язань	30 191 054	5 331 051	6 147 094	3 331 377	630 623	45 631 199
Розрив ліквідності по фінансових інструментах	(9 482 444)	(1 679 003)	101 959	7 048 245	11 313 900	7 302 657

Стаття «Кошти клієнтів» включає строкові депозити фізичних осіб. Згідно з українським законодавством Банк зобов'язаний виплатити такі депозити на вимогу вкладника (Примітка 15). Керівництво Банку вважає, що більшість депозитів фізичних осіб не будуть відкликані до встановленої дати виплати, тому кошти клієнтів відображаються за контрактними строками, що залишилися до погашення. Загальна сума депозитів фізичних осіб на 31 грудня 2019 року становить 15 294 545 тисяч гривень (2018 рік - 11 816 146 тисяч гривень).

Строкові депозити фізичних осіб	До 1 місяця	1-3 місяці	3-6 місяців	6-12 місяців	Понад 12 місяців	Всього
2019 рік	2 244 275	4 202 576	5 329 351	3 164 030	354 313	15 294 545
2018 рік	1 949 478	3 569 122	3 879 619	2 241 029	176 898	11 816 146

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2019 рік

(у тисячах гривень)

28. Управління ризиками (продовження)

Ризик ліквідності та управління фінансуванням (продовження)

Далі у таблиці поданий аналіз активів та зобов'язань за строками їх очікуваного погашення станом на 31 грудня 2018 року (суми показані за балансовою вартістю):

	До 1 місяця	1-3 місяці	3-6 місяців	6-12 місяців	Понад 12 місяців	Всього
Активи						
Грошові кошти та їх еквіваленти	9 040 607	-	-	-	-	9 040 607
Заборгованість інших банків	42 221	725 909	647 360	17 135	7 822	1 440 447
Цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки як прибутку або збитку	1 898	-	8 689	41 491	41 122	93 200
Цінні папери, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	2 902 202	1 426 772	1 583 803	2 444 437	1 003 300	9 360 514
Кредити клієнтам	5 664 172	4 153 059	3 651 533	6 804 755	6 970 778	27 244 297
Інші фінансові активи	260 303	-	-	-	-	260 303
Всього фінансових активів	17 911 403	6 305 740	5 891 385	9 307 818	8 023 022	47 439 368
Зобов'язання						
Заборгованість перед Національним банком України	1 002	-	-	-	-	1 002
Заборгованість перед іншими банками	697 452	-	-	-	-	697 452
Кошти клієнтів	27 566 261	4 446 745	4 904 997	2 638 981	223 169	39 780 153
Випущені депозитні сертифікати	6 989	786 604	38 867	-	-	832 460
Зобов'язання з оренди	-	-	-	-	267 402	267 402
Інші фінансові зобов'язання	927 149	-	-	-	-	927 149
Субординований борг	4 615	-	-	-	483 530	488 145
Всього фінансових зобов'язань	29 203 468	5 233 349	4 943 864	2 638 981	974 101	42 993 763
Розрив ліквідності по фінансових інструментах	(11 292 065)	1 072 391	947 521	6 668 837	7 048 921	4 445 605

Аналіз за строками погашення не відображає стабільності поточних зобов'язань у минулому. Раніше їх реалізація відбувалась протягом періоду, що є більшим, ніж зазначено в таблиці вище. Ці залишки відображені в таблиці вище у складі сум, належних до виплати в період до 1 місяця.

Здатність Банку погашати свої зобов'язання залежить від його здатності отримати еквівалентну суму активів протягом того ж самого періоду. Наявний обсяг ліквідних активів дозволить Банку вести стабільну діяльність навіть у ситуації можливого часткового відтоку депозитів клієнтів у разі подальшого погіршення економічної ситуації.

Керівництво Банку вважає, що попри суттєву частку коштів клієнтів, що погашаються на вимогу, диверсифікація таких коштів за кількістю та типом вкладників, а також досвід, накопичений Банком за попередні періоди, вказують на те, що ці кошти формують довгострокове та стабільне джерело фінансування діяльності Банку.

(у тисячах гривень)

28. Управління ризиками (продовження)

Ринковий ризик

Ринковий ризик – неторговий

Ринковий ризик – це ризик зміни справедливої вартості або майбутніх грошових потоків від фінансових інструментів внаслідок коливання ринкових змінних, як, наприклад, процентні ставки, обмінні курси валют та інші ціни. Банк управляє ринковими ризиками по неторгових портфелях. Управління неторговими позиціями і моніторинг таких позицій здійснюються на основі додаткового аналізу чутливості.

Ризик процентної ставки

Ризик процентної ставки – це потенційна загроза виникнення втрат, зниження доходу чи зменшення вартості капіталу Банку внаслідок несприятливих змін процентних ставок на ринку. Даний ризик виникає переважно внаслідок відмінностей в строковості активів чи зобов'язань Банку за строками чутливості до зміни процентних ставок. Таким чином, ризик процентної ставки є наслідком незбалансованості структури звіту про фінансовий стан у розрізі чутливих до зміни процентної ставки активів і зобов'язань за строками до переоцінки.

Для оцінки процентного ризику Банк використовує геп-аналіз процентних активів та зобов'язань, проводить аналіз чутливості вартості процентних активів та зобов'язань до зміни процентних ставок.

Контроль процентного ризику здійснюється згідно до звіту про зміни спреду та маржі.

Банк оцінює процентний ризик за сценарієм паралельного зсуву кривої доходності в бік зменшення процентних ставок на 200 базисних пунктів в основних валютах (гривня, долар США, євро). Станом на 31 грудня 2019 року Банк схильний до процентного ризику, реалізація якого може вплинути на чистий процентний дохід та капітал в часовому горизонті один рік – можливе зменшення на 4 016 тисяч гривень (станом на 31 грудня 2018 року – зменшення на 56 331 тисячу гривень). Якби дохідність до погашення була б більшою на 1 процентний пункт, резерв переоцінки цінних паперів був би меншим на 78 513 тисяч гривень станом на 31 грудня 2019 року (станом на 31 грудня 2018 року – на 32 529 тисяч гривень).

Банк оцінює вищевказаний рівень процентного ризику як прийнятний та контрольований, розмір якого суттєво не вплине на прибутковість та стабільність фінансового стану Банку. Рівень процентних ставок в Банку встановлюється Тарифно-комерційним комітетом Банку, приймаючи до уваги трансфертні процентні ставки та вартість ризиків, які встановлені Комітетом по управлінню активами та пасивами Банку. При цьому, згідно з внутрішніми політиками Банку, діє система делегування повноважень на зміну ставок. Контроль за ефективністю операцій з процентними інструментами здійснюється Тарифно-комерційним комітетом Банку щомісяця.

Валютний ризик

Валютний ризик – це ризик, пов'язаний з впливом коливань обмінних курсів на вартість фінансових інструментів.

Оцінку валютного ризику Банк проводить за допомогою методики оцінки Вартості під ризиком (Value-at-Risk, VaR), враховуючи рекомендації International Convergence of Capital Measurement and Capital Standards, June 2006 та Revision to Basel II market risk framework, December 2010. VaR дозволяє оцінити максимально можливу величину втрат з встановленим рівнем довіри за відповідний період часу.

Банк здійснює розрахунок VaR за методом історичного моделювання з метою оцінки валютного ризику в нормальних та стресових умовах розвитку фінансового ринку. Розрахунок VaR базується на 251 дні незважених історичних даних про ринкові курси валют, період розрахунку протягом якого Банк, вірогідно, зможе закрити відкриті валютні позиції, складає 10 днів та однобічний рівень довіри 99%.

При визначенні валютного ризику розрахунковий VaR множиться на суму числа «3» та надбавки у розмірі «1» згідно з рекомендаціями Базель.

(у тисячах гривень)

28. Управління ризиками (продовження)

Валютний ризик (продовження)

Незважаючи на те, що VaR дозволяє отримати оцінку валютного ризику, необхідно враховувати також недоліки цього методу, такі як:

- ▶ Використання минулих змін курсів валют та банківських металів не дозволяє в повній мірі оцінити можливі коливання курсів валют та банківських металів в майбутньому;
- ▶ Використання періоду розрахунку 10 днів має на увазі, що всі відкриті позиції в валютних та банківських металах можуть бути закриті протягом 10 торговельних днів. Дане оцінювання може неточно відображати величину валютного ризику в період зниження ліквідності ринку, під час якого період закриття Банком позиції може збільшитися;
- ▶ Використання 99%-вого рівня однобічної довіреної вірогідності не дозволяє оцінити об'єм втрат, очікуваних з вірогідністю 1%; та
- ▶ Розрахунок VaR відбуваються на основі відкритих позицій Банку в іноземній валюті та банківських металах на кінець дня та може не відображати ризик, який приймає Банк протягом дня.

Результат розрахунків валютного ризику за допомогою метода VaR на 31 грудня наведено у таблиці нижче:

Показник	2019 рік	2018 рік
<i>Валютний ризик без врахування диверсифікації</i>		
долар США	24 566	8 789
євро	28 615	8 997
російський рубль	1 369	8 985
інші валюти	4 912	4 803
Всього валютний ризик без врахування диверсифікації	59 462	31 574
Ефект від диверсифікації	(10 542)	(24 903)
Валютний ризик з врахуванням диверсифікації	48 920	6 671

Наведені вище дані розраховані на основі внутрішньої управлінської звітності Банку, яка базується на оперативній бухгалтерській звітності, підготовленої відповідно до вимог МСФЗ.

Комітет по управлінню активами і пасивами Банку розглядає результати оцінки валютного ризику на щомісячній основі.

Операційний ризик

Система управління операційним ризиком функціонує з 2011 року, вона інтегрована в загальну систему управління ризиками. В Банку проводиться щорічний розрахунок показника прийнятного рівня операційного ризику – «ризик-апетиту» на наступні 12 місяців. Ризик-апетит затверджується Комітетом з управління операційним ризиком (КУОР) та враховується при бюджетуванні (на 2019 рік затверджено ризик апетит у розмірі 10 мільйонів гривень). Моніторинг дотримання Банком встановленого «ризик-апетиту» здійснюється щоквартально Наглядовою Радою. При виникненні суттєвих подій операційного ризику передбачено негайне інформування КУОР, Правління та Наглядової Ради, а також проводиться детальне розслідування причин та впроваджуються заходи з недопущення повторення інциденту в майбутньому, згідно внутрішніх процедур.

Система управління операційним ризиком включає зокрема:

- ▶ Єдиний класифікатор операційних ризиків та внутрішня база даних подій операційного ризику;
- ▶ Щотижневу загальнобанківську консолідацію подій операційного ризику отриманих від Ризик-офіцерів структурних підрозділів;
- ▶ Щоквартальний моніторинг ключових індикаторів ризику (KPIв);
- ▶ Щорічне проведення самооцінки рівня операційного ризику;
- ▶ Щоквартальне проведення стрес-тестування операційного ризику згідно вимог Національного Банку України
- ▶ Щорічний розрахунок ризик-апетиту та достатності капіталу під покриття операційного ризику згідно базового підходу рекомендованого Базель 3.

Усі зареєстровані події операційного ризику підлягають детальному розгляду та оцінці негативних наслідків, а події що вимагають прийняття додаткових управлінських рішень або розробки додаткових мінімізуючих заходів розглядаються Підкомітетами КУОР або Комітетом з управління операційним ризиком.

Банк накопичує зовнішні події операційного ризику для побудови сценаріїв стрес-тестування. Для отримання єдиної оцінки рівня операційного ризику проводиться порівняльний аналіз результатів різних підходів (результуючий рівень ризику оцінюється за шкалою: низький, середній, високий).

(у тисячах гривень)

28. Управління ризиками (продовження)

Операційний ризик (продовження)

Важливе значення Банк приділяє управлінню ризиками інформаційної безпеки та ризикам шахрайства, щодо яких керівництвом встановлено нульову толерантність та впроваджено окрему звітність для КУОР та Наглядової Ради. Управління інформаційним та юридичним ризиками відбувається в межах Системи управління операційним ризиком.

Для забезпечення неперервної діяльності в Банку щорічно проводиться практичне тестування Плану забезпечення безперервної діяльності та Плану відновлення штатного режиму роботи.

Також для контролю якості аутсорсингу в Банку функціонує Система управління ризиками третіх осіб, що дозволяє своєчасно виявити та мінімізувати ризики співпраці з контрагентами.

Ефективність Системи управління операційним ризиком підтверджують результати функціонування 3-рівневої Системи внутрішнього контролю (поточний контроль, ризик-менеджмент контроль, внутрішній аудит). Система внутрішнього контролю також включає три рівні захисту:

- ▶ Перший рівень: бізнес підрозділи та підтримуючі підрозділи
- ▶ Другий рівень: підрозділи ризик-менеджменту та Управління комплаєнс контролю
- ▶ Третій рівень: Департамент внутрішнього аудиту.

Банк проводить щорічне навчання персоналу щодо управління ризиками (окрема увага ризику шахрайства та інформаційній безпеці, вимогам системи забезпечення безперервної діяльності), та щодо правил функціонування системи внутрішнього контролю.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2019 рік

(у тисячах гривень)

29. Розкриття справедливої вартості

Справедлива вартість фінансових активів і зобов'язань, які не відображаються за справедливою вартістю

У таблиці нижче порівнюються балансова вартість та справедлива вартість фінансових інструментів, відображених у фінансовій звітності Банку за амортизованою вартістю, за їх видами. Таблиця не відображає справедливої вартості нефінансових активів та нефінансових зобов'язань.

	2019 рік			2018 рік		
	Балансова вартість	Справедлива вартість	Невизнаний дохід / (витрати)	Балансова вартість	Справедлива вартість	Невизнаний дохід / (витрати)
Фінансові активи						
Грошові кошти та їх еквіваленти	9 671 645	9 671 645	-	9 040 607	9 040 607	-
<i>Заборгованість інших банків</i>						
- Нарахований процентний дохід на поточні рахунки та депозити «овернайт» в інших банках	-	-	-	31	31	-
- Строкові депозити в інших банках	1 067 864	1 067 864	-	1 440 416	1 440 416	-
<i>Кредити клієнтам</i>						
- Кредити корпоративним клієнтам	20 594 097	20 611 971	17 874	18 792 575	18 641 201	(151 374)
- Фінансовий лізинг	603 985	690 085	86 100	115 355	73 948	(41 407)
- Споживчі кредити	6 169 370	6 169 370	-	5 504 332	5 504 332	-
- Кредитні картки та овердрафти	5 448 428	5 448 428	-	2 725 413	2 725 413	-
- Іпотечні кредити	70 599	66 213	(4 386)	105 740	97 791	(7 949)
- Автокредитування	-	-	-	882	514	(368)
Інші фінансові активи	377 737	377 737	-	260 303	260 303	-
Фінансові зобов'язання						
Заборгованість перед Національним банком України	-	-	-	1 002	1 002	-
<i>Заборгованість перед іншими банками:</i>						
- Поточні рахунки інших банків	528 653	528 653	-	419 765	419 765	-
- Строкові депозити інших банків	328 508	328 508	-	277 687	277 687	-
- Кредити, отримані від інших банків	77 115	77 115	-	-	-	-
<i>Кошти клієнтів</i>						
- юридичні особи	21 973 289	21 980 523	(7 234)	23 170 576	23 173 439	(2 863)
- фізичні особи	20 779 304	20 925 030	(145 726)	16 609 577	16 639 523	(29 946)
Випущені депозитні сертифікати	-	-	-	832 460	832 460	-
Субординований борг	-	-	-	488 145	410 330	77 815
Інші фінансові зобов'язання	1 649 711	1 649 711	-	927 149	927 149	-
Усього невизнана зміна в нереалізованій справедливій вартості			(53 372)			(156 092)

Нижче описані методи та припущення, що використовуються для визначення справедливої вартості фінансових інструментів, які не відображені за справедливою вартістю у фінансовій звітності.

Активи, справедлива вартість яких наближається до балансової

Щодо фінансових активів та фінансових зобов'язань, що є ліквідними або короткостроковими (до трьох місяців), вважається що їх балансова вартість приблизно дорівнює справедливій вартості. Таке припущення застосовується також до депозитів на вимогу, ощадних депозитів без визначеного строку погашення та фінансових інструментів зі змінною процентною ставкою.

Фінансові активи та фінансові зобов'язання, що обліковуються за амортизованою вартістю

Справедлива вартість облігацій, що котируються, ґрунтується на котируваннях на звітну дату. Справедлива вартість інструментів, що не котируються та справедлива вартість яких не наближається до балансової, а саме кредитів клієнтам, заборгованість інших банків, заборгованість перед Національним банком України, заборгованість перед іншими банками, коштів клієнтів, депозитних сертифікатів, інших фінансових активів та зобов'язань оцінюється за допомогою дисконтування майбутніх грошових потоків з використанням ставок, існуючих в цей момент по заборгованості з аналогічними умовами, кредитним ризиком та строком погашення.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2019 рік

(у тисячах гривень)

29. Розкриття справедливої вартості (продовження)

Активи і зобов'язання, що оцінюються за справедливою вартістю або справедлива вартість яких розкривається

Всі активи та зобов'язання, справедлива вартість яких оцінюється або розкривається у фінансовій звітності, класифікується в рамках ієрархії джерел справедливої вартості, що подана нижче, на підставі вихідних даних найнижчого рівня, які є значущими для оцінки справедливої вартості в цілому:

- ▶ Рівень 1: ринкові котирування (без коригувань) ідентичних активів або зобов'язань на активних ринках;
- ▶ Рівень 2: моделі оцінки, для яких всі вхідні дані, які мають суттєвий вплив на визначену справедливую вартість відносяться до найбільш низького рівня ієрархії та базуються прямо або опосередковано на ринкових даних;
- ▶ Рівень 3: моделі оцінки, які використовують вхідні дані, які мають суттєвий вплив на визначення справедливої вартості, відносяться до найбільш низького рівня ієрархії та не є спостережуваними на ринку.

У випадку активів і зобов'язань, що визнаються у фінансовій звітності за справедливою вартістю на періодичній основі, Банк визначає факт переведення між рівнями ієрархії, джерел справедливої вартості, повторно аналізуючи класифікацію (на підставі вхідних даних найнижчого рівня, які є значущими для оцінки справедливої вартості в цілому) на кінець кожного звітного періоду.

Оцінка справедливої вартості на Рівні 3 ієрархії справедливої вартості була розрахована з використанням методу дисконтованих грошових потоків на основі розрахункових майбутніх очікуваних грошових потоків, дисконтованих із застосуванням відсоткової ставки, яка діяла на звітну дату по аналогічним продуктам Банку, та строку до погашення, який залишився.

Для цілей розкриття інформації про справедливую вартість Банк визначив класи активів і зобов'язань на підставі природи, характеристик і ризиків за активом або зобов'язанням, а також рівень ієрархії джерел справедливої вартості:

31 грудня 2019 р.	Дата оцінки	Оцінка справедливої вартості з використанням			
		Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Всього
Активи, що оцінюються за справедливою вартістю					
Державні боргові цінні папери	31 грудня 2019 р.	-	7 716 834	-	7 716 834
Форвардні контракти	31 грудня 2019 р.	-	460	-	460
Депозитні сертифікати НБУ	31 грудня 2019 р.	-	1 206 240	-	1 206 240
Основні засоби – будівлі	1 грудня 2019 р.	-	-	820 634	820 634
Предмети мистецтва	1 грудня 2016 р.	-	-	17 005	17 005
Інвестиційна власність	1 грудня 2019 р.	-	-	94 309	94 309
Активи, справедлива вартість яких розкривається					
Грошові кошти та їх еквіваленти	31 грудня 2019 р.	9 671 645	-	-	9 671 645
Заборгованість інших банків	31 грудня 2019 р.	-	1 067 864	-	1 067 864
Кредити клієнтам	31 грудня 2019 р.	-	-	32 986 067	32 986 067
Акції	31 грудня 2019 р.	-	-	7 057	7 057
Інші фінансові активи	31 грудня 2019 р.	-	-	377 277	377 277
Зобов'язання, що оцінюються за справедливою вартістю					
Похідні фінансові зобов'язання	31 грудня 2019 р.	-	17 042	-	17 042
Зобов'язання, справедлива вартість яких розкривається					
Заборгованість перед іншими банками	31 грудня 2019 р.	-	934 276	-	934 276
Кошти клієнтів	31 грудня 2019 р.	-	-	42 905 553	42 905 553
Інші фінансові зобов'язання	31 грудня 2019 р.	-	-	1 632 669	1 632 669

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2019 рік

(у тисячах гривень)

29. Розкриття справедливої вартості (продовження)

Активи і зобов'язання, відображені за справедливою вартістю

31 грудня 2018 р.	Дата оцінки	Оцінка справедливої вартості з використанням			
		Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Всього
Активи, що оцінюються за справедливою вартістю					
Державні боргові цінні папери	31 грудня 2018 р.	–	8 410 768	–	8 410 768
Державні боргові цінні папери США	31 грудня 2018 р.	–	27 576	–	27 576
Форвардні контракти	31 грудня 2018 р.	–	12 803	–	12 803
Депозитні сертифікати НБУ	31 грудня 2018 р.	–	1 008 313	–	1 008 313
Основні засоби – будівлі	1 грудня 2018 р.	–	–	836 975	836 975
Предмети мистецтва	1 грудня 2016 р.	–	–	17 005	17 005
Інвестиційна власність	1 грудня 2018 р.	–	–	71 876	71 876
Активи, справедлива вартість яких розкривається					
Грошові кошти та їх еквіваленти	31 грудня 2018 р.	9 040 607	–	–	9 040 607
Заборгованість інших банків	31 грудня 2018 р.	–	1 440 447	–	1 440 447
Кредити клієнтам	31 грудня 2018 р.	–	–	27 043 199	27 043 199
Акції	31 грудня 2018 р.	–	–	7 057	7 057
Інші фінансові активи	31 грудня 2018 р.	–	–	247 500	247 500
Зобов'язання, що оцінюються за справедливою вартістю					
Форвардні валютні контракти	31 грудня 2018 р.	–	6 721	–	6 721
Зобов'язання, справедлива вартість яких розкривається					
Заборгованість перед Національним банком України	31 грудня 2018 р.	–	1 002	–	1 002
Заборгованість перед іншими банками	31 грудня 2018 р.	–	697 452	–	697 452
Кошти клієнтів	31 грудня 2018 р.	–	–	39 812 962	39 812 962
Випущені депозитні сертифікати	31 грудня 2018 р.	–	–	832 460	832 460
Субординований борг	31 грудня 2018 р.	–	410 330	–	410 330
Інші фінансові зобов'язання	31 грудня 2018 р.	–	–	920 428	920 428

Далі представлений опис визначення справедливої вартості фінансових інструментів, які відображаються за справедливою вартістю з використанням моделей оцінки. Цей опис включає оцінки та судження Банку, які учасник ринку зробив би при оцінці інструментів.

Похідні фінансові інструменти

Похідні фінансові інструменти оцінені із застосуванням моделей оцінки, які базуються за ринкових спостереженнях, – це здебільшого валютні свопи та форвардні валютообмінні контракти. Моделі, які використовуються найчастіше, включають моделі оцінки форвардів та свопів з використанням розрахунків теперішньої вартості. Ці моделі використовують різні входні дані, включаючи кредитоспроможність контрагентів, форвардні та спотові курси валют та криві процентних ставок.

(у тисячах гривень)

29. Розкриття справедливої вартості (продовження)

Цінні папери

Цінні папери, оцінені з використанням моделей оцінки, представлені перш за все борговими цінними паперами, які не обертаються на ринку. Ці цінні папери оцінюються з використанням моделей дисконтованих грошових потоків, які, в одному випадку, використовують тільки ринкові спостереження, наприклад, процентні ставки, а в іншому – ринкові спостереження та інформацію, яка не базується на ринкових спостереженнях. Інформація, яка не базується на ринкових спостереженнях, включає припущення щодо фінансового стану компанії – об'єкта інвестицій, її ризик, та економічні припущення щодо галузі, у якій веде свою діяльність компанія – об'єкт інвестицій.

Будівлі, предмети мистецтва та інвестиційна власність

Основою оцінки є метод ринкових аналогів, результати застосування методу ринкових аналогів підтверджуються доходним методом. У ході переоцінки незалежні оцінювачі використовують професійні судження та оцінки для визначення аналогів будівель, що використовуються при застосуванні методу ринкових аналогів, строків експлуатації активів, які переоцінюються, та норм капіталізації, що використовуються при застосуванні доходного методу.

Протягом 2019 та 2018 років Банк не переводив фінансові активи або фінансові зобов'язання між рівнями ієрархії справедливої вартості.

30. Умовні та інші зобов'язання

Судові процеси

Банк є стороною у судовій справі щодо одного боржника. Банк отримав судове рішення щодо виплати суми кредиту від цього боржника, що були приведено в дію та кредит було погашено. Після цієї події, боржник звернувся до суду із зустрічним позовом щодо визнання попереднього судового рішення нечинним та отримання виплати від Банку в сумі 571,3 мільйона гривень. Станом на 31 грудня 2019 року існує ризик того, що судове рішення буде прийняте не на користь Банку.

Виконання вимог податкового законодавства та інших нормативних актів

Українське законодавство і нормативні акти, що регулюють сферу оподаткування та інші аспекти діяльності, включаючи правила валютного й митного контролю, продовжують змінюватись. Положення законів і нормативних актів часто нечіткі, а їх тлумачення залежить від позиції місцевих, регіональних і центральних органів влади, а також інших державних органів. Випадки суперечливих тлумачень законодавства не поодинокі. Керівництво вважає, що його тлумачення положень законодавства, які регулюють діяльність Банку, є обґрунтованими, і діяльність Банку здійснюється в повній відповідності до законодавства, яке регулює його діяльність, і що Банк нарахував та сплатив усі належні податки.

Див. Примітку 36 щодо додаткового розкриття податкових ризиків.

Капітальні зобов'язання

Станом на 31 грудня 2019 року Банк мав капітальні зобов'язання, передбачені контрактами на придбання обладнання на суму 15 485 тисяч гривень (на 31 грудня 2018 року – 24 161 тисяча гривень). Керівництво Банку вже виділило необхідні ресурси для виконання цього зобов'язання. Керівництво Банку вважає, що майбутні чисті доходи та фінансування будуть достатніми для виконання цих та інших аналогічних зобов'язань.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2019 рік

(у тисячах гривень)

30. Умовні та інші зобов'язання (продовження)

Зобов'язання з кредитування

Гарантії та акредитиви «стенд-бай», які являють собою безвідкличні гарантії того, що Банк здійснить платіж на користь третіх сторін у випадку невиконання клієнтами своїх зобов'язань, несуть ризик, пов'язаний із дефолтом клієнта або його неспроможністю виконати договір з третьою стороною. Для управління ризиком збитків Банк вимагає, щоб більшість гарантії забезпечувались депозитами в Банку. Документальні та комерційні акредитиви, що являють собою письмові зобов'язання Банку за дорученням своїх клієнтів, які надають право третім сторонам вимагати від Банку оплати у встановлених сумах відповідно до конкретних умов, забезпечуються партіями товару, до яких вони відносяться, або грошовими депозитами, а отже мають менший рівень ризику, ніж кредити.

Кредитні зобов'язання являють собою невикористані зобов'язання щодо надання кредитів у формі позик. Банк наражається на ризик можливих збитків у зв'язку з ризиком по кредитних зобов'язаннях. Однак, враховуючи відкличний характер цих зобов'язань, Банк може відмовити клієнтам в кредитах при зниженні платоспроможності клієнта.

Загальна сума невикористаних кредитних ліній, акредитивів та гарантії за угодою необов'язково являє собою майбутні потреби у грошових коштах, оскільки строк дії таких фінансових інструментів може закінчитися без фінансування.

Акредитиви, видані Банком, були такими:

	2019 рік	2018 рік
Підтверджені імпорتنі акредитиви	312 212	122 055
Непідтверджені імпорتنі акредитиви	69 316	90 323
Грошове забезпечення (Примітка 15)	(359 936)	(209 202)
Всього акредитивів за вирахуванням грошового забезпечення	21 592	3 176

Станом на 31 грудня 2019 року сума резерву під акредитиви становила 99 тисяч гривень (2018 рік – 91 тисячу гривень).

Гарантії надані були такими:

	2019 рік	2018 рік
Гарантії та авалювання векселів	1 782 173	1 913 644
Грошове забезпечення (Примітка 15)	(326 296)	(503 661)
Всього гарантії та авалювання векселів за вирахуванням грошового забезпечення	1 455 877	1 409 983

Станом на 31 грудня 2019 року сума резерву під гарантії та авалі становила 128 636 тисяч гривень (2018 рік – 12 599 тисяч гривень).

Сума невиконаних відкличних зобов'язань з надання кредитів, наданих Банком станом на 31 грудня 2019 року, склала 15 760 023 тисячі гривень (на 31 грудня 2018 року – 9 884 813 тисяч гривень). Керівництво вважає зобов'язання з надання кредитів відкличними, оскільки відповідні договори забезпечують широкий спектр подій-підстав, які дозволяють Банку призупинити подальше фінансування клієнта або достроково анулювати ліміт кредитування. Такі події включають, у тому числі, погіршення фінансового стану клієнта, зменшення потоків надходжень грошових коштів на поточні рахунки клієнта, втрату забезпечення або значне зменшення його справедливої вартості, рішення регулятивних органів, які впливають на монетарний ринок України.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2019 рік

(у тисячах гривень)

30. Умовні та інші зобов'язання (продовження)

Зобов'язання з кредитування (продовження)

У сумі резерву під зобов'язання з кредитування, гарантії та акредитиви протягом 2019 відбулися такі зміни:

Зобов'язання, гарантії та акредитиви	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2019 року	12 690	–	–	12 690
Нові зобов'язання, гарантії та акредитиви	3 483	–	–	3 483
Погашені зобов'язання, гарантії та акредитиви	(4 622)	(710)	–	(5 332)
Переведення у стадію 2	(712)	712	–	–
Переведення у стадію 3	(5 384)	–	5 384	–
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	(221)	–	124 920	124 699
Курсові різниці	(412)	(2)	(6 391)	(6 805)
На 31 грудня 2019 року (Примітка 18)	4 822	–	123 913	128 735

У сумі резерву під покриття інших збитків протягом 2019 відбулися такі зміни:

	2019 рік
Очікувані кредитні збитки під покриття інших збитків на 1 січня 2019 року	3 697
Вплив курсових різниць	(168)
На 31 грудня 2019 року (Примітка 18)	3 529

У сумі резерву під зобов'язання з кредитування, гарантії та акредитиви протягом 2018 відбулися такі зміни:

Зобов'язання, гарантії та акредитиви	Стадія 1
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2018 року	11 395
Нові зобов'язання, гарантії та акредитиви	6 182
Погашені зобов'язання, гарантії та акредитиви	(3 087)
Зміна величини очікуваного кредитного ризику	(1 536)
Курсові різниці	(264)
На 31 грудня 2018 року (Примітка 18)	12 690

У сумі резерву під покриття інших збитків протягом 2018 відбулися такі зміни:

	2018 рік
Очікувані кредитні збитки під покриття інших збитків на 1 січня 2018 року	2 987
Відрахування до резерву під зобов'язання, гарантії та акредитиви, протягом звітного періоду	727
Вплив курсових різниць	(17)
На 31 грудня 2018 року (Примітка 18)	3 697

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2019 рік

(у тисячах гривень)

30. Умовні та інші зобов'язання (продовження)

Нижче наведений аналіз зобов'язань з кредитування, гарантій та акредитивів за кредитною якістю станом на 31 грудня 2019 року:

Станом на 31 грудня 2019 року	Рейтинг	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
Акредитиви, видані Банком					
Корпоративні клієнти	Високий рейтинг	199 082	–	–	199 082
Корпоративні клієнти	Стандартний рейтинг	5 912	–	–	5 912
Корпоративні клієнти	Нижче стандартного рейтингу	176 534	–	–	176 534
Гарантії надані					
Корпоративні клієнти	Високий рейтинг	966 313	–	–	966 313
Корпоративні клієнти	Стандартний рейтинг	341 692	–	–	341 692
Корпоративні клієнти	Нижче стандартного рейтингу	38 239	–	–	38 239
Корпоративні клієнти	Знецінені	–	–	425 261	425 261
Банки	от А- до А+	7 168	–	–	7 168
Банки	без рейтингу	3 500	–	–	3 500

Нижче наведений аналіз зобов'язань з кредитування, гарантій та акредитивів за кредитною якістю станом на 31 грудня 2018 року:

Станом на 31 грудня 2018 року	Стадія	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
Акредитиви, видані Банком					
Корпоративні клієнти	Високий рейтинг	176 261	–	–	176 261
Корпоративні клієнти	Стандартний рейтинг	19 028	–	–	19 028
Корпоративні клієнти	Нижче стандартного рейтингу	17 089	–	–	17 089
Гарантії надані					
Корпоративні клієнти	Високий рейтинг	947 624	–	–	947 624
Корпоративні клієнти	Стандартний рейтинг	417 667	–	–	417 667
Корпоративні клієнти	Нижче стандартного рейтингу	380 721	–	–	380 721
Корпоративні клієнти	Знецінені	–	–	153 420	153 420
Банки	от А- до А+	7 712	–	–	7 712
Банки	без рейтингу	6 500	–	–	6 500

За корпоративними клієнтами рейтинг юридичної особи розраховується за допомогою внутрішньої рейтингової моделі (Примітка 9). Кредитний рейтинг за фінансовими установами базується на рейтингу агентств Fitch.

31. Фінансові активи, передані у забезпечення

Станом на 31 грудня 2019 року Банк не передавав у забезпечення будь-які активи. Станом на 31 грудня 2018 року Банк передав цінні папери які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, балансовою вартістю 3 057 тисяч гривень у забезпечення під кредит від Національного банку України в розмірі 1 000 тисяч гривень.

32. Операції зі зв'язаними сторонами

Для цілей складання цієї фінансової звітності сторони вважаються зв'язаними, якщо вони знаходяться під спільним контролем, або якщо одна сторона контролює іншу або має можливість у значній мірі впливати на фінансові та операційні рішення іншої сторони у відповідності до МСБО 24 «Розкриття інформації щодо зв'язаних сторін». При розгляді кожного можливого випадку відносин зі зв'язаними сторонами до уваги береться суть цих відносин, а не лише юридична форма.

В ході звичайної діяльності проводяться банківські операції з основними акціонерами, компаніями під спільним контролем та іншими зв'язаними сторонами. Ці операції включають здійснення розрахунків, надання кредитів, залучення депозитів, фінансування комерційної діяльності та операції з іноземною валютою.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2019 рік

(у тисячах гривень)

32. Операції зі зв'язаними сторонами (продовження)

Нижче наводяться залишки станом на 31 грудня 2019 та 2018 років, а також доходи та витрати за 2019 та 2018 роки:

На 2019 рік та за рік, що закінчився даною датою	Материнська компанія	Підприємства під спільним контролем	Керівництво	Інші зв'язані сторони
Активи				
Кредити клієнтам	-	918 214	379	23
<i>(гривня - процентна ставка, % річних)</i>	-	(17,32)	(43,24)	(42,76)
<i>(долар, євро - процентна ставка, % річних)</i>	-	(7,79)	-	-
Резерв під зменшення корисності кредитів	-	(66 976)	(13)	(1)
Інші активи	3	2 091	12	1
Зобов'язання				
Кошти клієнтів	(4 682)	(7 983 507)	(164 631)	(134 939)
<i>(гривня - процентна ставка, % річних)</i>	-	(11,03)	(14,03)	(16,75)
<i>(долар, євро - процентна ставка, % річних)</i>	-	(0,35)	(3,20)	(2,92)
Інші зобов'язання	-	(19 083)	(6)	(18)
Зобов'язання, пов'язані з кредитуванням				
Відкличні зобов'язання з надання кредитів	-	82 219	955	574
Гарантії та авалі	-	155 312	-	-
Акредитиви	-	352 926	-	-
Доходи/(витрати)				
Процентні доходи	-	106 419	62	4
Процентні витрати	-	(464 026)	(3 360)	(7 811)
Комісійні доходи	181	454 290	266	10 271
Комісійні витрати	-	(1 385)	-	-
Інші доходи	-	958	5	19
Відрахування до резерву під зобов'язання, гарантії та акредитиви	-	21	-	-
Резерв під зменшення корисності кредитів	-	88 586	(7)	(1)
Операційні та інші витрати	-	(21 212)	(874)	-

На 2018 рік та за рік, що закінчився даною датою	Материнська компанія	Підприємства під спільним контролем	Керівництво	Інші зв'язані сторони
Активи				
Кредити клієнтам	-	1 441 263	251	5
<i>(процентна ставка, % річних)</i>	-	(9,18)	(45,08)	(42,60)
Резерв під зменшення корисності кредитів	-	(162 971)	(5)	-
Інші активи	3	2 094	14	-
Зобов'язання				
Кошти клієнтів	(127)	(10 652 205)	(90 207)	(134 776)
<i>(процентна ставка, % річних)</i>	-	(9,85)	(3,22)	(5,52)
Випущені депозитні сертифікати	-	(786 604)	(6 988)	-
Інші зобов'язання	(1)	(2 434)	(4)	(16)
Зобов'язання, пов'язані з кредитуванням				
Відкличні зобов'язання з надання кредитів	-	30 592	654	433
Гарантії та авалі	-	285 085	-	-
Акредитиви	-	178 027	-	-
Доходи/(витрати)				
Процентні доходи	-	267 205	42	4
Процентні витрати	-	(869 304)	(3 575)	(6 777)
Комісійні доходи	140	520 093	210	4 989
Інші доходи	-	352	6	18
Відрахування до резерву під зобов'язання, гарантії та акредитиви	-	8	-	-
Резерв під зменшення корисності кредитів	-	85 670	(3)	-
Операційні та інші витрати	-	(142)	(845)	-

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2019 рік

(у тисячах гривень)

32. Операції зі зв'язаними сторонами (продовження)

Процентна ставка за кредитами керівництву в розмірі 43.24% (2018 – 45.08%) є процентною ставкою за кредитними картами та овердрафтами після пільгового періоду.

Резерв під зменшення корисності кредитів стосовно кредитів зв'язаним сторонам був створений як на індивідуальній основі, так і за портфельним принципом.

Крім того, станом на 31 грудня 2019 року Банком були надані кредити двом непов'язаним компаніям чистою балансовою вартістю на суму 1 833 027 тисяч гривень (2018 рік – трьом непов'язаним сторонам з чистою балансовою вартістю 2 672 866 тисяч гривень). Дані кредити не є простроченими. Станом на 31 грудня 2019 року та 31 грудня 2018 року забезпеченням по даним кредитам виступала застава від пов'язаних сторін. Також іншим джерелом погашення цих кредитів (окрім реалізації застави) є надходження від пов'язаних сторін. Валова балансова вартість цих кредитів на 31 грудня 2019 становить 1 848 508 тисяч гривень (2018 рік - 3 126 045 тисяч гривень). Резерв під очікувані кредитні збитки для цих кредитів становить 15 481 тисяч гривень (2018 рік - 453 179 тисяч гривень).

Протягом 2019 року сума кредитів зв'язаним сторонам змінювалась таким чином:

	Материнська компанія	Підприємства під спільним контролем	Керівництво	Інші зв'язані сторони
Кредити, надані пов'язаним сторонам протягом року	-	9 091	311	22
Суми, повернені пов'язаними сторонами протягом року	-	(644 182)	(189)	(4)
Курсові різниці та інші зміни	-	112 042	6	-

Протягом 2018 року сума кредитів зв'язаним сторонам змінювалась таким чином:

	Материнська компанія	Підприємства під спільним контролем	Керівництво	Інші зв'язані сторони
Кредити, надані пов'язаним сторонам протягом року	-	322 673	146	4
Суми, повернені пов'язаними сторонами протягом року	-	(1 797 845)	(40)	-
Курсові різниці та інші зміни	-	(75 948)	(1)	-

У 2019 році винагорода членам Правління складалася із заробітної плати у сумі 81 618 тисяч гривень (у 2018 році – 70 725 тисяч гривень), обов'язкових внесків до державних фондів у сумі 2 460 тисяч гривень (у 2018 році – 1 715 тисяч гривень) та резерву під виплату додаткових винагород у сумі 126 051 тисяча гривень (у 2018 році – 135 861 тисяча гривень). За 12 місяців 2019 року виплати членам Спостережної ради становили 18 719 тисяч гривень (за 12 місяців 2018 року – 3 726 тисяч гривень).

Також, станом на 31 грудня 2019 року та 31 грудня 2018 року Банк здійснює свою діяльність в рамках виконання Плану заходів щодо приведення нормативу максимального розміру кредитного ризику за операціями з пов'язаними з банком особами у відповідність до нормативних вимог. Планом передбачено поступове приведення нормативу Н9 до нормативних значень, встановлених Національним банком в строк до 31 грудня 2020 року. Впродовж 2019 року Банк виконував План заходів без порушень та зі значним випередженням.

33. Прибуток на акцію

Базисний прибуток на акцію розраховується шляхом ділення чистого прибутку або збитку за рік на середньозважену кількість звичайних акцій, що були в обігу протягом року не враховуючи акцій, викуплених у акціонерів. Банк не має конвертованих привілейованих акцій, таким чином, розбавлений прибуток на акцію буде дорівнювати базисному прибутку на акцію.

	2019 рік	2018 рік
Прибуток за звітний період	2 603 717	2 008 508
Середньозважена кількість звичайних акцій в обігу	14 323 880	14 323 880
Прибуток на акцію, базисний та розбавлений (виражений в гривнях за акцію)	181,77	140,22

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2019 рік

(у тисячах гривень)

34. Зміни в зобов'язаннях, що відносяться до фінансової діяльності

Нижче наведені зміни у грошових потоках від фінансової діяльності звіту про рух грошових коштів за 2019 та 2018 роки:

	Випущені єврооблігації	Інші позикові кошти	Суборди- нований борг	Зобов'язання з оренди
Балансова вартість на 31 грудня 2017 р.	1 915 014	11 193	489 656	252 569
Погашення	(1 844 078)	(10 883)	–	(76 489)
Курсові різниці	(76 258)	(249)	–	–
Інше	5 322	(61)	(1 511)	91 322
Балансова вартість на 31 грудня 2018 р.	–	–	488 145	267 402
Погашення	–	–	(482 300)	(163 947)
Інше	–	–	(5 845)	191 164
Балансова вартість на 31 грудня 2019 р.	–	–	–	294 619

Стаття «Інше» включає ефект нарахованих, але ще не виплачених відсотків за випущеними єврооблігаціями, іншим позиковими коштами і субординованим боргом. Банк класифікує виплачені відсотки як грошові потоки від операційної діяльності.

35. Капітал

Банк підтримує і активно управляє капіталом для покриття ризиків, притаманних банківській діяльності. Достатність капіталу Банку контролюється з використанням, серед іншого, нормативів, встановлених Базельською угодою 1988 року та нормативів, встановлених Національним банком України. На думку керівництва, загальна сума капіталу, управління яким здійснює Банк, дорівнює загальній сумі регулятивного капіталу. Сума капіталу в управлінні станом на 31 грудня 2019 року складає 7 914 882 тисячі гривень (на 31 грудня 2018 року – 5 282 255 тисяч гривень).

Першочерговими цілями управління капіталом Банку є забезпечення дотримання Банком зовнішніх вимог до капіталу та утримання високих кредитних рейтингів і належних показників капіталу з метою підтримки свого бізнесу та максимального збільшення біржової вартості акцій.

Банк управляє структурою капіталу та відповідно змінює її з огляду на зміни в економічних умовах та показниках ризику його діяльності. З метою підтримання або коригування структури капіталу Банк може коригувати суми виплат дивідендів акціонерам, повернути капітал акціонерам або випустити капітальні цінні папери. Жодних змін у цілях, політиці та процесах у порівнянні з попередніми роками не відбулося.

Норматив адекватності капіталу Національного банку України

Національний банк України вимагає від банків підтримувати показник адекватності капіталу на рівні 10% від активів, зважених за рівнем ризику, визначений з урахуванням ризиків, розрахований згідно з правилами бухгалтерського обліку в Україні. Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років показник адекватності капіталу Банку, розрахований за цим принципом, складав:

	2019 рік	2018 рік
Основний капітал	4 590 896	3 759 198
Додатковий капітал	3 331 042	1 530 113
Відвернення відповідно до інструкцій Національного банку України	(7 056)	(7 056)
Всього капіталу	7 914 882	5 282 255
Активи, зважені з урахуванням ризику	37 308 695	32 324 099
Показник адекватності капіталу	21,21%	16,34%

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2019 рік

(у тисячах гривень)

35. Капітал (продовження)

Регулятивний капітал складається з основного капіталу, що включає сплачений зареєстрований акціонерний капітал, емісійний дохід, резерви, створені згідно з українським законодавством, за вирахуванням чистої залишкової вартості нематеріальних активів та збитків поточного і попереднього років, зменшених на суму нарахованих та не отриманих понад 30 днів доходів, прострочених нарахованих доходів, за вирахуванням сформованого за цими доходами резервів. Додатково основний капітал зменшується на суму перевищення непокритого кредитного ризику над прибутками минулих і поточного років. Другим компонентом регулятивного капіталу є додатковий капітал, який включає резерви під заборгованість за міжбанківськими кредитами та кредитами клієнтам, результат переоцінки основних засобів, прибуток поточного року, зменшений на суму нарахованих та не отриманих понад 30 днів доходів, прострочених нарахованих доходів, за вирахуванням сформованого за цими доходами резервів, субординованого довгострокового боргу, нерозподіленого прибутку попередніх років, зменшеного на суму непокритого кредитного ризику.

Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років Банк дотримувався регулятивних вимог до капіталу.

НБУ проводить регулярне стрес тестування банків із використанням певних припущень стрес тесту для перевірки виконання регуляторних вимог. У разі якщо результати стрес тестування свідчать, що адекватність капіталу може впасти нижче регуляторного рівня у майбутньому, НБУ може вимагати збільшення розміру регулятивного капіталу понад мінімальний розмір.

Далі подано звіт про адекватність капіталу за методикою Базель I станом на 31 грудня 2019 та 2018 років:

	2019 рік	2018 рік
Капітал 1-го рівня		
Акціонерний капітал	3 294 492	3 294 492
Емісійний дохід	101 660	101 660
Резервний фонд	1 475 430	1 475 430
Нерозподілений прибуток	3 616 578	996 305
Всього капіталу 1-го рівня	8 488 160	5 867 887
Капітал 2-го рівня		
Резерви переоцінки активів	579 217	449 982
Дозволений субординований борг	–	292 887
Всього капіталу 2-го рівня	579 217	742 869
Всього капіталу	9 067 377	6 610 756
Рівень адекватності капіталу на звітну дату		
Активи, зважені на ризик	40 330 966	37 650 032
Всього капіталу	9 067 377	6 610 756
Рівень адекватності капіталу (%)	22,48%	17,56%

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Примітки до фінансової звітності за 2019 рік

(у тисячах гривень)

36. Події після дати балансу

У березні 2020 року Банк отримав акт податкової перевірки, згідно з яким було виявлено заниження податку на прибуток та інших податків на загальну суму 143,547 тисяч гривень. Податкові повідомлення-рішення не отримані, наразі Банк перебуває в процесі оскарження акту та зазначених в ньому сум.

Підписано від імені Правління 12 березня 2020 року

С.П. Черненко (Голова Правління)

К.О. Школяренко (Фінансовий директор)

О.О. Полещук (Головний бухгалтер)

Розділ I. Звіт про Управління

Характер бізнесу

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК» було засновано 20 листопада 1991 року. Банк розпочав свою діяльність у квітні 1992 року. Банк надає повний спектр банківських послуг, включаючи залучення депозитів та надання кредитів, інвестування в цінні папери, платіжне обслуговування в Україні та переказ коштів за кордон, операції з обміну валют, випуск та процесинг операцій з платіжними картками.

Банк є учасником Фонду гарантування вкладів фізичних осіб з 2 вересня 1999 року (реєстраційне свідоцтво № 102 від 6 листопада 2012 року), що діє відповідно до Закону України № 2740-III «Про фонд гарантування вкладів фізичних осіб». Фонд гарантування вкладів фізичних осіб забезпечує повернення вкладникам депозитів до 200 тисяч гривень на одну особу (у 2018 році – 200 тисяч гривень).

Станом на 31 грудня 2019 року акціонерами Банку є «СКМ ФІНАНС» (92,3% акціонерного капіталу), SCM HOLDINGS LIMITED (Кіпр) (7,7% акціонерного капіталу) (на 31 грудня 2018 року – акціонерами Банку є «СКМ ФІНАНС» (92,2% акціонерного капіталу), SCM HOLDINGS LIMITED (Кіпр) (7,7% акціонерного капіталу) та фізична особа (0,1% акціонерного капіталу)). Фактичний контроль Банку здійснює громадянин України пан Р.Л. Ахметов.

Юридична адреса Банку: вул. Андріївська, 4, м. Київ, Україна. Станом на 31 грудня 2019 року Банк мав 6 регіональних центрів та 202 відділень в Україні (на 31 грудня 2018 року – 6 регіональних центрів та 175 відділення в Україні).

ПУМБ є універсальним банком, який уже майже двадцять сім років працює на українському фінансовому ринку і обслуговує великі та середні підприємства, підприємства малого та середнього бізнесу, приватних осіб.

ПУМБ включено до групи найбільших банківських установ країни згідно з класифікацією Національного банку України. ПУМБ входить до ТОП-10 українських банків за ключовими фінансовими показниками, такими як обсяги активів, розмір власного капіталу, обсягу коштів корпоративних клієнтів, кредитного портфелю та обсягів коштів приватних клієнтів, та інших.

Відповідно до Закону України «Про банки та банківську діяльність» та на підставі отриманих від Національного банку України банківських ліцензій та письмових дозволів ПУМБ здійснює такі види діяльності:

- приймає вклади (депозити) від юридичних та фізичних осіб;
- відкриває та супроводжує поточні рахунки банків та клієнтів;
- розміщує залучені кошти від свого імені та на власний ризик;
- надає гарантії, поручительства та інші зобов'язання від третіх осіб;
- надає послуги з відповідального зберігання та надання в оренду сейфів для зберігання цінностей та документів;
- випускає, купує, продає і обслуговує чеки, векселі та інші оборотні платіжні інструменти;
- випускає банківські платіжні картки і здійснює операції з використанням цих карток;
- здійснює операції з валютними цінностями;
- здійснює операції купівлі та продажу цінних паперів від свого імені та за дорученням клієнтів;
- емітує власні цінні папери;
- здійснює інвестиції у статутні фонди та акції інших юридичних осіб;
- здійснює депозитарну діяльність і діяльність з ведення реєстрів власників іменних цінних паперів.

У 2019 році український уряд продовжує здійснювати всеосяжну програму структурної реформи, спрямованої на усунення існуючих диспропорцій в економіці, державних фінансах та управлінні, боротьбі з корупцією, реформування судової системи з метою забезпечити умови для відновлення економіки в країні. Стабілізація економіки України у найближчому майбутньому залежить від успішності дій, яких вживає уряд, та забезпечення безперервної фінансової підтримки України з боку міжнародних донорів та міжнародних фінансових установ.

За результатами 2019 року економічна активність в Україні зберігалась на достатньо високому рівні – темпи зростання ВВП оцінено у 3,3%, що майже співпадає з показником 2018 року в 3,4%. Водночас, змінились драйвери цього зростання. Так, в цілому за 2019 рік до 1,6% уповільнилось зростання зведеного індексу виробництва товарів та послуг за основними видами економічної діяльності (у 2018 році цей показник становив 3,6%), а в останні місяці року навіть спостерігалось його падіння. Насамперед, це відбувалося внаслідок складної ситуації у промисловості, де виробництво знизилось на 1,8% у порівнянні із 2018 роком після трирічного зростання (у 2018 році спостерігалось зростання на 1,6%). Також, незважаючи на черговий рекорд урожаю зернових, суттєво уповільнилось зростання у сільському господарстві (у 2019 році воно становило 1,1%, у 2018 році — 8%). Натомість, високий внутрішній попит генерував високі показники у будівництві (20% проти 8,5% у 2018 році) та низці галузей сфери послуг.

З точки зору фінансового ринку, банки показують у звітності високий прибуток другий рік поспіль. Платоспроможні банки України за 12 місяців 2019 року отримали 59,6 млрд грн чистого прибутку, що в 2,7 рази більше, ніж за аналогічний період минулого року (22,3 млрд грн.). За оцінкою Національного банку України доходи банків за січень-грудень 2019 року зросли на 19,5% до 244,4 млрд грн., тоді як витрати - на 1,4% до 184,8 млрд грн. При цьому банки вдвічі скоротили відрахування в резерви (з 23,8 млрд грн. до 11,8 млрд грн.). Найсуттєвішими драйверами таких зрушень стали процентні доходи - 154,3 млрд грн., комісійні доходи - 62,1 млрд грн., результат

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Звіт Керівництва за 2019 рік

від переоцінки від угод купівлі-продажу - 16,2 млрд. грн. ПУМБ став кращим за показником прибутковості серед банків з приватним капіталом та посів 3-є місце в загальному українському рейтингу банків за даними НБУ.

Портфель корпоративних позик на 01.01.2020 склав 25 358 млн грн, що на 303 млн грн (+1.2%) більше показника на 01.01.2019. Найбільшу питому вагу в структурі корпоративного кредитного портфеля за галузями економіки становлять кредити підприємствам торгівлі (25.8%), харчової промисловості та сільського господарства (20.5%), будівельним компаніям (15.0%). Найбільший приріст продемонстрував портфель підприємств гірничо-видобувної галузі та енергетики, який зріс на 968 млн грн. Найбільше зниження продемонстрував портфель підприємств будівництва та нерухомості, який скоротився на 1 501 млн грн.

Позики фізичним особам на кінець 2019 року склали 15 189 млн грн., що на 3 627 млн. грн. (+31.4%) більше показника на 31.12.2018р.

Процентні доходи за кредитними операціями Банку в 2019 році склали 6 626 млн грн., що на 1 706 млн. грн. (+34.7%) більше показника 2018 року. Частка кредитного портфеля в структурі процентних доходів склала 85% (2018: 77%).

Починаючи з 2014 року Банк не мав змогу здійснювати свою діяльність у Криму та певних районах Донецької та Луганської областей та змушений був перенести діяльність з цих зон. Після анексії Криму Банк закрити всі свої 10 відділень на цій території. Додатково Банк закрити 42 відділення, що були розташовані у непідконтрольних Уряду України частинах Донецької та Луганської областей.

Подальша ситуація у банківській системі буде залежати не тільки від ступеня їх ділової активності, а й від стану економіки України.

Органи керівництва та корпоративне управління

В межах своєї діяльності Наглядова Рада Банку протягом 2019 року здійснювала захист прав вкладників, інших кредиторів та акціонерів Банку, і в межах компетенції, визначеної Статутом Банку та чинним законодавством, контролювала і регулювала діяльність Правління Банку. Наглядова Рада Банку брала участь у всіх важливих та фундаментальних рішеннях, приймала їх з огляду на свою компетенцію та проводивши глибокий аналіз подій та ситуації в банківському секторі.

У 2019 році Правління Банку регулярно надавало інформацію Наглядовій Раді Банку і своєчасно та всебічно звітувало перед нею щодо стану реалізації стратегії та виконання бізнес-плану розвитку Банку, результатів діяльності Банку, змін в нормативних вимогах, реалізації стратегії та політики управління ризиками, функціонування системи внутрішнього контролю тощо. Таким чином, Наглядова Рада Банку постійно виконувала наглядові та дорадчі функції після поглибленого аналізу та розгляду всіх відповідних фактів.

У своїй діяльності Наглядова рада Банку керується законами України «Про банки і банківську діяльність», «Про акціонерні товариства», іншими законами та нормативно-правовими актами України, нормативно-правовими актами Національного банку України, Статутом Банку, рішеннями Загальних зборів, а також Положенням «Про Наглядову раду АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК».

Нижче представлений склад Наглядової Ради на кінець 2019 року:

Персональний склад Наглядової Ради Банку

Попов Олег Миколайович	Голова Ради Банку
Курилко Сергій Євгенович	член Ради Банку
Дугадко Ганна Олександрівна	член Ради Банку
Катанов Георгі Богомілов	член Ради Банку
Поважна Маргарита Вікторівна	член Ради Банку
Сюзан Гейл Байске	член Ради Банку
Сталкер Кетрін Елізабет Енн	член Ради Банку - незалежний директор
Ансіс Грасманіс	член Ради Банку - незалежний директор
Міхов Валентин Любоміров	член Ради Банку - незалежний директор

Порядок денний засідань Правління в 2019 році включав, як правило, розгляд: основних подій для висвітлення у звіті для Ради Банку; результатів щомісячних, щоквартальних, піврічних, річних результатів діяльності Банку; питань щодо затвердження рішень щодо вибору приміщень для відкриття та погодження створення нових відділень Банку; звітів Департаменту внутрішнього аудиту Банку про перевірки структурних підрозділів та бізнес-процесів Банку; статусу виконання вимог щодо побудови ефективної системи управління ризиками Банку; стандартних щоквартальних звітів з управління ризиками (про стан індикаторів ризик-апетиту, про ризики міжбанківського кредитування та операцій з цінними паперами, відповідність вимогам за відповідні періоди 2019 року, у тому числі – інформації про дотримання лімітів толерантності до комплаєнс-ризиків та ін.); звітування щодо статусу проведення інспекційної перевірки Банку, щомісячний розгляд звітів про скарги та незадоволення клієнтів Банку, соціальну інженерію; періодичний розгляд звітів щодо управління інформаційними технологіями Банку; щомісячний розгляд та затвердження переліку пов'язаних з Банком осіб; перегляд та погодження/затвердження внутрішніх документів Банку, а також попередній розгляд питань, які виносилися на затвердження Наглядової Ради Банку.

Нижче представлений склад Правління Банку на кінець 2019 року:

Персональний склад Правління Банку

Черненко Сергій Павлович	Голова Правління;
Школяренко Костянтин Олександрович	Заступник Голови Правління – фінансовий директор;
Магдич Сергій Борисович	Заступник Голови Правління;
Косенко Наталія Феліксівна	Заступник Голови Правління;
Загородников Артур Германович	Заступник Голови Правління;
Скалозуб Леонід Павлович	Заступник Голови Правління;
Себастьян Рубай	Заступник Голови Правління;
Єременко Федот Євгенійович	Заступник Голови Правління з управління ризиками (CRO);

Банк в рамках корпоративного управління керується Кодексом корпоративного управління АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК», який було затверджено рішенням Позачергових Загальних зборів акціонерів Банку 27.11.2018 року. Кодекс розміщено на сайті Банку, за посиланням – <https://about.pumb.ua/management>.

До прийняття Кодексу корпоративного управління АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК» 27.11.2018 року Банк керувався наступними принципами Корпоративного управління:

- чесність, добросовісність та повага у відносинах із власниками (акціонерами) та інвесторами, а також постійна готовність забезпечувати належний захист їх інтересів та максимізацію їх добробуту;
- уникнення необґрунтовано складних та надміру витратних процедур реалізації прав акціонерів Банку, з дотриманням при цьому вимог законодавства України та Статуту Банку;
- рівне ставлення до всіх акціонерів, включаючи чесне ведення справ з міноритарними акціонерами;
- визначення стратегічних цілей діяльності Банку та контроль за їх реалізацією;
- впровадження якісної та ефективної системи управління Банком;
- підзвітність Правління Загальним зборам акціонерів та Наглядовій раді Банку, яка здійснює контроль за діяльністю Правління;
- визначення стандартів, правил і норм корпоративної поведінки для всіх працівників Банку, а також процедури інформування про неналежну поведінку, в тому числі шахрайство чи корупцію, згідно з впровадженим в Банку Кодексом корпоративної етики, який відображає ключові принципи і стандарти роботи Банку;
- ефективне управління комплаєнс-ризиком та іншими ризиками, на які наражається у своїй діяльності Банк, а також ситуаціями конфлікту інтересів з метою захисту інтересів його вкладників, клієнтів, контрагентів, власників (акціонерів) і працівників у відповідності до впроваджених у Банку внутрішніх процедур;
- прозорість діяльності Банку, яка забезпечується шляхом своєчасного розкриття точної, об'єктивної, а також суттєвої інформації щодо діяльності Банку;
- відповідальність, що полягає у визнанні Банком прав усіх заінтересованих осіб, які закріплені за ними діючим законодавством України, а також націленості Банку на взаємовигідне співробітництво з такими особами з метою забезпечення розвитку та фінансової стабільності Банку.

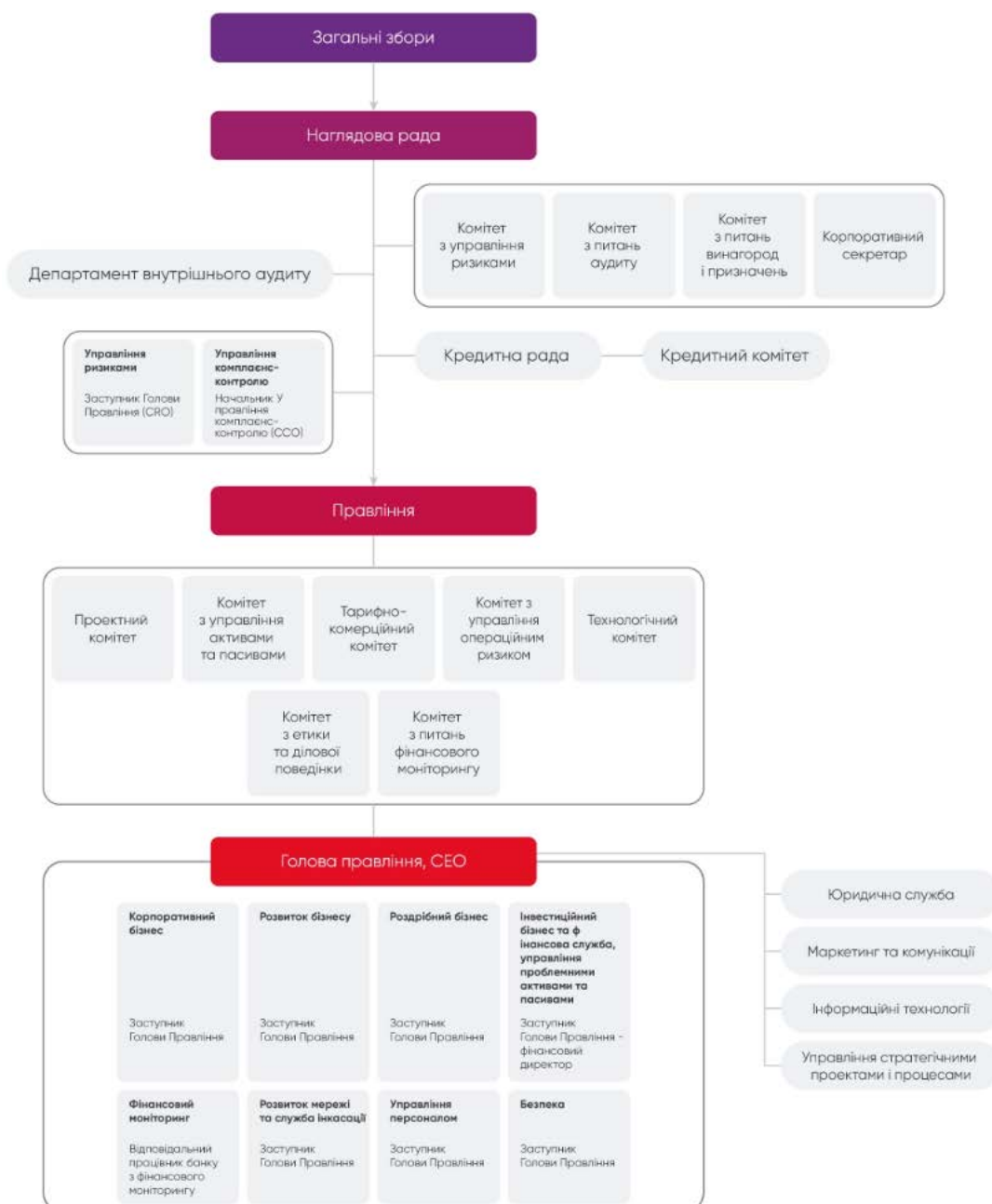
АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Звіт Керівництва за 2019 рік

В Банку визначена і функціонує прозора структура корпоративного управління, яка забезпечує:

- загальне управління на найвищому рівні Загальними зборами акціонерів Банку;
- регулювання та контроль Наглядовою Радою Банку із делегуванням частини її повноважень комітетам або робочим групам Наглядової Ради, що створюються у відповідності до вимог чинного законодавства, Статуту Банку, внутрішніх положень Банку та рішень Наглядової Ради і діють на підставі затвердженого нею положення;
- управління поточною діяльністю Банку Правлінням Банку із делегуванням частини його повноважень комітетам Правління Банку, що створюються у відповідності до вимог чинного законодавства, Статуту Банку, внутрішніх положень Банку та рішень Правління і діють на підставі затвердженого ним положення;
- розподіл обов'язків між усіма підрозділами Банку із застосуванням моделі трьох ліній захисту з метою створення системи управління ризиками Банку, яка має забезпечувати безперервний аналіз ризиків для прийняття своєчасних та адекватних управлінських рішень щодо пом'якшення ризиків та зменшення пов'язаних із ними втрат (збитків).

Суб'єктами структури корпоративного управління Банку також є акціонери Банку, Загальні збори, Наглядова Рада Банку, Правління Банку та Корпоративний секретар як особа, яка відповідає за взаємодію Банку з акціонерами і виконання інших функцій у сфері корпоративного управління.

Діюча модель корпоративного управління забезпечує високий рівень організації, що підтверджується бездоганною репутацією банку на ринку. В основі діяльності ПУМБ лежать ефективні функції контролю і управління ризиками, а також своєчасне реагування на законодавчі зміни:

Цілі керівництва та стратегії досягнення цих цілей

ПУМБ прагне лишатися одним із провідних гравців банківського ринку України, перш за все, за якістю надаваних послуг, інноваційністю та технологічністю, забезпечивши при цьому кращий в галузі економічний ефект для акціонерів з точки зору зростання вартості бізнесу і повернення на інвестований капітал.

ПУМБ – універсальний банк національного масштабу і пропонує передові фінансові продукти та послуги як юридичним, так і фізичним особам.

ПУМБ веде прозорий бізнес і цінує свою репутацію.

Головним принципом роботи ПУМБ є максимальна концентрація на клієнтів і глибоке розуміння їх потреб, а також побудова структури бізнесу згідно з кращими міжнародними стандартами.

Відповідно до Стратегії розвитку Банк здійснить заходи щодо поліпшення системи управління бізнесом, підвищення ефективності бізнес-процесів. Важливим компонентом внутрішніх змін буде підвищення кваліфікації співробітників Банку. Реалізація проектів із внутрішнього вдосконалення Банку має на меті підтримати розвиток комерційної діяльності, скоротити операційні витрати та забезпечити жорсткий контроль різноманітних ризиків.

Основна мета ПУМБ – стати Банком Першого Вибору для наших клієнтів. Для забезпечення досягнення цієї мети ПУМБ має ясне бачення шляхів розвитку, чітку Стратегію, професійну команду, бездоганну репутацію, сильний бренд та підтримку акціонерів.

Основні напрямки розвитку в рамках Стратегії:

- Фокус на побудову ефективної та стабільної банківської моделі
- Концентрація на двох основних клієнтських сегментах: корпоративному та роздрібному
- Диверсифікація ресурсної бази за джерелами залучення коштів та кредитного портфелю за основними позичальниками та видами економічної діяльності
- Забезпечення високих показників ліквідності
- Контроль ризиків та утримання витрат на формування резервів під нові кредитні операції на запланованому рівні за рахунок жорсткого критерію відбору позичальників
- Впровадження найкращих стандартів банківського сервісу

ПУМБ – інноваційний банк, готовий випереджати ринок за технологічністю. Банк впроваджує нові продукти і процеси в обслуговуванні клієнтів, використовуючи як традиційні, так і альтернативні канали надання фінансових продуктів і послуг. При цьому ПУМБ вдосконалює якість сервісу і розробляє індивідуальні рішення для клієнтів, що дозволить збільшити частку ринку в кожному з продуктових і клієнтських сегментів. Розвиток даного напрямку націлений на досягнення поставлених Стратегією бізнес-завдань і підтримку змін до моделі управління, які вимагають впровадження нових сучасних механізмів і якісно іншого рівня управлінської інформації.

Витрати на розробки у 2019 році спрямовані на реалізацію затвердженої Стратегії зростання ПУМБ на українському банківському ринку.

Основними критеріями успіху для Банку є виконання планових показників: по кількості клієнтів, які активно здійснюють операції з Банком, по задоволеності клієнтів від банківсько сервісу, частка проблемного кредитного портфелю, рентабельності власного капіталу та рівня чистого прибутку.

Банк на регулярній основі здійснює оперативний моніторинг по виконанню поставлених цілей та впроваджує найкращі стандарти банківської практики для їх реалізації.

Ресурси та ризики

Ресурси

Клієнтами Банку є значна кількість приватних осіб та підприємств різних галузей економіки. Вагому роль у розширенні клієнтської бази відіграє картковий бізнес.

Банк є принциповим членом міжнародних платіжних систем Visa і MasterCard та працює на власному процесинговому центрі, за допомогою якого обслуговує значну кількість карток інших вітчизняних банків. Наявність широко розгалуженої мережі власних банкоматів і приналежність Банку до фінансово-промислової групи сприяють залученню великої кількості підприємств на обслуговування за зарплатними проектами.

Ресурсна база ПУМБ диверсифікована за джерелами залучення (клієнтські кошти, кошти, залучені на міжнародних ринках, кошти, залучені від вітчизняних банків тощо) та за основними контрагентами, клієнтський депозитний портфель – за основними вкладниками, а кошти суб'єктів господарювання – за видами економічної діяльності. Зазначене нівелює чутливість до ризику ліквідності.

Обсяг клієнтських коштів за підсумками 2019 року збільшився на 7,5%: приріст коштів фізичних осіб склав 25,1%, а кошти корпоративних клієнтів зменшились на 5,2%. У підсумку, частка корпоративних рахунків в зобов'язаннях перед клієнтами Банку зменшилась з 58.2% до 51.4%, роздрібних – збільшилась з 41.8% до 48.6%.

Банк вчасно та у повному обсязі виконує зобов'язання перед кредиторами. В 2019 році було повернуто кошти субординованого боргу. Зазначене зменшило боргове навантаження на Банк.

ПУМБ – універсальний Банк. Левову частку кредитного портфелю займають корпоративні клієнти, частка роздрібного бізнесу складає приблизно третину клієнтського кредитного портфелю. За строками користування кредитними коштами переважають короткострокові кредити, за цільовим спрямуванням – кредити у поточну діяльність. Диверсифікація корпоративного кредитного портфелю Банку за видами економічної діяльності є прийнятною.

Зважаючи на валютну структуру клієнтських коштів та залучення коштів на міжнародних ринках, близько третини клієнтського кредитного портфелю сформовано кредитами, наданими у вільно конвертованих валютах. У розрізі позичальників, що мають валютну заборгованість переважають суб'єкти господарювання, зокрема позичальники, що входять до складу найбільших. Відсутність валютних надходжень у окремих позичальників підвищує чутливість Банку до валютного та кредитного ризиків. Заборгованість 20 найбільших позичальників формує 23% клієнтського кредитного портфелю до вирахування резервів. Наразі клієнтський кредитний портфель диверсифікований за основними позичальниками. Концентрація відносно капіталу I рівня, що змінюється залежно від зміни обсягу та структури регулятивного капіталу, була зумовлена девальвацією національної валюти у 2014 році, зважаючи на валютну структуру заборгованості найбільших позичальників.

Якість клієнтського кредитного портфелю задовільна. Станом на 31 грудня 2019 року питома вага 10 класу заборгованості юридичних осіб та 5 класу заборгованості фізичних осіб (класи розраховано відповідно до Постанови №351 Національного банку України) становила 17,9%.

З метою нівелювання чутливості до кредитного ризику значний обсяг коштів було спрямовано на формування резервів під активні операції. Сформований резерв на 18,9% покрити клієнтський кредитний портфель.

Суттєвий обсяг коштів на поточних рахунках клієнтів підвищує чутливість Банку до ризику ліквідності. Диверсифікація ресурсної бази за основними кредиторами нівелює чутливість Банку до ризику ліквідності. Якість ресурсної бази задовільна.

Коефіцієнт ефективності діяльності протягом аналізованого періоду був високим. Банк генерує стабільний позитивний грошовий потік як по процентних активах, так і від комісійно-торговельної діяльності. Діяльність ПУМБ за підсумками 2019 року була прибутковою. Також, позитивний вплив на останню мала ефективна робота щодо стягнення раніше списаної безнадійної заборгованості.

Якість власного капіталу АТ «ПУМБ» задовільна, показник адекватності регулятивного капіталу прийнятний. За результатами аналізу якості активів, проведеного Національним банком України станом на 1 січня 2019 року, нестачі у капіталі АТ «ПУМБ» не має. Показник адекватності регулятивного капіталу станом на 31 грудня 2019 року перевищує нормативне значення, встановлене Національним банком України, та середнє значення по банківській системі України ($H2 = 21,21\%$, при нормативному не менше 10%, середньому значенні по банківській системі 19,66%).

Враховуючи структуру зобов'язань Банку за строками, обсяг та частка високоліквідних активів є вагомими.

Понад 62% активів з високим рівнем ліквідності формують вкладення в ОВДП та ощадні (депозитні) сертифікати Національного банку України. Кошти на коррахунку в Національному банку України підтримуються в обсязі, необхідному для поточного обслуговування клієнтів та виконання власних зобов'язань. Переважну більшість коштів на НОСТРО рахунках розміщено у банках-нерезидентах інвестиційного класу.

Показники ліквідності ПУМБ є прийнятними. Станом на кінець 2019 року показники ліквідності Банку були вище нормативних значень, встановлених Національним банком України:

- Норматив короткострокової ліквідності ($H6$) – 107,75 % при встановленому мінімальному рівні 60%;
- Коефіцієнт покриття ліквідністю (LCR) загалом по всім валютам – 169 % при встановленому мінімальному рівні 60%;
- Коефіцієнт покриття ліквідністю (LCR) в іноземних валютах – 185 % при встановленому мінімальному рівні 50%;

У 2020 році для фінансування своєї діяльності, достатності робочого капіталу та ліквідності Банк планує:

- збільшення коштів корпоративних клієнтів;
- збільшення коштів роздрібних клієнтів.

Здійснення інвестицій або придбання тих чи інших активів Банк проводить відповідно до Стратегії зростання ПУМБ. Фінансування здійснюється завдяки внутрішнім механізмам: коштам отриманим від операційної діяльності, проведенням реінвестиції прибутку.

Сума інвестицій Банку у власні основні засоби та нематеріальні активи за 2019 рік склала 429 млн. гривень, план до кінця 2022 року – понад 1,8 млрд. гривень.

Станом на 31 грудня 2019 року Банк мав капітальні зобов'язання, передбачені контрактами на придбання обладнання на суму 15,5 млн. гривень. Керівництво Банку вже виділило необхідні ресурси для виконання цього зобов'язання. Керівництво Банку вважає, що майбутні чисті доходи та фінансування будуть достатніми для виконання цих та інших аналогічних зобов'язань.

Плани відносно розширення або удосконалення основних засобів та причини їх здійснення також проводяться відповідно до Стратегії зростання ПУМБ та фінансуються використовуючи внутрішні механізми. Плани інвестицій передбачають розширення мережі відділень, АТМ, POS-терміналів, інвестиції в ІТ-технології для зміни бізнес-процесів.

ПУМБ дотримується високих стандартів в галузі забезпечення гідних і безпечних умов праці для співробітників, розвитку їх професійних якостей. ПУМБ здійснює свою діяльність, дотримуючись принципів сумлінних трудових практик і поваги прав людини.

Серед співробітників Банку - економісти і фінансисти, люди інтелектуальних професій, що працюють в офісах, відділеннях, точках продажів. Співробітники - головний актив Банку, запорука сталого розвитку фінансової установи.

У Банку діє Колективний договір, який гарантує захист прав і інтересів кожного співробітника ПУМБ. Всі мають рівні права і можливості незалежно від статі, раси, віку, місця проживання, релігії та політичних переконань.

У 2019 році ПУМБ традиційно інвестував в підвищення рівня безпеки робочих місць, збереження життя і здоров'я співробітників. Банк проводив лабораторні дослідження робочих місць на наявність шкідливих факторів, попередні і періодичні медичні огляди працівників, фінансував проведення ідентифікації будівель щодо визначення потенційної небезпеки об'єкта, проведення експертизи на відповідність нових відділень правилам пожежної безпеки, передрейсового медичного огляду водіїв автотранспорту і багато іншого.

Розвиток співробітників - одне з головних стратегічних напрямків. Банк навчає своїх співробітників дистанційно, на тренінгах, семінарах, майстер-класах та воркшопах. Підвищуючи рівень знань і умінь, наші колеги можуть реалізовувати більш складні проекти і завдання, тим самим посилюючи свої компетенції і розвиваючи Банк.

Для новачків Банк пропонує навчання, що дозволяє швидко адаптуватися і з легкістю виконувати свої нові обов'язки. Зі стажем, щоб розкрити свій потенціал, можна разом з керівником підібрати навчальні програми і надихаючі проекти.

Для прихильників новітніх технологій в Банку реалізується проект IT Drive. Співробітники Департаменту інформаційних технологій ініціюють і впроваджують ідеї щодо вдосконалення внутрішніх процесів і досвіду клієнтів в користуванні продуктами Банку.

Керівники Банку проходять навчання в «Школі менеджменту», починаючи від освоєння базових навичок керівника до управління змінами, проектами.

Ті співробітники, яким є чим поділитися з іншими, можуть пройти навчання в «Інституті внутрішнього тренерства». Розробити і проводити тренінги для своїх колег.

У Банку діє Кодекс корпоративної етики, який відображає основні принципи корпоративної поведінки та етичні норми співробітників АТ «ПУМБ». Кодекс ґрунтується на принципах чесності та добропорядності і визначає мінімальні вимоги до поведінки працівника Банку. Кодекс корпоративної етики ПУМБ, покликаний допомогти кожному співробітнику отримати уявлення про ідеологію і систему цінностей банку, його корпоративній культурі, встановлені етичні норми поведінки співробітників, манеру спілкування з колегами, клієнтами та партнерами, вирішувати складні етичні ситуації, запобігати ситуації конфлікту інтересів, що виникають у процесі роботи. ПУМБ розраховує на те, що всі співробітники і представники Банку будуть керуватися найвищими стандартами особистої і професійної доброчесності у всіх аспектах своєї діяльності і дотримуватися всіх відповідних законів, правил, норм і принципів роботи Банку. Ні за яких умов співробітники не повинні ставити під загрозу репутацію Банку, а також принципи доброчесності, навіть якщо це може принести потенційну вигоду Банку. Починаючи працювати в ПУМБ, кожен співробітник несе відповідальність за свою поведінку, включаючи дотримання законодавства, положень цього Кодексу корпоративної етики, корпоративних принципів і внутрішніх документів Банку.

Впроваджуючи інноваційні технології у бізнес-процеси і обслуговування клієнтів, ПУМБ підтримує «зелені» стандарти та робить свій внесок у збереження навколишнього середовища.

Інтернет-системи самообслуговування не тільки зручні для клієнтів, вигідні для бізнесу, а й сприятливо впливають на навколишнє середовище. Так, інтернет-банкінг «ПУМБ online 2.0» дозволяє економити клієнтам час та кошти і замість відвідування відділень пропонує широкий спектр послуг не виходячи із дому. Це, в свою чергу, зменшує навантаження на відділення Банку. Це суттєва економія природних ресурсів та енергії, які потрібні були б для організації та роботи відділень.

Співробітники ПУМБ щодня докладають зусиль для збереження навколишнього середовища: застосовують принципи «Зеленого офісу»: економно витрачають енергоресурси, економлять папір, оптимально використовують обладнання, дотримуються процедур електронного документообігу, збирають макулатуру тощо, а також беруть участь в інших екологічних ініціативах.

У 2019 році в Банку продовжилася заміна традиційних джерел освітлення на енергозберігаючі, а також продовжилася інтеграція політики економного використання електроенергії. В результаті застосування нових енергозберігаючих технологій в офісних приміщеннях скорочується споживання електроенергії, зменшується витрата води, а також активно проходить збір на переробку паперу та утилізації вторинної сировини. Крім того, протягом року ПУМБ передав на утилізацію в інші організації всі небезпечні й безпечні відходи.

Перший Український Міжнародний Банк у 2019 році активно розвивав корпоративне волонтерство. Наші співробітники брали участь в екологічних та соціальних ініціативах. Співробітники ПУМБ виходять на екологічні толоки, беруть участь у масштабній всеукраїнській акції Групи СКМ. Своїми руками покращують життя своїх міст, прибирають від сміття парки та сквери. Напередодні Міжнародного дня захисту дітей, співробітники ПУМБ разом із сім'ями взяли участь у благодійному «Пробігу під каштанами», який пройшов центральними вулицями Києва. Команда ПУМБ була однією з численних команд. Всі зібрані в рамках проекту кошти були передані на благодійні проекти. Футбольна команда ПУМБ приймає участь в благодійних турнірах з міні-футболу «Кубок надії», організованому клубом «Football For All» і благодійним фондом допомоги онкохворим дітям «Краб». Кошти за участь у турнірі також пішли на благодійні проекти. Наш Банк уже протягом десяти років підтримує вихованців дитячих будинків. Співробітники проводять благодійні акції зі збору речей першої необхідності і грошових пожертвувань для вихованців спеціалізованих дитячих установ у різних регіонах України. П'ятий рік поспіль ПУМБ взяв участь у Дні донора. Зібрана кров була передана маленьким пацієнтам, що страждають онкологічними захворюваннями. Четвертий рік поспіль команда ПУМБ взяла участь в акції Lots of Socks. Співробітники банку висловили підтримку людям з синдромом Дауна, взяли участь у флешмобі з кольоровими шкарпетками і зібрали фінансову допомогу для діяльності Всеукраїнської благодійної організації «Даун Синдром». Вона фінансує роботу Центру раннього розвитку та реалізації програм із розвитку дітей зі синдромом Дауна.

Антикорупційна програма

Управління комплаєнс-контролю ПУМБ здійснює моніторинг дотримання принципів сумлінності в обслуговуванні клієнтів, дотримання банківської таємниці, захисту бази даних, відповідності пропонованого продукту замовленню клієнта. Також Управління комплаєнс-контролю контролює достовірність, повноту, об'єктивність і своєчасність надання банком інформації відповідно до нормативно-правових актів у органи державної влади, партнерам, клієнтам, громадськості.

Банк надає громадськості правдиву і точну інформацію про свої процеси, продукти та послуги. ПУМБ постійно підвищує прозорість ведення бізнесу. Банк здійснює своєчасне розкриття повної та достовірної інформації, в т. ч. про своє фінансове становище та економічні показники. Таким чином, акціонери та інвестори можуть приймати обґрунтовані рішення, а клієнти володіють необхідною інформацією про свого фінансового партнера.

У Банку функціонує «Порядок декларування зовнішньої діяльності персоналу», який встановлює, що співробітники в обов'язковому порядку інформують банк про свою зовнішню діяльність. Ця інформація аналізується і визначається наявність або відсутність конфлікту інтересів між співробітником, банком, його клієнтами та контрагентами. Також у Банку функціонує «Порядок вручення і отримання подарунків та запрошень».

У своїй діяльності ПУМБ керується «Політикою антимонопольного комплаєнсу», основною метою якої є недопущення виникнення порушень у сфері конкурентного права з боку відповідальних підрозділів банку.

У 2016 році в Банку прийнята, а у 2019 році допрацьована «Антикорупційна програма АТ «ПУМБ». Вона встановлює комплекс правил, стандартів та процедур щодо виявлення, протидії та запобігання корупції і застосовується у всіх сферах діяльності банку.

У ПУМБ впроваджена прозора система корпоративного управління. У 2019 році ПУМБ не зафіксував фактів кримінального переслідування співробітників у зв'язку з корупційними порушеннями.

У банку створений та діє Комітет з етики та ділової поведінки, до якого входять топ-менеджери банку. Комітет забезпечує реалізацію у ПУМБ єдиних стандартів та принципів бізнесів SCM у сфері корпоративної етики та ділової поведінки.

Ризики

Банківській діяльності притаманний ризик, яким управляють за допомогою постійного процесу виявлення, оцінки та контролю ризиків, з урахуванням лімітів ризику та інших засобів контролю. Цей процес управління ризиками є вирішальним для постійної прибутковості Банку, а кожний співробітник Банку несе відповідальність за вплив ризиків, що мають відношення до його обов'язків. Банку властиві кредитний ризик, ризик ліквідності та ринковий ризик, а останній включає торгові та неторгові ризики. Банку також властиві операційні ризики.

Незалежний процес контролю ризиків не включає бізнес-ризиками, як, наприклад, зміни в операційному середовищі, технологіях та галузі. Ці ризики контролюються за допомогою процесу стратегічного планування Банку.

В межах Банку політику управління ризиками та контроль здійснює ряд спеціалізованих органів та департаментів. Найбільш активну участь в управлінні ризиками бере Ризик-менеджмент Банку, що підпорядкований Заступнику

Голови Правління Банку з ризиків та звітує Наглядовій Раді Банку, Правлінню Банку, Кредитній раді Банку, Комітету з управління активами та пасивами Банку та Комітету з управління операційним ризиком Банку.

Оцінка ризиків Банку здійснюється за допомогою методів, що відображають як передбачувані збитки, що, ймовірно, виникнуть за звичайних обставин, так і непередбачувані збитки, що є попередньою оцінкою максимальних фактичних збитків на основі статистичних та експертних моделей. У моделях використовуються ймовірності, отримані з історичного досвіду, скориговані для відображення поточного економічного середовища. Банк також відпрацьовує сценарії найгірших випадків, що настануть у разі надзвичайних подій, ймовірність яких дуже низька.

Банку властивий кредитний ризик, який являє собою ризик невиконання контрагентами своїх зобов'язань своєчасно та у повному обсязі. Банк структурує рівні кредитного ризику шляхом затвердження кредитних лімітів стосовно суми ризику, прийнятого з огляду на одного позичальника або групу позичальників. Такі ризики знаходяться під постійним контролем і аналізуються згідно з встановленим порядком. Ліміти стосовно рівня кредитного ризику на одного позичальника регулярно затверджуються Кредитною радою Банку та Кредитним комітетом Банку.

Управління кредитним ризиком здійснюється шляхом регулярного аналізу здатності позичальників та потенційних позичальників погашати проценти та основну суму заборгованості за кредитами, а також шляхом зміни відповідних лімітів кредитування в разі необхідності. Крім цього, управління кредитним ризиком передбачає отримання застави та гарантій юридичних осіб.

Ризик ліквідності – це ризик неспроможності Банку виконати свої платіжні зобов'язання на дату їх погашення в процесі звичайної господарської діяльності та в кризових умовах. Для обмеження цього ризику керівництво забезпечило диверсифіковані джерела фінансування додатково до основної депозитної бази, управляє активами з дотриманням принципів ліквідності та здійснює моніторинг майбутніх грошових потоків і ліквідності на щоденній основі.

З метою забезпечення виконання власних зобов'язань та зобов'язань клієнтів, Банк впровадив політику, спрямовану на утримання ліквідних активів на рівні, достатньому для покриття будь-якого незапланованого відтоку частини клієнтських депозитів як профілактичну міру для запобігання погіршення у економічній ситуації, зокрема шляхом формування, так званої «подушки ліквідності». Для оцінки достатності вторинної подушки ліквідності банк використовує методику розрахунку мінімально необхідного рівня вторинної ліквідності для 3-х сценаріїв стресових відтоків: легкий, середній та важкий. Сценарії сформовано на основі власної статистики відтоків клієнтських коштів. За результатами стрес-тестування ризику ліквідності станом на 31 грудня 2019 року сформована банком подушка вторинної ліквідності покриває стресові відтоки за 3-ма сценаріями ведення бізнесу. Для оцінки ризиків ліквідності Банк використовує геп-аналіз та прогноз очікуваних грошових потоків строком до 1 року.

Крім того, Банк оцінює ліквідність та управляє нею на основі певних нормативів ліквідності, встановлених Національним банком України. На кінець 2019 року Банк має запас міцності за переважною більшістю економічних нормативів Національного банку України.

Ризик процентної ставки – це потенційна загроза виникнення втрат, зниження доходу чи зменшення вартості капіталу Банку внаслідок несприятливих змін процентних ставок на ринку. Даний ризик виникає переважно внаслідок відмінностей в строковості активів чи зобов'язань Банку за строками чутливості до зміни процентних ставок. Таким чином, ризик процентної ставки є наслідком незбалансованості структури звіту про фінансовий стан у розрізі чутливих до зміни процентної ставки активів і зобов'язань за строками до переоцінки.

Банк оцінює процентний ризик за сценарієм паралельного зсуву кривої доходності в бік зменшення процентних ставок на 200 базисних пунктів в основних валютах (гривня, долар США, євро). Станом на 31 грудня 2019 року Банк схильний до процентного ризику, реалізація якого може вплинути на чистий процентний дохід в часовому горизонті один рік – можливе зменшення на 4 016 тисячі гривень (станом на 31 грудня 2018 року – зменшення на 56 331 тисячу гривень).

Банк оцінює вищевказаний рівень процентного ризику як прийнятний та контрольований, розмір якого суттєво не вплине на прибутковість та стабільність фінансового стану Банку.

Валютний ризик – це ризик, пов'язаний з впливом коливань обмінних курсів на вартість фінансових інструментів.

Оцінку валютного ризику Банк проводить з допомогою методики оцінки Вартості під ризиком (Value-at-Risk, VaR), враховуючи рекомендації International Convergence of Capital Measurement and Capital Standards, June 2006 та Revision to Basel II market risk framework, December 2010. VaR дозволяє оцінити максимально можливу величину втрат з встановленим рівнем довіри за відповідний період часу.

Банк здійснює розрахунок VaR за методом історичного моделювання з метою оцінки валютного ризику в нормальних та стресових умовах розвитку фінансового ринку. Розрахунок VaR базується на 251 дні незважених історичних даних про ринкові курси валют, період розрахунку протягом якого Банк, вірогідно, зможе закрити відкриті валютні позиції, складає 10 днів та однобічний рівень довіри 99%.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Звіт Керівництва за 2019 рік

Результат розрахунків валютного ризику за допомогою метода VaR на 31 грудня наведено у таблиці нижче:

Показник	2019 рік	2018 рік
<i>Валютний ризик без врахування диверсифікації</i>		
долар США	24 566	8 789
євро	28 615	8 997
російський рубль	1 369	8 985
інші валюти	4 912	4 803
Всього валютний ризик без врахування диверсифікації	59 462	31 574
Ефект від диверсифікації	(10 542)	(24 903)
Валютний ризик з врахуванням диверсифікації	48 920	6 671

Наведені вище дані розраховані на основі внутрішньої управлінської звітності Банку, яка базується на оперативній бухгалтерській звітності, підготовленої відповідно до вимог МСФЗ.

Комітет по управлінню активами і пасивами Банку розглядає результати оцінки валютного ризику на щомісячній основі.

Банк підтримує і активно управляє капіталом для покриття ризиків, притаманних банківській діяльності. Достатність капіталу Банку контролюється з використанням, серед іншого, нормативів, встановлених Базельською угодою 1988 року та нормативів, встановлених Національним банком України. На думку керівництва, загальна сума капіталу, управління яким здійснює Банк, дорівнює загальній сумі регулятивного капіталу. Сума капіталу в управлінні станом на 31 грудня 2019 року складає 7 914 882 тисяч гривень (на 31 грудня 2018 року – 5 282 255 тисяч гривень).

Національний банк України вимагає від банків підтримувати показник адекватності капіталу на рівні 10% від активів, зважених за рівнем ризику, з урахуванням вимог Національного банку України щодо кредитного ризику. Станом на 31 грудня 2019 та 2018 років показник адекватності капіталу Банку, розрахований за цим принципом, складав:

	2019 рік	2018 рік
Основний капітал	4 590 896	3 759 198
Додатковий капітал	3 331 042	1 530 113
Відвернення	(7 056)	(7 056)
Всього капіталу	7 914 882	5 282 255
Активи, зважені з урахуванням ризику	37 308 695	32 324 099
Показник адекватності капіталу	21,21%	16,34%

Станом на 31 грудня 2019 року Банк дотримувався регулятивних вимог до капіталу. Далі подано звіт про адекватність капіталу за методикою Базель I станом на 31 грудня 2019 та 2018 років:

	2019 рік	2018 рік
Капітал 1-го рівня		
Акціонерний капітал	3 294 492	3 294 492
Емісійний дохід	101 660	101 660
Резервний фонд	1 475 430	1 475 430
Нерозподілений прибуток	3 616 578	996 305
Всього капіталу 1-го рівня	8 488 160	5 867 887
Капітал 2-го рівня		
Резерви переоцінки активів	579 217	449 982
Дозволений субординований борг	–	292 887
Всього капіталу 2-го рівня	579 217	742 869
Всього капіталу	9 067 377	6 610 756
Рівень адекватності капіталу на звітну дату		
Активи, зважені на ризик	40 330 966	37 650 032
Всього капіталу	9 067 377	6 610 756
Рівень адекватності капіталу (%)	22,48%	17,56%

Існуюча система управління ризиками еволюціонує разом з розвитком Банку і ґрунтується, в тому числі, і на досвіді подолання великих системних криз 1999, 2004, 2008 і 2014 рр. Менеджмент компанії вірить, що в Банку на поточному етапі сформована зріла система управління ризиками, що дозволяє ефективно нівелювати як поточні, так і стратегічні виклики.

В рамках загального процесу менеджменту фінансових ризиків Банк для управління процентним, валютним, кредитним ризиками і ризиком ліквідності використовує систему лімітів і обмежень, які забезпечують контроль фактичних значень ризиків на рівнях, що не перевищують толерантність Банку до таких ризиків. Банк активно використовує заставу для зниження своїх кредитних ризиків.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК»
Звіт Керівництва за 2019 рік

Банк не використовує операції хеджування в розуміння МСФЗ 9. Проте, в цілях зниження ринкових ризиків Банк може використовувати похідні фінансові інструменти в обмеженому обсязі, включаючи форвардні контракти і угоди валютного свопу на валютних ринках і ринках капіталу. Ці фінансові інструменти утримуються для торгівлі та відображаються за справедливою вартістю. Справедлива вартість визначається на основі ринкових котирувань або моделей оцінки, що ґрунтуються на поточній ринковій і договірній вартості відповідних інструментів та інших факторах. Похідні фінансові інструменти з позитивною справедливою вартістю відображаються в складі активів, а з від'ємною справедливою вартістю – у складі зобов'язань. Доходи та витрати від операцій із зазначеними інструментами відображаються у звіті про фінансові результати як чистий прибуток/(збиток) від похідних фінансових інструментів.

Відносини з акціонерами та пов'язаними особами

В ході звичайної діяльності проводяться банківські операції з основними акціонерами, компаніями під спільним контролем та іншими зв'язаними сторонами. Ці операції включають здійснення розрахунків, надання кредитів, залучення депозитів, фінансування комерційної діяльності та операції з іноземною валютою. Нижче наводяться залишки станом на 31 грудня 2019 року, а також доходи та витрати за 2019 рік:

На 2019 рік та за рік, що закінчився даною датою	Материнська компанія	Підприємства під спільним контролем	Керівництво	Інші зв'язані сторони
Активи				
Кредити клієнтам	–	918 214	379	23
<i>(гривня - процентна ставка, % річних)</i>	–	<i>(17,32)</i>	<i>(43,24)</i>	<i>(42,76)</i>
<i>(долар, євро - процентна ставка, % річних)</i>		<i>(7,79)</i>	–	–
Резерв під зменшення корисності кредитів	–	(66 976)	(13)	(1)
Інші активи	3	2 091	12	1
Зобов'язання				
Кошти клієнтів	(4 682)	(7 970 578)	(164 631)	(134 939)
<i>(гривня - процентна ставка, % річних)</i>	–	<i>(11,03)</i>	<i>(14,03)</i>	<i>(16,75)</i>
<i>(долар, євро - процентна ставка, % річних)</i>		<i>(0,35)</i>	<i>(3,20)</i>	<i>(2,92)</i>
Інші зобов'язання	–	(19 083)	(6)	(18)
Зобов'язання, пов'язані з кредитуванням				
Відкличні зобов'язання з надання кредитів	–	82 219	955	574
Гарантії та авалі	–	155 312	–	–
Акредитиви	–	352 926	–	–
Доходи/(витрати)				
Процентні доходи	–	106 419	62	4
Процентні витрати	–	(464 026)	(3 360)	(7 811)
Комісійні доходи	181	454 290	266	10 271
Комісійні витрати	–	(1 385)	–	–
Інші доходи	–	958	5	19
Відрахування до резерву під зобов'язання, гарантії та акредитиви	–	21	–	–
Резерв під зменшення корисності кредитів	–	88 586	(7)	(1)
Операційні та інші витрати	–	(21 212)	(874)	–

Процентна ставка за кредитами керівництву в розмірі 43.24% є процентною ставкою за кредитними картами та овердрафтами після пільгового періоду.

У 2019 році винагорода членам Правління складалася із заробітної плати у сумі 81 618 тисяч гривень (у 2018 році – 70 725 тисяч гривень), обов'язкових внесків до державних фондів у сумі 2 460 тисяч гривень (у 2018 році – 1 715 тисяч гривень) та резерву під виплату додаткових винагород у сумі 126 051 тисяча гривень (у 2018 році – 135 861 тисяча гривень). За 12 місяців 2019 року виплати членам Спостережної ради становили 18 719 тисяч гривень (за 12 місяців 2018 року – 3 726 тисяч гривень).

Крім того, станом на 31 грудня 2019 року Банком були надані кредити двом непов'язаним компаніям чистою балансовою вартістю на суму 1 833 027 тисяч гривень (2018 рік – трьом непов'язаним сторонам з чистою балансовою вартістю 2 672 866 тисяч гривень). Дані кредити не є простроченими. Станом на 31 грудня 2019 року та 31 грудня 2018 року забезпеченням по даним кредитам виступала застава від пов'язаних сторін. Також іншим джерелом погашення цих кредитів (окрім реалізації застави) є надходження від пов'язаних сторін. Валова балансова вартість цих кредитів на 31 грудня 2019 становить 1 848 508 тисяч гривень (2018 рік - 3 126 045 тисяч гривень). Резерв під очікувані кредитні збитки для цих кредитів становить 15 481 тисяч гривень (2018 рік - 453 179 тисяч гривень).

Результати діяльності та перспективи подальшого розвитку

Результати Банку

У 2019 році діяльність Банку характеризувалася такими тенденціями.

Активи Банку на 31 грудня 2019 року склали 55 437 млн грн., що на 5 572 млн. грн. (+ 11.2%) більше показника минулого року (на 01.01.2019 – 49 865 млн грн.).

Корпоративний кредитний портфель без обліку резервів під кредитні операції збільшився на 303 млн. грн. (+1.2%) до 25 358 млн грн. Обсяг резервів під знецінення корпоративних позик скоротився на -1 987 млн грн. (-32.3%) до 3 159 млн грн.

Роздрібний кредитний портфель без обліку резервів під кредитні операції збільшився на 3 627 млн грн. (+31.4%) до 15 189 млн. грн. Обсяг резервів під знецінення роздрібних позик збільшився на 275 млн грн. (+8.5%) до 3 501 млн грн.

Активи Банку на 31 грудня 2019 року мали наступну структуру:

- 1) Кредити клієнтам – 59,3% (на 31 грудня 2018 – 54,6%);
- 2) Грошові кошти, кошти в Національному банку України і заборгованість інших банків – 19,4% (на 31 грудня 2018 – 21,0%);
- 3) Портфель цінних паперів – 16,1% (на 31 грудня 2018 – 19,0%);
- 4) Основні засоби, інвестиційна нерухомість, нематеріальні активи та право користування активами – 4,0% (на 31 грудня 2018 – 4,1%);
- 5) Інші активи – 1,2% (на 31 грудня 2018 – 1,3%).

Капітал Банку в 2019 році збільшився на 2 749 млн грн (+43.5%) і на 01.01.2020 року склав 9 067 млн грн.

Операційний дохід Банку до вирахування витрат на резервування за 2019 рік склав 7 474 млн грн., що на 1 519 млн грн (+25.5%) більше, ніж в 2018 році.

За 2019 рік Банк заробив 5 290 млн. гривень чистого процентного доходу, що на 1 377 млн. гривень більше, ніж у 2018 році (або +35,2%):

- за рахунок зростання обсягу кредитного портфеля та поліпшення його якості;
- завдяки проведенню активної роботи з проблемним портфелем;

Чистий комісійний дохід Банку за 2019 рік склав 1 746 млн грн., що на 241 млн грн. (+ 16.0%) вище показника 2018 року.

Торговий та інший дохід Банку зменшився на 54 млн грн. (-10.3%) до 474 млн грн..

Операційні витрати Банку в 2019 році зросли на 728 млн грн (+21.6%) і склали 4 097 млн грн. У 2019 році Банк продовжував реалізацію стратегічних проектів, спрямованих на розвиток бізнесу.

У 2019 році витрати на формування резервів під знецінення позик і за зобов'язаннями, пов'язаними з кредитуванням, знизились на 38 млн грн. (-14.9%), до 215 млн грн.

Таким чином, за підсумками 2019 року, Банк отримав чистий прибуток у розмірі 2 604 млн грн., що на +29.6% більше ніж результат минулого року (2 009 млн грн.).

Активні операції Банку

Основними напрямками активних операцій Банку традиційно залишалися позики і державні цінні папери. Обсяг виданих позик без урахування резервів під кредитні операції збільшився на 3 930 млн. гривень (+10,7%) до 40 547 млн. гривень на 31 грудня 2019 року. Обсяг резервів під кредитні збитки скоротився на 1 712 млн. гривень (-18.3%) до 7 661 млн. гривень.

Кредитні операції. Кредитна діяльність Банку здійснювалась відповідно до чинного законодавства України, обмежень, встановленими НБУ в рамках кредитів рефінансування, і внутрішніми нормативними документами.

Портфель корпоративних позик на 01.01.2020 склав 25 358 млн грн, що на 303 млн грн (+1.2%) більше показника на 01.01.2019. Найбільшу питому вагу в структурі корпоративного кредитного портфеля за галузями економіки становлять кредити підприємствам торгівлі (25.8%), харчової промисловості та сільського господарства (20.5%), будівельним компаніям (15.0%). Найбільший приріст продемонстрував портфель підприємств гірничо-видобувної галузі та енергетики, який зріс на 968 млн грн. Найбільше зниження продемонстрував портфель підприємств будівництва та нерухомості, який скоротився на 1 501 млн грн.

Позики фізичним особам на кінець 2019 року склали 15 189 млн грн., що на 3 627 млн. грн. (+31.4%) більше показника на 31.12.2018р.

Процентні доходи за кредитними операціями Банку в 2019 році склали 6 686 млн грн., що на 1 702 млн. грн. (+34.7%) більше показника 2018 року. Частка кредитного портфеля в структурі процентних доходів склала 85% (2018: 77%).

Операції з цінними паперами. Портфель цінних паперів в портфелі Банку за станом на 01.01.2020 склав 12 130 млн. грн., що на 476 млн грн. (+4.1%) вище за показник на 01.01.2019.

Загальний обсяг облігацій внутрішньої державної позики в інвестиційному портфелі Банку склав 7 716 млн грн., що на 694 млн грн. (-8.3%) менше, ніж на 01.01.2019.

Процентний дохід за операціями з цінними паперами за 2019 рік склав 1 053 млн грн. і в порівнянні з 2018 роком скоротився на 262 млн грн. (-19.9%). За підсумками 2019 року частка операцій з цінними паперами в структурі процентних доходів склала 14% (2018: 21%).

Операції з цінними паперами здійснювалися Департаментом інвестиційного бізнесу відповідно до встановлених лімітів.

Міжбанківські операції. Кошти в банках станом на 01.01.2020 склали 3 806 млн грн., що на – 1 790 млн. грн. менше обсягу на 01.01.2019 (-32%).

Процентний дохід за міжбанківськими операціями за 2018 рік склав 103 млн грн. (1.3% всього процентного доходу), і в порівнянні з 2018 роком зменшився на 28 млн грн. (-22%).

Структура активів на кінець 2018 року характеризувалася збільшенням частки кредитів клієнтам (з 54.6% до 59.3%).

Пасивні операції

Зобов'язання Банку збільшилися на 2 787 млн. гривень, або на +6,4%, до 46 334 млн. гривень на 31 грудня 2019 року.

Клієнтські рахунки. Обсяг коштів клієнтів за 2019 рік збільшився на 2 972 млн грн. (+7.5%), частка в структурі зобов'язань у порівнянні з 2018 роком зростає з 91.3% до 92.2%. Корпоративні рахунки зменшилися на 1 197 млн грн. (-5.2%) до 21 973 млн грн., роздрібні рахунки збільшилися на 4 169 млн грн. (+25.1%) до 20 779 млн грн. У підсумку, частка корпоративних рахунків в зобов'язаннях зменшилась з 58.2% до 51.4%, роздрібних – збільшилася з 41.8% до 48.6%.

Позикові кошти. На кінець 2019 року рахунки банків збільшилися на 236 млн. гривень (+34,0%) і склали 934 млн. гривень. Банк повністю погасив зобов'язання за субординованим боргом.

На початку 2019 року, керівництвом Банку було визначено наступні ключові показники ефективності діяльності: Чистий прибуток до резервів та податків, Чистий прибуток та NPS (Net Promoter Score).

За результатами року, всі ключові показники буди виконані:

- **Чистий прибуток** при плановому значенні 2 462 млн. гривень, фактично становило 2 604 млн. гривень.
- **NPS (Net Promoter Score)** при плановому значенні 66,5%, фактично становило 71%.

NPS (Net Promoter Score) - індекс лояльності, загальноприйнята світова метрика, яка дозволяє за допомогою одного простого питання оцінити лояльність клієнта в банківській і багатьох інших індустріях.

Класичний індекс лояльності NPS розраховується на підставі відповідей клієнтів компанії на питання і в нашому випадку звучить так: «Наскільки ймовірно, що ви порекомендуєте скористатися послугами ПУМБ своїм друзям, знайомим, колегам. Використовуйте шкалу від 0 до 10, де 0 - точно не порекомендував би, а 10 - точно порекомендую».

Досягнення Банку в 2019 році:

- ПУМБ утримує лідируючі позиції у щорічному рейтингу «50 провідних банків України», який складає редакція видання Financial Club:
 - Голова правління ПУМБ Сергій Черненко увійшов до трійки найсильніших банкірів номінації «Кращий топ-менеджер»;
 - заступник Голови Правління ПУМБ з роздрібною бізнесу Себастьян Рубай був визнаний кращим роздрібним банкіром 2019 року;
 - ПУМБ отримав «золото» в номінації «Обслуговування фізичних осіб у відділенні» за високий рівень сервісу;
 - в номінації «Інтернет-банкінг» ПУМБ зайняв 4 місце, а в номінації «Мобільний банкінг» - увійшов в ТОП-5;
 - Друге місце банку принесла перемога в номінації «Овердрафт». Почесне третє місце ПУМБ отримав за інкасацію коштів. Ще в трьох номінаціях - «Кредит готівкою», «Класичний депозит» і «Преміальний банкінг» ПУМБ увійшов до ТОП-5, а в номінаціях «Карткові кредити», «Зарплатні проекти», «Ощадний вклад» і «Обслуговування юридичних осіб» - в ТОП-10.
- Незалежне рейтингове агентство «Кредит-Рейтинг» оголосило про підвищення довгострокового кредитного рейтингу Першого Українського Міжнародного Банку (ПУМБ) до рівня uaAAA. Прогноз рейтингу – стабільний. Агентство також підтвердило рейтинг надійності депозитів банку на рівні «5» (найвища надійність).
- Перший Український Міжнародний Банк увійшов в ТОП-10 банків рейтингу якості управління репутацією «Репутаційні активісти».

- За версією рейтингу Prostobank Awards компанії «Простобанк Консалтинг» кредитна картка Першого Українського Міжнародного Банку «ВСЕМОЖУ» підтвердила свою позицію ТОП-2 кращих банківських роздрібних продуктів у категорії «Кредитні картки».
- Відразу три продукти банку ПУМБ стали лідерами рейтингу FinAwards 2019 від провідних фінансових порталів України - Minfin.ua і Finance.ua. Кредит ВСЕЯСНО став лідером онлайн-замовлень. Кредит ВСЕЯСНО отримав нагороду найкращий кредит готівкою. А картка ВСЕМОЖУ стала лідером онлайн-замовлень.
- Перший Український Міжнародний Банк увійшов до ТОП-3 рейтингу банків за версією порталу Мінфін, які видали найбільший обсяг кредитів населенню за 11 місяців 2019 року.
- ПУМБ увійшов до ТОП-20 найнадійніших банків України згідно рейтингу надійності банків, яке проводило видання «Новий час» спільно з інвестиційною компанією Dragon Capital.
- За версією щорічної премії PaySpace Magazine Awards-2019 Інтернет-банкінг Першого Українського Міжнародного Банку (ПУМБ) ПУМБ Online визнаний одним з кращих в сегменті. Інтернет-банкінг отримав другий рік поспіль срібло в номінації «Кращий інтернет-банкінг в Україні».
- ПУМБ увійшов до ТОП-3 рейтингу журналу «БІЗНЕС» (2019) у номінації «Краща цінова пропозиція для підприємців», а сервіс Банку "Валютні торги" увійшов до ТОП-50 Інновацій фінансової сфери за версією журналу «БІЗНЕС» (2019);
 - Банк зайняв 1-е місце у номінації «Найкращий банк для бухгалтера» у рамках національної премії «Вибір бухгалтера» від ЛІГА:ЗАКОН (2019);
 - «ПУМБ Online для підприємців» увійшов до рейтингу ТОП-20 «Business Online Banking» серед банків СНД та Кавказу за версією міжнародної асоціації «SME Banking Club» (2019).

ПУМБ продовжує розвивати інноваційні сервіси і піклуватися про зручність і комфорт своїх клієнтів.

У 2019 році ПУМБ випустив нову картку для будь-яких виплат – ВСЕКАРТА, що здатна поєднати/замінити будь-які зарплатні, соціальні, пенсійні, особисті картки клієнта в одну картку. Ця картка визнана кращою картою на ринку за підсумками FinAwards 2020.

Банк реалізував можливість оформлення розстрочки на будь-які покупки по кредитній картці ВСЕМОЖУ в месенджері VIBER, що полегшило фінансові розрахунки населення.

ПУМБ поновив випуск ексклюзивних в Україні метало-керамічних карток для VIP клієнтів на базі MasterCard World Elite.

В 2019 році Банк запустив пілот щодо обслуговування клієнтів у відділеннях банку на смартфонах, що покращило та пришвидшило сервіс обслуговування на відділеннях.

ПУМБ приєднався до системи дистанційної ідентифікації громадян для надання адміністративних послуг BankID від НБУ.

Мобільний додаток ПУМБ online продовжує змінюватися на користь наших клієнтів. Так, в 2019 році Банк реалізував можливість оплати різноманітних послуг, таких як комунальних, за послуги Інтернет, ТБ, моб.тел. тощо. Також були додані push-повідомлення для зручності сповіщення самих клієнтів.

Одним з пріоритетів роботи ПУМБ залишається розвиток продуктів і послуг для підприємств малого та середнього бізнесу.

Місією ПУМБ є надання клієнтам високоякісних банківських послуг, бездоганного сервісу, що постійно вдосконалюється, та індивідуального підходу. ПУМБ постійно вдосконалює бізнес-процеси, впроваджує найновіші технологічні рішення, підвищує рівень сервісу та якість продуктів.

ПУМБ постійно прагне підвищення якості послуг, що надаються клієнтам.

Розділ II. Звіт про Корпоративне управління.

1) Мета провадження діяльності Банку.

Основна мета Банку - досягнення позиції сучасного, універсального, конкурентоспроможного банку України, лідера у наданні банківських послуг, який буде задовольняти потреби клієнтів в сучасних банківських та фінансових інструментах.

З метою збільшення прибутку та посилення ефективності бізнес-діяльності Банк і надалі буде підтримувати та розвивати роздрібний та малий бізнес, нарощувати клієнтську базу, вибудовуючи тривалі довірчі відносини з клієнтами, розширювати мережу банку, проводити реінжиніринг процесів, автоматизувати, підвищувати стабільність та оптимізувати бізнес-процеси.

2) Інформація щодо дотримання/недотримання принципів чи кодексу корпоративного управління (з посиланням на джерело розміщення їх тексту), відхилення та причини такого відхилення протягом року.

З метою регламентації принципів корпоративного управління в Банку відповідно до вимог законодавства України та положень Статуту Банку, рішенням Загальних зборів акціонерів 27.11.2018 р. затверджено Кодекс корпоративного управління АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК» (у подальшому – Банк).

Кодекс (оприлюднено) на офіційному сайті Банку, за посиланням – <https://about.pumb.ua/management>.

У процесі своєї діяльності Банк дотримується і втілює у щоденну практику визначені основні принципи корпоративного управління, такі як:

1. чесність, добросовісність та повага у відносинах із власниками (акціонерами) та інвесторами, а також постійна готовність забезпечувати належний захист їх інтересів та максимізацію їх добробуту;
2. уникнення необґрунтовано складних та надміру витратних процедур реалізації прав акціонерів Банку, з дотриманням при цьому вимог законодавства України та Статуту Банку;
3. рівне ставлення до всіх акціонерів, включаючи чесне ведення справ з міноритарними акціонерами;
4. визначення стратегічних цілей діяльності Банку та контроль за їх реалізацією;
5. впровадження якісної та ефективної системи управління Банком;
6. підзвітність Правління Загальним зборам акціонерів та Наглядовій раді Банку, яка здійснює контроль за діяльністю Правління;
7. визначення стандартів, правил і норм корпоративної поведінки для всіх працівників Банку, а також процедури інформування про неналежну поведінку, в тому числі шахрайство чи корупцію, згідно з впровадженим в Банку Кодексом корпоративної етики, який відображає ключові принципи і стандарти роботи Банку;
8. ефективне управління комплаєнс-ризиком та іншими ризиками, на які наражається у своїй діяльності Банк, а також ситуаціями конфлікту інтересів з метою захисту інтересів його вкладників, клієнтів, контрагентів, власників (акціонерів) і працівників у відповідності до впроваджених у Банку внутрішніх процедур;
9. прозорість діяльності Банку, яка забезпечується шляхом своєчасного розкриття точної, об'єктивної, а також суттєвої інформації щодо діяльності Банку;
10. відповідальність, що полягає у визнанні Банком прав усіх заінтересованих осіб, які закріплені за ними законодавством України, а також націленості Банку на взаємовигідне співробітництво з такими особами з метою забезпечення розвитку та фінансової стабільності Банку.

Протягом 2019 року Банк неухильно дотримувався принципів корпоративного управління та Кодексу корпоративного управління. Значних порушень вимог Кодексу корпоративного управління не зафіксовано.

3) Інформація щодо власників істотної участі (в тому числі осіб, що здійснюють контроль за Банком), їх відповідність встановленим законодавством вимогам та зміну їх складу за рік.

Станом на 31.12.2019 р. власниками істотної участі в банку є:

1. ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «СКМ ФІНАНС» (у подальшому ТОВ «СКМ ФІНАНС»), яке прямо володіє простими іменними акціями Банку у розмірі 92,342249%;
2. ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «СИСТЕМ КЕПІТАЛ МЕНЕДЖМЕНТ», яке опосередковано володіє простими іменними акціями Банку у розмірі - 93,342249%.
3. Ахметов Рінат Леонідович, який опосередковано володіє простими іменними акціями Банку у розмірі 100 % та є кінцевим бенефіціарним власником.

Власники істотної участі повністю відповідають встановленим законодавством вимогам.

ТОВ «СКМ ФІНАНС», як акціонер Банку отримало письмовий дозвіл Національного банку України (у подальшому - НБУ) на збільшення істотної участі в Банку від 06.01.2006 р. № 1.

В результаті проведеної процедури squeeze out - обов'язкового продажу акцій акціонерами на вимогу особи (осіб, що діють спільно), яка є власником домінуючого контрольного пакета акцій, 22.01.2019 р. вийшла зі складу акціонерів Банку Бандура Г.А., яка володіла пакетом акцій у розмірі 0,099%.

4) Інформація про проведені загальні збори акціонерів Банку та загальний опис прийнятих на зборах рішень.

Протягом звітної періоду було проведено засідання чергових і позачергових Загальних Зборів акціонерів Банку.

Чергові (річні) Загальні збори акціонерів (надалі – Річні ЗЗА) скликано за ініціативою Наглядової ради Банку відповідно до її рішення від 21.03.2019 р. та проведено 24.04.2019 р. Кворум Річних ЗЗА склав 92,342249%. Порядок денний Річних ЗЗА включав наступні питання:

1. Про обрання Секретаря та Лічильної комісії Зборів.
2. Про затвердження річного звіту Банку за 2018 рік.
3. Про розгляд звіту Наглядової ради Банку за 2018 рік та затвердження заходів за результатами його розгляду.
4. Про розгляд висновків зовнішнього аудиту відносно річного звіту Банку за 2018 рік та затвердження заходів за результатами їх розгляду.
5. Про розподіл прибутку Банку за 2018 рік.
6. Про визначення основних напрямів діяльності Банку на 2019 рік.
7. Про затвердження звіту про винагороду членів Наглядової ради Банку за 2018 рік.
8. Про встановлення розміру винагороди члену Наглядової ради Банку.

Особи, що подавали пропозиції до переліку питань порядку денного: відсутні.

Рішенням Річних ЗЗА було обрано Секретаря та склад Лічильної комісії Річних ЗЗА, доручено підписати Протокол Річних ЗЗА Голові та Секретарю Річних ЗЗА. Крім того, на засіданні Річних ЗЗА розглядалися питання щодо затвердження річного звіту Банку (річних результатів діяльності) за 2018 рік та звіту Наглядової ради за 2018 рік. Річні ЗЗА розглянули та затвердили висновки зовнішнього аудитора Банку – ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги» відносно річного звіту Банку за 2018 рік без зауважень та додаткових заходів, розподілили прибуток Банку, спрямувавши його частину на покриття збитків минулих років, визначили основні напрями діяльності Банку на 2019 рік. Також рішенням Річних ЗЗА було затверджено звіт про винагороду членів Наглядової ради Банку за 2018 рік та встановлено розмір винагороди члену Наглядової ради Банку Дугадко Г.О. Результати Річних ЗЗА оформлено Протоколом №81 від 24.04.2019р.

Позачергові Загальні збори акціонерів (надалі – Позачергові ЗЗА) було скликано за ініціативою Наглядової ради Банку відповідно до її рішення від 01.08.2019 р. та проведено 12.09.2019 р. Кворум Позачергових ЗЗА склав 92,342249%. Порядок денний Позачергових ЗЗА включав наступні питання:

1. Про обрання членів Лічильної комісії, прийняття рішення про припинення їх повноважень. Про порядок підписання протоколу Зборів.
2. Про внесення змін до Статуту АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА "ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК" шляхом його викладення та затвердження у новій редакції.
3. Про затвердження Положення про Загальні збори акціонерів АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА "ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК" у новій редакції.
4. Про затвердження Положення про Наглядову раду АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА "ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК" у новій редакції.
5. Про затвердження Положення про Правління АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА "ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК" у новій редакції.

Особи, що подавали пропозиції до переліку питань порядку денного: відсутні.

Рішенням Позачергових ЗЗА було обрано Секретаря та склад Лічильної комісії Позачергових ЗЗА, доручено підписати Протокол Позачергових ЗЗА Голові та Секретарю Позачергових ЗЗА, а також засвідчити їх підписи нотаріально. Також були прийняті рішення щодо приведення Статуту Банку та положень про колегіальні органи управління Банку у відповідність до вимог законодавства. Результати Позачергових ЗЗА оформлено Протоколом №82 від 12.09.2019 р.

5) Інформація про будь-які обмеження прав участі та голосування акціонерів Банку на загальних зборах.

Статутом Банку не передбачено будь-яких обмеження прав участі та голосування на Загальних зборах акціонерів для власників простих іменних акцій Банку, крім обмежень, передбачених законодавством України.

Банк забезпечує акціонерам Банку можливість ознайомитися з документами, необхідними для прийняття на Загальних зборах акціонерів рішень з питань порядку денного, у порядку, встановленому Законом України «Про акціонерні товариства».

6) Порядок призначення та звільнення посадових осіб Банку.

Обрання та припинення повноважень членів Наглядової Ради Банку відбувається за рішенням Загальних зборів акціонерів. Відповідно до вимог Закону України «Про акціонерні товариства», обрання членів Наглядової Ради відбувається шляхом кумулятивного голосування, а припинення повноважень та обрання Голови ради Банку відбувається шляхом голосування, при якому рішення вважається прийнятим, якщо за нього проголосувала проста більшість голосів акціонерів, які зареєструвалися для участі у загальних зборах та є власниками голосуючих з цього питання акцій.

Призначення та припинення повноважень/звільнення Голови та членів (в тому числі Заступників Голови) Правління Банку віднесено до виключеної компетенції Наглядової ради Банку. Рішення приймається простою більшістю голосів членів Наглядової ради, які беруть участь у засіданні та мають право голосу. У разі рівного розподілу голосів членів Наглядової ради під час прийняття рішень голос Голови Наглядової ради є вирішальним.

7) Повноваження посадових осіб Банку.

Повноваження посадових осіб Банку викладено у Статуті Банку, Положеннях про Наглядову раду та Правління Банку, що розміщені в безоплатному доступі на офіційному сайті Банку за посиланням – <https://about.pumb.ua/management>.

Також у Банку діє Наказ відповідно до якого між членами Правління розподілені посадові та функціональні обов'язки за напрямками діяльності Банку.

8) Інформація щодо складу Наглядової ради Банку та його зміну за рік, у тому числі утворені нею комітети, а також інформація про проведені засідання з загальним описом прийнятих рішень.

Наглядова рада Банку є колегіальним органом Банку, що здійснює контроль за діяльністю Правління Банку та захист прав вкладників, інших кредиторів та акціонерів Банку в межах компетенції, визначеної Статутом та законодавством України.

У своїй діяльності Наглядова рада Банку керується законами України «Про банки і банківську діяльність», «Про акціонерні товариства», нормативно-правовими актами Національного банку України, Статутом Банку, рішеннями Загальних зборів, а також Положенням «Про Наглядову раду АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК».

Члени Наглядової ради Банку обираються з числа акціонерів Банку, їх представників та незалежних членів у кількості 9 (дев'яти) осіб.

Протягом 2019 року Наглядова рада працювала у складі, обраному 27.11.2018 р. позачерговими Загальними зборами акціонерів Банку, а саме:

- Попов Олег Миколайович, Голова Ради Банку;
- Курілко Сергій Євгенович, член Ради Банку;
- Дугадко Ганна Олександрівна, член Ради Банку;
- Катанов Георгі Богомілов, член Ради Банку;
- Поважна Маргарита Вікторівна, член Ради Банку;
- Сюзан Гейл Байске, член Ради Банку;
- Сталкер Кетрін Елізабет Енн, член Ради Банку - незалежний директор;
- Ансіс Грасманіс, член Ради Банку - незалежний директор;
- Міхов Валентин Любоміров, член Ради Банку - незалежний директор.

Затверджений склад Наглядової ради є оптимальним та достатнім для здійснення Радою Банку її повноважень.

Усі члени Наглядової Ради відповідають кваліфікаційним вимогам щодо ділової репутації та професійної придатності, мають значний управлінський та професійний досвід, розуміння фінансового аналізу і аспектів ризику в роботі Банку.

Незалежні директори відповідають встановленим законодавством вимогам щодо їх незалежності.

Члени Наглядової ради спільно мають знання, навички та досвід, необхідні для здійснення Радою її повноважень у всіх сферах діяльності Банку, що дає змогу професійно обговорювати питання, щодо яких приймаються рішення.

Рішенням Ради Банку від 18.12.2018 р. затверджено розподіл повноважень між членами Наглядової рад.

Члени Ради Банку постійно вдосконалюють свої знання та навички шляхом прийняття участі у фахових заходах, таких як щорічний банківський форум, школа незалежних директорів, яку проводить НБУ, тематичні семінари, конференції, тощо.

Банк щорічно здійснює оцінку діяльності Наглядової ради. За результатами проведеної оцінки в 2019 році діяльність Наглядової ради визнано ефективною.

На протязі 2019 року Наглядова рада Банку приймала важливі та фундаментальні рішення. Основна увага приділялась забезпеченню функціонування системи внутрішнього контролю, контролю за ефективністю функціонування системи управління ризиками, реалізації затвердженої стратегії розвитку Банку, спрямованої на підвищення прибутковості та конкурентоспроможності Банку.

В 2019 році відбулось 24 засідання Наглядової ради, з яких 5 засідань проведено шляхом безпосередньої присутності і 19 - у формі телеконференцій.

В межах своєї компетенції Наглядова рада приймала рішення з наступних питань:

- щодо затвердження Стратегії розвитку Банку та бюджету Банку, у тому числі бюджетів підрозділів контролю;
- щодо організації проведення Загальних зборів акціонерів Банку;
- щодо затвердження рішень про надання фінансування пов'язаним з Банком особам;
- щодо створення відділень Банку, зміну їх місцезнаходження та найменування, затвердження положень про діяльність відділень;
- щодо визначення та затвердження організаційної структури Банку;
- щодо створення структурних підрозділів Банку та затвердження внутрішніх положень про такі структурні підрозділи;
- щодо обрання оцінювачів майна для проведення оцінки вартості майна та активів Банку, затвердження умов договору з такими оцінювачами та встановлення розміру оплати їх послуг;
- щодо вступу та виходу із асоціацій;
- щодо затвердження положень про діяльність Банку;
- щодо призначення та звільнення Заступників Голови Правління Банку, затвердження умов трудових контрактів з ними, встановлення розміру їх винагороди, у тому числі заохочувальних та компенсаційних виплат;
- щодо призначення Начальника Управління комплаєнс контролю (ССО) та затвердження їх показників діяльності на 2019 рік (KPI);
- щодо затвердження результатів проведеної щорічної оцінки відповідності членів Наглядової ради, Правління та інших керівників Банку кваліфікаційним вимогам, встановленим НБУ до керівників банку;

- щодо управління ризиками, а саме, огляд звітів про ризики, що притаманні діяльності Банку та стандартних звітів з комплаєнс контролю, встановлення та перегляд лімітів, дотримання внутрішніх лімітів банківських ризиків, розгляд впливу результатів стрес-тестування ризиків на капітал Банку, затвердження внутрішніх нормативних документів з управління ризиками, рівня комплаєнс ризику за результатами проведених перевірок, розгляд результатів інспекційної перевірки НБУ з питань оцінки системи управління ризиками та затвердження заходів з обліку наданих рекомендацій НБУ, та інші важливі питання;
- щодо внутрішнього аудиту, а саме, погодження критеріїв відбору учасників конкурсу з відбору суб'єктів аудиторської діяльності для проведення обов'язкового аудиту фінансової звітності, обрання зовнішнього аудитора, затвердження умов договору з ним та встановлення розміру оплати його послуг, розгляд листа-рекомендацій за результатами аудиту фінансової звітності Банку за 2018 рік, огляд звітів про результати діяльності внутрішнього аудиту, контроль виконання Плану заходів за наслідками розгляду висновків, затвердження політик та внутрішніх положень підрозділу внутрішнього аудиту, результати самооцінки діяльності Департаменту внутрішнього аудиту за 2018 р., та інші питання, що належать до компетенції Наглядової ради.

Правління Банку регулярно надавало інформацію Наглядовій раді Банку і своєчасно та всебічно звітувало перед нею щодо стану реалізації стратегії та виконання бізнес-плану розвитку Банку, результатів діяльності Банку, управління капіталом, змін в нормативних вимогах, реалізації стратегії та політики управління ризиками, функціонування системи внутрішнього контролю тощо. Таким чином, Наглядова рада постійно виконувала наглядові та дорадчі функції після поглибленого аналізу та розгляду всіх відповідних фактів.

Відповідно до рішення Наглядової ради Банку з 01.01.2019 р. функціонують наступні комітети Наглядової ради:

- Комітет з питань аудиту;
- Комітет з управління ризиками;
- Комітет з питань винагород і призначень.

Діяльність Комітету з питань аудиту за 2019 рік.

Протягом 2019 року Комітет з питань аудиту (у подальшому – КА) працював у наступному складі:

- Ансіс Грасманіс, Голова комітету;
- Валентин Міхов, член комітету;
- Маргарита Вікторівна Поважна, член комітету.

КА здійснює свою діяльність на підставі «Положення про Комітет Наглядової ради АТ «ПУМБ» з питань аудиту».

Відповідно до покладених на КА функцій протягом 2019 року він виконував роль дорадчого органу Наглядової ради з питань контролю і регулювання діяльності Банку в сфері фінансової звітності, зовнішнього та внутрішнього аудиту, внутрішнього контролю. КА здійснював нагляд за достовірністю фінансової звітності Банку та Банківської групи, відповідальною особою якої є АТ «ПУМБ», у тому числі за належним розкриттям суттєвих управлінських суджень, які були зроблені при складанні фінансової звітності, а також здійснював нагляд за діяльністю зовнішнього та внутрішнього аудиту та оцінював їх ефективність.

Основними напрямками уваги КА у 2019 році були:

- нагляд, обговорення та забезпечення акуратності фінансової звітності, у тому числі включаючи аудиторський звіт щодо звітності за рік, який закінчився 31.12.2018 р., з урахуванням оцінки запровадження нових Міжнародних стандартів фінансового обліку 9 «Фінансові інструменти» та 16 «Оренда»;
- підтримка взаємовідносин із зовнішніми аудиторами, у тому числі нагляд за дотриманням аудиторською фірмою принципів незалежності та об'єктивності, періодичний аналіз аудиторських та неаудиторських послуг, що надаються Банку;
- організація проведення конкурсу серед суб'єктів аудиторської діяльності для надання Банку послуг обов'язкового аудиту фінансової звітності за 2019 та 2020 роки;
- моніторинг діяльності підрозділу внутрішнього аудиту Банку та підтримка його ролі у структурі корпоративного управління;
- оцінка ефективності Системи внутрішнього контролю Банку та забезпечення оперативного усунення виконавчим менеджментом недоліків контролю, які виявляють зовнішні, внутрішні аудитори та регулятивні органи.

За звітний період Комітетом було проведено 9 засідань, з яких 5 чергових, проведених шляхом безпосередньої участі та 4 позачергових - проведених у формі телеконференцій.

На засіданнях Комітету були розглянуті наступні питання:

- щодо фінансової звітності:
 - розглянутий та обговорений із зовнішнім аудитором ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги» проект фінансової звітності Банку за рік, який завершився 31.12.2018 р.;
 - обговорені із Заступником Голови Правління – Фінансовим директором Банку І.О. Кожевіним та головним бухгалтером О.О. Полещук зміни до облікової політики та нові стандарти (МСФЗ 9 та МСФЗ 16), які застосовувалися для формування фінансової звітності Банку за рік, який завершився 31.12.2018р.;
 - розглянуті результати внутрішньої аудиторської перевірки організації бухгалтерського обліку та складання звітності Банку.
- щодо внутрішнього контролю:
 - розглянуті звіти менеджменту Банку про результати моніторингу ключових індикаторів контролю за IV квартал 2018 р. та I-III квартали 2019 р.;

- розглянута узагальнена оцінка ефективності Системи внутрішнього контролю Банку станом на 01.01.2019 р., що була виконана Департаментом внутрішнього аудиту за результатами його роботи за 2018 рік, та узагальнений звіт менеджменту Банку про виконання у 2018 році заходів із моніторингу Системи внутрішнього контролю за підсумком щоквартальних звітів про результати моніторингу ключових індикаторів контролю;
- розглянута інформація про статус виконання плану заходів, що був розроблений з метою усунення недоліків у діяльності Банку, виявлених Нацбанком України в ході планової комплексної інспекційної перевірки Банку у 2018 році;
- розглянутий статус виконання плану заходів, який був розроблений з метою усунення недоліків у сфері фінансового моніторингу, виявлених Нацбанком України в ході планової тематичної перевірки у травні 2018 р., які знайшли відображення у письмовому попередженні, направленому Банку Національним банком України 07.12.2018 р.
- щодо зовнішнього аудиту:
 - розглянуте питання щодо зміни умов договору із зовнішнім аудитором стосовно проведення аудиту фінансової звітності Банку за 2018 рік у зв'язку із збільшенням обсягу послуг (проведення перевірки якості активів Банку у межах оцінки стійкості банків та банківської системи України у 2019 році та додатковий обсяг аудиторських процедур у зв'язку з прийнятим Банком рішенням щодо дострокового прийняття МСФЗ 16 «Оренда»);
 - проведена зустріч з партнером та старшим менеджером зовнішньої аудиторської фірми ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги» з обговорення результатів аудиту фінансової звітності за 2018 рік, у тому числі було обговорене питання дотримання аудиторською фірмою принципів незалежності та об'єктивності (зауважень з боку членів Комітету відносно незалежності зовнішнього аудитора не було);
 - проведена зустріч з партнером та старшим менеджером зовнішньої аудиторської фірми ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги», яка проводила аудит фінансової звітності Банку та Банківської групи за 2018 рік, для обговорення недоліків внутрішнього контролю, що представлені у Листі до керівництва за підсумками зазначеного аудиту;
 - розглянута інформація менеджменту про виконання плану заходів з усунення виявлених зовнішнім аудитором недоліків, які були викладені у Листі до керівництва зовнішнього аудитора ТОВ «Ернст енд Янг Аудиторські послуги» за підсумками аудиту фінансової звітності Банку та Банківської групи за 2017 та 2018 роки;
 - розроблені та рекомендовані Наглядовій раді для затвердження критерії відбору кандидатів для участі у конкурсі суб'єктів аудиторської діяльності для надання Банку послуг з обов'язкового аудиту фінансової звітності за 2019 та 2020 роки, а також пропозиції відносно порядку проведення цього конкурсу;
 - проведений відбір кандидатів для участі у конкурсі суб'єктів аудиторської діяльності для надання Банку послуг обов'язкового аудиту фінансової звітності за 2019 та 2020 роки, організовано проведення такого конкурсу та наданий звіт Наглядовій раді про підсумки процедури відбору з рекомендаціями щодо кандидатів;
 - у грудні 2019 р. проведена зустріч із новим зовнішнім аудитором Банку в особі партнера та старшого менеджера аудиторської фірми ПрАТ «КПМГ Аудит» щодо планування проведення аудиту фінансової звітності за 2019 рік, у тому числі обговорене питання дотримання аудиторською фірмою принципів незалежності та об'єктивності (зауважень з боку членів Комітету щодо незалежності зовнішнього аудитора не було).
- щодо внутрішнього аудиту
 - здійснений моніторинг та перевірка ефективності Департаменту внутрішнього аудиту (ДВА) Банку, які включали оцінку результатів роботи директора ДВА, надання рекомендацій Наглядовій раді щодо затвердження розміру винагороди директора та працівників ДВА (у тому числі – затвердження Штатного розпису Департаменту внутрішнього аудиту з 01.04.2019 р. та рішень з встановлення винагород директору та працівникам ДВА за результатами досягнення поставлених на 2018 рік цілей);
 - підготовлені пропозиції щодо постановки цілей для директора та працівників ДВА на 2019 рік;
 - проведений аналіз та обговорення звітів Департаменту внутрішнього аудиту за результатами виконаних ним перевірок та звітів про роботу ДВА за IV квартал 2018 р., (у тому числі – результатів оцінки ефективності Системи внутрішнього контролю Банку за станом на 01.01.2019 р.), I-III квартали 2019 р.;
 - розглянутий звіт про виконання Концепції розвитку Департаменту внутрішнього аудиту, Програми забезпечення та підвищення якості внутрішнього аудиту на 2017-2019 роки (за підсумками роботи за 2018 рік);
 - розглянута інформація щодо стану виконання рекомендацій зовнішнього експерта за результатами незалежної зовнішньої оцінки якості внутрішнього аудиту, що була проведена у 2017 році (у частині заходів, запланованих на 2018 рік);
 - розглянуті результати самооцінки Департаменту внутрішнього аудиту за 2018 рік;
 - надані рекомендації Наглядовій раді Банку щодо внесення змін до Плану діяльності Департаменту внутрішнього аудиту на 2019 рік та до Бюджету Департаменту внутрішнього аудиту на 2019 рік;
 - розглянуті проекти Стратегічного плану Департаменту внутрішнього аудиту на 2020-2022 роки, Плану діяльності на 2020 рік та Бюджету Департаменту внутрішнього аудиту на 2020 рік та надані рекомендації Наглядовій раді щодо їх затвердження.

Діяльність Комітету з управління ризиками за 2019 рік.

Протягом 2019 року Комітет з управління ризиками (у подальшому – КУР) працював у наступному складі:

- Сюзан Гейл Байске, Голова комітету;
- Ансіс Грасманіс, член комітету;
- Ганна Олександрівна Дугадко, член комітету;
- Маргарита Вікторівна Поважна, член комітету;
- Георгі Катанов, член комітету;
- Сергій Євгенович Курілко, член комітету.

КУР здійснює свою діяльність на підставі «Положення про Комітет Наглядової ради АТ «ПУМБ» з управління ризиками».

У межах покладених Наглядовою радою функцій КУР упродовж року виконував роль дорадчого органу Наглядової ради з питань:

- нагляду за функцією ризик-менеджменту у Банку,
- надання рекомендацій Наглядовій раді щодо ризиків, з якими стикається Банк за кожним типом ризиків: кредитний, ризик ліквідності, ринковий, процентний, валютний, операційний (в т.ч. що покриваються страхуванням),
- надання рекомендацій Наглядовій раді у визначенні ризик-апетиту і набору лімітів, що відповідають такому ризик-апетиту.
- дотримання законодавства і Кодексу ділової поведінки.

За звітний період КУР було проведено 6 засідань, з яких 5 чергових, проведених шляхом безпосередньої участі та 1 позачергове, проведене у формі телеконференції.

На засіданнях КУР були розглянуті наступні питання:

- огляд стандартних звітів з управління ризиками;
- управління модельним ризиком: зміни в ризик-моделях та оцінка їх якості, практичні підходи, які використовуються Банком;
- розгляд стандартної звітності щодо відповідності вимогам комплаєнс ризику та оцінка рівня комплаєнс ризику;
- результати діагностики Банку, згідно вимог НБУ;
- звіт про запровадження вимог НБУ (Постанова №64) про побудову ефективної Системи управління ризиками по Банку;
- статуси виконання Плану робіт по стрес-тестуванню в 2019 р.;
- результати щоквартального стрес тестування капіталу;
- погодження КРІ Заступника Голови Правління з управління ризиками (CRO) та в.о. Начальника Управління комплаєнс контролю (CCO);
- результати роботи РГАР НР за 2018 р. в частині управління ризиками;
- план розвитку функції комплаєнс на 2019 р. Погодження КРІ Начальника Управління комплаєнс контролю (CCO) та його перегляд;
- погодження посадових інструкцій CRO та CCO;
- інформація про операційні витрати на систему внутрішнього контролю та управління ризиками у 2018-2019 роках;
- квартальні Звіти про виконання плану заходів приведення нормативу Н9 до нормативних вимог НБУ;
- інформування про роботу з пов'язаними особами;
- погодження нормативних документів з управління ризиками та комплаєнсу;
- статус інспекційної перевірки НБУ в частині відповідності СУР Банку Постанові НБУ №64;
- результати щорічної самооцінки банківських ризиків на 2020 р.;
- розгляд нових вимог НБУ (Постанова №97) по організації процесу управління проблемними активами в банках України та затвердження плану заходів щодо впровадження вимог Постанови №97;
- звіти про виконання попередніх рішень Комітету з управління ризиками. Щоквартальні Звіти Комітету Наглядової ради АТ «ПУМБ» з управління ризиками.

Діяльність Комітету з питань винагород і призначень.

Протягом 2019 року з питань винагород і призначень (у подальшому – Комітет) працював у наступному складі:

- Кетрін Сталкер, Голова комітету;
- Валентин Міхов, член комітету;
- Олег Миколайович Попов, член комітету.

Комітет здійснює свою діяльність на підставі «Положення про Комітет Наглядової ради АТ «ПУМБ» з питань винагород і призначень».

У межах покладених Наглядовою радою функцій, Комітет упродовж року виконував роль дорадчого органу Наглядової ради з питань визначення та надання рекомендацій до схвалення Наглядовою радою Банку кандидатур на заміщення вакантних посад у Правлінні Банку, періодичного оцінювання членів Правління на відповідність кваліфікаційним вимогам і надання звіту щодо цього питання Наглядовій раді Банку, контролю за розробкою і періодичний перегляд політики (внутрішнього положення) Банку з питань винагороди, принципів і критеріїв винагороди, тощо.

За звітний період Комітетом було проведено 7 засідань, з яких 5 чергових, проведених шляхом безпосередньої участі та 2 позачергових, проведених у формі телеконференції.

На засіданнях Комітету були розглянуті наступні питання:

- затвердження плану робіт Комітету на 2019 рік;
- обрання секретаря Комітету;
- погодження «Положення про Комітет з питань винагород і призначень»;
- погодження Положення про «Про винагороду членів Наглядової Ради АТ ПУМБ»;
- затвердження Положення «Про процес «Щорічної оцінки діяльності Членів Правління АТ «ПУМБ» та Правління АТ «ПУМБ» в цілому»;
- погодження призначення Начальника Управління комплаєнс контролю (CCO);
- погодження призначень Заступників Голови Правління Банку, умов трудових контрактів;
- формування кадрового резерву на позиції членів Правління Банку;
- зміна бюджету на оплату праці працівникам Банку на 2019 рік та принципів перегляду заробітних плат;

- принципи перегляду заробітних плат співробітників банку в 2020 році;
- ключові компетенції персоналу в підтримці реалізації стратегії банку;
- оцінка результатів діяльності (KPIs) членів Правління Банку та затвердження сум річних бонусів за результатами діяльності 2018 року;
- погодження загальнобанківських KPIs і цілей для Голови та членів Правління Банку на 2019 рік;
- оцінка репутації членів Правління банку;
- обговорення результатів дослідження лояльності та залученості персоналу за 2018 рік. Звіти компанії Хадсон та результати опитування eNPS;
- перегляд заробітних плат для окремих членів Правління Банку;
- погодження Звіту про винагороду членів Правління Банку;
- статус критичних вакансій Банку, план заходів щодо закриття вакансій;
- щоквартальний статус плинності персоналу Банку;
- цілі по плинності персоналу банку на 2020 рік;
- розгляд стратегії в області персоналу Банку;

Діяльність Кредитної ради Банку за 2019 рік.

Кредитна рада Банку – є виборним колегіальним кредитним органом Банку до компетенції якого віднесено питання, пов'язані з прийняттям Банком на себе кредитних ризиків в рамках делегованих їй повноважень. Кредитна рада Банку підзвітна Наглядовій раді Банку.

Протягом 2019 року Кредитна рада працювала у наступному складі:

- Черненко С.П., Голова Правління Банку – Голова Кредитної ради;
- Попов О.М., Голова Спостережної ради Банку – член Кредитної ради;
- Дугадко Г.О., член Спостережної ради Банку – член Кредитної ради;
- Волчков О.А., Заступник Голови Правління Банку – член Кредитної ради (до 04.03.2019);
- Магдич С.Б. – Заступник Голови Правління Банку – член Кредитної ради (з 15.03.2019);
- Єременко Ф.Є., Заступник Голови Правління Банку – член Кредитної ради;
- Скалозуб Л.П., Заступник Голови Правління Банку – член Кредитної ради;
- Рубай С.- Заступник Голови Правління Банку – член Кредитної ради.

Протягом 2019 року проведено 111 засідань Кредитної ради, з яких 31 засідання проведене шляхом заочного голосування (у формі голосування електронною поштою).

Основні питання, що розглядалися на засіданнях Кредитної ради:

- погодження нових кредитних проектів для позичальників;
- внесення змін в умови фінансування клієнтів;
- розгляд щорічних ревізій за діючими кредитними угодами;
- обговорення стратегій співпраці з клієнтами;
- затвердження/внесення змін до стандартів продуктів;
- акредитація страхових компаній;
- встановлення/продовження/зміна лімітів на міжбанківські операції;
- встановлення лімітів на дебітора за операціями факторингу та торгового фінансування;
- погодження продажу заставного майна;
- погодження продажу прав вимоги заборгованості;
- розгляд пропозицій щодо врегулювання проблемної заборгованості клієнтів;
- погодження змін до внутрішніх положень про колегіальні органи та делегування повноважень на прийняття рішень;
- розгляд звітів про якість кредитного портфелю, про прострочену заборгованість та роботу з проблемними активами.

9) Інформація щодо складу виконавчого органу Банку та його зміну за рік, у тому числі утворені ним комітети, а також інформація про проведені засідання з загальним описом прийнятих рішень.

Колегіальним виконавчим органом, що здійснює поточне управління Банком є Правління.

До компетенції Правління належить вирішення всіх питань, пов'язаних з керівництвом поточною діяльністю Банку, крім питань, що належать до виключної компетенції Зборів та Наглядової ради.

Заступники голови Правління Банку входять до складу Правління Банку за посадою.

Кількісний та персональний склад Правління і термін повноважень членів Правління визначаються Наглядовою радою.

До складу Правління входять: Голова Правління, Перший Заступник Голови Правління (у разі призначення такого Наглядовою радою), Заступники Голови Правління, члени Правління.

Протягом 2019 року у складі Правління відбулись такі зміни:

- відповідно до рішення Наглядової ради від 04.03.2019 р. (Протокол №312) достроково припинено повноваження Заступника Голови Правління Волчкова Олексія Анатолійовича 04.03.2019 р.;
- відповідно до рішення Наглядової ради від 14.03.2019 р. (Протокол №313) призначено Заступником Голови Правління Магдича Сергія Борисовича з 15.03.2019 року;
- відповідно до рішення Наглядової ради від 27.06.2019 р. (Протокол №318) достроково припинено повноваження Заступника Голови Правління - фінансового директора Кожевина Ігоря Олексійовича 03.07.2019 р. та призначено з 04.07.2019 р. на посаду Заступника Голови Правління - фінансового директора члена Правління Школяренка Костянтина Олександровича;

- відповідно до рішення Наглядової ради від 04.12.2019 р. (Протокол № 330) достроково припинено повноваження Хари Едуарда Анатолійовича як члена Правління і Відповідального працівника банку з фінансового моніторингу 04.12.2019 року.

Порядок денний засідання Правління в 2019 році включав розгляд основних подій для висвітлення у щотижневих звітах для Наглядової ради Банку, результатів щомісячних, щоквартальних, піврічних, річних фінансових результатів діяльності Банку, виконання Бюджету, розробка стратегій, розгляд питань щодо затвердження приміщень для відкриття та погодження відкриття нових відділень Банку, розгляд звітів Департаменту внутрішнього аудиту Банку про перевірки структурних підрозділів та бізнес-процесів Банку, розгляд стандартних щоквартальних звітів з управління ризиками, комплаєнс-контролю, звіту щодо проведення інспекційної перевірки Банку за напрямом оцінки системи управління ризиками Банку, щомісячний розгляд звітів зі звернень клієнтів та соціальну інженерію, періодичний розгляд звітів щодо управління інформаційними технологіями Банку, щомісячний розгляд та затвердження переліку пов'язаних з Банком осіб, перегляд та погодження/затвердження внутрішніх документів Банку, а також попередній розгляд питань, які виносилися на затвердження Ради Банку.

Протягом 2019 року було проведено 46 засідань Правління Банку, з яких 4 були позачерговими та 1 засідання проведено шляхом заочного голосування.

На засіданнях Правлінням Банку:

- здійснювався оперативний (щомісячний, щоквартальний, річний) контроль результатів діяльності Банку в цілому, бізнес-вертикалей (роздрібного, корпоративного, інвестиційного бізнесів);
- розроблено Стратегію розвитку Банку на 2020-2024 рр.;
- розглянуто Бюджет Банку на 2020 р. перед винесенням на розгляд Наглядової ради Банку;
- розглянуто результати опитування Hudson і проект «eNPS»;
- затверджені зміни організаційних структур підрозділів Банку, а також погоджені Положення про них;
- погоджено створення Департаменту ризик-менеджменту малого бізнесу;
- розглянуто запуск нової лінійки дебетних карт роздрібного бізнесу;
- створено Проектний комітет Банку та погоджено Положення про його функціонування;
- погоджено Кодекс Корпоративної Етики Банку в новій редакції;
- затверджено Страхові програми Банку на 2019 рік;
- погоджено «Антикорупційну програму Банку» в новій редакції;
- погоджено Положення «Про процес «Щорічної оцінки діяльності Членів Правління АТ «ПУМБ» та Правління АТ «ПУМБ» в цілому»;
- затверджені переліки пов'язаних осіб Банку для подання до НБУ;
- здійснена робота з оновлення існуючих та затвердження нових нормативних документів Банку, скасовані неактуальні нормативно-інструктивні документи структурних підрозділів Банку, що виявлені в результаті проведення загальнобанківської ревізії;
- затверджені переліки переможців в рамках програми «Кращий співробітник року Банку»;
- затверджено нові та внесено зміни в існуючі різноманітні мотиваційні програми для працівників Банку;
- прийняті рішення щодо зміну місцезнаходження існуючих відділень та відкриття нових відділень Банку, погодження припинення діяльності та ліквідації Філії ПАТ «ПУМБ» в М. КИЇВ;
- прийняті рішення про визнання заборгованості безнадійною та її списання за рахунок сформованого резерву або з позабалансових рахунків;
- прийняті рішення про відчуження та купівлю майна, та інші важливі питання діяльності Банку.

При Правлінні Банку створено та протягом 2019 року працювали наступні комітети :

- Проектний комітет;
- Технологічний комітет;
- Комітет по управлінню операційним ризиком;
- Комітет з управління активами і пасивами;
- Комітет з питань фінансового моніторингу;
- Комітет з етики та ділової поведінки;
- Тарифно-комерційний комітет.

Діяльність Проектного комітету за 2019 рік.

Протягом 2019 року Проектний комітет (у подальшому – ПК) працював у наступному складі:

1. Черненко Сергій Павлович, Голова ПК, Голова Правління;
2. Член Комітету ПК, Заступник Голови Правління, який курує вертикаль корпоративного бізнесу:
 - в період з 01.01.2019 р. по 04.03.2019 р. Волчков Олексій Анатолійович,
 - в період з 15.03.2019 р. по 31.12.2019 р. Магдич Сергій Борисович;
3. Загородников Артур Германович, член ПК, Заступник Голови Правління;
4. Рубай Себастьян, член ПК, Заступник Голови Правління;
5. Косенко Наталія Феліксівна, член ПК, Заступник Голови Правління;
6. Член ПК, Заступник Голови Правління – фінансовий директор:
 - в період з 01.01.2019 р. по 03.07.2019 р. – Кожевин Ігор Олексійович;
 - в період з 04.07.2019 р. по 31.12.2019 р. - Школяренко Костянтин Олександровича.
7. Костюченко Тетяна Василівна, член ПК, Заступник Голови Правління;
8. Єременко Федот Євгенійович, член ПК, Заступник Голови Правління;
9. Скалозуб Леонід Павлович, член ПК, Заступник Голови Правління;
10. Бегунов Андрій Борисович, член ПК, Директор Департаменту інформаційних технологій;

11. Член ПК, Директор Департаменту управління стратегічними проектами і процесами;

- в період з 01.01.2019 р. по 24.04.2019 р. – Христянович Ганна Миколаївна;
- в період з 01.07.2019 р. по 31.12.2019 р. - Ніколаєва Юлія Павлівна.

Персональний склад ПК визначається відповідно до Положення «Про Проектний комітет».

В межах своєї діяльності ПК у 2019 році приймав рішення з питань стратегічного управління змінами в Банку, включаючи управління портфелем проектів, управління процесом реалізації змін, організацію та контроль діяльності крос-функціональних команд на всіх етапах реалізації змін в Банку, починаючи з ініціації та закінчуючи контролем результатів.

В 2019 році ПК було проведено 15 засідань шляхом безпосередньої присутності.

Основні рішення, що були прийняті на ПК протягом 2019 р:

- сформовані та затверджені нові правила для роботи з потоком СМЕ задач;
- затверджена ініціація 10 проектів Банку;
- затверджено 19 реалізованих підрозділами Банку проектів;
- прийнято рішення про формалізацію двох КФК;
- сформовано портфель проектів 2020 та беклог;
- затверджена скорингова модель оцінки пріоритетності проектів;
- виконана інвентаризація застарілого беклогу (пріоритезація виконана 2016-2017);
- проведена ретроспектива мотивації КФК за 2018 р.;
- проведено аналіз показників пропускну здатності СМЕ Kanban.

Діяльність Технологічного комітету за 2019 рік.

Протягом 2019 року Технологічний комітет (у подальшому – ТК) працював у наступному складі:

1. Черненко Сергій Павлович, Голова ТК, Голова Правління;
2. Скалозуб Леонід Павлович, член ТК, Заступник Голови Правління;
3. Бегунов Андрій Борисович, член ТК, Директор Департаменту інформаційних технологій;
4. Член ТК, Директор Департаменту управління стратегічними проектами і процесами:
 - в період з 01.01.2019 р. по 24.04.2019 р. Христянович Ганна Миколаївна
 - в період з 01.07.2019 р. по 31.12.2019 р. Ніколаєва Юлія Павлівна;
5. Грома Сергій Григорович, член ТК, начальник Управління інформаційної безпеки.

Персональний склад ТК визначається відповідно до Положення «Про Технологічний комітет ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК».

В межах своєї діяльності ТК протягом 2019 року вирішував питання з узгодження технологічних рішень, що пропонуються для реалізації в проектах Банку, прийняття рішень про вибір виробників ключових елементів програмно-апаратних комплексів, узгодження змін в ключових елементах ІТ-архітектури, розгляду політик інформаційних технологій, внесення значних технологічних змін в проектах Банку.

В 2019 році Технологічним комітетом Банку було проведено 4 засідання шляхом безпосередньої присутності.

Тематика засідань ТК Банку:

- припинення підтримки ПЗ «Cognos TM1»;
- ПЗ для реалізації проекту Honeypots (Попереднє виявлення загроз в локальній мережі);
- технічне рішення типу NSPM (Network security policy management);
- умови проведення Pentest 2019;
- ПЗ для аналізу статичного програмного коду;
- впровадження SDN (Software-Defined Networking) та платформи Cisco ISE (Identity Services Engine) в рамках проекту «Безпечний дизайн мережі».

Діяльність Комітету по управлінню операційним ризиком за 2019 рік.

Протягом 2019 року Комітет по управлінню операційним ризиком Банку (у подальшому – КУОР) працював у наступному складі:

1. Черненко Сергій Павлович, Голова КУОР, Голова Правління;
2. Косенко Наталія Феліксівна, член КУОР, Заступник Голови Правління;
3. Скалозуб Леонід Павлович, член КУОР, Заступник Голови Правління;
4. Єременко Федот Євгенійович, член КУОР, Заступник Голови Правління з управління ризиками (CRO);
5. Дибко Микола Миколайович, член КУОР, Начальник Управління ринкових та операційних ризиків;
6. Гурбан Антон Володимирович, член КУОР, Директор Департаменту транзакційного бізнесу;
7. Грома Сергій Григорович, член КУОР, Начальник Управління інформаційної безпеки Департаменту безпеки;
8. Завгородній Володимир Іванович, член КУОР, Начальник Управління з адміністративної роботи з персоналом;
9. Бегунов Андрій Борисович, член КУОР, Директор Департаменту інформаційних технологій;
10. Кудлай Сергій Борисович, член КУОР, Керівник Центру операційної підтримки;
11. Член КУОР, Директор Департаменту продажу та розвитку роздрібного бізнесу:
 - в період з 01.01.2019 р. по 10.10.2019 р. Прусов Андрій Олександрович,
 - в період з 11.10.2019 р. по 31.12.2019 р. Щербача Олександр Сергійович;
12. Стадник Антон Сергійович, член КУОР, Директор Департаменту інвестиційного бізнесу;
13. Насєкан Леся Олександрівна, член КУОР, Директор Юридичного департаменту;
14. Полешук Олена Олегівна, член КУОР, Головний бухгалтер.

На засіданні КУОР/Підкомітетів КУОР обов'язково присутній начальник Управління комплаєнс контролю (ССО) с правом вето.

Персональний склад КУОР визначається відповідно до Положення «Про Комітет по управлінню

операційним ризиком в АТ «ПУМБ».

В межах своєї діяльності КУОР протягом 2019 року здійснював управління операційним ризиком з метою зменшення операційних збитків, удосконалення банківських процесів, недопущення масових збоїв систем і технологій, розробки, затвердження і впровадження заходів, що забезпечують безперервність роботи бізнес-підрозділів і Банку в цілому.

У 2019 році проведено 4 засідання КУОР шляхом безпосередньої присутності. На кожному засіданні КУОР були розглянуті наступні стандартні квартальні звіти:

- Звіт щодо подій операційного ризику, зареєстрованих у звітному періоді;
- Звіт про виконання рішень Комітету;
- Результати моніторингу ризик-апетиту та лімітів на операційний ризик;
- Звіти щодо ефективності СВК: «Результати щоквартального моніторингу КСІ (Key Control Indicator/Ключовий індикатор контролю)».

Також на засіданнях КУОР розглядалися:

- звіт щодо результатів річного моніторингу Ключових індикаторів ризику та затвердження переліку КІРів та їх граничних показників на 2020 рік;
- результати регулярного стрес-тестування операційного ризику та результати щорічної самооцінки операційного ризику керівниками структурних підрозділів Банку;
- КУОР затверджено розмір ризик-апетиту під операційний ризик на 2019 рік у розмірі 10 млн. грн та встановлено ліміти на операційний ризик;
- результати щорічного ВІА та результати щорічного практичного тестування ВСР Головного офісу;
- результати дистанційного навчання за основними обов'язковими дистанційними курсами.

Окрім іншого КУОР приймав рішення щодо управління реалізованими подіями операційного ризику, здійснював контроль за ефективністю прийнятих рішень Підкомітетами КУОР та оцінював ефективність функціонування:

- Системи управління інформаційною безпекою
- Системи управління ризиком шахрайства
- Системи забезпечення безперервної діяльності
- Системи управління ризиками третіх осіб

При Комітеті по управлінню операційним ризиком протягом 2019 року працювали наступні Підкомітети:

- Підкомітет «Персонал»;
- Підкомітет «Процеси»;
- Підкомітет «Системи»;
- Підкомітет «Зовнішні фактори»;
- Підкомітет «Інформаційна безпека»;
- КУОР також затверджувалися зміни в складах Підкомітетів.

Діяльність Комітету з управління активами та пасивами Банку за 2019 рік

Протягом 2019 року Комітет з управління активами та пасивами Банку (у подальшому – КУАП) працював у наступному складі:

1. Черненко Сергій Павлович, Голова КУАП, Голова Правління;
2. Єременко Федот Євгенійович, член КУАП, Заступник Голови Правління з управління ризиками (CRO);
3. Член КУАП, Заступник Голови Правління, що курує вертикаль корпоративного бізнесу:
 - в період з 01.01.2019 р. по 04.03.2019 р. Волчков Олексій Анатолійович,
 - в період з 15.03.2019 р. по 31.12.2019 р. Магдич Сергій Борисович;
4. Загородников Артур Германович, член КУАП, Заступник Голови Правління;
5. Член КУАП, Член Правління, якому підпорядковуються бізнес-підрозділи, що працюють з фінансовими інститутами, на фондових ринках, на ринках капіталу, на валютних ринках:
 - в період з 01.01.2019 р. по 03.07.2019 р. Кожевин Ігор Олексійович,
 - в період з 04.07.2019 р. по 31.12.2019 р. Школяренко Константин Олександрович;
6. Себастьян Рубай, член КУАП, Заступник Голови Правління;
7. Дибко Микола Миколайович, член КУАП, Начальник управління ринкових та операційних ризиків.
8. Стадник Антон Сергійович, член комітету, Директор Департаменту інвестиційного бізнесу

Персональний склад КУАП визначається відповідно до Положення «Про Комітет управління активами та пасивами АТ «ПУМБ».

В межах своєї діяльності КУАП здійснює підтримку та підвищення якості процесів реалізації стратегії та бізнес-плану Банку, забезпечення виконання планових показників Банку шляхом розробки відповідних політик, формування проектів управлінських рішень та прийняття їх у межах своєї компетенції. При цьому об'єктами управління виступають структура та обсяги банківських операцій (активів, пасивів і позабалансових статей), їх дохідність та рівень ризиків. Цілями діяльності КУАП є максимізація прибутку та вартості капіталу Банку, забезпечення довгострокового ефективного функціонування Банку, мінімізація ризиків шляхом безпосереднього прийняття рішень з управління ризиками ліквідності, процентним та валютним ризиками, ринковими ризиками та всіма ризиками на рівні агрегованих показників, забезпечення функціонування процесу оптимізації співвідношення прибутковості та ризиковості банківських операцій, спрямованого на забезпечення отримання Банком відповідної винагороди за прийняття ризику шляхом збільшення дохідності або зменшення ризиковості, чи збільшуючи дохід відповідно для прийнятого рівня ризику у випадках коли не існує кореляції між величиною винагороди та рівнем ризику.

В 2019 році Комітетом з управління активами та пасивами було проведено 28 засідань:

- 17 засідань проведено шляхом заочного голосування;
- 11 засідань проведено шляхом безпосередньої присутності.
Основна тематика засідань КУАП у формі спільної присутності (питання, що регулярно розглядались):
- аналіз та прогноз показників діяльності банку:
 - зовнішні нормативи (НБУ, банківської групи то що);
 - ефективність: спред та маржа Банку.
- управління ризиками (методологія, мінімізація та контроль дотримання):
 - ризик ліквідності;
 - процентний ризик;
 - валютний ризик;
 - ціновий ризик;
 - ризик дефолту емітента ОВДП;
- аналіз та прогноз грошової позиції Банку:
 - ліквідність: аналіз і прогноз позиції ліквідності;
 - пропозиції щодо формуванню активів та пасивів;
- процентна політика:
 - трансфертні ставки;
 - ліміти на нормативи приросту.

Діяльність Комітету з питань фінансового моніторингу за 2019 рік.

Комітет з питань фінансового моніторингу є постійно діючим колегіальним органом АТ «ПУМБ», діяльність якого спрямована на забезпечення функціонування системи управління ризиками легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення, а також на прийняття відповідних запобіжних заходів для попередження, обмеження і/або зниження ризиків до прийнятного рівня.

Протягом 2019 року Комітет з питань фінансового моніторингу працював у наступному складі:

1. Черненко Сергій Павлович, Голова Комітету з питань фінансового моніторингу, Голова Правління;
2. Член Комітету з питань фінансового моніторингу, Заступник Голови Правління, який курує вертикаль корпоративного бізнесу:
 - в період з 01.01.2019 р. по 04.03.2019 р. Волчков Олексій Анатолійович,
 - в період з 15.03.2019 р. по 31.12.2019 р. Магдич Сергій Борисович;
3. Рубай Себастьян, член Комітету з питань фінансового моніторингу, Заступник Голови Правління;
4. Косенко Наталія Феліксівна, член Комітету з питань фінансового моніторингу, Заступник Голови Правління;
5. Скалозуб Леонід Павлович, член Комітету з питань фінансового моніторингу, Заступник Голови Правління;
6. Єременко Федот Євгенійович, член Комітету з питань фінансового моніторингу, Заступник Голови Правління з управління ризиками (CRO);
7. Член Комітету з питань фінансового моніторингу, Начальник Управління комплаєнс контролю (ССО):
 - в період з 01.01.2019 р. по 12.03.2019 р. Бакуменко Дмитро Юрійович, в.о. Начальника Управління комплаєнс контролю,
 - в період з 13.03.2019 р. по 31.12.2019 р. Сердюк Віра Олександрівна;
8. Відповідальний працівника банку за проведення фінансового моніторингу:
 - в період з 01.01.2019 р. по 04.12.2019 р. Хара Едуард Анатолійович,
 - в період з 05.12.2019 р. по 31.12.2019 р. Шапов Євгеній Геннадійович, т.в.о. Відповідального працівника банку за проведення фінансового моніторингу, Начальник відділу моніторингу транзакцій Управління фінансового моніторингу Департаменту фінансового моніторингу;
9. Насекан Леся Олександрівна - член Комітету з питань фінансового моніторингу, Директор Юридичного департаменту;
10. Горбенко Ганна Валеріївна- член Комітету з питань фінансового моніторингу, Директор Департаменту фінансового моніторингу;
11. Мех Ганна Володимирівна – член Комітету з правом дорадчого голосу, Директор Департаменту внутрішнього аудиту.

Персональний склад Комітету з питань фінансового моніторингу визначається відповідно до Положення «Про Комітет з питань фінансового моніторингу ПАТ «ПУМБ».

В межах своєї діяльності Комітет з питань фінансового моніторингу провів 12 засідань, з яких 8 засідань проведено шляхом безпосередньої присутності та 4 - шляхом заочного голосування, розглянув і прийняв рішення з питань за звітний період:

- результати аналізу фінансових операцій клієнтів, щодо яких виникає підозра, та затвердження застережних заходів з метою мінімізації ризиків легалізації кримінальних доходів / фінансування тероризму;
- результати відмови від проведення фінансових операцій та/або обслуговування клієнтів, у тому числі в разі встановлення клієнту неприйнятно високого рівня ризику;
- проблемні питання, що виникають під час проведення ідентифікації та вивчення клієнтів;
- зміни в законодавстві з питань фінансового моніторингу, заходи, що повинні бути здійснені банком, і строки оновлення внутрішніх документів банку з питань фінансового моніторингу з урахуванням зазначених змін;
- результати аналізу впровадження нових банківських продуктів та пов'язані з ними комплаєнс-ризик фінансового моніторингу;
- проблемні питання, що виникають під час проходження навчання працівниками банку - юридичної особи / філії іноземного банку з питань фінансового моніторингу;

- проблемні питання, що пов'язані з установленням ділових відносин та обслуговуванням публічних осіб та осіб близьких або пов'язаних з публічними особами;
- інші питання, що виникають під час здійснення заходів із запобігання легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, або фінансуванню тероризму чи фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

Діяльність Комітету з етики та ділової поведінки за 2019 рік.

Протягом 2019 року Комітет з етики та ділової поведінки працював у наступному складі:

1. Костюченко Тетяна Василівна, Голова Комітету з етики та ділової поведінки, Директор Департаменту по роботі з персоналом;
2. Черненко Сергій Павлович, член Комітету з етики та ділової поведінки, Голова Правління;
3. Член Комітету з етики та ділової поведінки, Заступник Голови Правління, який курує вертикаль корпоративного бізнесу:
 - в період з 01.01.2019 р. по 04.03.2019 р. Волчков Олексій Анатолійович,
 - в період з 15.03.2019 р. по 31.12.2019 р. Магдич Сергій Борисович;
4. Рубай Себастьян, член Комітету з етики та ділової поведінки, Заступник Голови Правління Банку;
5. Скалозуб Леонід Павлович, член Комітету з етики та ділової поведінки, Заступник Голови Правління Банку;
6. Член Комітету з етики та ділової поведінки, Начальник Управління комплаєнс контролю (ССО):
 - в період з 01.01.2019 р. по 12.03.2019 р. - Бакуменко Дмитро Юрійович, в.о. Начальника Управління комплаєнс контролю,
 - в період з 13.03.2019 р. по 31.12.2019 р. Сердюк Віра Олександрівна;
7. Дугадко Ганна Олександрівна, член Комітету з етики та ділової поведінки, член Наглядової ради Банку;
8. Мех Ганна Володимирівна, член Комітету з етики та ділової поведінки, Директор Департаменту внутрішнього аудиту.

Персональний склад Комітету з етики та ділової поведінки визначається відповідно до Положення «Про Комітет з етики та ділової поведінки АТ «ПУМБ».

В межах своєї діяльності Комітет з етики та ділової поведінки Банку протягом 2019 року здійснював врегулювання негативних факторів комплаєнс ризику, ризиків, пов'язаних з корпоративною етикою та діловою поведінкою, репутаційних ризиків, ризиків шахрайства, а також інших негативних факторів, пов'язаних з діяльністю персоналу Банку, забезпечував мінімізацію наслідків реалізації таких негативних факторів, приймав рішення щодо недопущення їх повторного виникнення.

В 2019 році Комітетом з етики та ділової поведінки Банку було проведено 3 засідання шляхом безпосередньої присутності.

Основна тематика засідань Комітету з етики та ділової поведінки Банку у формі спільної присутності (питання, що регулярно розглядались):

- Статистика звернень на Лінію Довіри СКМ стосовно діяльності АТ «ПУМБ»;
- Звіт про роботу Підкомітету КУОР «Персонал», а саме:
 - статистика порушень трудової дисципліни працівниками Банку;
 - заходи дисциплінарного стягнення (у тому числі розірвання трудових відносин з ініціативи Банку) та інші заходи, які застосовувались до порушників;
 - рекомендації Підкомітету щодо впровадження жорсткої політики Банку до внутрішнього шахрайства, а також розробки заходів з мінімізації ненавмисних помилок персоналу, наприклад, за допомогою автоматизації або створення систем on-line перевірки.

Діяльність Тарифно-комерційного комітету за 2019 рік.

Протягом 2019 року Тарифно-комерційний комітет (у подальшому – ТКК) працював у наступному складі:

1. Черненко Сергій Павлович, Голова ТКК, Голова Правління;
2. Член ТКК, Заступник Голови Правління – фінансовий директор:
 - в період з 01.01.2019 р. по 03.07.2019 р. – Кожевин Ігор Олексійович;
 - в період з 04.07.2019 р. по 31.12.2019 р. - Школяренко Костянтин Олександровича.
3. Член ТКК, Заступник Голови Правління, який курує вертикаль корпоративного бізнесу:
 - в період з 01.01.2019 р. по 04.03.2019 р. Волчков Олексій Анатолійович,
 - в період з 15.03.2019 р. по 31.12.2019 р. Магдич Сергій Борисович;
4. Рубай Себастьян, член ТКК, Заступник Голови Правління;
5. Загородников Артур Германович, член ТКК, Заступник Голови Правління;
6. Сікорська Ксенія Сергіївна, член ТКК, Директор Департаменту маркетингу (з 08.11.2019 р.).

Персональний склад Комітету з етики та ділової поведінки визначається відповідно до «Положення про Тарифно-комерційний комітет».

В межах своєї діяльності Тарифно-комерційний комітет у 2019 році здійснював управління комерційною діяльністю банку, продуктивним та клієнтським портфелем, забезпечував контроль ринкової позиції банку та реалізацію ринкових можливостей для стратегічного розвитку Банку.

Протягом 2019 року засідання на Тарифно-комерційному комітеті приймалися шляхом заочного голосування.

Основні питання, що розглядались на комітеті:

- зміни тарифів на обслуговування фізичних осіб, встановлення цінових параметрів для нових продуктів роздрібного бізнесу, зокрема:
 - внесення змін/доповнень у базу редакцію тарифів фізичних осіб;

- затвердження формульного ціноутворення по кредитах на придбання житла для працівників АТ «Систем Кепітал Менеджмент»;
 - внесення змін у базові тарифи ПУМБ по операціям з платіжними картками для банків-партнерів;
 - зміна підходу до ціноутворення по кредитах, що забезпечені іпотекою та транспортним засобом (автомобілем) для працівників АТ «ПУМБ» та АТ «СКМ»;
 - процентних ставок по продукту «Розумні гроші»;
 - внесення змін в ДКБО/тарифи ПУМБ для фізичних осіб щодо внесення коштів на картковий/кредитний рахунок через касу банку без використання картки.
- зміни тарифів на обслуговування юридичних осіб, в тому числі:
- внесення змін/доповнень у базову редакцію тарифів юридичних осіб;
 - зміна тарифів пакетів Digital Bank для МБ;
 - затвердження процесу ціноутворення для кредитів МБ в рамках партнерських програм (для клієнтів у сфері агробізнес-виробництва);
 - затвердження редакції тарифів для обслуговування юридичних осіб -нерезидентів України;
 - затвердження індивідуальних тарифів для АТ «Укрпошта»;
 - внесення змін щодо ставок по продукту «Дохідний рахунок»;
 - актуалізація діючого продукту «Генерація валютних платежів»;
 - внесення змін в редакцію тарифів розділу «Обслуговування корпоративних карткових рахунків»;
 - внесення змін в базові тарифи на депозитарні послуги для корпоративних клієнтів в АТ «ПУМБ» у розділі «Депозитарне обслуговування»;
- затвердження повноважень для встановлення індивідуальних клієнтських ставок та тарифів;
- перегляд ставок для корпоративних клієнтів по продуктах «Стабільний залишок», «Прибутковий рахунок»
- затвердження повноважень по депозитам роздрібногo бізнесу;
- введення картки Visa Business Standart Instant Chip в тарифні пакети Digital;
- затвердження "PEER GROUP" для внесення змін в тарифи АТ «ПУМБ» на послуги інкасації грошових коштів та перевезення валютних цінностей;
- затвердження тарифу для АТ "АЙБОКС БАНК" в рамках послуги account-to-card та тарифів та повноважень по транзакційним послугам А2С, С2А, р2р;
- затвердження Стандарту «Дохідний рахунок», Стандарту роботи з комісійною винагородою, що належить до сплати клієнтами МБ, Стандартів продуктів «Окремий поточний рахунок 2654» та «Окремий поточний рахунок 2606», Стандарту продукту «Форвардні операції з покриттям».

Персональний склад Комітетів визначається відповідно до призначення працівників на певну посаду, або тимчасово виконуючих обов'язки працівників за вказаними посадами.

У своїй діяльності Комітети Правління керуються законом України «Про банки і банківську діяльність», «Про акціонерні товариства», іншими законами та нормативно-правовими актами України, нормативно-правовими актами НБУ, Статутом Банку, рішеннями Загальних зборів, а також відповідними Положеннями про Комітет.

10) Інформація щодо фактів порушення членами Наглядової ради та виконавчого органу Банку внутрішніх правил, що призвело до заподіяння шкоди Банку або клієнтам Банку.

Фактів порушення членами Наглядової ради та Правління Банку внутрішніх правил, що призвело б до заподіяння шкоди Банку або клієнтам Банку, протягом 2019 року не було.

11) Інформація щодо заходів впливу, застосовані протягом року органами державної влади до Банку, в тому числі до членів Наглядової ради та виконавчого органу.

Протягом 2019 року до Банку органами державної влади застосовувались заходи впливу у вигляді штрафних санкцій, а саме:

N з/п	Назва штрафної санкції	Орган, який наклав штрафну санкцію	Інформація про виконання
1	Штраф за порушення п. 69.4 ст. 69 ПКУ у сумі 29 585,86 грн.; штраф за порушення п. 69.2 ст. 69 ПКУ у сумі 614 040,00 грн.	Офіс великих платників ДФСУ	Сплата штрафів: 22.04.2019 р. 26.06.2019 р.
2	Штраф за несвоєчасну реєстрацію податкової накладної від 30.09.19 №499 в ЄРПН в сумі 417,02 грн.	ДПС України Офіс великих платників податків	Сплата штрафу 21.11.2019 р.
3	Штраф за неправомірно витрачені страхові кошти в сумі 3 516,51 грн.	Фонд соціального страхування України	Сплата штрафу 24.12.2019 р.

До членів Наглядової ради та Правління Банку заходи впливу не застосовувались.

12) Інформація щодо розміру винагороди за рік членів Наглядової ради та виконавчого органу Банку.

Члени Наглядової ради Банку виконують свої функції та отримують винагороду відповідно до умов цивільно-правових договорів, що укладені з кожним членом Наглядової ради.

Члени Правління Банку отримують винагороду згідно трудових контрактів, затверджених рішеннями Наглядової ради. Порядок виплати винагороди членам Правління Банку регулюється також Положенням про винагороду членів Правління, затвердженим Наглядовою радою.

13) Інформація про значні фактори ризику, що впливали на діяльність Банку протягом 2019 року.

Протягом звітнього року у своїй діяльності Банк не стикався зі значними факторами ризику економічного характеру, що мали б значний несприятливий вплив на його фінансовий стан. Тренди, які склалися в фінансово-економічній галузі, були прогнозованими, що дало змогу Банку своєчасно реагувати на будь-які зміни.

Серед неекономічних факторів ризику, можна виділити вибори Президента України та ті ризики, які пов'язані з можливістю негативного впливу на діяльність господарюючих суб'єктів з боку державної влади шляхом здійснюваного нею політичного курсу розвитку країни.

Інших значущих факторів ризику, що впливали на діяльність Банку, протягом 2019 року не було.

14) Інформація про наявність у Банку Системи управління ризиками та її ключові характеристики.

Ефективна система управління ризиками є гарантією досягнення Банком тактичних та стратегічних цілей при безумовному дотриманні внутрішніх та зовнішніх обмежень в частині структури та достатності капіталу в умовах звичайного перебігу бізнесу та в періоди кризи.

Основна мета системи управління ризиками Банку:

- забезпечення сталого розвитку Банку в рамках реалізації його стратегії розвитку бізнесу;
- забезпечення і захист інтересів акціонерів, кредиторів, клієнтів, в тому числі вкладників та інших осіб, зацікавлених в стійкій роботі Банку, щоб прийняті Банком ризики не створювали загрози для існування Банку;
- посилення конкурентних переваг Банку внаслідок здійснення стратегічного планування з урахуванням рівня прийнятих ризиків, підвищення ефективності управління ризиками та збільшення ринкової вартості Банку, збереження надійності Банку при розширенні продуктового ряду;
- зростання довіри інвесторів за рахунок створення прозорої системи управління ризиками, створеної Корпоративної системи управління з постійним контролем з боку НБУ та інших державних контролюючих органів.

Контроль достатності капіталу зі сторони Банку здійснюється як окремими структурними підрозділами (ДФК, Ризик-менеджмент) та посадовими особами, так і Наглядовою радою Банку, Правлінням Банку, Головою Правління Банку, відповідними комітетами Правління/Наглядової ради.

В Банку створено посади: Заступник Голови Правління по управлінню ризиками (CRO) та Начальник Управління комплаєнс контролю (CCO), що є незалежними, підпорядкованими та підзвітними Наглядовій раді. CRO/CCO мають право вето.

Незалежність підрозділів ризик-менеджменту та комплаєнс контролю забезпечується зі сторони Наглядової ради шляхом:

- надання цим підрозділам прямої та необмеженої можливості обговорення питань про ризики безпосередньо з Наглядовою радою Банку без необхідності (обов'язку) інформування про це членів Правління Банку;
- організаційного і функціонального відокремлення цих підрозділів від підрозділів (керівників підрозділів) першої та третьої лінії захисту;
- забезпечення достатньої чисельності працівників цих підрозділів і рівня їх кваліфікації для досягнення цілей і завдань, поставлених перед ними;
- обліку в бюджеті Банку достатнього розміру фінансового забезпечення цих підрозділів. Винагорода робітників цих підрозділів не повинна залежати від результатів роботи бізнес-підрозділів, які є об'єктом контролю, та має сприяти комплектуванню цих підрозділів кваліфікованими працівниками відповідного профілю. Оцінка ефективності робітників цих підрозділів повинна ґрунтуватись на досягненні їх цілей таким чином, щоб не обмежувати їх незалежність;
- забезпечення доступу цих підрозділів до інформації, необхідної для їх ефективної роботи. Керівники та інші працівники Банку повинні сприяти наданню такої інформації;
- недопущення працівників цих підрозділів до здійснення функцій контролю за тією діяльністю, за яку вони раніше безпосередньо несли відповідальність або по відношенню якої раніше приймали рішення з метою запобігання конфлікту інтересів.

Наглядова рада отримує інформацію із щоквартальної та щорічної звітності та у разі реалізації значної події ризику або перевищення ліміту-ризик протягом одного робочого дня з моменту виявлення ризику.

Основним підрозділом з ідентифікації та оцінки ринкових і операційних ризиків є Управління ринкових і операційних ризиків (далі УРіОП), яке підпорядковується Заступнику Голови Правління з управління ризиками (CRO), який очолює напрямок ризик-менеджменту, підзвітний Наглядовій Раді Банку.

Основним підрозділами по ідентифікації та оцінки кредитних ризиків є Департамент ризиків корпоративних клієнтів (великі та середні корпоративні клієнти), Департамент роздрібних ризиків (роздрібні клієнти), Департамент ризик менеджменту малого бізнесу (малі корпоративні клієнти), які підпорядковуються Заступнику

Голови Правління з управління ризиками (CRO), який очолює напрямок ризик-менеджменту, підзвітний Наглядовій Раді Банку.

Основним підрозділом по ідентифікації та оцінки комплаєнс ризиків є Управління комплаєнс контролю (УКК), що підпорядковується ССО, та підзвітне Наглядовій Раді Банку.

Банк забезпечує управління ризиками, дотримуючись моделі трьох ліній захисту:

- на першій лінії захисту знаходяться Бізнес-підрозділи і Підтримуючі підрозділи Банку. Вони є власниками всіх ризиків, що виникають у сфері їх відповідальності (особливо операційного ризику і комплаєнс-ризика). Зазначені підрозділи відповідають за виявлення та оцінку ризиків, можливість застосування управлінських заходів та звітності за такими ризиками.
- на другій лінії захисту підрозділи Ризик-менеджменту (ДРКК, ДРР, ДРММБ, УРІОР) і Комплаєнс (УКК).
- на третій лінії захисту Департамент внутрішнього аудиту проводить оцінку ефективності системи управління ризиком підрозділами першого і другого рівнів захисту, включаючи оцінку ефективності системи внутрішнього контролю (СВК).

3 лінії захисту забезпечують:

Ухвалення ризиків (1-ша лінія захисту): структурні підрозділи банку (бізнес-підрозділи і підтримуючі підрозділи), безпосередньо готують і здійснюють банківські операції, залучені в процес ідентифікації, оцінки та моніторингу ризиків, і виконують вимоги внутрішніх нормативних документів в частині управління ризиками, а також враховують рівень ризику при підготовці операції;

Управління ризиками (2-га лінія захисту): Ризик-менеджмент (ДРКК, ДРР, ДРММБ УРОР) і Управління комплаєнс контролю відповідальний за управління ризиками, розробляє механізми управління ризиками, методологію, проводить оцінку і моніторинг рівнів ризиків, готує звітність за ризиками, здійснює агрегування ризиків, розраховує розмір вимог до сукупного капіталу;

Внутрішній аудит (3-тя лінія захисту): проводить незалежну оцінку якості діючих процесів управління ризиками, якості діючих процесів управління ризиками, виявляє порушення і дає пропозиції щодо вдосконалення системи управління ризиками.

Процес управління та прийняття рішень здійснюється за допомогою розроблених і затверджених політик, положень, інструкцій в частині кредитного, ринкового та операційного ризиків та ризику ліквідності. Процес управління ризиками побудований на послідовному проходженні етапів ідентифікації, оцінки, прийняття управлінських рішень, моніторингу дотримання лімітів та певних показників ризику і контролю ризику.

В Банку встановлюється такий перелік суттєвих ризиків:

- ✓ Кредитний ризик великих корпоративних клієнтів
- ✓ Кредитний ризик клієнтів малого бізнесу
- ✓ Кредитний ризик роздрібного бізнесу
- ✓ Кредитний ризик фінансових інститутів
- ✓ Ризик ліквідності
- ✓ Процентний ризик банківської книги
- ✓ Ціновий ризик (як частина ринкового ризику)
- ✓ Валютний ризик (як частина ринкового ризику)
- ✓ Ризик дефолту емітенту ОВДП (як частина ринкового ризику)
- ✓ Операційний ризик
- ✓ Комплаєнс ризик

Правління/Комітет Правління та Наглядова Рада приймає одне з рішень щодо рівня ризику:

- «Прийняти» - прийняття ризику, що передбачає продовження діяльності без змін у разі можливості понесення незначних втрат з низькою ймовірністю настання (якщо перевищення пов'язане з об'єктивними причинами, що не залежать від управлінських рішень).
- «Передати ризик» - передавання ризику, що передбачає страхування, переважно ризиків з потенційно значними втратами з низькою ймовірністю настання або ризиків, які перебувають під обмеженим контролем Банку.
- «Мінімізувати ризик» - пом'якшення ризику, що передбачає коригування певних процесів та впровадження додаткових контролів у разі понесення в їх результаті незначних втрат з високою ймовірністю настання
- «Відмовитися від ризику» - уникнення ризику, що передбачає припинення здійснення діяльності та/або закриття позицій, що призводять до значних втрат з високою ймовірністю настання.

Для цілей забезпечення стійкого й ефективного функціонування всієї системи управління ризиками в Банку розвивають культуру управління ризиками основними завданнями якої є:

- отримання працівниками банку знань і навичок у сфері управління ризиками за допомогою систематичного (регулярного, дистанційного) навчання;
- правильне використання керівниками і працівниками інструментів управління ризиками в повсякденній діяльності;
- формування у працівників навичок правильного і своєчасного використання інструментів управління ризиками;
- відкриті і активні комунікації в рамках Банку щодо цінностей та принципів культури управління ризиками.

Керівництво АТ «ПУМБ» з метою дотримання як керівниками банку, так і іншими працівниками банку, культури управління ризиками створюють необхідну атмосферу (tone at the top) шляхом:

- визначення та дотримання корпоративних цінностей, а також здійснення контролю за дотриманням таких цінностей (затвердження Кодексу корпоративної етики та контроль його дотримання всіма працівниками);
- забезпечення розуміння як керівниками банку, так і іншими працівниками банку, їх ролі під час управління ризиками для досягнення цілей діяльності банку, а також відповідальності за порушення встановленого рівня ризик-апетиту (навчання і тестування знань по СУР і СВК);
- просування обізнаності щодо ризиків шляхом забезпечення систематичного інформування всіх підрозділів банку про стратегію, політику, процедури з управління ризиками та заохочення вільного обміну інформацією та критичною оцінкою прийняття ризиків банком (публікація інформації по СУР і результатів її функціонування на внутрішньому корпоративному порталі);
- отримання підтверджень, що керівники та інші працівники банку проінформовані про дисциплінарні санкції або інші дії, які будуть застосовуватися до них у разі неприйнятної поведінки / порушення в діяльності банку (ознайомлення з нормативними документами за допомогою електронного документообороту / підпис).

Існуюча система управління ризиками еволюціонує разом з розвитком Банку і ґрунтується, в тому числі, і на досвіді подолання великих системних криз 1999, 2004, 2008 і 2014 рр. Менеджмент компанії впевнений, що в Банку на поточному етапі сформована зріла система управління ризиками, що дозволяє ефективно нівелювати як поточні, так і стратегічні виклики. У 2019 році Банк без застосування заходів впливу пройшов планову інспекційну перевірку Національного банку України за напрямком оцінки системи управління ризиками.

15) Інформація про результати функціонування протягом року Системи внутрішнього контролю та її ключові характеристики.

Система внутрішнього контролю (СВК) - сукупність організаційної структури Банку, процедур, заходів з внутрішнього контролю, спрямованих на:

- досягнення Банком цілей, уключаючи виконання запланованих показників його діяльності, забезпечення ефективності та результативності здійснення Банком операцій, збереження його активів;
- забезпечення ефективності корпоративного управління в Банку шляхом функціонування комплексної, ефективної та адекватної системи управління ризиками;
- забезпечення повноти, своєчасності та достовірності складання і надання фінансової, статистичної, управлінської та іншої звітності; відповідності діяльності Банку законодавству України, нормативно-правовим актам Національного банку України, стандартам професійних об'єднань, дія яких поширюється на Банк, та внутрішньобанківським документам.

Основна мета СВК - забезпечення керівництва Банку обґрунтованою гарантією досягнення загальних цілей і завдань Банку, підвищення рівня організації внутрішнього контролю, ефективності функціонування внутрішнього контролю та покращення ефективності виконаних завдань та забезпечення стабільності, безпеки й результативності операцій і процесів Банку.

СВК Банку складається з таких компонентів: контрольного середовища, управління ризиками, притаманними діяльності Банку, уключаючи комплаєнс-ризик, контрольної діяльності в Банку, контролю за інформаційними потоками та комунікаціями, моніторингу ефективності системи внутрішнього контролю Банку.

Цілі впровадження системи внутрішнього контролю в Банку:

- забезпечення ефективності проведення операцій, захисту від потенційних помилок, порушень, втрат, збитків у діяльності Банку;
- забезпечення функціонування комплексної, адекватної та ефективної системи управління ризиками;
- надання адекватної, всебічної, повної, надійної, доступної, своєчасної інформації користувачам (зацікавленим підрозділам) для прийняття відповідних управлінських рішень;
- достовірність, повнота, об'єктивність і своєчасність складання та надання фінансової, статистичної та іншої звітності внутрішнім користувачам, акціонерам, клієнтам, контрагентам та/або державним - контролюючим органам;
- своєчасність і достовірність відображення в обліку операцій Банку;
- комплаєнс (здійснення контролю за дотриманням (виконанням) Банком вимог законодавства, нормативно-правових актів, ринкових стандартів, правил добросовісної конкуренції, правил корпоративної етики, внутрішньобанківських документів, а також процедур врегулювання ситуацій конфлікту інтересів);
- ефективне управління персоналом;
- впровадження цільових операційних моделей процесів з достатнім рівнем їх автоматизації та наявність необхідної кількості контролів з метою запобігання та/або мінімізації реалізації потенційних ризиків, що визначені суттєвими для Банку;
- недопущення залучення Банку до проведення незаконних фінансових операцій, у тому числі запобігання проведенню клієнтами Банку (резидентами та нерезидентами) незаконних валютних операцій, запобігання та виявлення фінансових операцій, пов'язаних із легалізацією доходів, що були одержані злочинним шляхом і фінансуванням терористичної діяльності.

Система внутрішнього контролю Банку забезпечує досягнення операційних, інформаційних та комплаєнс-цілей діяльності.

Функціонування Системи внутрішнього контролю Банку забезпечується шляхом взаємодії керівних органів і функціональних структурних підрозділів, а саме:

- Наглядова рада затверджує політики управління ризиками та політику щодо організації Системи внутрішнього контролю Банку, здійснює контроль ефективності функціонування Системи внутрішнього контролю та оперативності усунення Правлінням її недоліків;
- Комітет Наглядової ради з питань аудиту, який розпочав свою діяльність з 01.01.2019 р., на правах дорадчого органу Наглядової ради забезпечує нагляд та оцінку ефективності здійснення внутрішнього аудиту та СВК Банку, контролює виконання Правлінням Банку необхідних заходів щодо усунення недоліків, спрямованих на реалізацію рекомендацій і висновків внутрішніх і зовнішніх аудиторів, а також зовнішніх наглядових органів Банку щодо СВК у встановлені терміни, за результатами чого надає відповідні рекомендації Наглядовій раді;
- Правління Банку несе відповідальність за створення СВК, що забезпечує своєчасне виявлення тенденцій, які можуть загрожувати майбутньому Банку, регламентує створення організаційної структури, яка відповідає принципам Системи внутрішнього контролю, і забезпечує розподіл обов'язків, що виключають конфлікт інтересів;
- Комітет з управління операційним ризиком тактично реалізує стратегію впровадження та розвитку Системи внутрішнього контролю, затверджує та забезпечує поточний моніторинг ефективності функціонування Системи внутрішнього контролю «другою лінією захисту»;
- CRO та Підрозділи управління ризиками (Управління ринкових та операційних ризиків, Департамент ризиків корпоративних клієнтів, Департамент роздрібних ризиків, Департамент ризик менеджменту малого бізнесу) за визначенням забезпечують розробку і застосування політик і методів вимірювання і контролю кредитних, ринкових та операційних ризиків, а також відповідають за якість виконання заходів із моніторингу системи внутрішнього контролю (за винятком оцінки ефективності системи внутрішнього контролю);
- ССО та Управління комплаєнс-контролю забезпечує розробку та впровадження системи управління комплаєнс-ризиком, відповідність вимогам чинного законодавства і встановлених в Банку етичних правил;
- Департамент внутрішнього аудиту (ДВА) забезпечує незалежну оцінку адекватності та ефективності системи внутрішнього контролю та відповідає за якість цієї оцінки. ДВА здійснює діяльність з надання незалежних та об'єктивних гарантій і консультацій, спрямованих на вдосконалення діяльності Банку, допомагає Банку досягти поставленої мети, використовуючи систематизований і послідовний підхід до оцінки і підвищення ефективності процесів управління ризиками, системи внутрішнього контролю та корпоративного управління.

Система внутрішнього контролю Банку реалізована на **3-х лініях захисту**:

- 1) на **першій лінії захисту** перебувають Бізнес-підрозділи та підрозділи підтримки. Вони є власниками усіх ризиків (особливо операційних та комплаєнс ризиків), що виникають у сфері їх діяльності. Зазначені підрозділи відповідають за виявлення та оцінювання ризиків, ужиття управлінських заходів та звітування щодо таких ризиків.
На першій лінії захисту Банк призначає в рамках підрозділів працівників, відповідальних за внутрішній контроль операційного ризику - ризик-офіцерів в рамках Системи управління операційним ризиком (СУОР), що виконують додаткові функції з питань управління операційним та комплаєнс ризиком (ідентифікують події, забезпечують фіксацію інформації про них, інформування підрозділів другої лінії захисту тощо).
Усі структурні підрозділи Банку відповідають за дотримання вимог внутрішніх документів Банку з управління ризиками під час здійснення своєї діяльності.
- 2) на **другій лінії захисту** Підрозділи з управління ризиками та Управління комплаєнс контролю в межах своєї компетенції виконують такі функції в частині управління ризиками:
 - розроблення, впровадження та постійний розвиток системи управління окремими видами ризиків;
 - забезпечення своєчасного виявлення, вимірювання, моніторингу, контролю, пом'якшення та звітування щодо суттєвих ризиків;
 - консультування структурних підрозділів Банку з питань управління ризиками;
 - проведення навчання і забезпечення обізнаності працівників Банку щодо управління ризиками;
 - здійснення постійного аналізу ризиків, на які наражається Банк під час своєї діяльності, з метою підготовки пропозицій з прийняття своєчасних та адекватних управлінських рішень щодо пом'якшення ризиків;
 - формування зведеної звітності про результати управління ризиками у Банку та результати моніторингу Системи внутрішнього контролю Наглядовій раді Банку не рідше одного разу на квартал, Правління Банку або Колегіальним органам Правління (КУАП, КУОР) - не рідше одного разу на місяць/квартал, а в разі виявлення ситуацій, що потребують невідкладного інформування Наглядовій раді Банку, - не пізніше наступного робочого дня;
 - здійснення впливу на прийняття рішень, що наражають Банк на значні ризики, та за потреби вжиття всіх можливих заходів щодо належного інформування Наглядової ради банку, Правління Банку з метою запобігання прийняттю таких рішень;
 - контроль за виконанням заходів щодо уникнення, передавання та пом'якшення ризику;
 - планування і проведення сценарного аналізу та стрес-тестування;

- координація або контроль за розробленням плану забезпечення безперервної діяльності залежно від обраної моделі управління процесом;
- координація проведення та аналіз результатів самооцінки банківських ризиків;
- надання експертного висновку, погодження результатів аналізу та оцінки ризиків, притаманних новим продуктам / значним змінам у діяльності Банку, проведених підрозділами першої лінії захисту;
- аналіз ризиків, притаманних діяльності Банку, що передається на аутсорсинг;
- формування пропозицій щодо політики страхування ризиків Банку.

3) на **третій лінії захисту** Департамент внутрішнього аудиту здійснює оцінку ефективності Системи внутрішнього контролю (СВК), включаючи оцінку ефективності системи управління ризиками підрозділами першого та другого рівнів захисту. Департамент внутрішнього аудиту в межах виконання планових та позапланових завдань внутрішнього аудиту перевіряє наявність, оцінює комплексність, ефективність та адекватність системи внутрішнього контролю, відповідність цієї системи видам та обсягам здійснюваних банком операцій, змінам у бізнес-моделі банку, його макроекономічному і бізнес-середовищі та інформує Комітет Наглядової ради з питань аудиту, Наглядову раду і Правління про результати проведених перевірок шляхом надання об'єктивних суджень, висновків і оцінок щодо достатності та ефективності роботи систем управління ризиками, відповідності цих систем видам та обсягам здійснюваних банком операцій, і внутрішнього контролю Банку. Не рідше ніж один раз на рік Департамент внутрішнього аудиту надає Комітету Наглядової ради з питань аудиту, Наглядовій раді та Правлінню узагальнену оцінку ефективності системи внутрішнього контролю як вид періодичних заходів з моніторингу, визначаючи зміст, процедуру, метод та критерії оцінки ефективності системи внутрішнього контролю.

За результатами аудиторських перевірок 2019 року вносились рекомендації менеджменту, відповідальному за перевірені напрями діяльності, і Правлінню Банку в частині удосконалення системи внутрішнього контролю, корпоративного управління і системи управління окремими видами ризиків. Інформація про результати аудиторських перевірок та прийняті рекомендації менеджментом надавалася Комітету Наглядової ради з питань аудиту та Наглядовій Раді Банку в складі щоквартальних звітів про результати діяльності Департаменту внутрішнього аудиту. За підсумками 2019 року Департаментом внутрішнього аудиту була виконана і представлена Правлінню та Наглядовій раді узагальнена оцінка Системи внутрішнього контролю Банку. Дана оцінка виконана із застосуванням методології COSO (Концептуальна основа внутрішнього контролю) у новій редакції, яка набрала чинності з травня 2013 р. В цілому Система внутрішнього контролю Банку оцінена як «в основному ефективна», що означає:

- усі окремі компоненти СВК (5 компонент) є ефективними у всіх значущих аспектах;
- дотримується більшість індивідуальних принципів (яких всього 17), що характеризують кожну компоненту, але можуть бути не повною мірою дотримані окремі принципи всередині індивідуальної компоненти;
- існує можливість для вдосконалення, але вона не призводить до неефективності системи внутрішнього контролю і не створює загрози досягненню цілей Банку.

16) Інформація про результати функціонування протягом року Системи внутрішнього аудиту, а також дані, зазначені в примітках до фінансової та консолідованої фінансової звітності відповідно до положень (стандартів) бухгалтерського обліку.

Система внутрішнього аудиту Банку в цілому є ефективною і відповідає вимогам Міжнародних стандартів професійної практики внутрішнього аудиту та Кодексу етики Інституту внутрішніх аудиторів, що підтверджується результатами проведених внутрішніх та зовнішніх оцінок.

17) Інформація про факти відчуження протягом року активів в обсязі, що перевищує встановлений у Статуті Банку розмір.

Протягом 2019 року не було фактів відчуження активів Банку в обсязі, що перевищує встановлений розмір у Статуті Банку.

Рішення щодо відчуження протягом звітного року активів Банку, а саме нерухомого майна, приймалось Правлінням Банку в межах своїх повноважень.

18) Інформація про результати оцінки активів у разі їх купівлі-продажу протягом року в обсязі, що перевищує встановлений у статуті Банку розмір.

В зв'язку з відсутністю протягом року операцій з купівлі-продажу активів в обсязі, що перевищує встановлений у Статуті Банку розмір, оцінка активів не проводилась.

19) Інформація щодо операцій з пов'язаними особами, в тому числі в межах однієї промислово-фінансової групи чи іншого об'єднання, проведені протягом року.

Банк приділяє значну увагу виявленню пов'язаних з Банком осіб, формуванню та актуалізації їх переліку з метою контролю ризиків за операціями з пов'язаними з Банком особами.

Банк проводить операції з пов'язаними з Банком особами на ринкових умовах, з дотриманням вимог законодавства щодо погодження/затвердження операцій Правлінням Банку/Кредитною радою. Банк не надає кредити будь-якій особі для погашення цією особою будь-яких зобов'язань перед пов'язаною з Банком особою; для придбання активів пов'язаною з Банком особи, за винятком продукції, що виробляється цією особою; для придбання цінних паперів, розміщених чи підписаних пов'язаною з Банком особою

Банк щомісячно подає НБУ інформацію про пов'язаних із Банком осіб у порядку, встановленому нормативно-правовими актами НБУ. Процес взаємодії підрозділів Банку при ідентифікації пов'язаних з Банком осіб, формуванні, актуалізації та надання НБУ списку пов'язаних з Банком осіб регламентований «Положенням про формування переліку пов'язаних з АТ «ПУМБ» осіб».

План заходів щодо приведення нормативу Н9 до нормативних вимог НБУ виконується без порушень, за даним нормативом є "запас міцності".

20) Інформація про використані рекомендації органів, які здійснюють державне регулювання банківських послуг, щодо аудиторського висновку.

Від органів, які здійснюють регулювання банківських послуг, у 2019 році не надходили до Банку будь-які рекомендації щодо аудиторського висновку.

21) Інформація про зовнішнього аудитора Наглядової ради Банку, призначеного протягом 2019 року.

За результатами проведеного конкурсу з відбору суб'єктів аудиторської діяльності, які можуть бути обрані для проведення обов'язкового аудиту фінансової звітності Банку, на підставі критеріїв відбору суб'єкта аудиторської діяльності, затверджених рішенням Наглядової ради від 16.05.2019 р., з урахуванням вимог Закону України №2258-VIII від 21.12.2018 року, рішенням Наглядової ради Банку від 11.09.2019 р. обрано аудитором Банку для проведення зовнішнього обов'язкового аудиту фінансової звітності Банку за 2019 та 2020 Приватне акціонерне товариство ПрАТ «КПМГ Аудит» (свідоцтво про включення до Реєстру аудиторських фірм та аудиторів №2397 згідно із рішенням аудиторської палати України від 26.01.2001 р.).

22) Інформація про діяльність зовнішнього аудитора, зокрема:

➤ загальний стаж аудиторської діяльності:

загальний стаж аудиторської діяльності ПрАТ «КПМГ Аудит» складає 27 років.

➤ кількість років, протягом яких надає аудиторські послуги Банку:

ПрАТ «КПМГ Аудит» буде надавати Банку послуги з обов'язкового аудиту фінансової звітності Банку за 2019 та 2020 роки.

➤ перелік інших аудиторських послуг, що надавалися Банку протягом року:

У звітному році, окрім аудиту фінансової звітності АТ «Перший Український Міжнародний Банк», підготовленої відповідно до вимог Міжнародних стандартів фінансової звітності («МСФЗ») станом на та за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року, а також аудиту фінансової звітності Банківської групи, контролером якої є АТ «Перший Український Міжнародний Банк», аудиторська компанія також проводила перший етап оцінки стійкості Банку з урахуванням вимог Національного банку України.

➤ випадки виникнення конфлікту інтересів та/або суміщення виконання функцій внутрішнього аудитора:

протягом 2019 року відсутні випадки конфлікту інтересів та/або суміщення виконання функцій внутрішнього аудитора.

➤ ротація аудиторів у Банку протягом останніх п'яти років:

зовнішнім аудитором Банку, який надавав послуги обов'язкового аудиту фінансової звітності Банку протягом останніх п'яти років (з 2014 по 2018 рік) було Товариство з обмеженою відповідальністю «Ернст енд Янг Аудиторські послуги». Відповідно до вимог чинного законодавства у 2019 році здійснено ротацію аудитора шляхом обрання нового зовнішнього аудитора - ПрАТ «КПМГ Аудит».

➤ стягнення, застосовані до аудитора Аудиторською палатою України протягом року, та факти подання недостовірної звітності Банку, підтвердженою аудиторським висновком, що виявлена контролюючими органами Банку;

Банк не має інформації щодо стягнень, застосованих до ПрАТ «КПМГ Аудит» Аудиторською палатою України протягом 2019 року (такої інформації немає у публічних джерелах), та щодо фактів подання недостовірної звітності Банку, підтвердженої аудиторським висновком, що виявлена контролюючими органами Банку.

23) Інформація про захист Банком прав та інтересів споживачів банківських послуг, зокрема:

наявність механізму розгляду скарг, стан розгляду Банком протягом року скарг стосовно надання банківських послуг (характер, кількість скарг, що надійшли, та кількість задоволених скарг), наявність позовів до суду стосовно надання банківських послуг та результати їх розгляду.

З метою захисту прав споживачів банківських послуг Банком впроваджений механізм розгляду звернень клієнтів (пропозицій (зауважень), заяв (клопотань), скарг), контрагентів, третіх осіб, який регулюється внутрішньобанківським нормативним документом - «Порядком управління скаргами, пропозиціями і подяками клієнтів та інших зацікавлених осіб», що містить чіткий розподіл повноважень та відповідальності осіб, залучених до розгляду звернень.

Процес розгляду отриманих скарг здійснюється централізовано на рівні Банку і полягає у реєстрації, розгляді скарги, причин і наслідків такої скарги, підготовці та наданні вичерпної відповіді, належному контролю за всіма етапами процесу розгляду скарг.

Робота зі скаргою вважається завершеною після повідомлення споживача про результати розгляду та вжиті заходи. У випадках, коли неможливо зв'язатися з клієнтом (наприклад, при декількох спробах дзвінків протягом декількох днів абонент не відповідає номер абонента «поза зоною» чи «не існує») скаргу закривають із коментарем про те, що клієнту не надана відповідь. Такі випадки виняток, і в разі повторного звернення клієнта банк надасть йому відповідь за попереднім запитом.

Кожне звернення, будь то скарга, заява чи пропозиція клієнта або іншої зацікавленої особи Банк сприймає, як можливість удосконалити свою роботу, підвищити якість обслуговування і рівень задоволеності клієнтів та інших зацікавлених осіб.

Банк неухильно дотримується вимог законодавства щодо захисту прав споживачів.

Відповідальним підрозділом Банку за своєчасний розгляд і врегулювання звернень клієнтів, та надання відповідей за результатами їх розгляду є Управління клієнтського досвіду Департаменту маркетингу.

Протягом 2019 року до Банку загалом 24 873 скарги, що складає 1,92% від загальної кількості активних клієнтів. Скарги були пов'язані із неякісним обслуговуванням клієнтів, неналежною роботою сервісів віддаленого доступу, використанням банківських карток, роботою платіжних терміналів, високими тарифами, тощо.

Усі скарги були належним чином розглянуті профільними підрозділами Банку.

24 820 скарг клієнтів повністю закриті в 2019 році. Інші скарги будуть закриті на початку 2020 року.

Станом на кінець 2019 р. на розгляді в Дарницькому районному суді м. Києва перебуває справа за позовом до Банку фізичної особи про стягнення суми вкладу за договором банківського вкладу у розмірі 38 041 518,86 грн.

Банк вважає позовні вимоги позивача безпідставними, оскільки виконав свої зобов'язання за договорами банківського вкладу в повній мірі, що підтверджується відповідними документами та продовжує відстоювати свою позицію в суді.

Підписано від імені Правління 12 березня 2020 року

С.П. Черненко (Голова Правління)

К.О. Школяренко (Фінансовий директор)

О.О. Полещук (Головний бухгалтер)

